Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Maupassant, Guy de.; af Guy de Maupassant ; paa Dansk ved Loulou Lassen ; Illustrationer af Ch. Morel, Træsnit af G. Lemoine.
Titel | Title:	Miss Harriet og andre Fortællinger
Udgivet år og sted | Publication time and place:	København : A. Christiansens Forlag, 1905
Fysiske størrelse | Physical extent:	404 s. :

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

58,-309

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 58 8°

1 1 58 0 8 121390

+REX

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

GUY DE MAUPASSANT

MISS HARRIET

1906. k. 2727

SAMLEDE VÆRKER

AF

GUY DE MAUPASSANT

MISS HARRIET

OG ANDRE FORTÆLLINGER

PAA DANSK VED

LOULOU LASSEN

ILLUSTRATIONER AF CH. MOREL

TRÆSNIT AF G. LEMOINE

KØBENHAVN MDCCCCV

A. CHRISTIANSENS FORLAG

PARIS BERLIN LEIPZIG

SOCIÉTÉ D'ÉDITIONS LITTÉRAIRES ET ARTISTIQUES

Librairie PAUL OLLENDORFF

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

KØBENHAVN — GRÆBES BOGTRYKKERI

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

MISS HARRIET

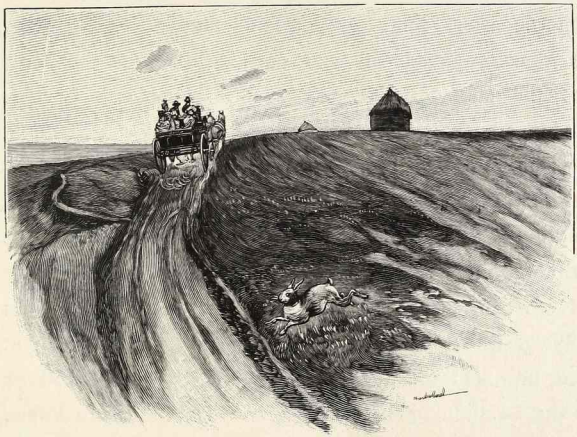

Miss Harriet.

Til Fru . . .

Vi var syv i Vognen, fire Damer og tre Herrer, hvoraf den ene sad paa Bukken ved Siden af Kusken, og vi kørte i Skridt op ad den store Bakke, som Vejen snoede sig opover.

Vi var kørt fra Étretat ved Daggry for at gøre en Udflugt til Ruinerne ved Tancarville, og vi smaasov

endnu, gjort døsige af den friske Morgenluft. Damerne især, som kun var lidt vant til en saa tidlig Opstaaen, gabede hyppigt og lod hvert Øjeblik deres Øjenlaag falde til eller Hovedet falde ned paa Brystet, uden at den begyndende Dags Skønhed var i Stand til at gøre Indtryk paa dem.

Det var om Efteraaret. Paa begge Sider af Vejen strakte der sig afpillede Marker med korte gule Stubbe, som stod tilbage efter Havren og den afmejede Hvede, og som dækkede Jorden som et daarligt raget Skæg. En tæt Dis laa over Markerne og fik dem til at se ud, som om der steg Røg op fra dem. Lærkerne sang i Luften og inde i Buskene kvidrede andre Fugle.

Endelig hævede Solen sig lige foran os ganske rød op over Horisonten, og efterhaanden som den steg, klarere fra Minut til Minut, syntes hele Landskabet at vaagne, det smilte, rystede den sidste Rest af Søvnen af sig og lod som en ung Pige, der staar op af sin Seng, den hvide Dis-Særk glide af sig.

Grev d'Étraille, der sad paa Bukken, raabte: „Se, der er en Hare!", og han pegede med Armen imod venstre hen paa en Kløvermark. Dyret fo'r afsted næsten skjult mellem Kløveren, hvorover kun dets lange Øren kunde ses; saa pilede det hen over

et Stykke Pløjejord, standsede, satte atter afsted i vildt Løb, skiftede Retning, standsede igen, ængstelig og spejdende om til alle Sider uden at kunne bestemme sig til, hvilken Vej det skulde tage; saa gav det sig atter til at løbe i lange Spring, hvortil det satte af med Bagkroppen, og forsvandt i et stort firkantet Stykke Roer. Alle Herrerne var vaagnet og havde interesseret fulgt Dyrets Flugt.

René Lemanoir sagde:

„Vi er ikke videre ridderlige nu til Morgen."

Han saa' paa sin Sidemand, den lille Baronesse de Sérennes, der sad og kæmpede med Søvnen, og hviskede til hende:

„De tænker paa Deres Mand, Fru Baronesse, De kan være ganske rolig, han kommer først tilbage paa Lørdag. De har endnu fire Dage."

Hun svarede med et søvnigt Smil:

„Hvor De er dum!"

Saa afrystede hun sin Sløvhed og tilføjede:

„Hør en Gang, fortæl os noget, som vi kan le af. De, Hr. Chenal, De, som gaar for at have haft flere galante Æventyr end Hertugen af Richelieu, De maa da kunne fortælle os en Kærlighedshistorie. Det er lige meget, hvad De foretrækker, men det skal være noget, som er hændt Dem selv."

Léon Chanel var en gammel Maler, som havde været meget smuk, meget kraftig, meget stolt af sit Ydre og meget elsket. Han lod sin Haand glide igen-

nem sit lange hvide Skæg og smilte; saa, efter nogle Minutters Grublen, blev han pludselig igen alvorlig:

„Det bliver ingen lystig Historie, mine Damer; jeg

vil fortælle Dem om den sørgeligste Kærlighed, jeg har mødt paa min Vej her i Livet. Jeg ønsker Dem, mine unge Venner, at De aldrig maa blive Genstand for en lignende.“

I.

Jeg var den Gang fem og tyve Aar og drev som vandrende Maler langs Normandiets Kyst.

Ved at være „vandrende Maler" forstaar jeg den Vagabondtilværelse, der bestaar i med sin Randsel paa Ryggen at gaa paa sin Fod fra Kro til Kro, gennem de dejligste Egne, under Paaskud af at gøre Studier efter Naturen. Jeg kender ikke noget bedre end dette omflakkende Liv, hvor kun Tilfældet raader. Man er fri, uden Baand af nogen Art, uden Bekymringer, uden Arbejde, uden en Gang en Tanke paa Dagen i Morgen. Man drejer ind paa den Vej, man synes om, uden anden Fører end sin egen Lyst og uden anden Raadgiver end sine Øjnes Glæde. Snart er det en svag Klematis-Duft, der bestemmer Ens Valg, snart et troskyldig koket Øjekast fra Opvartningspigen i Krodøren. Man bør ikke foragte den Slags landlige Oplevelser. Ogsaa

de Piger har Sjæl og Sanser, og desuden faste Kinder og friske Læber, og deres ubændige Kys er stærke og liflige som en vild Frugt. Elskoven har altid sit Værd, hvor den saa end kommer fra. Et Hjerte, som slaar,

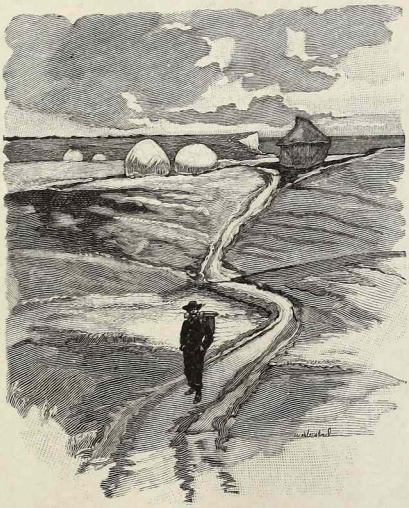

naar man viser sig, et Øje, som græder, naar man drager bort — det er begge Dele noget saa sjældent, saa sødt og saa kosteligt, at det aldrig maa ringeagtes.

Jeg har kendt Stævnemøder i Grøfter fulde af Kodrivere, bag Stalden, hvor Køerne sov og oppe paa

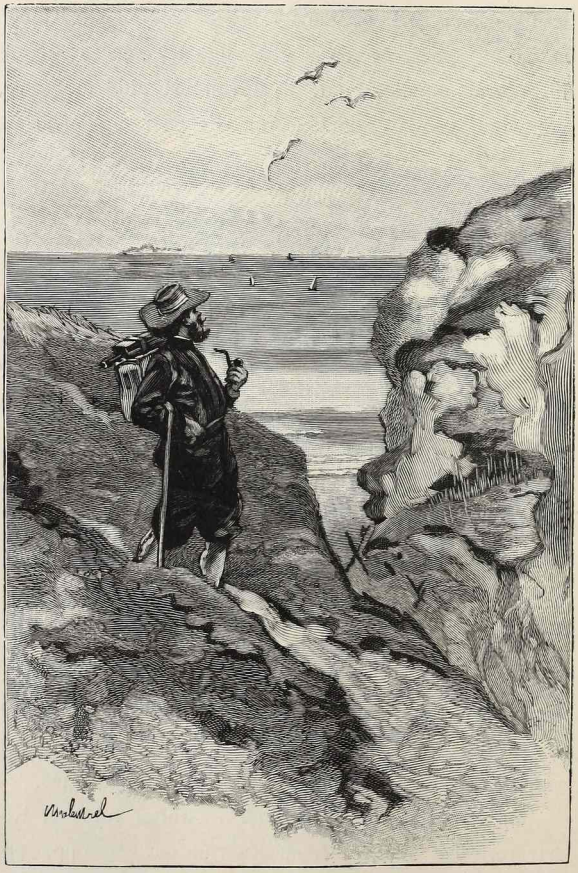

Loftet i Høet, der endnu var lunt efter Dagens Hede. Jeg har Minder om groft, graaligt Linned over unge og spænstige Legemer og kan længes tilbage mod enfoldige og oprigtige Kærtegn, som i deres ærlige Ligefremhed var langt mere berusende end de raffinerede Glæder, som skabes af elegante og bedaarende Kvinder.

Men hvad man kommer til at elske højst i dette omstrejfende Liv er Naturen selv, Skovene, Solopgangen, Tusmørket, Maaneskæret. For os Malere er det som en Bryllupsrejse med Jorden. Man er alene, tæt sammen med den i dette lange, rolige Stævnemøde. Man lægger sig paa en Mark midt imellem Margueriter og Valmuer og med Øjnene aabne op mod Solskinnet ser man langt ude i det fjerne den lille Landsby med sit spidse Taarn, hvori Klokkerne ringer til Middag.

Man sætter sig ved Kanten af en Kilde, som pibler frem ved Foden af en Eg, midt mellem højt, friskt straalende Løv. Man lægger sig paa Knæ, bøjer sig ned og drikker af det kolde og klare Vand, som gør Overskægget vaadt, man drikker det med et rent legemligt Velbehag, som om man kyssede Kilden, Læbe mod Læbe. Af og til, naar man paa sin Vej langs med disse smaa Bække træffer paa et Hul, saa lader man sig glide ganske nøgen ned i det, og som et is-

koldt og herligt Kærtegn føler man den snare og tætte Strøms Skælven mod Ens Hud lige fra Hoved til Fod.

Paa Bakkens Top er man glad, ved Dammenes Bredder sørgmodig, og naar Solen dukker sig ned i et Hav af blødende Skyer og kaster et rødt Skær hen over Floderne overstrømmende begejstret. Og om Af-

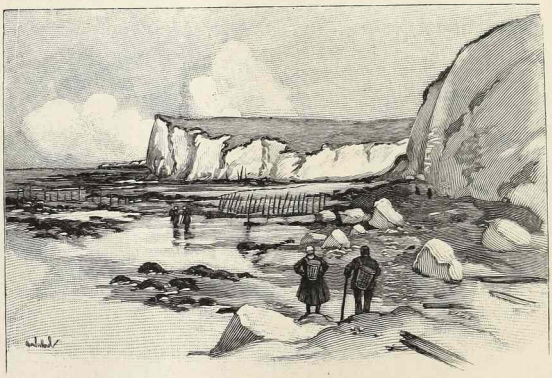

tenen, naar Maanen glider afsted mod den mørke Himmel, tænker man paa tusinde underlige Ting, som i Dagens brændende Lys aldrig vilde komme frem i Ens Sind.

Som jeg saaledes flakkede rundt i de samme Egne, hvor vi er nu, kom jeg en Aften til den lille

Landsby Bénouville, der ligger oppe paa Klinten mellem Yport og Étretat. Jeg kom fra Fécamp og var fulgt langs med Kysten, den høje Kyst, der er saa lige som en Mur med enkelte fremspringende Klipper, som falder stejlt ned i Havet. Lige fra om Morgenen havde jeg gaaet hen over det korte, fine og bløde Græstæppe, som vokser langs Kanten af Afgrunden og som fejes rent af den salte Vind, der staar ind ude fra Havet. Jeg gik med lange Skridt og sang af fuld Hals, idet jeg snart fulgte Maagernes tavse og afrundede Flugt henover den blaa Himmel, imod hvilken deres Vinger tegnede sig blændende hvide, og snart det brune Sejl paa en Fiskerbaad, der gyngede hen over den grønne Sø. Jeg havde tilbragt en Dag i ubekymret Frihed.

Der var bleven givet mig Anvisning paa en lille Gaard, hvor de tog imod Rejsende, et Slags Herberg, som lededes af en Bondekone, og som laa gemt i en lille Landsby bag en dobbelt Række Bøge.

Jeg forlod derfor Klinten og slog ind paa Vejen til Landsbyen, der dulgte sig bag Bøgene, og gik ind til Mo'r Lecacheur.

Hun var gammel og rynket og man havde en Fornemmelse af, at hun kun ugerne tog mod Gæster, ja næsten med en Slags Mistro.

Vi var i Maj; de blomstrende Æbletræer dækkede Gaardens Tag med deres duftende Grene og sendte ved hvert lille Vindstød en Regn af drejende, rosenrøde Blomsterblade ud over Græsset.

Jeg spurgte:

„Naa, Mo'r Lecacheur, har De et Værelse til mig?"

Forbavset ved at høre, at jeg kendte hendes Navn, svarede hun:

„Det kommer an paa. Alt er optaget. Men vi kan jo se lidt paa det alligevel."

Paa fem Minutter var vi enige og jeg lagde min Randsel fra mig paa Lergulvet i et landligt Værelse,

som var møbleret med en Seng, to Stole, et Bord og et Vandfad. Det laa ved Siden af Køkkenet, et stort tilrøget Køkken, hvori Gæsterne indtog deres Maaltid sammen med Gaardens Folk og Værtinden, der var Enke.

Jeg vaskede mine Hænder, saa gik jeg atter ud. Den gamle Kone var i Færd med at stege en Høne til Middagen.

„De har altsaa mange Rejsende for Øjeblikket?" spurgte jeg.

Hun svarede paa sin mutte Maade:

„Jeg har en Dame, en Englænderinde. Hun er gammel. Hun har det andet Værelse."

Ved en ubetydelig Forhøjelse i Prisen opnaaede jeg Ret til, naar det var godt Vejr, at spise alene ude i Gaarden.

Der blev altsaa dækket til mig udenfor Døren og jeg satte mig til at slide med Tænderne i en mager Høne, drikke klar Æblemost og gumle groft Brød, der var fire Dage gammelt, men udmærket.

Pludselig blev Leddet ud til Vejen lukket op og et besynderligt kvindeligt Væsen vandrede forbi og op imod Huset. Hun var meget mager og meget lang og med et skotsktærnet Schawl svøbt saa stramt om Skuldrene, at man godt kunde have troet, at hun

ingen Arme havde, hvis man ikke havde set en lang Haand stikke frem omtrent i Højde med Hoften og holde om Haandtaget paa en hvid Turistparasol. Hendes Mumie-Ansigt, der var indrammet af graa Hængekrøller, som dansede om hende ved hvert Skridt, hun tog, fik mig, uden at jeg vidste hvorfor, til at tænke paa en røget Sild med Papilloter. Hun gik hurtigt og med nedslaaede Øjne forbi mig og forsvandt inde i Huset.

Denne mærkelige Fremtoning oplivede mig; det var aabenbart min Naboerske, Englænderinden, som min Værtinde havde talt om.

Jeg saa' hende ikke mere den Dag. Den næste Dag, da jeg havde sat mig tilrette for at male den henrivende Dal, som De kender, og som strækker sig lige til Étretat, fik jeg pludselig, ved at hæve Blikket, Øje paa noget underligt, der ragede op paa Toppen af Bakken; det lignede nærmest en flagsmykket Mast. Det var hende. Da hun saa' mig, forsvandt hun.

Jeg kom hjem Klokken tolv for at spise Frokost og jeg tog Plads ved det fælles Bord for at gøre Bekendtskab med denne gamle Original. Men hun svarede ikke paa min høflige Tiltale og viste sig ganske ufølsom overfor mine smaa Opmærksomheder. Jeg skæn-

kede galant Vand for hende og jeg rakte hende forekommende Fadene. En let Hovedbøjning, et engelsk Ord, mumlet saa sagte, at jeg næsten ikke hørte det, det var hele Takken.

Jeg hørte op med at beskæftige mig med hende, skønt hun stadig optog mine Tanker.

Da der var gaaet tre Dage, vidste jeg lige saa meget om hende, som min Værtinde selv.

Hun kaldte sig Miss Harriet. Hun havde søgt efter en afsides liggende Landsby, hvor hun kunde tilbringe Sommeren, og havde bestemt sig for Bénouville, hvortil hun var kommen for seks Uger siden og som hun foreløbig ikke syntes at have Lyst til at rejse fra. Ved Bordet talte hun aldrig, men spiste hurtigt og læste samtidig i en lille Bog, der indeholdt protestantisk Propaganda. Disse Bøger uddelte hun overalt. Selv Præsten havde faaet fire, der var bleven bragt ham af en lille Dreng, som Englænderinden havde givet et Par Skilling. Af og til kunde hun uden nogensomhelst Forberedelse sige til Værtinden:

„Jeg elske Herren over alting; jeg ham beundre i hans Skabning, jeg ham tilbede i Naturen, jeg ham bære altid i min Hjerte."

Hvorpaa hun overrakte den forbløffede Bondekone

en af de smaa Brochurer, som var bestemte til at omvende Universet.

I Landsbyen var hun ikke afholdt. Skolelæreren

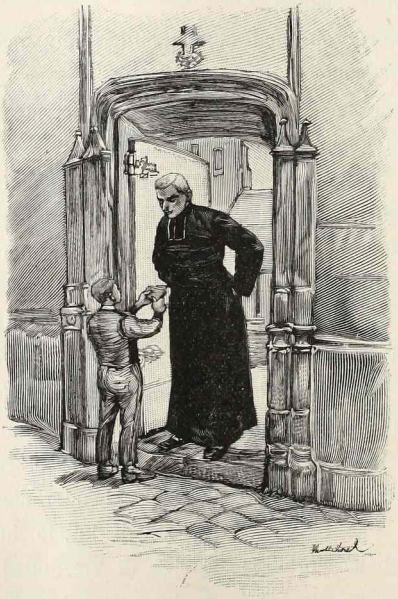

havde erklæret: „Hun er en Atheist!“, og hun var Genstand for almindelig Fordømmelse. Hendes Værtinde spurgte Præsten om hans Mening og han svarede:

„Hun er en Kætter, men Gud vil ikke en Synders

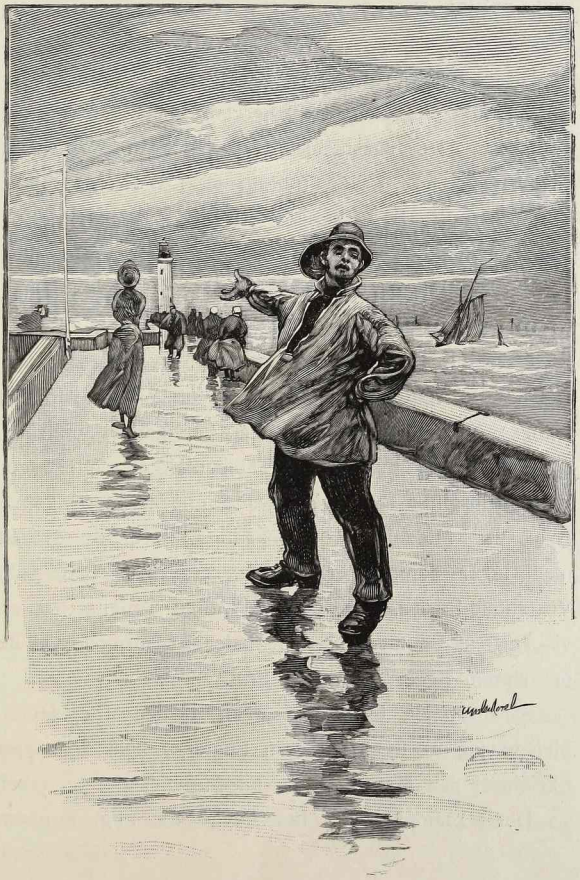

Død, og jeg tror, at hun er en fuldkommen hæderlig Person."

Disse Ord: „Atheist—Kætter", hvis egentlige Betydning ikke stod nogen rigtig klart, kastede Tvivl ind i Sindene. Der paastodes desuden, at Englænderinden var rig, og hun havde tilbragt sit Liv med at rejse Verden rundt, fordi hendes Familie ikke vilde vide noget af hende. Hvorfor vilde hendes Familie ikke vide noget af hende? Fordi hun var saa ugudelig, naturligvis.

I Virkeligheden var hun en af de overspændte fantastiske Puritanere, hvoraf England producerer saa mange; hun hørte til den Skare af gamle Jomfruer, der hjemsøger alle Evropas Table d'Hôte'r, ødelægger Italien, forgifter Svejts og gør de bedaarende skønne Byer ved Middelhavet ubehagelige, fordi de overalt medbringer deres løjerlige Manerer, deres forstenede Vestalinde-Sæder, deres ubeskrivelige Toiletter og en vis Duft af Guttaperka, som lader En formode, at de om Natten ligger gemt i et Etui.

Saasnart jeg fik Øje paa en af dem i et Hotel, plejede jeg at flygte ligesom Fuglene, naar de ser et Skræmsel paa Marken.

Det Eksemplar, jeg her havde for mig, forekom

mig imidlertid saa ejendommeligt, at hun ikke mishagede mig.

Min Værtinde, som instinktmæssig var fjendtlig stemt mod alt, hvad der ikke var Bønder, nærede i sin indskrænkede Hjerne et Slags Had mod den gamle Jomfru med den overspændte Fremtræden. Hun havde fundet et Udtryk for at karakterisere hende, et Udtryk, som sikkert var ment højst foragteligt, og som hun gennem en jeg ved ikke hvilken mærkelig Aandsanstrængelse havde fundet paa. Hun sagde: „Det er en Dæmoniker". Og dette Ord, anvendt paa dette strænge og sentimentale Væsen, gjorde et uimodstaaeligt komisk Indtryk paa mig. Jeg kaldte hende selv ikke mere andet end „Dæmonikeren", og det voldte mig en latterkildrende Fornøjelse at sige disse Stavelser ganske højt, naar jeg fik Øje paa hende.

Jeg spurgte Mo'r Lecacheur:

„Naa, hvad tager Dæmonikeren sig for i Dag?"

Og Bondekonen svarede med en forarget Mine:

„Vil De tænke Dem, Herre, hun har samlet en Tudse op, hvis ene Bagben var bleven knust, og hun har taget den ind til sig, og hun har lagt den i Vandfadet og hun har forbundet den, ligesom om den kunde være et Menneske! Hvis det ikke er den rene Gudsbespottelse!"

En Gang, da hun gik en Tur langs Klinten, havde hun købt en stor Fisk, der lige var bleven fisket, bare for at kaste den ud i Vandet igen. Og skønt Matrosen var bleven rigelig betalt, havde han givet sig til at skælde ud af alle Kræfter, mere ude af sig selv, end om hun havde taget Pengene ud af Lommen paa ham. Selv en Maaned efter kunde han endnu ikke tale om det, uden at han straks hidsede sig op og en Strøm af Ukvemsord væltede frem over hans Læber. Ja, vist var hun en Dæmoniker, Mo'r Lecacheur havde haft en Indskydelse fra Himlen, da hun gav hende det Navn.

Staldkarlen, som i sine unge Dage havde været Soldat i Afrika og derfor mente at sidde inde med en Del Erfaring, var af en anden Mening. Med et lunt Blink i Øjnene sagde han om hende:

„Det er en Forhenværende, som har tjent sin Tid ud."

Hvis den stakkels Pige havde hørt den Bemærkning!

Den lille Tjenestepige, Céleste, opvartede hende kun nødtvungent, uden at jeg kunde forstaa hvorfor. Maaske var det blot, fordi hun var Udlænding og hørte til en anden Race, talte et andet Sprog og havde

en anden Religion. Fordi hun var en Dæmoniker, som sagt!

Hun tilbragte sin Tid med at flakke om i det Frie og søge og tilbede Gud i Naturen. En Aften fandt jeg hende liggende paa Knæ mellem nogle Buske. Jeg havde faaet Øje paa noget rødt mellem Grenene, jeg bøjede dem tilside, og Miss Harriet rejste sig, ganske flov over at være bleven overrasket, og saa' paa mig med et forfjamsket Blik som en opjaget Kat.

Undertiden, naar jeg sad og arbejdede mellem Klipperne, saa' jeg hende pludselig paa Kanten af Klinten som et Slags Signal fra en Kysttelegraf. Hun stirrede lidenskabeligt ud over det mægtige Hav, der laa badet i gyldent Lys, og den store Himmel, som Solen farvede purpurrød. Til andre Tider opdagede jeg hende nede paa Bunden af en Dal; hun gik hurtigt med sin spænstige engelske Gang. Saa gik jeg gerne hen imod hende, tiltrukket af jeg ved ikke rigtig hvad, blot for at se hendes indtørrede Ansigt straale af en uudsigelig, dyb og indre Salighed.

Ofte sad hun ogsaa paa Græsset udenfor en eller anden Gaard, i Skyggen af et Æbletræ, med sit lille Bibelskrift liggende opslaaet i Skødet og Blikket svævende ud i det fjerne.

Jeg kunde ikke bekvemme mig til at tage bort, jeg følte mig knyttet til denne Egn med tusinde Baand, tvundet af Kærlighed til de skønne, vide Landskaber.

Jeg havde det godt i denne ukendte Bonde-

gaard, langt fra alt, alene med Jorden, den gode, sunde, herlige og grønne Jord, som vi selv engang skal fede med vore Legemer. Og maaske, skal jeg

tilstaa det, holdt ogsaa en lille bitte Smule Nysgerrighed mig tilbage hos Mo'r Lecacheur. Jeg følte stor Lyst til at lære denne mærkelige Miss Harriet nærmere at kende og faa at vide, hvad der gaar for sig i en saadan gammel, omflakkende Englænderindes Sjæl.

II.

Vi blev Bekendte paa en meget ejendommelig Maade. Jeg havde fuldendt en Studie, der forekom mig dristig, og som ogsaa var det. Femten Aar senere blev den solgt for femten Tusinde. Den var dog ikke mere kunstig end to og to er fire og udenfor alle akademiske Regler. Hele den højre Side af mit Lærred forestillede en Klippe, en uhyre, knudret Klippe, helt bedækket med brunt, gult og rødt Tang, hvorover Solen flød som Olie. Uden at selve Himmellegemet, der stod skjult bag mig, saa's, faldt Lyset ned over Klippen og forgyldte den med sin Ild. Det var en Forgrund med pragtfuld, flammende, svulmende Klarhed.

Tilvenstre var Havet, ikke det blaa Hav, heller ikke det skifergraa, men et grønligt, mælkeagtigt Hav, der laa haardt som Jade under den mørke Himmel.

Jeg var saa fornøjet med mit Arbejde, at jeg dansede af Glæde, da jeg bar det tilbage til min Bolig.

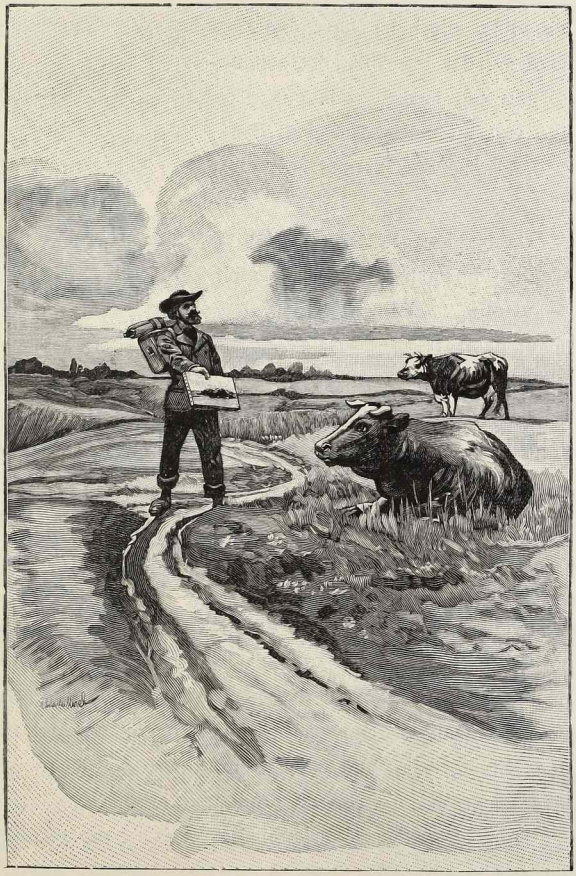

Jeg vilde allerhelst have haft, at hele Verden skulde have set det lige med det samme.

Jeg kan huske, at jeg viste det til en Ko, der stod lige ved Stien, og raabte til den:

„Se paa det, Gamle. Det ser Du ikke ofte Mage til.“

Da jeg kom op i Nærheden af Gaarden, vrælte jeg af fuld Hals paa Mo'r Lecacheur:

„Halløj, halløj, kom her i en Fart, skal De se noget ekstra!“

Bondekonen kom ud og betragtede mit Værk med et sløvt Blik, der intet opfattede, der ikke engang kunde skelne, om det forestillede en Okse eller et Hus.

I det samme kom Miss Harriet hjem, og hun gik forbi lige bagved mig netop i det Øjeblik, da jeg holdt mit Billede ud i stiv Arm for at vise Krokonen det. Dæmonikeren kunde ikke undgaa at se det, for jeg sørgede for at holde det saaledes, at hendes Blik maatte falde paa det. Hun stansede med et Ryk, grebet og maalløs. Det var hendes Klippe, lod det til, den Klippe, som hun plejede at klatre op ad for at sidde oppe paa Toppen og drømme i Fred.

Hun mumlede et britannisk: „Aoh!“, saa tydeligt

smigrende, at jeg smilende vendte mig om imod hende og sagde:

„Det er min sidste Studie, Frøken."

Hun mumlede paa en Gang komisk og rørende i sin Ekstase:

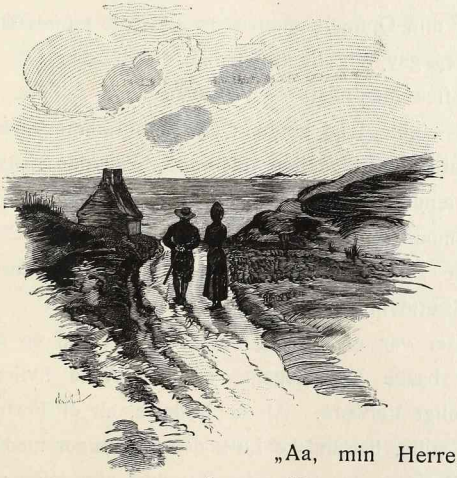

„Aa, min Herre, De forstaa Naturen paa en forunderlig, levende Maade."

Jeg indrømmer, at jeg rødmede ved denne Kompliment, som smigrede mig mere, end om den var kommen fra en Dronning. Jeg var forført, erobret, besejret. Jeg giver Dem mit Æresord paa, at jeg godt kunde have kysset hende.

Ved Bordet satte jeg mig som altid ved Siden af hende. For første Gang talte hun, idet hun højt fortsatte sine Tanker:

„Oh, jeg elske saameget Naturen!"

Jeg bød hende Brød, Vand og Vin. Nu tog hun imod min Opmærksomhed med et lille mumietørt Smil. Og jeg gav mig til at tale om Landskaber.

Efter Maaltidet — vi havde rejst os paa samme Tid — gik vi ud gennem Gaarden sammen, saa, lokket af den umaadelige Ildebrand, som den nedgaaende Sol tændte over Havet, aabnede jeg Leddet, der vendte ud imod Klinten, og vi gik videre Side om Side, tilfredse som to Mennesker, der har lært at forstaa og værdsætte hinanden.

Det var en lun og mild Aften, en af de Aftener, hvor baade Ens Legeme og Ens Aand hviler ud i lykkeligt Velvære. Alt er Nydelse, alt er Fortryllelse. Den stille, balsamiske Luft, der er svanger med Duften fra Græsset og den salte Tanglugt, kærtegner Lugtesansen med sin vilde Aroma, kærtegner Ganen med sin salte Fylde og kærtegner Sindet med sin gennemtrængende Sødme. Vi gik nu langs med Kanten af Klinten, oppe over det vældige Hav, der hundrede Meter nedenunder os rullede i smaa Bølger. Og med aaben Mund og udvidet Brystkasse indaandede vi det

friske Vindpust, som havde faret hen over Oceanet og som langsomt og saltet af Havvandets lange Kys, strejfede vor Hud.

Englænderinden havde strammet Schawlet om sine Skuldre og betragtede med opspærret Mund og betaget Mine den uhyre Sol, der sænkede sig ned mod Havet. Foran os, langt ude, ved Blikkets yderste Grænse, aftegnede en tremastet Skonnert med alle Sejlene sat til sig mod den flammende Himmel

og noget nærmere gled en Damper forbi og oprullede en lang Røgsøjle, der blev tilbage som en Sky, der spredte sig som en fin Taage ud over hele Himlen.

Den røde Kugle sank stadig længere ned. Snart rørte den Vandet lige bagved det ubevægelige Skib, der viste sig som i en Ildramme midt i den blændende Skive. Og Solen sank stedse dybere, opslugt af Havet. Den dukkede ned, blev mindre og forsvandt. Det var

forbi. Kun det lille Fartøj afridsede stadig sin Profil mod den fjerne Himmels gyldne Grund.

Med et lidenskabeligt begejstret Blik fulgte Miss Harriet Dagens Dødskamp. Hun havde aabenbart en umaadelig Lyst til at favne Himlen, Havet og hele Horisonten.

Hun mumlede:

„Aah! Jeg elske . . . jeg elske . . . jeg elske . . .“

Jeg saa' en Taare glimte i hendes Øjne.

Hun fortsatte:

„Aah, hvor vilde jeg gerne være et lille Fugl for at kunne flyve ud i Verdensrummet!“

Og hun blev staaende rank og stiv, saaledes som jeg ofte havde set hende oppe paa Klinten, rød som alt det andet, i sit Purpurschawl. Jeg havde Lyst til at tage en Skitse af hende i mit Album. Den kunde passende hedde: Begejstringens Karikatur.

Jeg maatte vende mig om for ikke at komme til at le.

Saa gav jeg mig til at tale til hende om min Kunst, aldeles som jeg vilde have talt til en Kammerat; jeg snakkede om Tone, om Penselføring og om Kraftsvulmen, altsammen i rene tekniske Udtryk. Hun hørte anspændt paa mig, hun forstod mig øjensynlig og hun gjorde sig Anstrængelse for at gætte Ordenes

dunkle Mening og gribe min Tanke. Fra Tid til anden sagde hun:

„Oh, jeg forstaa, jeg forstaa . . . det være meget betagende."

Vi gik hjem.

Saasnart hun den næste Dag fik Øje paa mig, kom hun hen og rakte mig Haanden. Og vi blev straks Venner.

Hun var et broget Menneske med et Hjerte, som sad paa Fjedre og som pludselig i Sæt sprang op i en Begejstringsparoxysme. Hun manglede Ligevægt, som alle Kvinder, der er naaet til Halvtredsaars-Alderen uden at blive gifte. Hun var ligesom indkandiseret i stivnet Uskyld, men i sit Hjerte havde hun bevaret noget ungt, noget hidsigt. Hun elskede Dyrene og Naturen med en overspændt Kærlighed, der ligesom gamle Drikke var gaaet i Gæring, med al den sanselige Kærlighed, hun ikke havde faaet Brug for blandt Menneskene.

Det var aldeles sikkert, at Synet af en Hund, der gav Die, af en Hoppe, som løb om paa Marken med sit Føl efter sig, og af en Fuglerede, fuld af pippende Unger med aabne Næb, store Hoveder og ganske nøgne Halse fik hende til at skælve af overdreven Bevægelse.

Stakkels ensomme Væsener, der triste flakker om fra Table d'Hôte til Table d'Hôte, stakkels latterlige og ynkelige Væsener, jeg elsker Eder, siden jeg lærte hende at kende!

Jeg mærkede snart, at der var noget, hun vilde sige mig, men at hun ikke turde, og jeg morede mig over hendes Frygtsomhed. Naar jeg om Morgenen drog afsted med min Malerkasse paa Ryggen, fulgte hun mig til Enden af Landsbyen, stum, synlig beklemt og ledende efter Ord til at begynde med. Saa forlod hun mig pludselig og skyndte sig bort med sin hoppende Gang.

Endelig en Dag tog hun Mod til sig:

„Jeg vilde saa gerne se, hvorledes De Dem bære ad med at male. Vil De vise mig det? Jeg er meget nysgerrig."

Og hun rødmede, som om hun havde sagt noget, der var umaadelig dristigt.

Jeg tog hende med ned paa Bunden af den lille Dal, hvor jeg var begyndt paa en større Studie.

Hun blev staaende bagved mig og fulgte enhver af mine Bevægelser med sammentrængt Opmærksomhed.

Men pludselig kom hun vist i Tanker om, at hun maaske generede mig, og hun stammede et: „Tak!" og gik sin Vej.

Men i Løbet af kort Tid blev hun mere fortrolig og hun gav sig til med synlig Glæde at gaa med mig hver Dag. Hun havde sin Feltstol paa Armen, hun vilde ikke paa nogen Maade tillade, at jeg bar den for hende, og hun satte sig ved Siden af mig. Der kunde hun blive siddende Timer igennem uden at røre sig og uden at tale, medens hendes Blik fulgte hvert eneste af mine Penselstrøg. Naar jeg ved paa en Gang at anbringe en større Klat Farve opnaaede en rigtig og uventet Virkning, udstødte hun uvilkaarligt et lille: „Aoh!“ af Forbavselse, Glæde og Beundring. Hun nærede en øm Ærbødighed for mine Billeder, en næsten religiøs Ærbødighed for denne menneskelige Gengivelse af et Stykke af det guddommelige Værk. Mine Studier stod for hende som en Slags Helgenbilleder.

Undertiden talte hun til mig om sin Gud og søgte at omvende mig. Det var en løjerlig Størrelse, hendes Vorherre, en Slags Landsby-Filosof uden videre Begavelse og uden større Indflydelse, thi i hendes Tanker var han altid bedrøvet over de Uretfærdigheder, der blev begaaet lige for hans Øjne, — som om han ikke havde kunnet forhindre dem.

Hun stod iøvrigt paa en udmærket Fod med ham, det lod endogsaa til, at hun var indviet i hans Hemme-

ligheder og i hans Ærgrelser. Hun sagde: „Gud vil have“ eller: „Gud vil ikke have . . .“, fuldstændig ligesom en Sergent, der forkynder for den Menige, at: „Obersten har befalet . . .“

Paa Bunden af sit Hjerte ynkedes hun over mit Ukendskab til, hvad der var Himlens Hensigter, og hun gjorde, hvad hun kunde, for at de skulde blive mig klare; hver Dag fandt jeg i min Hat, naar jeg

havde ladet den blive staaende paa Jorden, i min Farveæske, i mine Sko, som jeg havde stillet udenfor Døren for at blive børstede, en af de smaa fromme Brochurer, som hun uden Tvivl fik direkte fra Paradiset.

Jeg behandlede hende med aabenhjertig Venlighed som en gammel Veninde. Men jeg opdagede snart, at hendes Opførsel var forandret. I Begyndelsen tog jeg mig dog ikke videre af det.

Naar jeg sad og arbejdede, enten paa Bunden af min Dal eller i en eller anden Hulvej, saa jeg hende pludselig komme anstigende med sin hurtige og taktfaste Gang. Hun satte sig ved Siden af mig saa forpustet, som om hun havde løbet eller som om hun var grebet af en dyb Bevægelse. Paa hendes Kinder laa en dyb Rødme, den ejendommelige engelske Rødme, som ikke noget andet Folk har Magen til. Saa paa én Gang blegnede hun uden nogensomhelst Grund og saa ud, som om hun skulde faa ondt. Lidt efter lidt fik hun imidlertid atter sin sædvanlige Ansigtsfarve tilbage og hun gav sig til at tale.

Men pludselig stoppede hun op midt i en Sætning, rejste sig og flygtede bort, saa hurtigt og paa en saa underlig Maade, at jeg maatte tænke efter,

om jeg ikke kunde være kommen til at saare eller krænke hende.

Omsider gav jeg mig til at tro, at det maatte være hendes sædvanlige Maade at være paa, og at hun kun til Ære for mig havde forandret sin Opførsel en lille Smule i den første Tid af vort Bekendtskab.

Naar hun efter flere Timers Gang langs med den af Blæsten gennempiskede Kyst kom tilbage til Gaarden, hang hendes lange snoede Hængekrøller ofte slapt ned som Spiralfjedre, der er sprungne. I tidligere Tid havde hun ikke brudt sig om det, men uden videre sat sig til Bords med det strittende Haar, som Vinden havde bragt i Uorden.

Nu gik hun først op paa sit Værelse for at rette paa, hvad jeg kaldte hendes Lampeglas, og naar jeg med et fortroligt Galanteri, der altid forargede hende, sagde: „De er skøn som en Stjerne i Dag, Miss Harriet", steg Blodet hende øjeblikkelig op i Kinderne, som om hun kunde have været en ung Pige paa femten Aar.

Tilsidst blev hun aldeles sky og indfandt sig ikke længere for at se mig male. Jeg tænkte: „Det er en Overgang, det bliver nok anderledes." Naar jeg nu talte til hende, svarede hun mig enten med forstilt Ligegyldighed eller med en dump Irritation. Hun blev brysk, utaalmodig og nervøs. Jeg saa' hende ikke længere uden ved Maaltiderne, og vi talte næsten ikke mere sammen. Jeg troede virkelig, at jeg havde fornærmet hende med noget og en Aften spurgte jeg hende:

„Hør en Gang, Miss Harriet, hvorfor er De ikke længere overfor mig som tidligere? Er jeg kommen til at gøre Dem imod? Jeg er virkelig meget ked af det!"

Hun svarede med et pudsigt og ophidset Tonefald:

„Jeg være overfor Dem den samme som altid. Det er ikke sandt . . . det er ikke sandt!"

Og hun løb ind og lukkede sig inde paa sit Værelse.

Der var Øjeblikke, hvor hun saa' saa underligt paa mig. Jeg sagde ofte til mig selv, at en Dødsdømt maa se paa den Maade, naar han faar at vide, at hans sidste Dag er kommen. Der var en Slags Vanvid i hendes Blik, et hemmelighedsfuldt og glødende Vanvid, og der var endnu noget andet, en Feber og en brændende, utaalmodig og afmægtig Længsel mod det uopnaaede og uopnaaelige. Og det forekom mig ogsaa, at der maatte foregaa en Kamp i hende, at hendes Hjerte stred mod en ukendt Kraft, som hun vilde undertvinge, og at hun maaske ogsaa var ophidset af noget andet . . . Hvad vidste jeg? Hvad vidste jeg?

III.

Det var virkelig en ejendommelig Opdagelse.

I nogen Tid arbejdede jeg om Morgenen ganske tidlig, ligesom Dagen var begyndt at gry, paa et Maleri, hvis Ämne var følgende:

En dyb Kløft, indesluttet af to Skraaninger, bevokset med Træer og Tjørnebuske, strakte sig gemt og begravet under den mælkeagtige Dis, den vatlignende Taage, der undertiden ved Dagens Frembrud ligger over Dalene. Og helt i Baggrunden inde i denne tætte, men alligevel gennemsigtige Taage, saa' man eller rettere anede man et ungt Par, en Karl og Pige, der kom gaaende. De holdt hinanden omslyngede, hun løftede sit Ansigt op imod ham, han bøjede sig ned over hende og deres Munde var forenede i et Kys.

Den første Solstraale gled ned gennem Grenene, og trængte sig igennem Morgendiset, gød et rosenrødt

Skær over det bagved de to lønligt elskende og fik deres udviskede Skygger til at staa i en sølvtonende Klarhed. Det var virkelig rigtig godt gjort, naar jeg selv skal sige det.

Jeg arbejdede nede paa den Bakke, der fører ned til den lille Dal ved Étretat. Tilfældigvis var der netop den Morgen den svævende Taage, jeg havde Brug for.

Pludselig var der noget, som skød op foran mig. Det var Miss Harriet. Da hun saa' mig, vilde hun flygte, men jeg kaldte paa hende:

„Kom, kom endelig herhen, Frøken, jeg har et lille Maleri til Dem."

Hun nærmede sig ligesom modvillig. Jeg rakte hende mit Udkast. Hun sagde ingenting, men blev længe staaende og saa' paa det, saa gav hun sig paa en Gang til at græde. Hun græd med nervøse Trækninger, saaledes som Folk græder, naar de længe har kæmpet mod Taarerne men ikke kan mere og giver efter, idet de dog stadig gør Modstand. Jeg fo'r op, jeg var selv bevæget ved denne Sorg, som jeg ikke forstod, og uden rigtig at tænke over, hvad jeg gjorde, greb jeg med kærlig Medfølelse begge hendes Hænder.

Et Par Sekunder lod hun sine Hænder blive lig-

gende i mine og jeg følte, at de skælvede, som om alle hendes Nerver trak sig sammen. Saa drog hun dem til sig med et Ryk eller rettere hun rev dem til sig.

Men jeg havde genkendt denne Skælven, som jeg allerede før havde mærket; intet vilde kunne skuffe mig. Aah, en Kvindes Kærlighedsskælven, hvad enten hun er femten eller halvtreds, hvad enten hun hører til de laveste Klasser eller til den fornemme Verden, gaar mig altid lige til Hjertet. Jeg behøver aldrig et Øjebliks Tøven for at forstaa den.

Hele hendes stakkels Væsen havde skælvet, dirret og svimlet. Jeg vidste det. Hun ilede bort, uden at jeg havde kunnet faa sagt et Ord, og jeg blev staaende tilbage, ligesaa overrasket, som om jeg havde været Vidne til et Mirakel og ligesaa ulykkelig, som om jeg havde begaaet en Forbrydelse.

Jeg gik ikke tilbage til Frokost. Jeg gjorde en Spadseretur ud over Klinten i Stedet for. Jeg havde lige saamegen Lyst til at græde som til at le, jeg fandt Æventyret baade komisk og sørgeligt paa en Gang; jeg følte, at jeg selv var latterlig, men paa samme Tid vidste jeg, at hun var saa ulykkelig, at hun stod paa Vanviddets Rand.

Jeg spurgte mig selv, hvad jeg skulde gøre. Jeg

kom til den Slutning, at jeg gjorde bedst i at rejse min Vej og jeg bestemte mig straks.

Efter at jeg, lidt forstemt og lidt drømmende, var strejfet om lige til Middag, vendte jeg tilbage til Gaarden.

Vi gik til Bords som sædvanlig. Miss Harriet var der, hun spiste alvorligt, uden at tale til nogen og uden at løfte Øjnene fra sin Tallerken. Hun saa forresten ud aldeles som ellers.

Jeg ventede til henimod Slutningen af Maaltidet, saa vendte jeg mig om imod Værtinden:

„Jeg har en sørgelig Nyhed at meddele Dem, Mo'r Lecacheur, jeg bliver nødt til at forlade Dem."

Den skikkelige Kone blev overrasket og bedrøvet:

„Hvad er det, De siger, gode Herre? Vil De tage fra os? Og nu havde jeg lige vænnet mig saadan til Dem!"

Jeg kastede fra Siden et Blik hen paa Miss Harriet, hendes Ansigt havde ikke haft en eneste Trækning. Céleste, den lille Tjenestepige, stirrede derimod forskrækket paa mig. Det var en lille tyk Bolle paa atten Aar, frisk, rødmosset, stærk som en Hest, og, hvad der er sjældnere, meget proper med sin Person. Af og til stjal jeg et Kys fra hende i Krogene, nær-

mest af gammel Vane fra mine tidligere Kroophold, intet videre.

Middagen blev spist færdig.

Jeg gik ud for at ryge min Pibe under Æbletræerne, idet jeg vandrede frem og tilbage fra den ene Ende af Gaarden til den anden. Alle de Betragtninger, jeg havde anstillet i Dagens Løb, den besynderlige Opdagelse, jeg havde gjort om Morgenen, den groteske og lidenskabelige Kærlighed, jeg var bleven Genstand for, de Minder, som var dukket frem i Følge denne Aabenbaring, lokkende og berusende Minder, og maaske ogsaa det Blik, som Pigen havde fæstet paa mig, da hun hørte, at jeg vilde rejse, alt det blandede sig sammen og gjorde mig kaad, fik mine Læber til at klø efter Kys og gød i mit Blod dette jeg ved ikke hvad, som faar En til at gøre Dumheder.

Aftenen faldt paa og svøbte sin Skygge om Træerne. Jeg saa' Céleste gaa over for at stænge for Hønsehuset i den anden Ende af Gaarden. Jeg løb efter hende med saa lette Skridt, at hun intet hørte, og da hun atter vilde rejse sig efter at have skudt den lille Klap ned, hvorigennem Hønsene gaar ud og ind, slog jeg mine Arme om hende og bedækkede hendes brede og fyldige Ansigt med en Regn af Kys.

Hun strittede imod, men lo alligevel, hun var vant til Turen.

Hvorfor slap jeg hende saa hurtigt? Hvorfor vendte jeg mig om med et Sæt? Hvorledes følte jeg, at der var nogen bagved mig?

Det var Miss Harriet, som kom hjem, som havde set os og som stod lamslaaet, som om hun havde faaet Øje paa et Spøgelse. Saa forsvandt hun i Mørket.

Jeg gik ind til mig selv, skamfuld og forvirret, mere fortvivlet over at være bleven overrasket paa den Maade af hende, end om hun havde truffet mig i Færd med at begaa en eller anden Forbrydelse.

Jeg sov daarligt; jeg følte mig forpint og plagedes af triste Tanker. Det forekom mig, at jeg hørte nogen græde. Jeg tog sikkert fejl. Flere Gange syntes jeg ogsaa, at der var nogen, der gik i Huset, og at Yderdøren blev lukket op.

Henimod Morgenen overvældede Trætheden mig og jeg faldt endelig i Søvn Jeg vaagnede sent og viste mig ikke før ved Frokostbordet; jeg var endnu lidt flov og vidste ikke rigtig, hvilken Holdning jeg skulde indtage.

Der var ingen, som havde set Miss Harriet. Vi ventede paa hende, men hun kom ikke. Mo'r Lecacheur gik ind i hendes Værelse. Englænderinden var der ikke. Hun maatte være gaaet ud og det allerede ved Daggry, saaledes som hun ofte plejede, for at se Solen staa op.

Det faldt os ikke ind at forundre os over det og vi satte os til at spise i Tavshed.

Det var varmt, meget varmt; det var en af de

tunge og lumre Dage, hvor ikke et Blad rører sig. Bordet var blevet baaret udenfor under et Æbletræ og flere Gange maatte Karlen gaa ned i Kælderen for at hente mere Æblemost, saa meget blev der

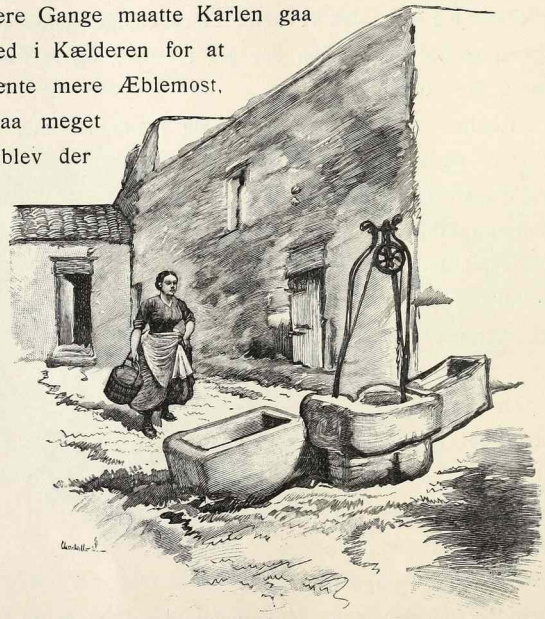

drukket. Céleste bar Maden ud fra Køkkenet, en Lammeragout med Kartofler, en stegt Kanin og Salat. Derefter satte hun en Tallerken Kirsebær foran os, det var Aarets første.

Da jeg vilde skylle dem for at gøre dem friskere,

bad jeg hende om at trække en Spand rigtig koldt Vand op til mig.

Efter fem Minutters Forløb kom hun tilbage og erklærede, at Brønden var bleven tør. Hun havde ladet Tovet løbe ned, indtil Spanden var stødt imod Bunden, men den var kommen tom op. Mo'r Lecacheur vilde selv undersøge det og gik hen og kiggede ned i Hullet. Hun kom tilbage og sagde, at hun kunde se noget nede i Brønden, noget, som ikke var, som det skulde være. En af hendes Naboer maatte have kastet et Knippe Halm derned for at hævne sig paa hende.

Jeg vilde ogsaa se derned, da jeg mente, at jeg bedre kunde skelne, hvad det var, og jeg bøjede mig ud over Kanten. Jeg fik Øje paa noget hvidt. Men hvad kunde det være? Saa fandt jeg paa at hejse en Lygte derned ved Enden af et Tov. Det gule Skær dansede hen over Stenvæggene, idet det sank dybere og dybere. Karlen og Céleste var kommen hen til os og vi stod alle fire og hældede os ud over Aabningen. Lygten stansede ovenover en løjerlig, utydelig, sort og hvid Masse. Karlen udbrød:

„Det er en Hest. Jeg kan se Hoven. Den har vel revet sig løs i Nat og er faldet i."

Men pludselig gik en Gysen mig til Marv og Ben. Jeg havde faaet Øje paa en Fod og paa en Læg, der

stak lige op i Vejret, hele Kroppen og det andet Ben forsvandt under Vandet.

Jeg stammede meget sagte, og idet jeg skælvede saa stærkt, at Lygten hoppede som en Vanvittig ovenover Skoen:

„Det er en Kvinde, som . . . som . . . som er dernede . . . det er Miss Harriet."

Karlen var den eneste, der ikke lod sig røre. Han havde oplevet meget værre Ting i Afrika.

Mo'r Lecacheur og Céleste gav sig til at udstøde gennemtrængende Skrig og løb deres Vej.

Vi maatte se at faa den Døde taget op. Jeg bandt Enden af Brøndtovet fast om Livet paa Karlen og ved Hjælp af Spillet hejsede jeg ham ned; det gik ganske langsomt og lidt efter lidt saa' jeg ham forsvinde i Mørket dernede. Han havde Lygten og et andet Tov i Hænderne. Snart raabte hans Stemme, der syntes at komme fra Jordens Indre: „Holdt!", og jeg skimtede, at han fiskede noget op af Vandet, det var det andet Ben, saa surrede han begge Fødderne sammen og skreg: „Hiv!"

Jeg trak ham op, men mine Arme var slappe og mine Muskler kraftesløse og jeg var bange for at komme til at give Slip paa Haandtaget og lade Manden falde ned igen. Da hans Hoved viste sig over Sten-

kanten, spurgte jeg: „Naa?“, som om jeg havde ventet, at han skulde bringe Besked fra hende dernede paa Bunden.

Vi steg begge op paa Kanten, og staaende ligeoverfor hinanden og hældede ud over Brønden, gav vi os til at hale Liget op.

Mo'r Lecacheur og Céleste iagttog os paa Afstand, skjulte bag Husets Mur. Da de saa' den Druknedes sorte Sko og hvide Strømper dukke op fra Hullet, forsvandt de.

Karlen greb fat om hendes Ankler og den stakkels, kyske Pige blev trukket op i den mest ublufærdige Stilling. Hovedet var gyseligt at se paa, sort og forrevet; og hendes lange graa Haar, hvis Krøller var gaaet ud, gaaet ud for bestandig, hang drivende af Vand og Mudder ned om hendes Ansigt. I en foragtelig Tone erklærede Karlen:

„Føj for Satan, hvor hun er mager!“

Vi bar hende op i hendes Værelse, og da de to Kvinder ikke mere viste sig, maatte jeg sammen med Staldkarlen gøre hendes sidste Toilette.

Jeg vaskede hendes triste, fordrejede Ansigt. Under mine Fingre aabnede det ene Øje sig ganske lidt og saa' paa mig med de Dødes blege og kolde Blik, et Blik, der synes at komme fra den anden Side af Livet.

Saa godt jeg kunde redte jeg hendes opløste Haar, og med mine kejtede Hænder ordnede jeg det i en ny og mærkelig Frisure over hendes Pande. Saa tog jeg hendes gennemvaade Klæder af hende, og halvt skam-

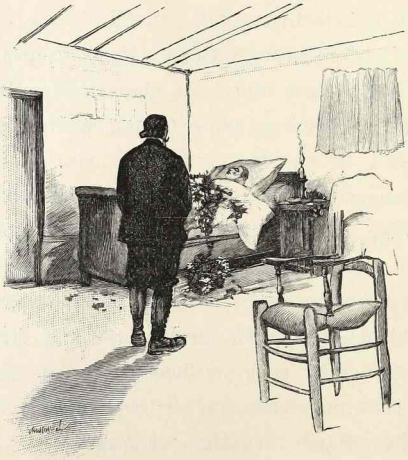

fuld, som om jeg begik en Helligbrøde, blottede jeg hendes Skuldre og hendes Bryst og hendes lange Arme, der var saa tynde som Kviste.

Da det var besørget, gik jeg ud og plukkede Blomster, Valmuer, Kornblomster og Margueriter, hvormed jeg dækkede hendes sørgelige Leje.

Saa maatte jeg tage mig af de nødvendige Formaliteter, da jeg var den eneste, der kunde gøre det. I et Brev, som vi fandt i hendes Lomme, og som hun havde skrevet i sidste Øjeblik, bad hun om at maatte blive begravet i den Landsby, hvor hun havde tilbragt sine sidste Dage. En forfærdelig Tanke snørede mit Hjerte sammen. Var det ikke paa Grund af mig, at hun vilde blive paa dette Sted?

Henimod Aften strømmede Kvinderne fra Omegnen til for at se den Døde; men jeg hindrede dem i at komme ind; jeg vilde være alene med hende, og jeg vaagede hele Natten.

Ved Skæret fra Lysene saa' jeg den stakkels Kvinde, som var ukendt for os alle og som langt fra sit Hjem havde lidt en saa ynkelig Død. Efterlod hun Venner og Slægtninge et eller andet Sted i Verden? Hvor var hendes Barndom, hendes Liv rundet hen? Hvorfra kom hun saaledes, ganske alene, flakkende om som en Hund, der er bleven jaget bort. Hvilke Hemmeligheder om Lidelse og Fortvivlelse gemtes i dette ugratiøse Legeme, i det Legeme, hun som et Brændemærke havde slæbt rundt med i hele sin Tilværelse, et latterligt Hylster, der skræmmede al Kærlighed og alt Venskab fra hende.

Hvilke ulykkelige Væsener gives der ikke! Jeg

følte, at den skaanselsløse Natur, den evige Uretfærdighed, havde tynget paa dette Menneskebarn. Alt var forbi for hende, uden at hun maaske en eneste Gang havde haft det, der holder selv Livets største Stedbørn oppe, Haabet om en Gang at blive elsket! Thi hvorfor skjulte hun sig saaledes, hvorfor undgik hun alle de andre? Hvorfor elskede hun saa ømt og lidenskabeligt alt det skabte og alle levende Væsener undtagen Menneskene?

Og jeg forstod, at hun maatte tro paa Gud, at hun maatte haabe paa i en anden Verden at faa Oprejsning for sin Elendighed. Nu skulde hendes Legeme opløses og hun skulde selv blive Plante. Hun skulde blomstre i Solskinnet, Køerne vilde gnave hende, Fuglene bære hendes Frø med sig, og gennem Dyrenes Kød vilde hun atter blive Menneske. Men det, som man kalder Sjælen, var slukket dernede paa Bunden af den mørke Brønd; hun led ikke mere. Hun havde givet sit Liv hen for andre Liv, som vilde opstaa af hende.

Timerne gik i denne tavse og sørgelige Tête-à-tête. Et blegt Skær forkyndte Morgenens Komme; saa gled en rød Straale hen til Sengen og lagde sig som en Stribe over Lagenet og over hendes Hænder. Det var den Time, hun elskede saa højt. Fuglene vaagnede og kvidrede i Træerne.

Jeg lukkede Vinduet op paa vid Gab, jeg drog Gardinerne til Side for at hele Himlen kunde se os, og jeg bøjede mig over det kolde Legeme, tog det skæmmede Hoved i mine Hænder, og langsomt, uden Rædsel og uden Lede trykkede jeg et Kys, et langt Kys, paa de Læber, som endnu aldrig var bleven kyssede."

Léon Chenal tav. Damerne græd. Oppe paa Bukken hørte vi Grev d'Étraille pudse Næse Gang paa Gang. Kun Kusken halvsov stadig. Og Hestene, som ikke længere mærkede Pisken, havde sagtnet deres Gang og trak trevent i Seletøjet. Og Vognen kom kun langsomt fremad, den var paa en Gang bleven tung, som om den var belæsset med Sorg.

ARVEN

Arven.

I.

Til Catulle Mendès.

Skønt Klokken endnu ikke var ti, skyllede Embedsmændene som en Bølge ind under Marineministeriets store Port. De kom hastende fra alle Sider af Paris, thi det var ikke langt fra Nytaar, Arbejdsiverens og Avancementernes Tid. En Støj af ilsomme Skridt fyldte den uhyre Bygning, der var indviklet som en Labyrinth, gennemkrydset af et Virvar af Korridorer og gennembrudt af talløse Døre, der førte ind til Kontorerne.

Hver søgte til sin Plads, trykkede de Kolleger, som allerede var kommen, i Haanden, tog Frakken af, trak en gammel Kontorfrakke paa og satte sig foran Bordet, hvor en Dynge Papirer laa og ventede.

Saa blev der aflagt smaa Besøg i Kontorerne ved Siden af for at faa at vide, om Chefen var kommen, om han saa ud til at være i godt Humør, og om Dagens Post var særlig omfangsrig.

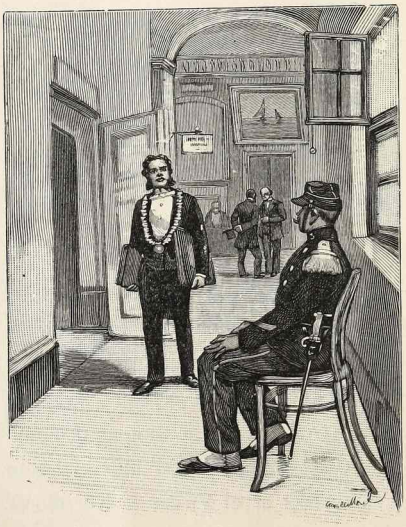

Den Mand, som havde med det almindelige Materiel at gøre, César Cachelin, en forhenværende Underofficer, som Tiden havde besørget fra Marinen ind i Ministeriet og gjort til Fuldmægtig, sad med en stor Protokol foran sig og indregistrerede alle de Dokumenter, som Ministerens Bud lige havde bragt. Lige overfor ham havde Kopisten, Fa'r Savon sin Plads. Det var en gammel Idiot, der i hele Ministeriet var berømt for sin ægteskabelige Modgang. Med langsom Haand afskrev han en Depeche fra Chefen, han sad med

Hovedet paa Siden, saaledes at Blikket faldt paa skraa, og gjorde sig Umage, hans stive Holdning røbede den smaaligt ængstelige Kopist.

Cachelin, en svær Mand med kortklippet lige opstrøget, hvidt Haar, talte hele Tiden, medens han besørgede sit daglige Arbejde:

„To og tredive Depecher fra Toulon. Den Havn giver os lige saa meget at bestille som fire andre."

Saa rettede han til Fa'r Savon det samme Spørgsmaal, som han plejede at gøre ham hver Morgen:

„Naa, Fa'r Savon, hvorledes har Konen det?"

Uden at afbryde sit Arbejde svarede den Gamle:

„De ved godt, Hr. Cachelin, at det Æmne er mig meget pinligt."

Fuldmægtigen gav sig til at le, som han hver Dag lo, naar han hørte den Sætning.

Døren gik op og Maze kom ind. Det var en flot, mørk Fyr, som var klædt med en overdreven Elegance og som mente, at han var kommen paa en fejl Hylde, da baade hans Udseende og hans Manerer efter hans egen Overbevisning stod langt over hans Stand. Han gik med store Ringe, med en tyk Uhrkæde og med en Monokel, fordi det var chikt, han var nemlig nødt til at tage den af, naar han skulde arbejde;

og med en ofte gentagen Bevægelse med Haandledene skød han Manchetterne frem, for at man rigtig skulde se de store, skinnende Manchetknapper.

Saasnart han var kommen indenfor Døren, spurgte han:

„Er der noget at gøre i Dag?"

Cachelin svarede:

„Ja, stadig fra Toulon. Man kan nok se, at vi nærmer os Nytaar, de hænger i dernede."

Men en anden Kontorist, som hed Pitolet, og som udmærkede sig ved sit gode Humør, var kommen til og indskød leende:

„Som om vi ikke gjorde det samme!"

Saa trak han sit Uhr frem og tilføjede:

„Klokken mangler endnu syv Minutter i ti og alle Mand er paa Plads! Er det ikke Arbejdsiver, om jeg maa spørge? Og jeg tør vædde med Dem om, at hans Værdighed, Hr. Lesable, har været her allerede Klokken ni, paa samme Tid som vor højt skattede Chef."

Fuldmægtigen holdt op med at skrive, stak Pennen bagved sit Øre og lænede sig med Albuerne paa Pulten:

„Ja, hvis han ikke kommer til Vejrs, saa er det minsandten ikke hans Skyld!"

Pitolet, der havde svunget sig op paa Hjørnet af Bordet og sad og gyngede med det ene Ben, svarede:

„Ja, men det gør han, Cachelin, det gør han, det kan De stole paa. Jeg tør vædde tyve Francs mod en Sou med Dem om, at han er Kontorchef, inden der er gaaet ti Aar."

Maze, der stod henne ved Kaminen og rullede en Cigaret, medens han varmede sine Fødder, sagde:

„Hvad Fanden! Jeg for mit Vedkommende vilde da hellere blive staaende paa to Tusinde fire Hundrede hele mit Liv igennem, end slide i det som han gør."

Pitolet drejede sig om paa Hælene og erklærede i en spottende Tone:

„Hvad der dog ikke forhindrer, at De i Dag, den tyvende December, er her inden ti."

Den anden trak ligegyldig paa Skuldrene:

„Ja, for Pokker, jeg bryder mig heller ikke om, at alle og enhver skal springe mig forbi! Siden de andre finder for godt at komme anstigende her for at se Solen staa op, saa gør jeg det samme, selv om jeg finder deres Iver overflødig. Men derfra og til at gaa og sleske for Chefen, som Lesable gør, og først at gaa herfra Klokken halvsyv og tage Arbejde med hjem, er der langt. Desuden har jeg ogsaa mine selskabelige Forpligtelser, som lægger Beslag paa mig."

Cachelin var holdt op med at føre ind og sad og saa' drømmende hen for sig, med Blikket svævende ud i Rummet. Endelig spurgte han:

„Tror De, at han avancerer igen i Aar?"

Pitolet raabte:

„Ja, det kan De tage Gift paa. Han er ikke durkdreven for ingenting."

Og det evige Spørgsmaal om Avancementer og Gratialer, der i de sidste Uger havde summet igennem den store Embedsbikube lige fra Kælder til Kvist, blev paany sat under Drøftelse.

Chancerne blev afvejede, Tal udkastede og Adkomsterne debatterede; der var allerede stor Harme over de Uretfærdigheder, som sandsynligvis vilde blive begaaede. Det var den samme Diskussion som Dagen i Forvejen, den blev bare begyndt forfra, og den næste Dag vilde den igen ufravigelig blive fortsat med de samme Grunde, de samme Beviser og de samme Ord.

En ny Kontorist kom ind. Det var Boissel, en lille bleg, sygeligt udseende ung Mand, der levede som i en Roman af den gamle Alexandre Dumas. Alt blev for ham til de mest usædvanlige Æventyr, og hver Morgen fortalte han sin Sidemand, Pitolet, om de mærkelige Ting, der var hændt ham den foregaaende Aften, om Dramaer, der maatte være foregaaede i det

Hus, han boede i, om Skrig, som midt om Natten havde lydt nede fra Gaden og som havde faaet ham til at staa op Klokken tyve Minutter over tre og lukke et Vindue op. Hver Dag havde han skilt Kæmpende, stanset løbske Heste og reddet Kvinder, der var i Livsfare; og skønt han var legemlig svag, opremsede han altid i en henkastet, men overbevist Tone alle de Bedrifter, han havde udført, takket være sine Armkræfter.

Saasnart han havde forstaaet, at der blev talt om Lesable, erklærede han:

„Jeg skal nok en Dag sige den Hvalp, hvad jeg mener om ham; og hvis han nogensinde kommer mig for nær, saa hegler jeg ham saadan igennem, at det skal betage ham Lysten til at begynde forfra."

Maze, der stadig røg, erklærede haanligt:

„Saa kan De lige saa godt gøre det med det samme, for jeg ved fra sikker Kilde, at De i Aar bliver skudt tilside for at give Plads for Lesable."

Boissel løftede Haanden:

„Jeg sværger Dem, at hvis . . ."

Døren var atter bleven lukket op og en ung Mand af lille Vækst, med Bakkenbarter som en Marineofficer eller en Advokat, en høj, lige Flip og en Mine, som om han var frygtelig optaget, kom hurtig ind. Han talte hastigt og afsnuppet, som om han ikke kunde

naa at fuldende Ordene, og han uddelte Haandtryk til-højre og tilvenstre som en Mand, der ikke har nogen Tid at give bort. Han gik lige hen til Fuldmægtigen:

„Kære Cachelin, vil De være saa god at give mig Papirerne angaaende Chapelou, De ved, Skibstovene, Toulon, A. T. V. 1875?"

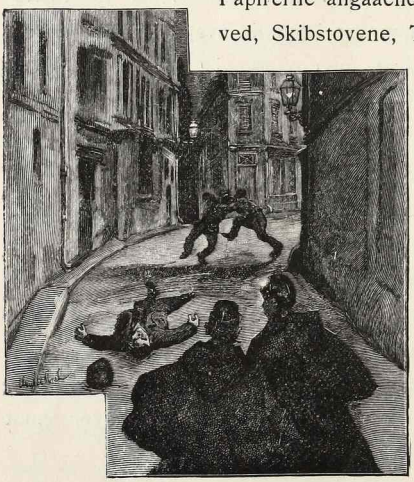

Fuldmægtigen rejste sig, tog en Mappe ned fra Hylden over sit Hoved, halede en Pakke Dokumenter ud af den, lagde dem i en blaa Konvolut og gav ham dem:

„Værsaaartig, Hr. Lesable, De ved formodentlig nok, at Kontorchefen igaar har taget tre Depecher ud af Pakken?"

„Ja tak, dem har jeg."

Og den unge Mand gik hastigt ud.

Næppe var han ude af Døren, før Maze erklærede:

„Han er fiks, hvad? Man skulde minsandten tro, at han allerede var Kontorchef.“

Pitolet svarede:

„Vent bare! Vent bare! I skal se, han bliver det førend nogen af os andre.“

Cachelin havde ikke sat sig til at skrive igen. Han saa ud, som om han var optaget af en fiks Ide. Han spurgte paany:

„Tror De virkelig, at han har en Fremtid for sig, den Fyr?“

Maze mumlede i en foragtelig Tone:

„Ja, for den, som mener, at man kan gøre Karriere i et Ministerium . . . for andre — betyder det ikke meget . . .“

Pitolet afbrød ham:

„De tænker maaske paa at blive Gesandt?“

Den anden gjorde en utaalmodig Bevægelse:

„Det drejer sig ikke om mig. Jeg er ligeglad, men det forhindrer ikke, at Stillingen som Kontorchef aldrig kommer til at betyde noget i Selskabslivet.“

Kopisten, Fa'r Savon, havde ikke et Øjeblik holdt op med at kopiere. I det sidste Minut havde han Gang paa Gang dyppet sin Pen i Blækhuset for derefter omhyggelig at aftørre den paa den fugtige Svamp, der stod i en lille Beholder foran ham. Men

det var ham umuligt at skrive et Bogstav, den sorte Vædske gled ned langs Metalspidsen og faldt som runde Klatter paa Papiret. Forfjamsket og ulykkelig stirrede han paa sit Manuskript, som han nu var nødt til at begynde forfra ligesom saa mange andre i den sidste Tid, og med sagte og bedrøvet Stemme sagde han:

„Nu er Blækket igen forfalsket! . . .“

Alle de andre brød ud i en voldsom Latter. Cachelin fik Bordet til at ryste med sin Mave, Maze bøjede sig dobbelt, som om han vilde krybe baglænds ind i Kaminen, Pitolet stampede med Foden i Gulvet, hostede og viftede med sin højre Haand i Luften, som om den var vaad, og selv Boissel var lige ved at kvæles, skønt han ellers snarere tog Tingene tragisk end komisk.

Men Fa'r Savon, som endelig opgav det, tørrede Pennen af i sit Frakkeskød og sagde:

„Der er ikke noget at le af. Jeg maa altid gøre mit Arbejde en to-tre Gange om.“

Han tog et andet Ark Papir ud af sin Skuffe, lagde Linierpapiret til Rette inden i det og begyndte forfra med Overskriften: „Deres Excellense . . .“ Nu kunde Pennen godt holde paa Blækket og Bogstaverne stod meget tydeligt. Og den Gamle satte sig igen i sin tidligere skraa Stilling og fortsatte sin Kopi.

De andre var endnu ikke holdt op med at le. De morede sig. Sagen var nemlig, at de i snart et halvt Aar til Stadighed havde spillet den Gamle det samme Puds, uden at han havde opdaget det mindste. De dryppede ganske simpelt et Par Draaber Olie paa den Svamp, hvorpaa han tørrede sine Penne. Den fedtede Vædske gjorde, at Blækket løb af Pennen, og Kopisten tilbragte Timer med at forundre sig og være ulykkelig over det; han brugte hele Æsker af Penne og Flasker fulde af Blæk og endte med at forsikre, at alt Kontormaterialet var blevet komplet ubrugeligt.

Lidt efter lidt var Drilleriet udartet til en sand Plage for den Gamle. De blandede Krudt i hans Tobak, hældte Draaber i den Vandkaraffe, hvoraf han fra Tid til anden drak et Glas, og de havde faaet ham til at tro paa, at det var Socialisterne, der lige siden Kommunen paa den Maade forfalskede alt for at skade Regeringen og fremkalde en Revolution.

Han havde faaet et skrækkeligt Had til Anarkisterne, som han troede laa i Baghold overalt, og han gik om i en stadig Angst for noget skjult og ukendt, der lurede allevegne.

Men en kort, barsk Ringen lød gennem Korridoren, en Ringen, de godt kendte; det var Kontorchefen, Torcheboeuf, der kom, og alle fo'r paa Plads. Cachelin

tog atter fat paa at indregistrere Dokumenterne, men det varede ikke længe, saa lagde han paany Pennen fra sig og støttede Hovedet i sine Hænder for bedre at tænke.

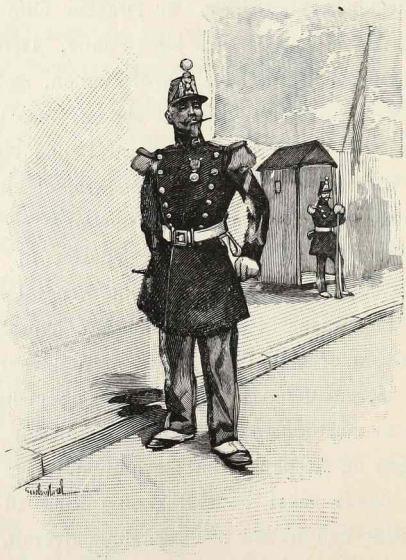

Han grublede over en Ide, han havde faaet, og som han ikke mere kunde give Slip paa. Som gammel Marineunderofficer, der var bleven afskediget efter at være bleven saaret en Gang i Senegal og to Gange i

Cochinchina, og som kun ved særlig Begunstigelse var kommen ind i Ministeriet, havde han under sin lange Løbebane som lavtstaaende underordnet haft megen Modgang og lidt mange Skuffelser; derfor betragtede han Autoriteten, den officielle Autoritet som det skønneste i Verden. En Kontorchef stod for ham som et højere Væsen, der levede i en Sfære, som var hans egen langt overlegen, og de Embedsmænd, hvorom der blev sagt: „Det er en snu Fyr, han kommer nok frem", forekom ham at høre til en anden Race og være af en anden Natur end ham selv.

Som Følge deraf havde han for sin Kollega Lesable en Agtelse og Beundring uden Grænser, og han nærede det hemmelige, men sejge Ønske at faa ham gift med sin Datter.

Hun vilde en Dag blive rig, meget rig. Hele Ministeriet vidste det, thi hans Søster, Frøken Cachelin, ejede en Million, en Million, som var hel og ubeskaaret, og som, selv om den, efter hvad man sagde, var bleven samlet sammen i løse Elskovsnætter, var bleven lutret gennem senere Fromhed.

Den forhenværende letlevende Dame, der nu var bleven stærkt til Aars, havde trukket sig tilbage med en Kapital paa fem hundrede Tusinde Francs, som hun i Løbet af atten Aar, takket være den strængeste

Sparsommelighed og de mest beskedne Fordringer til Livet, havde mere end fordoblet. Hun havde allerede længe boet sammen med Broderen, der var Enkemand med en lille Pige, men hun tog kun en forsvindende Del i Husets Udgifter og blev ved at puge Guld sammen, idet hun gentog for Cachelin:

„Det gør ikke noget, det er jo din Datter, som skal have Pengene. Men sørg for, at hun bliver hurtig gift, thi jeg vil se mine Grandnevøer, inden jeg dør. Jeg vil have den Glæde at kunne tage et Barn af samme Kød og Blod som os i mine Arme, og den kan jeg kun faa gennem hende."

Alle i Ministeriet vidste som sagt Besked om det, og det manglede ikke paa Friere. Der sagdes endogsaa, at selv Maze, den smukke Maze, Kontorets Løve, viste Fa'r Cachelin en Opmærksomhed, hvis Hensigt var tydelig nok. Men den forhenværende Sergent, der havde tumlet om under alle Breddegrader, vilde have en ung Mand med en Fremtid for sig, en, der kunde blive Kontorchef og derved kaste lidt Glans tilbage paa ham, den gamle Underofficer. Lesable var netop den, han søgte, og han havde længe ledt efter et Middel til at faa ham hjem hos sig.

Pludselig rettede han sig i Vejret og gned sine Hænder. Han havde fundet det.

Han kendte godt hvers svage Side. Lesable maatte tages ved sin Forfængelighed, sin Embedsforfængelighed. Han vilde gaa ind til ham og bede ham om hans Protektion paa samme Maade, som man henvender sig til en Senator, en Deputeret eller en anden indflydelsesrig Person.

Da Cachelin ikke havde haft noget Avancement de sidste fem Aar, var han temmelig sikker paa dette Aar at komme i Betragtning. Han kunde saa lade, som om han troede, at han skyldte Lesable det, og som Tak indbyde ham til Middag.

Saasnart han havde gennemtænkt sin Plan, skred han til dens Udførelse. Han trak sin Kontorfrakke af og tog i Skabet sin Gadefrakke, saa samlede han mellem de Dokumenter, han havde indført i Protokollen, alle de Papirer, der vedrørte hans Kollegas Tjeneste, og gik over til det Kontor, som Lesable havde faaet ganske for sig selv som en særlig Paaskønnelse af hans Tjenesteiver og Betydning.

Den unge Mand sad og skrev ved et stort Bord, midt imellem opslaaede Protokoller og spredte Papirer, der var nummererede med rødt eller blaat Blæk.

Da han saa' Fuldmægtigen komme ind, spurgte han i en fortrolig, men alligevel lidt ærbødig Tone:

„Naa, kommer De med meget Arbejde til mig?"

„Ja, ikke saa lidt. Jeg vilde forresten ogsaa gerne tale med Dem."

„Sæt Dem, min Ven, jeg er lutter Øre."

Cachelin satte sig, hostede og begyndte med en forlegen Mine og usikker Stemme:

„Jeg holder ikke af Omveje, Hr. Lesable. Jeg er en gammel Soldat og foretrækker at gaa lige til Sagen. Jeg kommer for at bede Dem om at gøre mig en Tjeneste."

„Og det er?"

„Jeg kan sige det med to Ord. Det er mig meget om at gøre at opnaa et Avancement i Aar. Jeg har imidlertid ingen til at protegere mig, og derfor har jeg tænkt paa Dem."

Lesable rødmede let, han var overrasket og tilfreds, opfyldt af stolt Forvirring. Alligevel svarede han:

„Ja, men jeg formaar slet ingenting her, kære Ven. Jeg staar under Dem, der staar for Tur til at blive Første-Fuldmægtig. Jeg kan ikke udrette noget. Men jeg beder Dem om at tro, at hvis . . ."

Cachelin afskar ham med brysk Ærbødighed Ordet:

„Tralala. Kontorchefen hører efter, hvad De siger, og hvis De blot hvisker ham et Ord i Øret, slipper jeg igennem. De maa huske paa, at jeg om halvandet Aar er pensionsberettiget, og det bliver fem Hundrede

Francs mindre, hvis jeg ikke bliver forfremmet første Januar. Jeg ved godt, at der bliver sagt: „Cachelin kan sagtens, hans Søster ejer en Million". Det er sandt nok, at min Søster har en Million, men hun giver ikke noget væk af den, hun lader den yngle. Det er min Datter, som skal have den, det er ogsaa sandt, men min Datter og jeg, det er ikke det samme. Jeg faar ikke nogen Glæde af, at min Datter og Svigersøn kører i Karet, naar jeg ikke selv har noget at putte i Munden. De kan nok forstaa Forholdene, ikke?"

Lesable nikkede:

„Det er rigtigt, meget rigtigt, hvad De der siger. De kan risikere, at Deres Svigersøn ikke er imod Dem, som han burde være. Desuden er det altid behageligere at være stillet saaledes, at man ikke skylder nogen noget. Jeg lover Dem, at jeg skal gøre, hvad der staar i min Magt. Jeg skal tale med Chefen, jeg skal forklare ham Forholdene og trænge ind paa ham, hvis det er nødvendigt. De kan stole paa mig!"

Cachelin rejste sig, greb begge sin Kollegas Hænder og trykkede dem og rystede dem paa Soldatermaner, idet han stammede:

„Tak, Tak, De kan være vis paa, at hvis jeg nogensinde faar Lejlighed til at . . . hvis jeg nogensinde kan . . ."

Han fuldførte ikke Sætningen, da han ikke kunde finde nogen passende Slutning. Han gik ud ad Døren og hans taktfaste, rungende Skridt gav Genlyd ned ad Gangen.

Men da han var kommen halvvejs, hørte han en arrig Ringen og han gav sig til at løbe, thi han kendte Klangen. Det var Kontorchefen, der vilde tale med ham.

Otte Dage senere fandt Cachelin en Morgen paa sit Bord et forseglet Brev af følgende Indhold:

„Kære Kollega!

Jeg har den Glæde at kunne meddele Dem, at Ministeren paa Kontorchefens Indstilling har underskrevet Deres Udnævnelse til Første-Fuldmægtig. Den vil i Morgen foreligge officielt. Indtil da lader De nok, som om De ingenting ved.

Deres hengivne

Lesable".

Cachelin skyndte sig straks over til sin yngre Kollegas Kontor for at forsikre ham paa det varmeste om sin Erkendtlighed og udtømme sig i Taksigelser.

Næste Dag fik Kontoret som bebudet officielt at vide, at d'Hrr. Lesable og Cachelin begge var bleven

forfremmede. De andre maatte vente paa bedre Tider, men kunde som en Slags Erstatning hæve et Gratiale, der varierede mellem fem Hundrede og tre Hundrede Francs.

Boissel erklærede, at han en af de første Aftener ved Midnatstid vilde passe Lesable op og prygle ham igennem, lige til han blev liggende paa Stedet. De andre tav.

Den følgende Mandag begav Cachelin sig, straks da han kom om Morgenen, hen til sin Protektors Kontor, traadte højtidelig ind ad Døren og sagde i en ceremoniel Tone:

„Jeg haaber, at De vil gøre mig den store Ære at spise til Middag hos os i Anledning af Hellig tre Kongers Fest. De kan selv vælge Dagen."

Den unge Mand løftede lidt overrasket Hovedet og saa' sin Kollega stift i Øjnene, saa svarede han uden at tage sit Blik til sig for rigtig at kunne læse den andens Tanker:

„Ja Tak, Kære . . . men jeg har lovet mig ud hver Aften i den første Tid."

Cachelin trængte godmodig ind paa ham:

„Herregud, gør os nu ikke den Sorg at sige Nej efter den Tjeneste, De har gjort os. Jeg beder Dem

om at komme baade i mit eget og i min Families Navn."

Lesable blev forvirret og betænkte sig. Han havde forstaaet, hvad der laa bag ved Indbydelsen, men han vidste ikke, hvad han skulde svare, da han ikke havde haft Tid til at tænke over det og afveje pro et contra. Endelig tænkte han: „Det kan jo ikke forpligte til nogetsomhelst at spise til Middag hos dem", og med en tilfreds Mine tog han imod Invitationen, idet han valgte den kommende Lørdag.

„Saa behøver jeg ikke at staa saa tidlig op næste Dag," tilføjede han smilende.

II

Cachelin boede paa femte Sal i den øverste Del af Rue Rochechouart i en lille Lejlighed med en Balkon, hvorfra der var Udsigt over hele Paris. Han havde fire Værelser, et til sin Søster, et til sin Datter og et til sig selv; Spisestuen var paa samme Tid Dagligstue.

Hele Ugen igennem var han travlt optaget af Forberedelserne til Middagen. Menuen blev drøftet længe og indgaaende for at sammensætte et Maaltid, der paa samme Tid var borgerligt og alligevel elegant. Endelig blev den fastsat saaledes: Suppe med Æg, Hors d'œuvre bestaaende af Rejer og Pølse, Hummer, en smuk Høne, Grønærter, Leverpostej, Salat, Is og Dessert.

Leverpostejen blev købt hos Spækhøkeren ved Siden af med udtrykkelig Paalæg om, at det maatte være den bedste Kvalitet. Den kostede iøvrigt tre Francs halvtreds. Hvad Vinen angik, saa gik Cachelin hen

paa Hjørnet hos den samme Vinhandler, hvor han i litervis plejede at faa den røde Drik, der læskede ham til dagligt Brug. Han vilde ikke have at gøre med et større Firma i Kraft af følgende Princip:

„De mindre Forhandlere har sjælden Lejlighed til at sælge deres dyre Vine. Derfor har de den liggende længere i Kælderen og den bliver endnu bedre."

Han kom tidlig hjem om Lørdagen for at sikre sig, at alt var parat. Pigen, som kom og lukkede op for ham, var ligesaa rød i Hovedet som en Tomat, thi af Frygt for ikke at blive færdig i rette Tid havde hun haft Ild paa Stegeovnen lige fra Klokken tolv, og til Heden fra Ovnen var kommen Sindsbevægelsen over den forestaaende Begivenhed.

Han gik ind i Spisestuen for at tage et Vue over Stillingen. Under Lampen med det grønne Skærm lyste det runde Bord midt i det lille Værelse som en hvid Plet.

De fire Tallerkener, som hver dækkedes af en Serviet, Tanten, Frøken Cachelin, havde foldet sammen som en Bispehue, var flankeret af blanke skinnende Knive og Gafler. Foran hver Tallerken stod to Glas, et stort og et lille. Cachelin fandt Virkningen utilstrækkelig og han kaldte:

„Charlotte!"

Døren tilvenstre gik op og et lille, kvindeligt Væsen kom ind, det var hans Søster. Hun var ti Aar ældre end Broderen og hendes magre Ansigt indrammedes af Hængekrøller, hun satte op ved Hjælp af Papilloter. Hendes spinkle Stemme syntes altfor svag til hendes

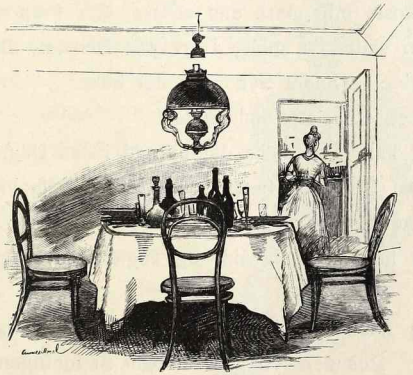

korte, sammenbøjede Legeme; hun gik med lidt slæbende Skridt og søvnige Bevægelser.

Da hun var ung, blev der sagt om hende:

„Hvilken fin lille Skabning!"

Nu var hun bleven til en mager, egensindig, snæversynet, smaalig og meget pirrelig gammel Kone, der som en Rest af gamle Vaner var yderst proper med

sig selv. Hun var bleven meget hellig og hun syntes fuldstændig at have glemt svundne Dages Æventyr.

„Hvad vil Du?“ spurgte hun.

Han svarede:

„Jeg synes, at to Glas ikke tager sig rigtig ud. Skulde vi ikke give Champagne? . . . Det vil aldrig kunne koste mig mere end en tre, fire Francs og saa kunde vi sætte de spidse Glas paa Bordet. Det vilde straks give et andet Syn over det hele.“

Frøken Charlotte indvendte:

„Jeg kan ikke indse det nyttige i den Udgift. Men det er jo Dig, der betaler, saa det kan jo være mig lige meget.“

Han betænkte sig lidt og søgte at overbevise sig selv:

„Jeg forsikrer Dig, at det vil gøre et langt bedre Indtryk. Desuden vil det bringe Stemningen meget bedre op til Kongekagen!“ *)

Den sidste Grund bestemte ham. Han tog sin Hat og gik ned ad Trappen. Fem Minutter efter kom han tilbage med en Flaske, der paa Maven havde en hvid

---

*) En Kage, som serveres ved Hellig tre Kongers Fest, og hvori der i Lighed med Mandelen i den danske Juleaftensgrød er gemt en Bønne. Den, som faar Bønnen, bliver „Konge“ og vælger sig en „Dronning“. O. A.

Etikette, som var prydet med et mægtigt Vaaben og hvorpaa der stod: Chatel-Rénovau. Mousserende Champagnevin.

„Den koster kun tre Francs og den skal være storartet," erklærede han.

Han tog selv Champagneglassene frem af Skabet og satte dem omkring.

Døren tilhøjre blev lukket op og hans Datter kom ind. Hun var høj, frisk og fyldig, et stort, kraftigt Stykke Pigebarn med kastaniebrunt Haar og blaa Øjne. Den meget beskedne Kjole fremhævede hendes runde og smidige Midje, hendes Stemme, der næsten var saa dyb som en Mands, havde den alvorlige Klang, der faar Nerverne til at sitre.

„Næ, skal vi have Champagne, det var dejligt," udbrød hun og klappede barnligt i Hænderne.

Hendes Fader mente, at det var rigtigst at formane hende:

„Sørg fremfor alt for at være elskværdig mod Hr. Lesable, det er en Mand, som har gjort mig mange Tjenester."

Hun gav sig til at le stærkt og dybtklingende og svarede:

„Jeg ved Besked."

Det ringede paa Entredøren og der hørtes Støj af Døre, som blev lukket op og i. Lesable traadte ind. Han var i sort Kjole med hvidt Slips og hvide Handsker. Han gjorde Indtryk. Cachelin styrtede henrykt og forvirret henimod ham:

„Men kære, det er jo ganske mellem os; De ser, jeg er i Jakke."

Den unge Mand svarede:

„Det vidste jeg, De har sagt mig det, men jeg plejer aldrig at gaa ud om Aftenen uden at være i Kjole."

Han bukkede for Damerne. Han havde sin Chapeaubas under Armen og en Blomst i Knaphullet. Cachelin forestillede:

„Min Søster, Frøken Charlotte — min Datter Coralie, som vi altid kalder Cora."

Lesable bukkede atter. Cachelin fortsatte:

„Vi har ingen Dagligstue; det er lidt generende, men man vænner sig til det."

Lesable svarede:

„Det er jo ganske overflødigt.“

Derpaa skilte de ham af med hans Hat, som han vilde beholde, og han gav sig til at trække sine Hansker af.

De satte sig omkring i Stuen og saa' paa hinanden tværs over Bordet uden mere at sige noget. Cachelin spurgte:

„Blev Kontorchefen længe i Dag? Jeg gik noget tidligere for at hjælpe mine Damer.“

Lesable svarede i en let henkastet Tone:

„Nej. Vi gik sammen, fordi vi skulde tale om, hvorledes vi skulde stille os overfor disse Skibspresenninger i Brest. Det er et meget vanskeligt Spørgsmaal, som volder os en hel Del Bryderi.“

Cachelin syntes, at han burde drage sin Søster med ind i Samtalen, og han vendte sig om imod hende:

„Det er Hr. Lesable, der har alle de vanskelige Sager paa Kontoret under sig. Man kan godt sige, at han er Kontorchef Nummer to.“

Den gamle Frøken nikkede høfligt og erklærede:

„Aa, jeg ved, at Hr. Lesable er i Besiddelse af en fremragende Dygtighed.“

Pigen kom ind, hun skubbede Døren op med Knæet, i Hænderne havde hun den store Suppeterrin,

som hun holdt højt op i Vejret. Husets Herre sprang hastigt op og raabte:

„Til Bords! Vil De sætte Dem der, Hr. Lesable, mellem min Søster og min Datter. Jeg tænker ikke, at De er bange for Damer."

Og Middagen begyndte.

Lesable havde anlagt en lidt overlegen, næsten nedladende Mine, men viste sig overordentlig elskværdig. Han betragtede fra Siden den unge Pige og forundrede sig over hendes friske og sunde Udseende. Frøken Charlotte, der var indviet i sin Broders Planer, gjorde sig Umage og holdt med almindelige, forslidte Talemaader Konversationen gaaende. Cachelin var straalende. Han var højrøstet, lo og spøgte og skænkede af den Vin, han bavde købt en Time i Forvejen hos Vinhandleren paa Hjørnet:

„Et lille Glas Bourgogne, Hr. Lesable. Jeg siger ikke, at den er enestaaende, men den er god, den har ligget tilstrækkelig længe og den er uforfalsket. Vi har den fra nogle Venner dernede."

Den unge Pige sagde intet, hun var lidt rød og flov og følte sig forlegen ved at sidde ved Siden af den unge Mand, hvis Tanker hun gættede.

Da Hummeren blev sat paa Bordet, sagde Cachelin:

„Den har jeg ikke noget imod at gøre nærmere Bekendtskab med.“

Lesable smilte og fortalte, at en Forfatter havde kaldt Hummeren for „Havets Kardinal“, da han ikke vidste, at nævnte Dyr er sort, inden det bliver kogt. Cachelin gav sig til at le af alle Kræfter, idet han gentog:

„Ha, ha, ha . . . det er guddommeligt!“

Men Frøken Charlotte var bleven rasende og erklærede vredt:

„Jeg kan ikke se, hvad de to Ting har at gøre med hinanden. Den Herre kan ikke have haft megen Takt. Jeg forstaar udmærket Spøg, al Slags Spøg, men jeg finder mig ikke i, at Gejstligheden bliver gjort latterlig i min Nærværelse.“

Den unge Mand, som gerne vilde vinde den gamle Frøken for sig, benyttede sig af Lejligheden til at komme frem med en god katolsk Trosbekendelse. Han talte om visse smagløse Mennesker, der tager letsindigt paa de evige Sandheder. Og han sluttede:

„Hvad mig angaar, da ærer og respekterer jeg mine Fædres Tro. Den er jeg opdraget i og den vil jeg staa fast ved lige til min Dødsdag.“

Cachelin lo ikke mere. Han sad og rullede Brødkugler, idet han mumlede:

„Det er rigtigt, det er rigtigt."

Saa søgte han at give Samtalen, der kedede ham, en anden Retning, og idet han fulgte en Tilbøjelighed, som er meget naturlig hos alle, der daglig besørger det samme Arbejde, spurgte han:

„Den smukke Maze har vel ærgret sig godt over, at han ikke blev forfremmet?"

Lesable smilte:

„Hvad var der at sige til det? Enhver skattes efter Fortjeneste!"

Og de gav sig til at tale om Ministeriet, et Ämne, der lidenskabeligt interesserede dem alle, thi de to Kvinder kendte hele Kontorpersonalet næsten ligesaa godt som Cachelin selv; thi de hørte ham tale om det hver Aften. Frøken Charlotte var meget optaget af Boissel paa Grund af de Æventyr, han fortalte, og hele hans romantiske Tilsnit, og Frøken Cora interesserede sig i al Hemmelighed for den smukke Maze. De havde iøvrigt aldrig set dem.

Lesable talte om sine Kolleger i en overlegen Tone, som om det var en Minister, der fremsatte sine Meninger om sine Underordnede. De andre hørte opmærksomt paa ham:

„Maze mangler ikke Evner, men naar man vil frem, maa man arbejde ganske anderledes, end han

gør. Han holder for meget af at komme ud og more sig. Det spreder ham. Han vil aldrig naa højt, og det er hans egen Skyld. Han kan maaske ved Protektion blive Førstefuldmægtig, men videre kommer han ikke. Hvad Pitolet angaar, saa maa man indrømme, at han kan sætte et Dokument sammen, man kan ikke frakende ham en vis Elegance i Formen, men han har ingen Dybde. Alt hos ham er paa Overfladen. Det er et Menneske, man ikke kunde sætte i Spidsen for noget af Betydning, men som en klog Chef, der vilde lægge Arbejdet til Rette for ham, kunde drage Nytte af."

Frøken Charlotte spurgte:

„Og Hr. Boissel?"

Lesable trak paa Skuldrene:

„Det er en stakkels Fyr, man kun kan have ondt af. Han kan ikke se nogetsomhelst under den rette Synsvinkel. Han fantaserer sig ind i de mest forrykte Historier. Han duer ikke til noget for os."

Cachelin gav sig til at le og erklærede:

„Nej, den bedste er alligevel Fa'r Savon."

Alle lo med.

Saa kom de til at tale om Theatrene og de Stykker, der var gaaet det Aar. Lesable udtalte sig med samme Myndighed om den dramatiske Literatur som

om Forholdene paa Kontoret. Han inddelte Forfatterne i bestemt afgrænsede Klasser og fastslog hver enkelts stærke og svage Side med en Sikkerhed, man kun træffer hos Mennesker, som føler sig overbeviste om deres egen Ufejlbarlighed og Sagkundskab paa alle Omraader.

De var færdig med Stegen. Cachelin var nu i Færd med at løsne Laaget paa Leverpostejskrukken. Han gjorde det med en Omhu og Forsigtighed, der maatte give en god Mening om Indholdet. Han sagde:

„Jeg ved ikke, om denne her er vellykket, men de plejer at være glimrende. Vi faar dem fra en Fætter, som bor i Strassbourg."

Og med ærbødig Langsomhed spiste de Postejen, der omsluttedes af den gule Krukke.

Isen blev baaret ind, det var forfærdeligt. Det var en Sauce, en Suppe, en klar Væske, der flød om i en Kompotskaal. Pigen havde af Angst for, at hun ikke skulde vide, hvorledes hun skulde bære sig ad, bedt Konditordrengen, da han kom Klokken syv, om at tage den ud af Formen.

Cachelin var utrøstelig og vilde have, at den skulde bringes tilbage til Konditoren, men han blev dog roligere ved Tanken om Kongekagen, som han skar i Stykker med en saa hemmelighedsfuld Mine, som om

den gemte paa et stort Mysterium. Alles Blikke var fæstede paa det symbolske Bagværk, og da det blev budt om, fik hver af dem Ordre til at lukke Øjnene, idet de tog deres Stykke.

Hvem vilde faa Bønnen? Et flovt Smil laa om deres Læber. Lesable udstødte et lille: „Aah!" af Forbauselse og fremviste Bønnen, som han holdt mellem sin Pege- og sin Tommelfinger, og som endnu var helt dækket af Dejg. Cachelin gav sig til at klappe i Hænderne og raabte:

„Vælg Dronningen! Vælg Dronningen!"

Der herskede et Øjeblik Tvivl i Kongens Sind. Vilde det ikke være fiffigt af ham at vælge Frøken Charlotte? Hun vilde blive smigret og saa havde han vundet, erobret hende! Men saa kom han i Tanker om, at det jo i Virkeligheden var for Frøken Coras Skyld, at han var bleven indbudt, og det vilde se underlig flovt ud, hvis han tog Tanten. Han vendte sig altsaa om imod den unge Pige og sagde, idet han rakte hende Bønnen:

„Vil De gøre mig den Fornøjelse at tage imod den, Frøken?"

For første Gang saa' de hinanden ind i Ansigtet; hun tog imod Pantet paa sin Ophøjelse og svarede:

„Med Fornøjelse, min Herre."

Han tænkte:

„Hun er minsandten nydelig, Pigebarnet! Hun har et Par brillante Øjne. Og saa er der Krummer i hende!“

Et Knald fik de to Kvinder til at fare op. Cachelin havde taget Proppen af Champagnen, der brusede ud over Flaskehalsen og flød ned paa Dugen.

Han fyldte Glassene med det perlende Skum og erklærede:

„Det er første Sort, det ser man straks.“

Og da Lesable i det samme førte sit Glas til Munden, for at Vinen ikke skulde flyde over, raabte han:

„Kongen drikker! Kongen drikker!“

Lesable tømte overlegent sit Glas, satte det fra sig paa Dugen og sagde:

„Kan De se, at jeg drikker ud!“

Derpaa vendte han sig om imod Frøken Cora:

„Deres Skaal, Frøken!“

Hun vilde drikke, men de raabte alle:

„Dronningen drikker! Dronningen drikker!“

Hun blev rød i Hovedet, gav sig til at le og satte Glasset tilbage paa Bordet.

Slutningen af Middagen var meget oprømt og Kongen viste sig meget ridderlig og galant mod Dronningen. Saa da Likøren var drukket, foreslog Cachelin:

„Hvis det ikke regner, saa kunde vi maaske gaa lidt ud paa Balkonen, medens der bliver taget af Bordet for at give Plads?“

Skønt det var mørkt, vilde han gerne vise Udsigten frem.

Glasdøren blev altsaa lukket op. Et fugtigt Vindpust trængte ind i Stuen. Det var ligesaa mildt udenfor, som om det var i April Maaned, og de skred alle over den høje Tærskel, der skilte Spisestuen fra den brede Balkon. Der var ikke andet at se end en vag Lysning, der laa over den store By lige som de Ildglorier, der lyser bag Helgenernes Hoveder. Hist og her var Skæret stærkere, og Cachelin gav sig til at forklare:

„Kan De se dernede, det er „Eden“, som lyser saadan op. Den Linie der, det er Boulevarderne. Kan De se, hvor tydeligt man kan følge dem? Om Dagen er der en enestaaende Udsigt heroppe fra. De kan rejse ligesaa meget De vil, De træffer ikke noget smukkere.“

Lesable stod med Albuerne lænet paa Jernrækværket ved Siden af Cora, der adspredt og tavs stirrede ud for sig som et pludseligt Bytte for det ubestemmelige Vemod, som undertiden kan sænke sig over Sindene. Frøken Charlotte gik tilbage ind i Spisestuen, da hun var

bange for den fugtige Luft. Cachelin blev ved med at tale og pegede ud mod alle Retninger for at vise, hvor Invalidekirken, Trocadéro og Triumfbuen laa.

Med halv Stemme spurgte Lesable:

„Og De, Frøken Cora, holder De af at se ud over Paris heroppefra?“

Det gav et lille Ryk i hende, som om han havde vækket hende, og hun svarede:

„Jeg? . . . ja, især om Aftenen, saa tænker jeg paa alt det, som foregaar der nede under os. Paa hvor mange lykkelige og ulykkelige Mennesker, der er i de mange Huse! Hvis man kunde se ind i dem alle, hvor meget vilde man saa ikke lære!“

Han havde nærmet sig saa meget til hende, at deres Skuldre og deres Albuer rørte ved hinanden:

„I Maaneskin maa det være et helt Feæventyr?“

Hun mumlede:

„Ja, det har De Ret i. Det er, som om man saa et Billede af Gustave Doré. Hvor det maatte være dejligt, om man kunde spadsere hen over Tagene."

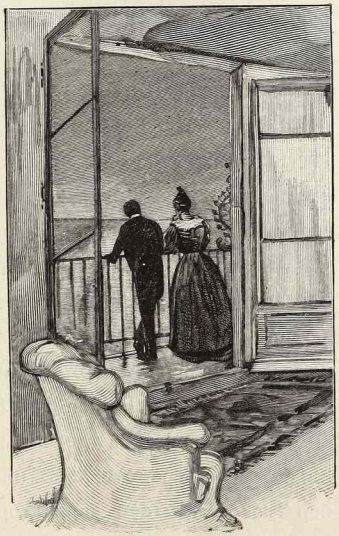

Saa gav han sig til at udspørge hende om hendes Smag, hendes Drømme og hendes Fornøjelser. Hun svarede ham uden at blive forlegen som en forstandig og ligevægtig Pige, der ikke drømmer mere, end det er fornødent. Han fandt, at hun var i Besiddelse af overordentlig megen sund Fornuft, og han sagde til sig selv, at det maatte være dejligt at kunne lægge sin Arm om hendes runde og faste Liv og kysse længe med smaa langsomme Kys, ligesom man i smaa Slurke drikker en særlig fin Kognak, det Sted af den friske Kind tæt oppe ved Øret, hvorover Lampen inde fra

kastede sit Lys. Han følte sig tiltrukket, bevæget ved Bevidstheden om at have en Kvinde saa nær ved sig, af sin Attraa efter dette modne og kyske Legeme, og af det Trylleri, der udgik fra den unge Pige. Det forekom ham, at han vilde kunne blive staaende der Timer, Nætter, Uger igennem, lænet til Rækværket ved Siden af hende og gennemtrængt af Vellyst ved hendes Nærhed. Og noget i Retning af en poetisk Følelse fik hans Hjerte til at svulme ligeoverfor dette store Paris, der laa nedenfor ham med alle sine lysende Ildprikker, som talte om det natlige Liv med dets Fornøjelser og Udsvævelser, der levedes dernede. Han havde en Fornemmelse af, at han beherskede den vældige By, at han svævede over den; og han syntes, at det maatte være dejligt hver Aften at kunne læne sig til Rækværket paa denne Balkon ved Siden af en Kvinde og at elske hinanden, kysse hinandens Læber og favne hinanden heroppe over den uhyre Stad, oppe over al den Elskovslyst, den gemte, oppe over al vulgær Tilfredsstillelse af den fælles Brunst, helt oppe ved Stjernerne!

Der er Aftener, hvor selv de mindst overspændte Sjæle giver sig til at drømme, som om der voksede Vinger ud paa dem. Han var maaske lidt ør.

Cachelin, der var gaaet ind for at hente sin Pibe, kom tilbage.

„Jeg ved nok," sagde han, „at De ikke ryger, derfor byder jeg Dem ikke nogen Cigaret. Jeg synes nu, at der ikke er noget bedre end at faa sin Tobak heroppe. Hvis jeg skulde bo længere nede, holdt jeg det ikke ud. Vi kunde godt, hvis vi vilde, for baade Huset her og de to andre Huse ved Siden af, det tilhøjre og det tilvenstre, tilhører min Søster. De giver hende et pænt Overskud. Hun købte dem meget billigt i sin Tid."

Han vendte sig ind imod Spisestuen og skreg:

„Hvormeget var det, Du gav for Grundene her, Charlotte?"

Den gamle Frøkens spidse Stemme gav sig til at tale. Lesable kunde kun opfatte løsrevne Stumper af Sætningerne:

„I attenhundrede og tre og tres . . . fem og tredive Francs . . . blev bygget senere . . . tre andre Huse . . . en Bankier . . . solgte igen for lavt regnet femhundrede tusinde Francs . . ."

Hun fortalte om sin Formue med samme Velbehag, som en gammel Soldat om sine Felttog. Hun opremsede sine Køb, de Tilbud, der siden var bleven gjort hende, Værdiforøgelsen, o. s. v.

Lesable var bleven stærkt interesseret. Han havde vendt sig helt om og stod med Ryggen mod Rækværket. Men da han stadig kun kunde gribe hendes Udvikling i Brudstykker, forlod han pludseligt den unge Pige og gik indenfor for at kunne høre det altsammen. Han satte sig ved Siden af Frøken Charlotte og underholdt sig længe med hende om den sandsynlige Forhøjelse af Lejeindtægten og om hvad Penge, der er vel anbragte i Obligationer og Prioriteter, kan indbringe.

Han gik først henimod Midnat med Løfte om at komme igen.

En Maaned senere blev der i hele Ministeriet ikke talt om andet end om Jacques-Léopold Lesables Giftermaal med Frøken Céleste-Coralie Cachelin.

III

Det unge Ægtepar fik deres Hjem paa samme Trappeafsats som Cachelin og Frøken Charlotte i en Lejlighed, hvis Beboere var bleven sagt op for deres Skyld.

Der var imidlertid én Ting, der gjorde Lesable lidt urolig. Tanten havde ikke ved nogetsomhelst bestemt affattet Dokument villet sikre Coras Arv. Hun havde dog samtykket i „for Guds Aasyn" at sværge, at hendes Testamente var i Orden og deponeret hos hendes Notar, Hr. Belhomme. Ydermere havde hun erklæret, at hele hendes Formue vilde tilfalde Niecen paa én Betingelse. Man havde trængt ind paa hende for at faa at vide, hvori denne Betingelse bestod, men hun havde med et lille velvilligt Smil igen svoret, at den var let at opfylde.

Overfor denne Forklaring og i Betragtning af den gamle Dames Stædighed mente Lesable, at han nok

kunde undvære nærmere Garanti, og da han syntes meget godt om den unge Pige, sejrede hans Tilbøjelighed over hans Betænkelighed, og han overgav sig. Cachelins langvarige og udholdende Belejring kronedes med Held.

Lesable var altsaa nu lykkelig, selv om der stadig var en lille Tvivl tilbage i hans Sind! Han holdt af sin Kone, der paa ingen Maade havde skuffet hans Forventninger. I Løbet af et Par Uger havde han desuden vænnet sig til sin nye Stilling som Ægtemand. Hans Liv henrandt roligt og ensformigt, og han blev ved med at vise sig som en ligesaa mønsterværdig Embedsmand som før.

Aaret gik hen. Det blev atter Nytaar. Til sin store Overraskelse fik han ikke det Avancement, han havde gjort Regning paa. Maze og Pitolet var de eneste, der blev forfremmede, og Boissel betroede under fire Øjne Cachelin, at han i den Anledning havde isinde at give sine to Kolleger en ordentlig Overhaling en Dag, naar de gik fra Kontoret, ligeoverfor den store Port og midt for alle Mennesker. Det blev ikke til noget.

I otte Dage kunde Lesable ikke sove af Ærgrelse over at være forbigaaet til Trods for den Iver, han havde udvist. Han sled jo i det som et Bæst; han

erstattede fuldstændig Underchefen, Rabot, der de ni Maaneder af Aaret laa paa Hospitalet. Han kom hver Morgen Klokken halvni og han gik aldrig før Klokken halvsyv om Aftenen. Hvad kunde man forlange mere? Hvis et saadant Arbejde og en saadan Pligtopfyldelse ikke blev paaskønnet, saa vilde han gøre ligesom de andre, det var det hele. Lige for Lige! Hvorledes havde Kontorchefen, der behandlede ham som sin Søn, kunnet ofre ham paa den Maade? Han maatte vide klar Besked. Han vilde gaa lige til sin Chef og forklare sig for ham.

En Mandag Morgen, inden hans Kolleger endnu var komne, bankede han derfor paa den mægtige Mands Dør.

En skarp Stemme raabte:

„Kom ind!"

Han gik ind.

Kontorchefen, en ganske lille Mand med et stort Hoved, der saa ud, som om det laa nede paa Klatpapiret, sad og skrev foran et stort Bord, der var helt bedækket med Dokumenter. Da han saa, at det var den af hans Undergivne, han satte størst Pris paa, sagde han venligt:

„Goddag, Lesable, har De det godt?"

Den unge Mand svarede:

„Goddag, Hr. Kontorchef, jo Tak, rigtig godt, og De selv?“

Chefen hørte op med at skrive og drejede sig rundt med Stolen. Hans tynde, spinkle og magre Krop, der var strammet ind i en højtidelig sort Diplomatfrakke, stod i et underligt Misforhold til den store, læderbetrukne Stol. Han var Officer af Æreslegionen, og en uhyre rød Roset, der var tyve Gange for omfangsrig for den Person, som bar den, lyste som glødende Kul paa det smalle Bryst, der var trykket sammen under den stærkt udviklede Isse, som om hele Individet var skudt op i Kuppelform ligesom Champignonerne.

Kæben gik spidst, Kinderne var indfaldne, Øjnene udstaaende og den altfor vældige Pande var dækket af hvidt, tilbagestrøget Haar.

„Vær saa god at sætte Dem, min unge Ven, og kom frem med, hvad De har paa Hjerte.“

Overfor alle de andre Embedsmænd optraadte han med militær Barskhed som en Kaptejn ombord i sit Skib, han betragtede nemlig ogsaa Ministeriet som et Skib, det øverste Admiralskib for hele den franske Flaade.

Lesable, der var lidt bleg og bevæget, stammede:

„Jeg kommer for at spørge, om jeg har gjort mig skyldig i et eller andet, der har kunnet vække mine Foresattes Mishag?“

„Vist ikke nej, Kære, hvorledes falder De paa det?“

„Fordi jeg unægtelig blev lidt overrasket over, at jeg ikke, saaledes som de foregaaende Aar er kommen i Betragtning ved Forfremmelserne. Tillad mig, Hr. Kontorchef, at tale ud og tilgiv mig paa Forhaand min Dristighed. Jeg ved, at jeg allerede nu har opnaaet enestaaende Gunstbevisninger og at der er bleven vist mig en Paaskønnelse, der langt overgik, hvad jeg turde haabe. Jeg ved, at der i Almindelighed plejer at gaa to eller tre Aar mellem hvert Avancement; men tillad mig fremdeles at gøre Kontorchefen opmærksom paa, at jeg præsterer omtrent en fire Gange saa stor Arbejdssum som en af de andre Embedsmænd og at jeg ofrer Kontoret dobbelt saa meget af min Tid. Hvis man derfor vilde veje Resultatet af mit Arbejde op imod den Belønning, jeg faar for det, vilde man sikkert finde, at det første var langt under det sidste!“

Hele denne Tirade havde han omhyggelig forberedt og han fandt, at den var udmærket.

Kontorchefen ledte overrasket efter Svar. Endelig sagde han i en lidt kølig Tone:

„Skønt jeg ikke anser det for gavnligt, at den Slags

Ting bliver drøftet mellem en Embedsmand og hans Overordnede, vil jeg dog for denne Gang af Hensyn til Deres virkelig store Fortjenester svare Dem.

Jeg indstillede Dem ligesom de foregaaende Aar til Forfremmelse. Men Direktøren slettede Deres Navn, idet han som Grund overfor mig angav, at Deres Ægteskab sikrede Dem en smuk Fremtid i mere end Velstand. En Formue som Deres vil Deres Kolleger aldrig opnaa. Det er jo strængt taget heller ikke andet end retfærdigt at tage hver enkelts private Forhold lidt i Betragtning. De vil blive rig, meget rig. Tre Hundrede Francs mere om Aaret er intet for Dem, medens denne lille Forhøjelse betyder meget i de andres Lomme. Det er Grunden til, at De er bleven staaende i Aar."

Lesable trak sig flov og harmfuld tilbage.

Ved Middagsbordet var han ubehagelig mod sin Kone. Han viste sig i Almindelighed munter og var gennemgaaende i meget ligelig Humør, men hun var egenraadig og gav aldrig efter, naar hun først for Alvor havde sat sig en Ting i Hovedet. Hun havde ikke længere den sanselige Tiltrækning for ham som i den første Tid, selv om hun stadig af og til kunde vække hans Attraa, fordi hun var køn og frisk. Der var ikke desto mindre Øjeblikke, hvor han følte den Skuffelse, som er lige paa Grænsen af Lede, og som

hurtig bliver Resultatet af to Menneskers Fællesliv. Tilværelsens utallige trivielle og groteske Enkeltheder, den sjuskede Paaklædning om Morgenen, den tarvelige, gamle og slidte, uldne Morgenkjole, den falmede Friserkaabe, thi de var ikke rige, og alle de nødvendige nedværdigende Smaabeskæftigelser, der ses for tydeligt i en fattig Husholdning, tog Glansen af Ægteskabet for ham og fik den poetiske Blomst, der paa Afstand lokker og bedaarer alle Forlovede, til at visne.

Tante Charlotte gjorde ogsaa Hjemmet uhyggeligt for ham. Hun var der evig og altid, hun blandede sig ind i alt, vilde regere over alt og gjorde Bemærkninger over alt; men da de var dødelig angst for at komme til at saare hende, fandt de sig i det med Resignation, men ogsaa med et undertrykt og voksende Raseri.

Med sine slæbende Gammelkoneskridt vandrede hun om i Værelserne, og hendes skrattende Stemme sagde bestandig:

„Det skulde I gøre, og saadan skulde I bære Jer ad.“

Naar de to Ægtefæller var alene, gav Lesable sin Arrigskab Luft:

„Din Tante er ikke til at holde ud. Jeg vil ikke finde mig i det længere. Hører Du? Jeg vil ikke finde mig i det.“

Men Cora svarede roligt:

„Hvad kan jeg gøre for det?“

Saa blev han gerne hidsig:

„Det er utaaleligt at have saadan en Familie!“

Stadig uden at lade sig anfægte svarede hun saa:

„Ja, Familien er utaalelig, men Arven er det modsatte, ikke? Vær ingen Dumrian! Du har ligesaa megen Interesse som jeg af at finde Dig i Tante Charlotte.“

Og han tav, da han ikke vidste, hvad han skulde svare.

Tanten havde nu fundet paa stadig at plage dem med sin fikse Ide om et Barn. Hun trak Lesable med hen i Krogene og sagde til ham:

„Hør nu, Nevø, jeg gaar bestemt ud fra, at De bliver Fader, inden jeg dør. Jeg vil se min Arving. De kan ikke faa mig til at tro, at Cora ikke skulde være skabt til at blive Moder. Man behøver blot at se paa hende. Naar man gifter sig, saa er det for at danne en Familie, for at lave et Stamtræ. Vor hellige Moder Kirken fordømmer et ufrugtbart Ægteskab. Jeg ved godt, at I ikke er rige og at et Barn medfører Udgifter. Men naar jeg er borte, faar I alt, hvad I kan bruge. Jeg vil have en lille Lesable, jeg vil, forstaar De!“

Da de havde været gift i femten Maaneder og hendes Ønske endnu ikke var bleven opfyldt, begyndte hun at tvivle og plagede dem endnu stærkere. Ganske sagte gav hun Cora Raad, praktiske Raad, saaledes som kun en Kvinde, der har været med til meget, og som endnu, naar det behøves, forstaar at huske, er i Stand til at give.

Men en Morgen følte hun sig utilpas og kunde ikke staa op. Da hun aldrig havde været syg, kom Cachelin meget bevæget over og bankede paa sin Svigersøns Dør:

„Skynd Dem hen efter Doktor Barbette, og saa siger De nok til Kontorchefen, at jeg i Betragtning af Omstændighederne ikke kan komme paa Kontoret i Dag."

Lesable tilbragte en Dag fuld af Spænding. Det var ham umuligt at arbejde, at affatte Dokumenter og sætte sig ind i de forskellige Sager. Kontorchefen sagde overrasket til ham:

„De er noget distræt i Dag, Hr. Lesable."

Han svarede nervøst:

„Jeg er meget træt, Hr. Kontorchef, jeg har vaaget hele Natten over min Tante, som er meget alvorlig syg."

Chefen anslog en kølig Tone:

„I det Øjeblik, Hr. Cachelin er hos hende, kunde

det være tilstrækkeligt. Jeg kan ikke lade hele Forretningsgangen lide under Personalets personlige Forhold."

Lesable havde lagt sit Uhr foran sig paa Bordet og ventede med febrilsk Utaalmodighed paa, at Klokken skulde blive fem. Saasnart det store Uhr nede i Gaarden gav sig til at slaa, skyndte han sig afsted; det var første Gang, han forlod Kontoret paa den reglementerede Tid.

Han tog en Droske for at komme hurtigere hjem, saa spændt var han, og han fo'r i Firspring op ad Trappen.

Pigen lukkede op for ham; han stammede:

„Hvorledes har hun det?"

„Lægen siger, at det er meget daarligt."

Hans Hjerte begyndte at banke og han blev stærkt bevæget:

„Nej, siger han det?"

Mon hun virkelig skulde gaa hen og dø?

Han turde ikke gaa ind i Sygeværelset, men lod Cachelin, der sad hos hende, kalde ud.

Hans Svigerfader kom øjeblikkelig og lukkede forsigtigt Døren efter sig. Han var i Slaabrok og Kalot, som naar han om Aftenen gjorde sig det hyggeligt foran Kaminen. Han hviskede sagte:

„Det er daarligt, meget daarligt. I de sidste fire Timer har hun været fra Bevidstheden. Hun har endogsaa faaet Dødssakramentet."

Lesable havde en Fornemmelse af, at Benene svigtede under ham og han maatte sætte sig ned:

„Hvor er min Kone?"

„Hun er derinde."

„Hvad mener Doktoren, det er?"

„Han siger, at det er et apoplektisk Anfald. Hun kan komme sig, men hun kan ogsaa dø i Løbet af Natten."

„Er der noget, jeg kan gøre? Hvis ikke, vil jeg hellere lade være med at gaa ind. Det vilde være altfor pinligt for mig at se hende i den Tilstand."

„Nej, gaa De bare ind til Dem selv. Hvis der sker noget, skal jeg straks kalde paa Dem."

Lesable gik over Gangen. Hans Lejlighed forekom ham forandret, større og lysere. Men da han ikke kunde holde sig i Ro inde, satte han sig ud paa Balkonen.

Det var de sidste Dage i Juli og Solen, der var lige ved at gaa ned bagved Trocadéros to Taarne, gød en Regn af Flammer ud over Tagenes uhyre Vrimmel.

Nedenfor hans Fødder var Himlen skarlagenrød,

noget højere oppe fik den et blegt, gyldent Skær, der gik over først i gult og saa i grønt, en let, lysende grøn Tone. Helt oppe over hans Hoved var den ren og blaa.

Svalerne skød som Pile gennem Luften, deres kløftede Haler og lynsnare Vinger aftegnede sig næppe synlige paa Himlens gyldne Grund. Og over Husenes uendelige Mængde, over de fjerne Marker svævede en rosenrød Sky, en Ildtaage, hvori Klokketaarnenes spidse Toppe, alle Pragtbygningernes slanke Tinder rankede sig som i en Apotheose. Mørk og vældig hævede Triumfbuen sig i Horisontens Ildhav og Invalidekuppelen saa ud som en anden Sol, der fra Firmamentet var faldet ned paa Taget af en Bygning.

Lesable holdt med begge Hænder fast om Jærnrækværket og inddrak Luften, som man drikker Vin. Han havde Lyst til at skrige, til at hoppe, til at gøre voldsomme Bevægelser, saa opfyldt var han af en inderlig og sejersjublende Glæde. Han syntes, at Livet laa straalende for ham og at Fremtiden var fyldt med Lykke! Hvorledes skulde han indrette sig? Og han gav sig til at drømme.

En Støj bagved ham fik ham til at skælve. Det var hans Kone. Hendes Øjne var røde og hendes

Kinder lidt ophovnede, hun saa træt ud. Hun rakte ham Panden til Kys og sagde:

„Vi spiser til Middag inde hos Papa for at kunne være i Nærheden. Pigen bliver hos hende saalænge."

Han fulgte med hende ind i Lejligheden ved Siden af.

Cachelin sad allerede til Bords og ventede paa sin Datter og sin Svigersøn. En kold Høne, en Skaal med Kartoffelsalat og en Krukke med Jordbærsyltetøj stod henne paa Anretterbordet, og Suppen dampede i Tallerkenerne.

De satte sig omkring Bordet. Cachelin erklærede:

„Jeg vil ikke ønske, at jeg kommer til at opleve mange saadanne Dage. Det er ikke lystigt."

Han sagde det i en ligegyldig Tone og med en Slags Tilfredshed i Ansigtsudtrykket. Og han gav sig til med vældig Appetit at sluge Maden, fandt Hønen fortræffelig og Salaten yderst forfriskende.

Men Lesable kunde næsten intet spise, han var febrilsk og han havde en Fornemmelse af, at hans Mave snørede sig sammen. Han lyttede hele Tiden spændt hen imod Sideværelset, hvor der blev ved at være saa dødsstille, som om der slet ikke var nogen derinde. Heller ikke Cora var sulten, hun var stærkt

bevæget og sad og smaagræd. Fra Tid til anden tørrede hun sine Øjne med en Snip af Servietten.

Cachelin spurgte:

„Hvad sagde Kontorchefen?“

Og Lesable fortalte, hvorledes Dagen var gaaet. Svigerfaderen kunde ikke faa det omstændeligt nok, han bad ham gentage de mindste Enkeltheder og trængte ind paa ham for at faa alt at vide, som om han et helt Aar havde været borte fra Ministeriet:

„Det vakte vel et vældigt Røre, da de fik at vide, at hun var syg, ikke?“

Og han tænkte paa, hvorledes han, naar hun var død, sejersstolt vilde indfinde sig paany, og paa de Ansigter, hans Kolleger vilde sætte op; samtidig sagde han dog, som for at berolige et hemmeligt Samvittighedsnag:

„Det er ikke for det, at jeg ønsker min kære Søster noget ondt! Gud ved, at jeg helst vilde beholde hende længe endnu, men det vilde alligevel gøre en vis Virkning. Jeg tror næsten, det vilde faa Fa'r Savon til at glemme Kommunen.“

De var begyndt paa Jordbærsyltetøjet, da Døren ind til Sygeværelset gik op. Det gav et saadant Sæt i dem alle tre, at de uvilkaarligt fo'r op fra deres Pladser. Det var Pigen; hun saa ligesaa sløv og lige-

gyldig ud som altid og med sin rolige Stemme sagde hun:

„Hun trækker ikke mere Vejret."

Cachelin kastede sin Serviet fra sig ned i Tallerkenen og styrtede som en Vanvittig ind i Værelset. Cora fulgte med bankende Hjerte efter ham. Lesable blev staaende i Døren og spejdede hen imod Sengen, hvor han i det svindende Dagslys skimtede et hvidt Omrids. Han saa Svigerfaderen bøje sig undersøgende ned over det og pludselig hørte han hans Stemme, der forekom ham at komme langt, meget langt borte fra som en af de Stemmer, man hører i Drømme, og som siger de forunderligste Ting til En. „Det er forbi! Man kan ikke høre noget længere," sagde den. Han saa' sin Kone falde hulkende paa Knæ med Panden støttet mod Lagenet. Saa først besluttede han sig til at gaa derind, og da Cachelin i det samme rejste sig, saa' han Tante Charlottes Ansigt paa den hvide Hovedpude; hendes Øjne var lukkede, hendes Kinder indfaldne og de gustne Træk var ganske stive; hun lignede aldeles en Voksfigur.

Han spurgte ængstelig:

„Er hun død?"

Cachelin, som ogsaa stod og betragtede Søsteren, vendte sig om og de saa' paa hinanden. „Ja," svarede

han og vilde tvinge sit Ansigt i trøstesløse Folder, men de to Mænd havde med et eneste Blik trængt til Bunds i hinandens Tanker, og uvilkaarligt, uden at vide hvorfor, gav de hinanden et Haandtryk som til en grundig Tak for, hvad de havde gjort for hinanden.

Saa gik de straks, uden at spilde nogen Tid, i Gang med at ordne alle de Formaliteter, Døden fører med sig.

Lesable paatog sig at hente Lægen og saa hurtigt som muligt at besørge de mest paatrængende Ærinder.

Han tog sin Hat og ilede ned ad Trappen. Han længtes efter at være ude paa Gaden for at være alene, kunne aande ud, give sig Ro til at tænke og uden Forstyrrelse fryde sig over sin Lykke.

Da han havde faaet alting udrettet, gik han, i Stedet for at begive sig lige hjem, hen paa Boulevarden, han trængte til at se Lys og Mennesker, til Bevægelse, til at blande sig i det muntre Aftenliv. Han havde Lyst til at raabe til alle, der gik forbi ham: „Jeg har halvtredsindstyve Tusinde om Aaret!“ Med Hænderne i Lommerne slentrede han langsomt afsted, stod stille foran Butiksvinduerne, saa paa de rige Stoffer, de pralende Juveler og de kostbare Møbler og glædede sig ved denne Tanke: „Nu kan jeg købe det altsammen.“

Pludselig, idet han gik forbi et Sørgemagasin, slog en Angst ned i ham:

„Sæt, at hun nu ikke var død? Hvis de havde taget fejl?"

Og han skyndte sig hjem saa hurtig Benene kunde bære ham, medens Tvivlen pinte ham stærkere og stærkere.

Saasnart han var kommen indenfor Døren, spurgte han:

„Har Doktoren været her?"

Cachelin svarede:

„Ja, han konstaterede, at Døden var indtraadt og udfærdigede Dødsattesten."

De gik ind i Dødsværelset. Cora sad i en Lænestol og græd stadig, men sagte og blidt, uden Bevægelse og allerede nu næsten uden Sorg, med den Lethed til Taarer, der er fælles for alle Kvinder.

Cachelin lukkede omhyggeligt Døren efter sig og sagde med dæmpet Stemme til de andre:

„Nu, da Pigen er gaaet i Seng, gør vi bedst i at se efter, om hun ikke har gemt noget herinde."

De to Mænd tog straks fat paa Undersøgelsen. De tømte Skufferne, rodede i Lommerne og glattede hver lille Stump Papir omhyggeligt ud. Klokken blev tolv, uden at de havde fundet det mindste af Interesse.

Cora var falden i Søvn og hun trak Vejret med en sagte, regelmæssig Snorken. Cachelin spurgte:

„Skal vi blive her lige til det bliver Dag?“

Lesable blev overrasket ved Spørgsmaalet, men mente efter nogen Overvejelse, at det vistnok var det mest passende. Svigerfaderen tog sit Parti:

„I saa Tilfælde,“ sagde han, „saa lad os gaa ind og hente nogle Lænestole.“

De gik over og hentede et Par magelige Lænestole, som stod i det unge Ægtepars Soveværelse.

En Time senere snorkede de alle tre i forskellig Takt foran det kolde Legeme, som laa stivnet i den evige Hvile.

De vaagnede ved, at Pigen kom ind i Værelset. Det var højlys Dag. Cachelin indrømmede straks, idet han gned sine Øjne:

„Jeg tror, at jeg var falden lidt hen den sidste halve Time.“

Men Lesable, som straks var kommen til fuld Klarhed om Situationen, erklærede:

„Ja, jeg saa' det nok. Jeg har ikke sovet et Sekund, jeg lukkede bare Øjnene for at hvile dem.“

Cora gik over i sin egen Lejlighed.

Med tilsyneladende Ligegyldighed henkastede Lesable:

„Naa, synes De, at vi skulde gaa hen til Notaren for at gøre os bekendt med Testamentet?"

„Ja—a — nu straks til Morgen, hvis De vil."

„Er det nødvendigt at have Cora med?"

„Det er maaske det bedste. Naar alt kommer til alt, er det jo dog hende, der er Arvingen."

„Saa er det bedst jeg siger hende Besked om at gøre sig i Stand."

Og Lesable skyndte sig over til sig selv.

Notaren, Hr. Belhommes Kontor var lige bleven lukket op, da Cachelin, Lesable og hans Kone fremstillede sig med sørgende Ansigter og klædt i dyb Sorg.

Notaren tog straks imod dem og bad dem om at tage Plads. Cachelin tog Ordet:

„De kender mig rimeligvis igen. Jeg er Frøken Charlotte Cachelins Broder. Det er min Datter og min Svigersøn. Min stakkels Søster er død i Gaar og i Morgen vil hun blive begravet. Da hendes Testamente er deponeret hos Dem, kommer vi for at spørge Dem, om det ikke skulde indeholde nogen særlig Bestemmelse med Hensyn til hendes Jordefærd eller om De paa anden Maade skulde have nogen Meddelelse at gøre os."

Notaren aabnede en Skuffe, trak et Stykke Papir frem og sagde:

„Her er Kopien af Testamentet. Jeg kan godt med det samme læse det op for Dem. Selve Testamentet, hvoraf dette er en nøjagtig Gengivelse, skal forblive mellem mine Hænder."

Og han læste:

„Jeg Undertegnede, Victorine Charlotte Cachelin, fremsætter her min sidste Vilje:

„Jeg efterlader hele min Formue, hvilken beløber sig til omtrent en Million hundrede og tyve Tusinde Francs, til de Børn, der fødes i min Niece Céleste-Coralie Cachelins Ægteskab. Dog skal Renterne af denne Kapital helt og ubeskaaret tilfalde Forældrene saalænge, indtil det ældste Barn bliver myndigt.

„Nedenstaaende vil findes nærmere Bestemmelser om hvor stor Part, der vil tilkomme hvert Barn, samt Størrelsen af en Sum, som Forældrene til deres Dødsdag aarlig vil faa udbetalt.

„I Tilfælde af, at jeg skulde afgaa ved Døden, inden min Niece har faaet en Arving, skal hele min Formue i tre Aar forblive mellem min Notars Hænder for at min ovenstaaende Vilje kan blive udført, saafremt et Barn fødes indenfor dette Tidsrum.

„Men i Tilfælde af at Himlen ikke i tre Aar efter

min Død velsigner Coralie med en Arving, skal min Notar drage Omsorg for, at min Formue bliver fordelt mellem de Velgørenhedsinstitutioner, der staar anført paa efterfølgende Liste."

Derefter kom en uendelig Række Navne paa godgørende Anstalter, Tal, Anordninger og Bestemmelser.

Da Oplæsningen var færdig, foldede Notaren Papiret sammen og rakte det til den bestyrtede Cachelin.

Han mente dog, at han burde tilføje en lille Forklaring:

„Da Frøken Cachelin," sagde han, „første Gang gjorde mig den Ære at gøre mig bekendt med, at hun agtede at oprette et Testamente af dette Indhold, sagde hun, at det var hendes inderligste Ønske at se sin Slægt fortsættes. Paa alle mine Forestillinger svarede hun med urokkelig at erklære, at det var hendes bestemte Vilje. Saavidt jeg kunde forstaa, blev hun ledet af sine religiøse Følelser, thi hun betragtede et ufrugtbart Ægteskab som et Tegn paa Himlens Forbandelse. Det var mig umuligt at faa hende til at ændre det mindste i hendes Plan. Jeg beder Dem være forvisset om, at jeg i høj Grad beklager det."

Han vendte sig smilende om imod Coralie og tilføjede:

„Jeg tvivler ikke om, at den Afdødes Betingelse hurtig vil blive opfyldt."

De tre Slægtninge tog Afsked, altfor forfjamskede til at kunne tænke paa nogetsomhelst.

Side om Side gik de hjemad uden at tale; de skammede sig og de var rasende, som om de gensidig havde bestjaalet hinanden. Den sidste Rest af Coras Sorg var pludselig veget bort, Tantens Utaknemlighed fritog hende for at græde.

Endelig sagde Lesable, hvis blege Læber trodsigt var knebne sammen:

„Giv mig en Gang Dokumentet. Jeg kunde nok lide at undersøge det *de visu*."

Cachelin rakte ham Papiret og den unge Mand gav sig til at læse. Han var bleven staaende stille midt paa Fortovet og, medens han uafbrudt blev puffet og skubbet af de Forbigaaende, afvejede han omhyggeligt hvert Ord for om muligt at finde en Udvej. De to andre var stansede et Par Skridt længere henne og ventede, stadig tavse.

Omsider gav han Testamentet tilbage og erklærede:

„Der er ikke noget at gøre. Hun har holdt os nok saa nydeligt for Nar!"

Cachelin, som var forbitret over at se sit Haab skuffet, svarede:

„De kunde jo for Pokker bare have sørget for at faa et Barn! De vidste godt, at det var hendes højeste Ønske."

Lesable trak paa Skuldrene uden at forsvare sig.

Da de kom hjem, fandt de en hel Mængde Mennesker ventende paa dem, altsammen Folk, hvis Livsstilling det var at flokkes om Døden. Lesable vilde ikke mere tage sig af nogetsomhelst og gik lige ind til sig selv. Cachelin var grov imod dem alle, raabte, at han vilde være i Fred, at de hurtigst muligt maatte se at blive færdig med det altsammen og fandt, at det varede altfor længe, inden de skaffede ham af med Liget.

Cora havde lukket sig inde i sit Værelse og der blev hun. Men da der var gaaet en Time, kom Cachelin over og bankede paa sin Svigersøns Dør:

„Kære Léopold," sagde han, „jeg kommer for at tale med Dem om forskellige Ting, vi maa se til at blive enige om. Min Mening er, at vi er nødte til alligevel at sørge for, at Begravelsen bliver passende for ikke at give dem noget at snakke om paa Kontoret. Vi kan altid ordne det mellem os med Udgifterne. Desuden er alt endnu ikke tabt. I har ikke været saa længe gifte og det skulde være meget uheldigt, hvis I ikke skulde faa Børn. I maa strænge Jer

an, det er det hele. Lad os nu se, hvad der ligger først for. De vil nok senere opad Dagen gaa op i Ministeriet? Saa sætter jeg mig til at skrive Adresser paa Sørgemeddelelserne."

Lesable indrømmede ærgerlig, at hans Svigerfader havde Ret, og de satte sig ligeoverfor hinanden, hver ved sin Ende af et langt Bord, for at udfylde de sortrandede Konvolutters hvide Forside.

Derefter spiste de Frokost. Cora kom ud fra sit Værelse, rolig og ligegyldig, som om intet af alt dette kom hende ved, og hun spiste med god Appetit, da hun næsten intet havde nydt den foregaaende Dag.

Saasnart Maaltidet var færdigt, lukkede hun sig igen inde. Lesable tog sin Hat paa for at gaa hen i Ministeriet og Cachelin satte sig overskrævs paa en Stol ude paa Balkonen for at ryge en Pibe. Den lummerhede Sommersol faldt blytung ned over Tagmylderet; hist og her skinnede nogle Ruder som Ild og udsendte Straaler, der var saa blændende, at Øjet ikke kunde udholde dem.

Cachelin, som havde kastet Frakken og sad i Skjorteærmer, saa' med sine missende Øjne gennem det skarpe Sollys langt ud over Byen, helt ud mod de grønne Højder paa den anden Side af de støvfyldte Forstæder. Han tænkte paa, at nedenfor disse Bakker

flød Seinen, bred, frisk og stille, og at man vilde have det adskilligt bedre der ude i det grønne, liggende paa Maven i Græsset lige ved Flodbredden, saa at man kunde spytte ud i Vandet, end heroppe paa Balkonens gennemhedede Bly. Den stadigt tilbagevendende Tanke, den smertelige Vished om Ulykken, om den uventede og bitre Modgang, der havde været endnu mere brutal, fordi han saalænge havde lullet sig ind i Haabet, hvilede over ham som en tyngende Mare og fik ham til at føle sig utilpas, og han sagde ganske højt, saaledes som man gør det, naar Ens Sind er meget fortumlet eller man plages af en fiks Ide:

„Den lede Kvind!"

Bagved sig inde i Værelset hørte han Mændene, som skulde lægge den Døde i Kisten, gaa frem og tilbage og derefter de regelmæssige Hammerslag, idet Laaget blev slaaet paa. Siden Besøget hos Notaren havde han ikke mere set Søsteren.

Men lidt efter lidt trængte Sommerdagens Varme og lyse Glæde ind i hans Sind og han tænkte, at det hele alligevel ikke var saa fortvivlet. Hvorfor skulde hans Datter ikke faa et Barn? Hun havde endnu ikke været gift i to Aar! Hans Svigersøn saa ud til at være kraftig, han var nok lille, men han var rask og

stærk. De maatte for Satan kunne faa et Barn! De var jo desuden ganske nødvendigt!

Lesable havde listet sig saa ubemærket som muligt ind i Ministeriet og havde sneget sig ind i sit Kontor. Paa sit Bord fandt han et Stykke Papir, hvorpaa der stod:

„Chefen har spurgt efter Dem."

Han gjorde først en utaalmodig Bevægelse, et Øjeblik følte han Trang til at gøre Oprør mod dette Tyranni, han atter maatte underkaste sig, men saa skød Lysten til at blive til noget voldsomt og ubændigt op i ham. Han vilde selv blive Kontorchef, og det hurtigt; og han vilde stige endnu højere.

Uden at skifte Frakke gik han lige over til Chefen. Han fremstillede sig med Ansigtet lagt i de til alle bedrøvelige Lejligheder vedtagne trøstesløse Folder, men ved Siden heraf bar hans Udtryk Præg af en virkelig og dyb Sorg, det Drag af uvilkaarlig Modløshed, som hæftige Ærgrelser godt kan lægge over Ens Træk.

Chefens store Hoved, der som altid var bøjet ned over hans Papirer, løftedes og han spurgte i en brysk Tone:

„Jeg har haft Brug for Dem hele Formiddagen. Hvorfor har De ikke været her?"

Lesable svarede:

„Jeg maa bede Kontorchefen undskylde, men vi har haft den store Sorg at miste vor Tante, Frøken Cachelin, og jeg kommer netop for at bede Kontorchefen om at være tilstede ved Begravelsen, som foregaar i Morgen."

Kontorchefens Ansigt glattedes øjeblikkeligt og han svarede med en Stemme, hvori der laa en vis Agtelse:

„Naar det forholder sig saaledes, kære Ven, saa er det en hel anden Sag. Jeg takker Dem og jeg giver Dem fri, da jeg kan tænke mig, at De har en hel Del at gøre."

Men Lesable vilde vise sig pligtopfyldende:

„Mange Tak, men det er allerede i Orden altsammen, saa jeg vil helst blive her til den sædvanlige Tid."

Og han gik tilbage til sit Kontor.

Nyheden spredte sig hurtigt, og fra alle Kontorerne kom de mere for at lykønske ham end for at beklage ham og ogsaa for at se, hvorledes han tog det. Han fandt sig i deres Blikke og Bemærkninger med en paataget resigneret Mine og med en Takt, som forundrede dem alle.

„Han optræder overmaade korrekt," sagde nogle.

„Det er ligemeget, han maa være sjæleglad," tilføjede andre.

Maze, der var dristigere end nogen af de andre, spurgte ham med sin overlegne Selskabsmine:

„Ved De noget om, hvor stor Formuen omtrent kan være?“

I en fuldkommen uegennyttig Tone svarede Lesable:

„Nej, ikke rigtig. Testamentet taler om en tolvhundrede Tusinde. Jeg ved det, fordi Notaren straks maatte give os Underretning om visse Klausuler vedrørende Begravelsen.“

Den almindelige Mening var, at Lesable ikke vilde blive i Ministeriet. Med tredsindstyve Tusinde om Aaret bliver man ikke ved med at være Penneslikker. Man betyder noget, man kan selv vælge, hvad man har Lyst til at være. Nogle tænkte, at han vilde ind i Statens Overadministration, andre troede, at han vilde stille sig som Kandidat til Deputeretkammeret. Kontorchefen ventede sikkert at faa hans Afskedsbegæring for at lade den gaa videre til Departementschefen.

Hele Ministeriet var med til Begravelsen, som blev fundet temmelig tarvelig. Men Rygtet vilde vide Grunden:

„Det er den gamle Frøken selv, som vilde have det paa den Maade. Det stod i Testamentet.“

Dagen efter mødte Cachelin som sædvanlig og efter

en Uges Sygdomsforfald indfandt ogsaa Lesable sig. Han var bleven lidt blegere, men han var lige saa ivrig og ihærdig som tidligere. Man kunde godt have troet, at der ikke var sket det mindste i deres Tilværelse. Der blev kun lagt Mærke til, at de demonstrativt røg lange Cigarer og at de indbyrdes talte om Renter, Jernbaner og store Værdipapirer som Mænd, der har Lommerne fulde af Aktier. Efter nogen Tids Forløb fortaltes der, at de i Nærheden af Paris havde lejet en Villa, hvor de vilde tilbringe Resten af Sommeren.

„De er gærrige," tænkte Kollegerne, „det ligger til Familien; Krage søger Mage. Men det ser alligevel ikke godt ud at blive i Ministeriet, naar man har saa mange Penge."

Da der var gaaet nogen Tid, tænkte ingen mere paa det. Dommen var falden over dem, man vidste, hvad man havde at holde sig til.

IV.

Undervejs bag Tante Charlottes Kiste tænkte Lesable paa Millionen og han var ved at kvæles af et Raseri, der var saa meget desto voldsommere som det maatte forblive skjult, det beklagelige Uheld, der ramte ham, gjorde ham vred paa hele Verden.

Han spurgte ogsaa sig selv:

„Hvor kan det være, at vi ikke har faaet et Barn i de to Aar, vi har været gifte?“

Frygten for at se sit Ægteskab blive ved at være ufrugtbart fik hans Hjerte til at banke. Og ligesom Drengen, der stirrer op mod det blanke Bæger, som lyser paa Toppen af den i Sæbe indsmurte Mast, og lover sig at holde ud og blive ved om og om igen, lige til han naar derop, tog Lesable den fortvivlede Beslutning at ville være Fader. Naar saa mange andre er det, hvorfor skulde han saa ikke ogsaa kunne blive

det? Maaske havde han været for forsømmelig, for overfladisk og i sin Ligegyldighed ikke sørget for at vide rigtig Besked. Da han aldrig før havde næret et særlig udpræget Ønske om at efterlade sig en Arving, havde han aldrig anvendt hele sin Omhu for at opnaa et saadant Resultat. Han vilde anstrænge sig til det yderste, intet skulde blive forsømt og det skulde lykkes for ham, fordi han vilde.

Men da han kom hjem, følte han sig utilpas og maatte gaa til Sengs. Skuffelsen havde været for stærk, nu indfandt Reaktionen sig.

Lægen ansaa hans Tilstand for saa alvorlig, at han beordrede en fuldstændig Hvile, som endogsaa maatte medføre længere Tids gennemført Forsigtighed. Der var Grund til at frygte en Hjernebetændelse.

Ikke desto mindre var han otte Dage efter atter paa Benene og genoptog sit Arbejde i Ministeriet.

Men da han følte, at han endnu ikke var helt rask, turde han ikke nærme sig det ægteskabelige Leje. Han tøvede og han skælvede som en General, der staar i Begreb med at levere et Slag, et Slag, hvoraf hele hans Fremtid afhænger. Hver Aften foretrak han at vente til den følgende Dag, han haabede paa et af de Glimt af Sundhed, legemligt Velvære og Styrke, som faar En til at føle sig i Stand til alt. Hvert Øje-

blik følte han sin Puls og fandt den enten altfor svag eller altfor hurtig, han fyldte sig med styrkende Midler, spiste raat Kød og gik paa Vejen hjem lange Ture.

Da han ikke syntes, at det hjalp saa meget, som han havde haabet, fik han den Ide at tilbringe Resten af Sommeren paa Landet et Sted i Omegnen af Paris. Og det blev snart til en fast Overbevisning hos ham, at Landluften alene vilde have den rette Virkning paa hans Temperament. Paa en Mand i hans Stilling maatte Landlivet ganske afgjort have den mest vidunderlige Indflydelse.

Visheden om denne snarlige Helbredelse gjorde ham roligere og i en meget sigende Tone sagde han til sin Svigerfader:

„Naar vi først er paa Landet, bliver jeg hurtig helt rask og saa vil alt blive godt."

Alene Ordet Land forekom ham at have en særlig hemmelighedsfuld Betydning.

De lejede altsaa en lille Villa i Bézons og flyttede alle tre derud. Hver Morgen spadserede de to Mænd ned til Stationen i Colombes og hver Aften gik de den samme Vej tilbage.

Cora var henrykt over at bo lige i Nærheden af Floden. Hun gik ud for at sætte sig ved Flodbredden

eller plukke Blomster, og hun kom hjem med store Buketter fine, lyse, bævrende Græsstraa.

Hver Aften spadserede de alle tre langs Floden ned til Dæmningen og satte sig ind og drak et Glas Øl i Lindekroen. Floden, der standsedes i sit Løb af den lange Række Pæle, brød sig brusende Vej gennem Mellemrummene og skummede og kogte i en Bredde af hundrede Meter. Faldets Buldren fik Jorden til at skælve, medens en støvfin Vandtaage bølgede i Luften, steg som en let Røg op fra Slusen og sendte en fugtig Luft af gennempisket Vand og oprodet Dynd ud over Omgivelserne.

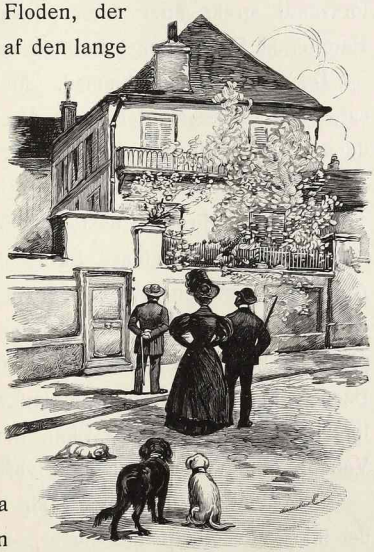

Mørket faldt paa. Lige foran dem lyste et fjernt Skær, det var Paris. Cachelin pegede hver Aften paa det og sagde:

„Se en Gang! Det er dog alligevel en vældig By, ikke?“

Fra Tid til anden fo'r et Tog over Jernbroen, der gaar over Spidsen af Øen, buldrede som en Torden og forsvandt straks efter enten tilvenstre eller tilhøjre, i Retning af Paris eller i Retning ud imod Havet.

De gik langsomt hjemad. Maanen stod op og de satte sig i Græsset for at se den spejle sig i Floden, dens blege, gullige Lys syntes at risle sammen med Vandet, medens Strømmens Krusning gjorde det riflet som Ildmoiré. Frøerne udstødte deres korte, metalliske Kvækken og Natfuglenes Skrig skar gennem Luften. Af og til gled en tavs Skygge nedad Floden og brød den stille, lysende Strøm. Det var en Fiskerbaad, der pludselig kastede sit Garn ud og atter halede det op i Baaden, medens Fangsten, de blanke, sprællende Grundlinger, skinnede som en Skat, der var draget op af Vandet, en levende Skat af Sølvfisk.

Cora lænede sig ømt til sin Mands Arm. Skønt de ikke havde talt om noget, havde hun alligevel gættet hans Planer. Det var som en anden Forlovelsestid for dem, en ny Forventning om Kærlighedens Favntag. Nu og da trykkede han et flygtigt Kys paa hendes Hals, bagved Øret, lige paa det lokkende Sted, hvor de første Haar kruser sig over den skære Hud.

Hun svarede med at trykke sin Haand mod hans Arm; de længtes mod hinanden, men de unddrog sig alligevel hinanden, sporede frem og paa samme Tid holdte tilbage af en stærkere Vilje, af Millionens Vinken.

Cachelin, som blev lullet til Ro ved det Haab, han følte vokse op om sig, var lykkelig. Han spiste og drak godt, og naar Mørket begyndte at falde paa, fødtes der i ham visse poetiske Anfald, en naiv Rørelse, som ude i det frie kan dukke op selv i de tungeste Naturer, og som en Lysregn mellem Grene, en Solnedgang bag fjerne Bakker med purpurrødt Genskin over Floden er tilstrækkelig til at fremkalde. Og han erklærede:

„Naar jeg staar overfor saadant noget, saa tror jeg paa Gud. Det er ligesom om noget tager mig her," han pegede paa Hjertekulen, „og der bliver vendt op ned paa al Ting. Jeg bliver ganske løjerlig, jeg har en Fornemmelse af, at jeg bliver puttet ned i et Bad, som giver mig Lyst til at græde."

Lesable havde imidlertid faaet det bedre. Han følte en Kraft, han ikke længe havde kendt, strømme igennem sig, og han havde Lyst til at løbe som et ungt Føl, til at rulle sig i Græsset og til at udstøde Skrig af Glæde.

Han mente, at Tiden var kommen. Det blev en ny Brudenat for dem.

Saa kom en Række Hvedebrødsdage, fulde af Kærtegn og Haab.

Saa viste det sig, at deres Forsøg var frugtesløse og at deres Tillid blev skuffet.

De blev ulykkelige, fortvivlede. Men Lesable tabte ikke Modet, han gjorde sig de mest haardnakkede Anstrængelser. Hans Kone, som var bevæget af det samme Ønske og skælvede af den samme Frygt, og som var kraftigere og stærkere end han, fandt sig i alt, hun tiggede ham endogsaa om hans Kys og gjorde alt for at genopvække hans svindende Glød.

De første Dage i Oktober kom de tilbage til Paris. Der faldt hyppigt bitre Ord imellem dem, og Cachelin, der instinktmæssig gennemskuede Sagernes Stilling, pinte dem med giftige og soldaterplumpe Spottegloser.

Og Tanken om Arven, de ikke kunde faa fat paa, forfulgte dem uophørlig, undergravede deres Humør og skærpede det gensidige Nag. Cora førte det store Ord og hundsede sin Mand. Hun behandlede ham som en lille Dreng, som en, der ikke har noget at skulle have sagt. Og hver Dag gentog Cachelin ved Middagen:

„Hvis jeg havde været rig, saa vilde jeg have haft

mange Børn . . . Men naar man er fattig, maa man sørge for at være fornuftig."

Saa vendte han sig om mod Datteren og tilføjede:

„Du tænker sikkert paa samme Maade, men det er jo ikke nok . . ."

Og han tilkastede sin Svigersøn et betydningsfuldt Blik, ledsaget af et haanligt Skuldertræk.

Lesable svarede intet, men forholdt sig rolig som en overlegen Mand, der er kommen ind mellem tarveligere Folk. I Ministeriet fandt de, at han saa daarlig ud. En Dag spurgte Kontorchefen ham endogsaa:

„Er De syg? Jeg synes, at De har forandret Dem."

Han svarede:

„Nej, jeg er ikke, Hr. Kontorchef. Jeg er maaske lidt træt. Som De har kunnet se, har jeg i den sidste Tid arbejdet meget."

Han stolede sikkert paa, at han ved Aarets Slutning vilde komme til at avancere, og i dette Haab havde han genoptaget sit arbejdsomme, pligtopfyldende og embedsivrige Liv.

Han fik kun et rent ubetydeligt Gratiale, mindre end alle de andre. Hans Svigerfader, Cachelin, fik slet ingenting.

Det var ham et Hjertestød og han gik igen til

Kontorchefen, som han for første Gang slet og ret kaldte Hr. Torcheboeuf:

„Hvad Glæde har jeg af at arbejde, som jeg gør, Hr. Torcheboeuf, naar jeg ikke faar noget Udbytte af det?“

Kontorchefens store Hoved saa krænket ud:

„Jeg har allerede én Gang sagt Dem, Hr. Lesable, at jeg ikke kan tilstaa nogen Drøftelse af dette Punkt mellem os. Jeg maa yderligere gentage for Dem, at jeg finder Deres Klage ubegrundet, naar man ser hen til, at De har Formue, medens Deres Kolleger er fattige . . .“

Lesable kunde ikke længere beherske sig:

„Ja, men jeg har jo ingenting. Min Kones Tante har testamenteret sin Formue til det første Barn, der bliver født i vort Ægteskab. Baade min Svigerfader og jeg maa leve af vore Gager.“

Chefen blev overrasket og svarede:

„Selv om De intet har nu, vil det i alle Tilfælde næppe komme til at vare længe, inden De bliver rig. Det kommer altsaa ud paa et.“

Og Lesable trak sig tilbage, endnu mere skuffet over at gaa Glip af sit Avancement end over ikke at have faaet Arven.

Da Cachelin nogle Morgener senere havde indtaget

sin sædvanlige Plads, traadte den smukke Maze ind i Kontoret med et Smil om Læberne, saa kom Pitolet, hvis Øjne skinnede af tilbagetrængt Munterhed, og endelig stødte Boissel Døren op og gik smaaleende og oprømt hen til sin Stol, idet han tilkastede de andre forstaaende Sideblikke. Fa'r Savon sad med sin lille korte Pibe i Munden paa sin høje Stol, med Benene paa Tværstangen ligesom en lille Dreng, og kopierede.

Ingen talte. Alle syntes at vente paa noget. Cachelin begyndte at indregistrere sine Dokumenter, idet han efter Sædvane halvhøjt mumlede:

„Toulon. Levering af Service til Officersmessen i *Richelieu*. — Lorient. Redningsbælter til *Desaix*. — Brest. Prøve af Sejldug efter engelsk Tilbud."

Lesable traadte ind. Han kom nu hver Morgen for at hente de Dokumenter, der vedrørte ham, da hans Svigerfader ikke længere gjorde sig den Ulejlighed at lade Budet bringe ham dem.

Medens han rodede mellem de Papirer, der laa ophobede paa Cachelins Pult, skelede Maze til ham fra Siden og gned sine Hænder, og Pitolet, der var i Færd med at rulle en Cigaret, fik smaa Trækninger om Mundvigene, et Tegn paa, at han havde ondt ved længere at tilbageholde sin Munterhed. Han vendte sig om imod Kopisten:

„Hør en Gang, Fa'r Savon, De maa jo have gjort mange Erfaringer i Deres Liv, ikke?"

Den Gamle, som forstod, at der igen skulde gøres Nar ad ham, og at hans Kone vilde blive bragt paa Bane, svarede ikke.

Pitolet vedblev:

„De har i alle Tilfælde fundet ud af Hemmeligheden ved at faa Børn, eftersom De har flere."

Den skikkelige Mand løftede Hovedet:

„De ved, Hr. Pitolet, at jeg ikke holder af Spøg paa det Omraade. Jeg har haft den Ulykke at blive gift med en uværdig Kvinde. Men saasnart jeg havde faaet Vished om, at hun bedrog mig, lod jeg mig skille fra hende."

I en ligegyldig Tone og tilsyneladende alvorlig spurgte Maze:

„Den Vished fik De flere Gange, ikke?"

Fa'r Savon svarede værdigt:

„Ja, min Herre."

Pitolet tog atter Ordet:

„Det forhindrer ikke, at De er Fader til flere Børn, tre eller fire, har jeg hørt."

Kopisten blev ildrød i Hovedet og stammede:

„De gør Forsøg paa at krænke mig, Hr. Pitolet, men det skal ikke lykkes Dem. Min Kone har ganske

rigtig faaet tre Børn. Jeg har Grund til at tro, at det første er mit, men de to andre fornægter jeg."

Pitolet fortsatte:

„Ja, alle siger ogsaa, at det første er Deres. Det er tilstrækkeligt. Det er allerede meget smukt at have ét Barn, meget smukt og meget heldigt. Jeg tør for Eksempel vædde paa, at Lesable vilde være henrykt ved at kunne sige det samme som De."

Cachelin havde hørt op med at skrive. Han lo ikke, skønt Fa'r Savon var hans stadige Syndebuk og han tidt havde overvældet ham med en hel Række grovkornede Drillerier over hans ægteskabelige Sorger.

Lesable havde samlet sine Papirer sammen, men da han godt mærkede, at det var ham, der blev angrebet, holdt hans Stolthed ham tilbage og han blev staaende flov og harmfuld, idet han ledte efter, hvem det var, der kunde have røbet hans Hemmelighed. Pludselig kom han til at huske paa, hvad han havde sagt til Kontorchefen, og i det samme forstod han, at det gjaldt om straks at optræde bestemt, hvis han ikke skulde tjene til Skive for hele Ministeriet.

Boissel gik op og ned, stadig smaaleende. Han efterlignede Gadeudraabernes hæse Stemmer og brægede:

„Hemmeligheden ved at faa Børn, ti Centimer to Sous! Forlang Hemmeligheden ved at faa Børn, af-

sløret af Hr. Savon, med mange skrækkelige Enkeltheder!"

Alle gav sig til at le undtagen Lesable og hans Svigerfader. Pitolet vendte sig om imod Cachelin:

„Hvad er der i Vejen med Dem idag? De er ikke nær saa munter, som De plejer at være. Man skulde næsten tro, at De ikke fandt det komisk, at Fa'r Savon har kunnet faa et Barn med sin Kone. Jeg finder det uhyre grinagtigt, uhyre grinagtigt! Det kan ikke lykkes for alle og enhver."

Lesable havde givet sig til at rode i nogle Papirer, han lod, som om han læste og ikke hørte efter, men han var bleven ligbleg.

Boissel fortsatte med den samme Bøllestemme:

„Om Nytten af at have Arvinger til at skaffe sig en Arv med, ti Centimer to Sous, enestaaende billigt!"

Nu blandede Maze sig i det. Han fandt denne Art Spøg utilstrækkelig, og da han i sit Hjerte bar Nag til Lesable, som havde frataget ham det Haab om at faa fat paa Formuen, han i al Stilhed havde næret, rettede han et direkte Spørgsmaal til ham:

„Hvad gaar der af Dem, Lesable? De er ganske bleg."

Lesable løftede Hovedet og saa' sin Kollega lige ind i Ansigtet. Han betænkte sig nogle Sekunder,

hans Læber dirrede og han søgte efter et Svar, der paa samme Tid var saarende og vittigt, men da han intet kunde finde, sagde han:

„Jeg fejler ikke noget. Jeg undrer mig kun over, at De gider spilde saa meget af Deres Krudt."

Maze, der stod i sin Yndlingsstilling med Ryggen mod Kaminen og med Hænderne under Frakkeskøderne for at løfte dem op, svarede leende:

„Man gør, hvad man kan, Kære. Det gaar os ligesom Dem, det lykkes heller ikke altid for os . . ."

En Eksplosion af Latter afskar ham Ordet. Fa'r Savon, som dæmrende forstod, at det ikke længere var ham, det gjaldt, at det ikke mere var ham, som blev angrebet, sad med aaben Mund og Pennen stikkende lige op i Luften. Cachelin forholdt sig afventende, parat til at styrte sig over den første, Tilfældet udpegede.

Lesable svarede hakkende:

„Jeg forstaar ikke, hvad De mener. Hvad er det, der ikke er lykkedes for mig?"

Den smukke Maze lod det ene af sine Skøder falde for at sno sit Overskæg og svarede i en elskværdig Tone:

„Jeg ved nok, at alt, hvad De foresætter Dem, i

Reglen lykkes for Dem. Jeg havde derfor Uret i at tale om Dem. Desuden var det Fa'r Savons Børn, der blev drøftet, og ikke Deres, eftersom De ingen har. Og da alt ellers lykkes for Dem, hvad jeg nylig sagde, saa er det klart, at hvis De ikke har Børn, saa er det, fordi De ikke har villet have nogen."

Lesable spurgte brysk:

„Hvilken Ret har De til at blande Dem i det?"

Som Svar paa denne udæskende Tone hævede ogsaa Maze Stemmen:

„Det er mig, der maa spørge, hvad der gaar af Dem? Jeg raader Dem til at være høflig, ellers skal De faa med mig at bestille."

Men Lesable rystede af Vrede og tabte al Selvbeherskelse:

„Hr. Maze, jeg er hverken en Laps eller et Glansbillede, saaledes som De. Og jeg beder Dem om for Fremtiden ikke oftere at henvende Ordet til mig. Jeg bryder mig hverken om Dem eller Deres ligesindede."

Og han kastede et udfordrende Blik henimod Pitolet og Boissel.

Maze havde pludselig forstaaet, at den sande Styrke ligger i Ro og Ironi; men da han følte sig saaret i sin Forfængelighed, vilde han ramme Fjenden lige i Hjertet,

og fortsatte derfor med rasende Øjne, men i en beskyttende og velvilligt raadgivende Tone:

„Kære Lesable, De overskrider Grænsen. Jeg forstaar iøvrigt godt Deres Ærgrelse. Det er harmeligt at miste en Formue for saa lidt, for noget, der er saa let, saa simpelt . . . Hvis De vil, saa skal jeg saamænd gerne gøre Dem den Tjeneste for ingenting, blot for Kammeratskabs Skyld. Det skal være gjort paa fem Minutter."

Han havde endnu ikke talt ud, da en Genstand ramte ham lige i Ansigtet; det var Lesable, som havde grebet Fa'r Savons Blækhus og slynget det efter ham. En Strøm af Blæk løb ned over hans Ansigt og forvandlede ham med forbløffende Hurtighed til en Neger. Han styrtede frem med rullende Øjne og Haanden løftet til at slaa. Men Cachelin dækkede for sin Svigersøn, greb fat i Maze, rystede ham, puffede ham, overdængede ham med Slag og kastede ham tilbage over mod Væggen. Med en Kraftanstrængelse sled Maze sig løs, rev Døren op og skreg til de to Mænd:

„De skal høre fra mig."

Saa forsvandt han.

Pitolet og Boissel fulgte efter ham. Boissel forklarede sin Tilbageholdenhed ved at sige, at han havde

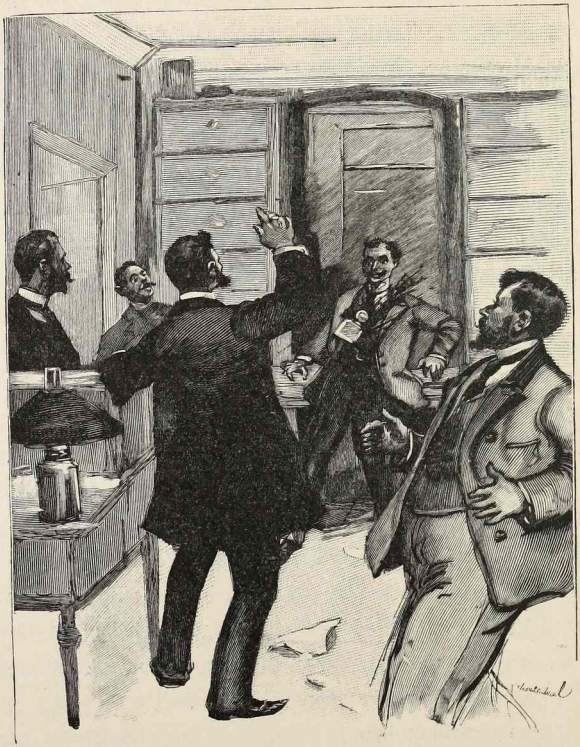

været bange for at komme til at dræbe en eller anden, hvis han havde blandet sig i Kampen.

Saasnart Maze var kommen ind til sig selv, for-

søgte han at vaske sig ren, men det var ganske umuligt; han var farvet med dyb violet Blæk, som havde den udtrykkelige Egenskab at være uforanderligt og uudsletteligt. Forbitret og fortvivlet blev han staaende foran Spejlet og blev ved med som en Rasende at gnide sit Ansigt med et sammenrullet Haandklæde. Det hele, han opnaaede, var, at det sorte bredte sig og fik et rødere og rødere Skær, efterhaanden som Blodet steg ham mere og mere til Hovedet.

Boissel og Pitolet stod ved Siden af ham og gav ham gode Raad. Den ene vilde have, at han skulde vaske sit Ansigt med ren Olivenolie, den anden mente, at Salmiakspiritus vilde være det bedste. Kontordrengen blev sendt hen paa det nærmeste Apothek for at spørge om, hvad der var at gøre. Han kom tilbage med en gul Væske og en Pimpsten. Det hjalp ikke det fjerneste.

Maze lod sig modløs falde ned paa en Stol og erklærede:

„Jeg maa ogsaa tænke paa aftvætte min Ære. Vil De være mine Sekundanter og ordne det fornødne med Lesable? Enten maa han gøre mig en Undskyldning eller ogsaa maa han give mig Oprejsning med Vaaben i Haand."

De indvilligede begge og de gav sig til at drøfte,

hvorledes Sagen skulde gribes an. De havde ingensomhelst Idé om, hvorledes den Slags Ting gaar for sig, men de vilde ikke være ved det, og i deres Angst for ikke at være korrekte kom de meget forsigtigt frem med deres forskellige Meninger. Tilsidst blev det bestemt, at de skulde henvende sig til en Kaptejn, der var attacheret Ministeriet for at have Opsyn med Kulafdelingen, og spørge ham til Raads. Han vidste ikke mere end de. Da han havde tænkt lidt over det, raadede han dem imidlertid til at gaa over til Lesable og bede ham om at sætte dem i Forbindelse med to af hans Venner.

Paa Vejen over til deres Kollegas Kontor stansede Boissel pludselig og spurgte:

„Mon det ikke er nødvendigt at have Handsker paa?"

Pitolet betænkte sig et Øjeblik, saa svarede han:

„Jo, maaske."

Men for at faa Handsker maatte de ud i Byen og Kontorchefen var ikke til at spøge med. Kontordrengen blev derfor sendt af Sted for at hente et lille Prøveudvalg. De var længe i Tvivl om Farven. Boissel vilde have, at de skulde være sorte, men Pitolet fandt, at denne Kulør i Betragtning af Omstændighederne tværtimod vilde være uheldig. De valgte dem violette.

Da Lesable saa de to Mænd træde ind, behandskede og højtidelige, løftede han Hovedet og spurgte barsk:

„Hvad ønsker De?“

Pitolet svarede:

„Min Herre! Vor Ven, Hr. Maze, har overdraget os det Hverv at spørge Dem, om De foretrækker at gøre ham en Undskyldning, eller om De hellere paa anden Maade vil give ham Oprejsning for den Fornærmelse, De har tilføjet ham.“

Lesable, hvis Vrede endnu ikke havde faaet Tid til at lægge sig, blev ude af sig selv og skreg:

„Hvad for noget! Han haaner mig og saa udfordrer han mig ovenikøbet bagefter? Vil De sige til ham, at jeg foragter ham, og at han kan sige og gøre, hvad han vil, jeg er ligeglad.“

Boissel gik et Par Skridt frem og sagde i en tragisk Tone:

„I saa Tilfælde tvinger De os til i Bladene at offentliggøre en Redegørelse, som vil være meget ubehagelig for Dem.“

Pitolet tilføjede ondskabsfuldt:

„Ja, og som i høj Grad kunde skade Deres Ære og Deres Udsigter til fremtidigt Avancement.“

Lesable stirrede forfærdet paa dem. Hvad skulde han gøre? Han tænkte, at det var bedst at vinde Tid:

„Om ti Minutter skal De faa mit Svar, mine Herrer. Vil De vente i Hr. Pitolets Kontor?"

Saasnart han var alene, kastede han et Blik omkring sig, som om han søgte Raad og Beskyttelse.

En Duel! Han stod i Begreb med at faa en Duel paa Halsen!

Han følte sig fortumlet og slap i Knæene, som enhver fredeligsindet Mand, der aldrig har forudset den Mulighed og derfor ikke har forberedt sig paa at løbe en saadan Risiko og gennemgaa saadanne Sindsbevægelser og heller aldrig har tænkt paa at styrke sit Mod til at kunne møde en saa vældig Begivenhed. Han vilde rejse sig, Benene svigtede under ham og han faldt tilbage i Stolen. Hans Vrede og hans Kraft var pludselig forsvundet. Men Tanken om, hvad de vilde sige i Ministeriet, og den Opsigt, Historien vilde vække i Kontorerne, kaldte atter hans Stolthed frem; men da han ikke vidste, hvad han skulde beslutte sig til, gik han ind til Kontorchefen for at høre hans Mening.

Kontorchefen blev overrasket og meget forvirret. Nødvendigheden af en Duel forekom ham ikke indlysende, og han ærgrede sig over, at alt dette igen vilde bringe Forstyrrelse i Arbejdet. Han gentog:

„Jeg kan intet sige Dem. Det er en Æressag, der ikke kommer mig ved. Men hvis De ønsker det, vil

jeg give Dem et Par Linier til Kommandør Bouc; det er en Mand, som er inde i alle den Slags Ting, og som kan give Dem Besked."

Lesable takkede, fik Brevet og gik lige hen til Kommandøren, der endogsaa erklærede sig villig til at være hans Sekundant. Han bad en af Fuldmægtigene om at være den anden.

Boissel og Pitolet sad og ventede, stadig med Handsker paa. De havde laant to Stole i Kontoret inde ved Siden af for at have fire Pladser.

De to Parters Sekundanter hilste alvorsfuldt paa hinanden og de satte sig alle. Pitolet tog Ordet og forklarede, hvorledes Sagen stod. Da Kommandøren havde hørt ham til Ende, sagde han:

„Sagen er alvorlig, men det forekommer mig, at der alligevel maa kunne findes en Udvej, det hele afhænger af de to stridende Herrers gode Vilje."

Kommandøren var en lun, gammel Søulk, der morede sig kosteligt.

De begyndte nu en længere Forhandling, under hvilken der efterhaanden blev udarbejdet fire forskellige Udkast til Breve, da Undskyldningerne jo maatte være gensidige. Hvis Maze vilde indrømme, at han ikke med Hensigt havde fornærmet Lesable, vilde denne

erklære, at han havde haft Uret i at kaste Blækhuset, og undskylde sin ubetænksomme Heftighed.

Endelig kom de fire Sekundanter tilbage til deres respektive Parter.

Maze sad foran sit Skrivebord. Skønt han ventede, at hans Modstander vilde trække sig tilbage, var han alligevel ophidset og bevæget ved Udsigten til en mulig Duel, og uafbrudt spejlede han snart den ene Side og snart den anden Side af sit Ansigt i det lille runde Metalspejl, som alle Kontorfolk har liggende i deres Skuffe for om Aftenen, inden de gaar, at kunne ordne deres Haar og Skæg og rette paa deres Slips.

Han læste de Breve, der blev lagt foran ham, og erklærede med synlig Tilfredshed:

„Det synes mig at være en meget hæderlig Ordning. Jeg er rede til at skrive under."

Lesable havde paa sin Side uden nogensomhelst Indvending straks antaget de Betingelser, hans Sekundanter havde opstillet, og nøjedes med at erklære:

„I det Øjeblik, De mener, det kan lade sig gøre, saa bøjer jeg mig."

De fire Befuldmægtigede holdt atter et Møde. Brevene blev udvekslede, de hilste igen alvorsfuldt paa hverandre og dermed var Affæren bragt ud af Verden.

Der var usædvanlig Bevægelse i alle Kontorerne.

Alle var meget spændte, de gik fra Dør til Dør og stak Hovederne sammen ude paa Gangene.

Da det blev bekendt, at Sagen var sluttet, var Skuffelsen almindelig. Der var en, der sagde:

„Derfor har Lesable alligevel ikke faaet et Barn!"

Denne Udtalelse blev bragt videre. En af Skriverne lavede en Vise om det.

Men ligesom alt syntes afgjort, dukkede en ny Vanskelighed op. Det var Boissel, der fremsatte den:

„Hvorledes skulde de to Modstandere optræde overfor hinanden, naar de atter kom til at staa Ansigt til Ansigt? Skulde de hilse paa hinanden eller skulde de lade, som om de ikke kendte hinanden?"

Det blev bestemt, at de ligesom tilfældigt skulde mødes i Kontorchef Torcheboeufs Værelse og at de i hans Nærværelse skulde udveksle nogle høflige Ord.

Denne Ceremoni blev opfyldt med det samme, og Maze, der havde sendt Bud efter en Droske, skyndte sig at køre hjem for at forsøge at vaske sig ren.

Lesable og Cachelin fulgtes hjem. De talte ikke sammen, dertil var de for arrige paa hinanden, som om de gensidig var Skyld i det, der var sket. Saasnart Lesable var kommen indenfor Døren, kastede

han hæftigt Hatten fra sig paa Bordet og skreg til sin Kone:

„Jeg har faaet nok. Nu har Du skaffet mig en Duel."

Hun saa overrasket og allerede irriteret paa ham:

„En Duel? Hvorfor det?"

„Fordi Maze har fornærmet mig i Anledning af Dig."

Hun gik nærmere hen til ham:

„I Anledning af mig? Hvad skal det sige?"

Han kastede sig indædt rasende i en Lænestol og svarede:

„Han har fornærmet mig . . . Jeg behøver vel ikke at gøre Dig nærmere Regnskab!"

Men hun vilde vide Besked:

„Jeg fordrer at faa at vide, hvad han har sagt om mig."

Lesable blev rød i Hovedet, saa sagde han:

„Han sagde . . . han sagde . . . det var, fordi Du ikke kunde faa Børn."

Det gav et Ryk i hende, saa gav hun sit Raseri Luft, og den fædrene Plumphed kom frem i hende:

„Jeg! kan jeg ikke faa Børn? Hvad ved han om det, den Laban? Jeg kan ikke faa Børn med Dig, det er rigtig nok, men det er, fordi Du ikke er noget

Mandfolk! Hvis jeg havde været gift med en hvilkensomhelst anden, havde jeg haft Børn for længe siden, forstaar Du? Jo, Du er saamænd den Rette til at tale med! Det har været mig en dyr Historie at være gift med saadan en som Du! . . . Hvad svarede Du saa Fyren?"

Lesable, der var aldeles forbløffet over dette Uvejr, fremhakkede:

„Jeg . . . jeg . . . jeg gav ham en Ørefigen!"

Hun saa' forbavset paa ham:

„Og hvad gjorde han saa?"

„Saa sendte han mig sine Sekundanter."

Hun begyndte at blive interesseret; som alle Kvinder følte hun sig tiltrukket af det dramatiske, hun blev pludselig formildet og fik paa en Gang en vis Agtelse for sin Mand, der saaledes vilde sætte sit Liv paa Spil.

„Naar skal I slaas?" spurgte hun.

Han svarede roligt:

„Vi slaas ikke, Sekundanterne har faaet Sagen bragt i Orden. Maze har gjort mig en Undskyldning."

Hun saa' ham lige ind i Ansigtet og sagde i en foragtelig Tone:

„Naa saaledes! Du har hørt paa, at jeg er bleven

forhaanet og Du finder Dig i det, Du duellerer ikke. Du er altsaa ovenikøbet en Kujon!"

Han blev vred:

„Jeg raader Dig til at tie stille. Jeg ved bedre end Du, hvad min Ære tillader. Her er forresten

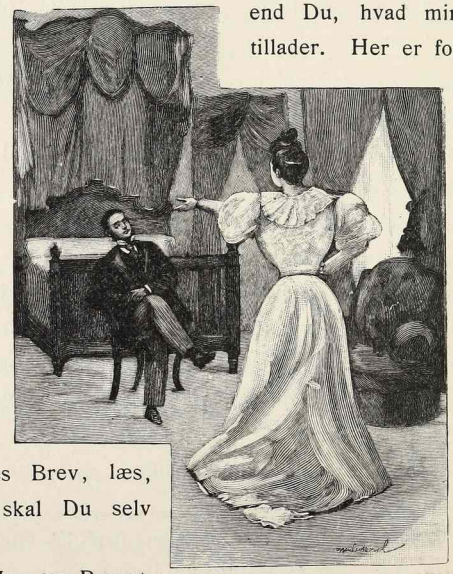

Mazes Brev, læs, saa skal Du selv se."

Hun tog Brevet, løb det hastigt igennem og gættede det hele. Hun lo haanligt:

„Saa Du har ogsaa skrevet et Brev? I har begge to været lige bange. Næh, hvor Mændene er fejge!

Vi andre skulde bare være i Jeres Sted . . . Naar alt kommer til alt, er det mig, mig, din Kone, som er bleven krænket, og saa nøjes Du med dette her! Det undrer mig ikke længere, at Du ikke er i Stand til at faa et Barn. Det ene følger med det andet. Du er ligesaa . . . slap overfor Kvinder som overfor Mænd! Det er saamænd en nydelig Herre, jeg dèr har faaet fat paa!"

Hun havde lige med et faaet samme Stemme og samme Bevægelser som Cachelin, mandfolkeagtige Betoninger og Underofficersfagter.

Hun stod med Hænderne i Siden, stor, stærk og kraftig, med svulmende Barm og ophedet Ansigt. Hendes Stemme var dyb og rungende, Vreden drev Blodet op i hendes friske Kinder og hun saa med inderlig Foragt ned paa den lille, blege, lidt skaldede og glatragede, med sirlige Sagførerwhiskers udstyrede Mand, der sad foran hende. Hun havde Lyst til at kvæle ham, til at knuse ham under sin Fod.

Og hun gentog:

„Du duer ikke til noget. Selv paa Kontoret lader Du alle springe forbi Dig."

Døren gik op; det var Cachelin, som var bleven tiltrukket af de højrøstede Stemmer.

„Hvad foregaar her?" spurgte han.

Hun vendte sig om:

„Aa, jeg siger blot den Vindspiller Sandheden!"

Lesable saa' op paa dem og lagde Mærke til Ligheden imellem dem. Han havde Fornemmelsen af, at et Slør blev draget til Side og at han saa' dem, saaledes som de virkelig var, Fader og Datter, begge med det samme Blod i Aarene og af samme grove og simple Race. Han saa', at han selv var fortabt, dømt til altid at leve mellem dem.

Cachelin erklærede:

„Hvis man bare kunde faa en Skilsmisse i Stand. Det er ikke behageligt at leve sammen med en Evnuk."

Lesable fo'r op som en Raket, han rystede af Raseri. Han gik henimod sin Svigerfader, idet han stammede:

„Ud! . . . Ud med Dem! . . . De er hos mig, forstaar De . . . Og jeg jager Dem ud! . . ."

Og han greb en Flaske Sprit, der stod paa Toiletbordet, og svingede den over sit Hoved som en Kølle.

Cachelin blev forskrækket og trak sig baglæns ud ad Døren.

„Hvad gaar der nu af ham?" mumlede han.

Men det mildnede ikke Lesables Vrede; Maalet var fuldt. Han vendte sig om imod sin Kone, der stadig

stod og saa' paa ham, lidt forbavset over hans Hæftighed, og efter at have sat Flasken tilbage paa dens Plads skreg han:

„Hvad Dig angaar . . . Hvad Dig angaar . . .“

Men han kunde ikke finde noget at sige, da han ingen Grunde havde at give, og med fortrukket Ansigt og forandret Stemme blev han staaende foran hende.

Hun gav sig til at le.

Denne Munterhed, der var endnu en Krænkelse, gjorde det af med hans sidste Rest af Selvbeherskelse, han blev som vanvittig, han styrtede sig over hende, greb hende med venstre Haand i Struben, medens han med den højre tildelte hende en Række kraftige Lussinger. Hun veg tilbage, fortumlet og snappende efter Vejret. Hun stødte imod Sengen og faldt baglæns over paa den. Han slap hende ikke, men blev ved at slaa og slaa. Pludselig rejste han sig og aandede dybt, han kunde ikke mere, og paa en Gang skamfuld over sin Brutalitet stammede han:

„Det var Dig . . . det var din Skyld.“

Men hun var ligesaa ufølsom, som om han havde slaaet hende ihjel. Hun blev liggende paa Ryggen paa Kanten af Sengen med Ansigtet skjult i Hænderne. Han gik forlegen hen til hende, idet han spurgte sig selv,

hvad der nu vilde ske, og ventede paa, at hun skulde tage Hænderne bort, saa at han kunde se, hvad der foregik i hende. Der gik nogle Minutter og han blev mere og mere ængstelig, tilsidst hviskede han:

„Cora! hør lidt, Cora!"

Hun svarede ikke og bevægede sig ikke. Hvad tænkte hun? Hvad gjorde hun? Og især, hvad vilde hun gøre?

Hans Raseri var borte, det var stilnet ligesaa pludseligt, som det var opstaaet, og han syntes, at han havde opført sig afskyeligt, næsten som en Forbryder. Han havde slaaet en Kvinde, og det tilmed sin egen Hustru, han, den rolige, overlegne, velopdragne og altid fornuftige Mand! Og i sin Anger havde han Lyst til at bede om Forladelse, til at knæle og kysse den af Slagene røde og opsvulmede Kind. Med Spidsen af Fingeren rørte han blidt ved den ene af hendes Hænder, der stadig dækkede over hendes Ansigt. Det lod ikke til, at hun mærkede noget. Han strøg med sin Haand ned over hende og kærtegnede hende, som man kærtegner en Hund, der har faaet Skænd. Hun følte det ikke. Han sagde igen:

„Cora, hør en Gang, Cora, jeg havde Uret, hør mig."

Hun laa som om hun var død. Saa forsøgte han

at skyde hendes Haand til Side. Den gjorde ingen Modstand og han saa' et Øje, der betragtede ham, et uhyggeligt stift og stirrende Øje.

Han fortsatte:

„Hør nu, Cora, det var Vreden, der løb af med med mig. Det var din Fader, som drev mig til det yderste. Man kan heller ikke fornærme en Mand paa den Maade."

Hun svarede ikke, som om hun intet havde hørt. Han vidste hverken hvad han skulde sige eller gøre. Han trykkede et Kys paa hendes Kind, tæt ved Øret, og rejste sig atter op, da han pludselig saa' en stor Taare pible frem fra Øjekrogen og glide hurtigt ned ad Kinden, medens Øjelaaget glippede flere Gange.

Han blev betaget af Sorg og Rørelse, aabnede sine Arme og strakte sig ud ved Siden af sin Kone, han skubbede den anden Haand bort med sine Læber og kyssede hende over hele Ansigtet, idet han bad:

„Stakkels lille Cora, kan Du tilgive mig, kan Du?"

Hun græd stadig, uden Støj og uden Snøften, saaledes som man græder, naar man har dybe Sorger.

Han trykkede hende ind imod sig, kærtegnede hende og tilhviskede hende alle de ømme Ord, han kunde finde. Men hun blev ved med at være lige

ufølsom. Hun holdt dog op med at græde. Længe blev de liggende saaledes, fast omslyngede.

Aftenen faldt paa og fyldte det lille Værelse med Skygger; og da det var bleven helt mørkt, blev han dristigere og tiggede om hendes Tilgivelse paa en Maade, der var egnet til at genopvække deres Forhaabninger.

Da de endelig rejste sig, havde han faaet sin Stemme og sit sædvanlige Ansigt tilbage, som om der slet intet var foregaaet. Hun lod derimod til at være rørt, hun talte til ham i en blidere Tone end ellers og hun saa' paa ham med ydmyge, næsten kælne Øjne, som om denne uventede Revselse havde slappet hendes Nerver og blødgjort hendes Hjerte. Han sagde roligt:

„Din Fader keder sig vist derovre alene, Du skulde virkelig gaa over og hente ham. Det er desuden Middagstid."

Hun gik.

Klokken var virkelig bleven syv, og den lille Tjenestepige meldte, at Suppen var paa Bordet. Rolig og smilende kom Cachelin ind sammen med sin Datter. De gik til Bords og passiarede hjerteligere sammen, end de længe havde gjort. Det var aldeles, som om der var hændt noget lykkeligt for dem allesammen.

V.

Men det Haab, de bestandig holdt vedlige og bestandig fornyede, blev ikke opfyldt. Fra Maaned til Maaned blev deres Forventninger skuffede til Trods for Lesables Udholdenhed og hans Kones gode Vilje. De gik efterhaanden om i en stadig febrilsk Tilstand. De bebrejdede gensidig hinanden, at de ikke havde Held med sig, og den fortvivlede, afmagrede og overanstrængte Lesable led dobbelt under sin Svigerfaders Plumphed. Den krigerske Stemning imellem dem forøgedes med Cachelins ondskabsfulde Bemærkninger, der gjorde det daglige Liv til et rent Helvede for ham.

Hans Datter og han, som instinktmæssig sluttede sig sammen og som rasede ved den stadige Tanke om den store Formue, der var saa nær og som det dog ikke var muligt at faa fat paa, vidste ikke, hvad de

skulde finde paa for at ydmyge og plage den, som de ansaa for Ophavsmanden til deres Ulykke.

Hver Dag, naar de gik til Bords, sagde Cora regelmæssigt:

„Vi har ikke meget til Middag. Det vilde være anderledes, hvis vi var rige, men det er ikke min Skyld."

Naar Lesable om Morgenen sagde Farvel for at gaa paa Kontoret, raabte hun efter ham inde fra Soveværelset:

„Tag din Paraply med, ellers risikerer Du at blive tilsølet og sjasker mig alting til, naar Du kommer hjem, og jeg kan virkelig ikke gøre for, at Du er nødt til at blive ved at være Penneslikker."

Og naar hun selv skulde ud, glemte hun aldrig at udbryde:

„At tænke sig, at hvis jeg havde været gift med en anden, saa vilde jeg nu have haft Hest og Vogn."

Hver Time paa Dagen, ved alle mulige Anledninger, dukkede Tanken frem i hende og saa pinte hun sin Mand med en Bebrejdelse, snærtede ham med et Haansord, gjorde ham til den eneste Skyldige og lod ham forstaa, at han alene bar Ansvaret for Tabet af de Penge, hun kunde have ejet.

En Aften, da han tilsidst atter mistede Taalmodigheden, udbrød han:

„Nu kan det min Salighed være nok! Naar agter Du at holde Mund, maa jeg spørge? Det er desuden din Skyld, og din alene, hvis vi ikke har noget Barn; jeg har nemlig et, skal jeg sige Dig . . .“

Han løj, han foretrak alt fremfor disse evige Bebrejdelser, for Skammen over ikke at kunne være i Stand til at blive Fader.

Hun saa' først lidt forbavset paa ham, idet hun søgte i hans Øjne efter Sandheden, saa forstod hun, at det var en Usandhed, og sagde i en foragtelig Tone:

„Har Du et Barn?“

Han svarede frækt:

„Ja, et uægte Barn, som jeg lader opdrage i Asnières.“

Hun svarede roligt:

„Saa kan vi tage hen og besøge det i Morgen, for at jeg kan se, hvorledes det er.“

Han blev rød op over begge Ørene og stammede:

„Som Du vil.“

Den næste Morgen stod hun op Klokken syv, og da han undrede sig over det, sagde hun:

„Skal vi da ikke hen og se til dit Barn? Det

lovede Du mig jo igaar Aftes. Idag har Du maaske ikke mere noget Barn?"

Han tog en Beslutning og steg rask ud af Sengen:

„Vi gaar ikke hen til mit Barn, men vi gaar op til en Læge, for at Du kan faa ren Besked."

Hun svarede som en Kvinde, der er sikker paa sig selv:

„Ja, for mig gerne."

Cachelin paatog sig at sige i Ministeriet, at hans Svigersøn var syg, og Ægteparret Lesable ringede efter Anvisning af en nærboende Læge paa et bestemt Klokkeslet paa hos Doktor Lefilleul, Forfatteren til flere Værker om Forplantningens Hygiejne.

De kom ind i et stort hvid- og guldstribet Værelse, der til Trods for en Mængde Stole syntes tomt og ubeboet. De satte sig. Lesable var bevæget og rystede af Flovhed. Deres Tur kom, og de blev vist ind i et Slags Kontor, hvor de blev modtaget af en lille svær Mand, der var meget kølig og ceremoniel.

Han ventede paa, at de skulde komme med en Forklaring, men Lesable, der var ildrød i Hovedet, dristede sig ikke til at begynde. Saa bestemte hans Kone sig til det, og med en rolig Stemme, som en Person, der er besluttet paa at gøre alt for at naa sit Maal, sagde hun:

„Vi henvender os til Dem, Hr. Doktor, fordi vi ingen Børn har og i høj Grad ønsker at faa et. En stor Formue afhænger af det for os.“

Konsultationen varede længe, den var meget omstændelig og meget pinlig, især for Lesable. Cora var ikke i mindste Maade forlegen, men underkastede sig Lægens indgaaende Undersøgelse som en Kvinde, der er besjælet af en højere Interesse, overfor hvilken alle andre Hensyn maa vige.

Efterat Lægen i henved en Time havde undersøgt de to Ægtefæller, kunde han endda ikke udtale sig bestemt.

„Jeg har ikke fundet nogetsomhelst unormalt,“ sagde han. „Det er et Tilfælde, der iøvrigt forekommer meget hyppigt. Det gaar med det fysiske som med det moralske. Man ser jo saa mange Ægteskaber, der opløses som Følge af Gemytternes Uoverensstemmelse, det er derfor ikke saa mærkeligt at se andre, der er ufrugtbare som Følge af legemlig Uoverensstemmelse. Saavidt jeg kan dømme, er De, Frue, meget kraftigt bygget og synes særlig egnet til at blive Moder. De, min Herre, forekommer mig derimod, uden at frembyde den mindste Misdannelse, at være noget svækket, maaske netop som Følge af Deres

overdrevne Ønske om at faa et Barn. Tillader De, at jeg undersøger Deres Bryst?"

Lesable tog ængstelig sin Vest af og Doktoren lagde sit Øre mod hans Brystkasse og mod hans Ryg, saa bankede han ham med sin ene Kno paa Brystet lige fra Maven og op til Halsen og paa Ryggen lige fra Lænderne til Nakken.

Han konstaterede, at der var en let Forstyrrelse i Hjerteslaget og at ogsaa Brystet var truet.

„De maa være forsigtig, min Herre, meget forsigtig. Det er Blodmangel, Udmattelse, ikke andet. Det er altsammen noget rent forbigaaende, men det kan let gaa over til at blive uhelbredeligt."

Lesable var bleven ligbleg af Angst og spurgte, hvad han skulde gøre. Lægen gav ham en Mængde Forskrifter. Han skulde have Jern, spise rødt Kød, drikke Bouillon midt paa Dagen, tage sig Motion, hvile sig og bo paa Landet om Sommeren.

Konsultationen kostede fyrretyve Francs.

Da de igen stod nede paa Gaden, sagde Cora, der med dump Vrede saa Fremtiden i Møde:

„Dèr er jeg saamænd kommen godt op at køre!"

Han svarede ikke. Han flyttede mekanisk sine Ben; skælvende af Angst vendte og drejede han hvert af Doktorens Ord. Havde han ikke narret ham? Var

det ikke hans Mening, at han var fortabt? Han tænkte hverken paa Arven eller paa Barnet mere. Det var hans Liv, det drejede sig om!

Han syntes, at han hørte en Piben i sine Lunger og at hans Hjerte havde givet sig til at banke voldsomt og hastigt. Da de kom igennem Tuillerihaven, svigtede Benene under ham og han maatte sætte sig. Hans Kone, der var ude af sig selv af Ærgrelse, blev staaende foran ham for at ydmyge ham og saa' med foragtelig Medlidenhed ned paa ham. Han havde ondt ved at trække Vejret og han overdrev den Kortaandethed, som hans Bevægelse havde frembragt; han tog med sin venstre Haands Fingre om sit højre Haandled for at tælle Pulsslagene.

Cora, som trippede af Utaalmodighed, sagde:

„Er Du snart færdig med at skabe Dig? Kan vi gaa videre?"

Han rejste sig, saaledes som et Offer rejser sig, og fulgte med hende uden at sige et Ord.

Da Cachelin fik Resultatet af deres Besøg hos Lægen at vide, kunde han ikke styre sit Raseri, men brølede:

„Det er saamænd en nydelig Historie, en nydelig Historie!"

Og han saa' paa sin Svigersøn med et Par Øjne, som om han vilde sluge ham.

Lesable hørte intet og forstod intet, han tænkte ikke paa andet end paa sit Helbred og paa, at hans Liv var i Fare. De kunde sagtens raabe op, de andre, de var ikke i hans Skind, i det Skind, han vilde beholde.

Han fyldte sit Natbord med Medicinflasker og ved hvert Maaltid tog han Piller og Draaber, medens hans Kone smilte og hans Svigerfader slog en skraldende Latter op. Hvert Øjeblik saa' han sig i Spejlet og lagde Haanden paa Hjertet for at mærke dets Slag; han lod en Seng stille op inde i et halvmørkt Rum, der hidtil havde været brugt som Garderobe, for at undgaa enhver Berøring med Cora.

Han var kommen til at nære et forskræmt Had til hende, at Had, der var blandet med Foragt og Lede. Det forekom ham iøvrigt, at alle Kvinder var nogle Uhyrer, farlige Dyr, hvis Opgave det var at dræbe Mændene, og han tænkte nu kun paa Tante Charlottes Testamente, som man tænker paa en overstaaet Fare, der har været nær ved at koste En Livet.

Der gik igen Maaneder. Der var nu kun et Aar tilbage af de tre.

Cachelin havde hængt en mægtig Kalender op i

Spisestuen, og hver Morgen rev han et Blad af den, fortvivlet og rasende over saaledes uden at kunne gøre det mindste Dag for Dag og Uge for Uge at se Formuen slippe sig ud af Hænderne. Harmen over at tænke, at han maatte blive ved at slide paa Kontoret og at han, naar han var bleven for gammel, maatte trække sig tilbage for at leve til sin Dødsdag af en Pension paa to Tusinde Francs, fik ham til at komme med hæftige Ord, der for mindre end intet kunde være gaaet over til Haandgribeligheder.

Han kunde ikke se paa Lesable, uden at hans Fingre kløede af Lyst til at slaa ham, kaste ham omkuld og træde paa ham. Hver Gang han saa' ham lukke Døren op og træde ind i Stuen, havde han en Fornemmelse af, at det var en Tyv, der kom ind til ham, en Tyv, der havde plyndret ham for noget, der burde være helligt, en Familiearv. Han hadede ham stærkere, end man hader sin Dødsfjende, og paa samme Tid foragtede han ham, fordi han var svag, og især fordi han var saa fejg, at han af Frygt for sit Helbred havde givet Afkald paa at forfølge deres fælles Haab. Lesable levede nemlig stadig mere adskilt fra sin Kone, end om de aldrig var bleven forenede ved noget Baand. Han nærmede sig hende

ikke, rørte hende ikke og undgik selv hendes Blik, ligesaa meget af Skam som af Frygt.

Cachelin spurgte hver Dag sin Datter:

„Naa, har din Mand saa bestemt sig?“

Hun svarede:

„Nej, Fa'r.“

Ved Middagsbordet kom det altid til pinlige Scener. Cachelin gentog bestandig:

„Naar en Mand ikke er en Mand, vilde han gøre vel i at krepere og give Plads for en anden.“

Og han tilføjede:

„Ja, det er sandt nok, der er mange unyttige og generende Mennesker her i Verden. Jeg ved ikke, hvad de overhovedet er til for andet end for at ligge andre til Byrde.“

Lesable talte sine Draaber og svarede ikke. Ærgerlig over denne Ligegyldighed skreg Cachelin tilsidst en Dag:

„Hvis De ikke snart tager Skeen i en anden Haand, nu, da De har det bedre, saa ved jeg nok, hvad jeg vilde gøre, hvis jeg var min Datter! . . .“

Svigersønnen, der følte, at et nyt Uvejr trak op, saa' spørgende op paa ham. Cachelin fortsatte:

„Saa vilde jeg tage en anden end Dem, for Fanden! De kan takke Deres Skaber for, at det endnu

ikke er sket. Naar man er gift med saadan en som Dem, saa er alting tilladt."

Lesable blev gusten og svarede:

„Det er ikke mig, der hindrer hende i at følge Deres gode Raad."

Cora havde slaaet Øjnene ned. Og Cachelin, der følte, at han var gaaet for vidt, blev lidt flov.

VI.

I Ministeriet syntes de to Mænd at leve i rigtig god Forstaaelse. De havde sluttet en Slags stiltiende Pagt om at skjule deres intimere Stridigheder for Kollegerne. De kaldte hinanden „kære Cachelin“ — „kære Lesable“ og lod endogsaa, som om de morede sig sammen og var lykkelige og tilfredse over at leve i hinandens Nærhed.

Lesable og Maze optraadte paa deres Side overfor hinanden med den ceremonielle Høflighed, der sømmer sig for to Modstandere, som har været lige ved at duellere. Dette Tilløb til en Duel, som havde faaet det til at løbe koldt ned ad Ryggen paa dem begge, havde affødt en overdreven Høflighed og gensidig Ærbødighed, maaske nærede de ogsaa begge et hemmeligt Ønske om en Tilnærmelse, der kunde berolige deres Frygt for nye Forviklinger. De andre iagttog og bil-

ligede deres Holdning, den almindelige Mening var, at de opførte sig aldeles som et Par Verdensmænd, der har haft en Æressag.

De hilste paa Afstand og med stræng Alvor paa hinanden, og tog med megen Værdighed Hatten dybt af.

De talte ikke til hinanden, da ingen af dem vilde eller turde tage paa sig at begynde.

En Dag kom der Bud fra Kontorchefen til Lesable om han straks vilde komme over til ham. For at vise sin Tjenesteiver gav Lesable sig til at løbe og fo'r ved en Drejning i Korridoren lige ind i Maven paa en anden Embedsmand, der kom fra den modsatte Retning. Det var Maze. De veg begge tilbage og Lesable spurgte med indtrængende og forvirret Høflighed:

„Jeg kom vel ikke til at støde Dem, min Herre?"

Den anden svarede:

„Nej, paa ingen Maade."

Fra det Øjeblik ansaa de det for passende at veksle nogle Ord, hver Gang de mødtes. Det blev snart til en hel Kamp mellem dem, om hvem der kunde vise sig mest forekommende mod den anden. Paa denne Maade opstod der snart imellem dem en vis Fortrolighed, der dog blev holdt i Tømme af en gensidig Tilbageholdenhed. De stod overfor hinanden som

Folk, der har miskendt hinanden, men som af en frygtsom Betænkelighed skræmmes tilbage fra at vise hinanden deres Følelser. Gennem de mange Høflighedsbeviser og Besøg i hinandens Kontorer udviklede der sig alligevel lidt efter lidt et sikkert Kammeratskab.

De passiarede ofte sammen, naar de mødtes i de forskellige Kontorer. Lesable havde mistet det bureaukratiske Hovmod, hvormed han antydede, at han var sikker paa at komme tilvejrs, og Maze havde lagt sin verdensmandsmæssige Holdning til Side. Cachelin blandede sig gerne i Samtalen og syntes at følge deres voksende Venskab med Interesse. Af og til, naar den smukke unge Mand med sin ranke Holdning gik sin Vej og maatte bukke sin høje Skikkelse for at komme gennem Døren, mumlede han, idet han saa paa sin Svigersøn:

„Han er da i det mindste et Mandfolk."

En Morgen, da de alle fire var samlede i Cachelins Kontor, Fa'r Savon forlod nemlig aldrig sin Plads, styrtede Kopistens Stol, som en eller anden Spøgefugl formodentlig havde savet over, pludselig sammen under ham, og den skikkelige Mand tumlede med et forskrækket Skrig om paa Gulvet.

De tre andre styrtede til. Cachelin erklærede, at det var en ny Ondskabsfuldhed fra Kommunardernes

Side, og Maze vilde absolut se det saarede Sted. Cachelin og han gjorde endogsaa Forsøg paa at klæde den Gamle af for at forbinde ham, sagde de. Men han strittede imod som en fortvivlet og raabte, at han intet fejlede.

Da Lystigheden havde lagt sig lidt, udbrød Cachelin pludselig:

„Hør en Gang, Hr. Maze, nu da vi er bleven gode Venner, ved De, hvad De saa skulde? De skulde virkelig en Søndag komme hjem og spise til Middag hos os. Det vil glæde os alle, baade min Svigersøn, mig selv og min Datter, som kender Dem godt af Navn, thi vi taler tidt om Kontoret. Er det en Aftale, hvad?"

Lesable føjede sin Opfordring til Svigerfaderens, kun en lille Smule køligere:

„Ja, kom endelig, det vil være os en stor Fornøjelse."

Maze betænkte sig, han var forlegen og smilte ved Tanken om alle de Rygter, der var i Omløb.

Cachelin trængte ind paa ham:

„Saa betragter vi det altsaa som afgjort?"

„Ja, jeg siger mange Tak."

Da Cachelin kom hjem, sagde han til sin Datter:

„Ved Du, hvem der kommer her til Middag næste Søndag? Den smukke Maze!"

Cora blev overrasket og stammede:

„Maze? — Nej da!“

Og uden at vide hvorfor blev hun rød lige op til Haarrødderne.

Hun havde saa ofte hørt Tale om ham, om hans Manerer og om hans Uimodstaaelighed, — thi i Ministeriet blev der sagt, at han var temmlig paagaaende overfor Damer, — uden at disse paa nogen Maade tog ham det ilde op, at hun allerede længe havde næret et hemmeligt Ønske om at lære ham at kende.

Cachelin fortsatte, idet han gned sig i Hænderne:

„Du skal se, det er en køn Fyr, stor og kraftig. Han er meget høj, han ligner skam ikke din Mand.“

Hun svarede ikke, hun følte sig flov, som om nogen havde kunnet gætte, at hun i Stilhed havde drømt om ham.

Middagen blev lige saa omhyggeligt forberedt som i sin Tid Lesables. Cachelin drøftede indgaaende Retterne, han vilde have, at det hele skulde være vellykket, og som om en endnu ubestemt hemmelig Tillid var vaagnet i hans Hjerte og han forudsaa noget glædeligt, han var vis paa maatte gaa i Opfyldelse, syntes han mere munter end ellers.

Hele Søndagen vaagede han febrilsk over Forberedelserne, medens Lesable gennemgik en Sag, som

det hastede med og som han den foregaaende Dag havde taget med hjem fra Kontoret. Det var i den første Uge af November, og Nytaar var ikke langt borte.

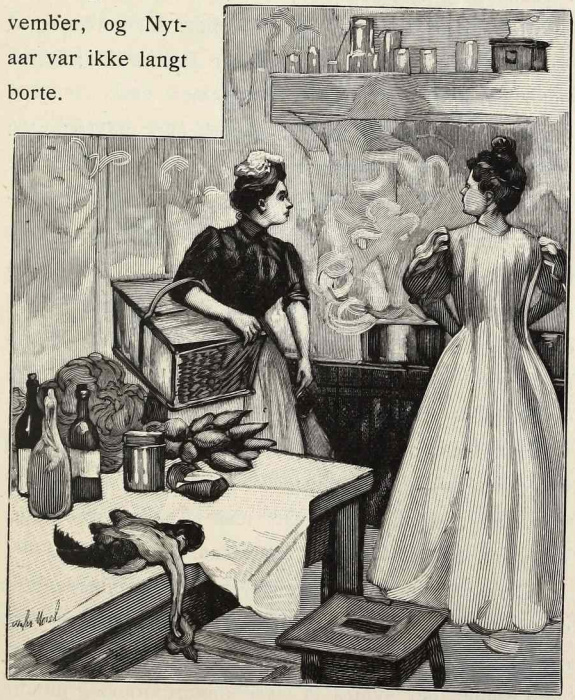

Klokken syv indfandt Maze sig i straalende Humør. Han kom ind saa utvungent, som om han var hjemme,

og overrakte med en Kompliment Cora en stor Buket Roser. Han tilføjede i den lette Tone, som kun en Verdensmand anslaar:

„Jeg synes allerede, at jeg kender Dem lidt og at jeg har kendt Dem lige fra De var ganske lille; Deres Fader har talt om Dem i mange Aar."

Da Cachelin fik Øje paa Blomsterne, udbrød han:

„Det er virkelig yderst korrekt."

Og hans Datter tænkte paa, at Lesable ikke havde haft Blomster den Dag, han blev forestillet for hende. Den smukke Maze lod til at befinde sig overordentlig vel, han lo fornøjet som et Menneske, der første Gang er hos nogle gamle Venner, og han sagde diskret Cora nogle galante Bemærkninger, som fik Blodet til at stige op i hendes Kinder.

Han fandt hende i høj Grad attraaværdig. Da han var gaaet, sagde Cachelin:

„Han er flink, hvad! Der maa jo ogsaa være noget ved ham, for alle Kvinder er bedaaret af ham."

Cora var mindre veltalende, men indrømmede ikke desto mindre, at hun fandt ham „elskværdig og ikke saa affekteret, som hun havde ventet".

Lesable, der syntes at være mindre træt og mindre trist end sædvanlig, tilstod, at han havde „miskendt" ham i Begyndelsen.

Maze kom igen, først sjældnere, siden oftere. De kunde alle godt lide ham. De gjorde alt for at drage ham til Huset. Han blev forkælet, Cora lavede de Retter til ham, som han holdt af. Og de tre Mænds Forhold blev snart saa fortroligt, at de næsten altid var sammen. Den nye Ven tog Familien med i Theatrene paa Billetter, som han skaffede gennem sine Journalistbekendte.

Bagefter gik de gerne hjem til Fods gennem de mørke, menneskefyldte Gader. Maze og Cora gik forrest med lige lange Skridt, Hofte mod Hofte, vuggende i samme Bevægelser, i samme Rythme som to Væsener, der er skabte til at vandre Side om Side gennem Livet. De talte sagte sammen, thi de kom udmærket ud af det sammen, og lo med en dæmpet Latter; nu og da vendte den unge Kone sig om for at kaste et Blik tilbage paa sin Fader og sin Mand.

Cachelin betragtede dem med velvillige Blikke, og uden at tænke paa, at det var til sin Svigersøn, han talte, erklærede han ofte:

„De tager sig alligevel godt ud, det er en hel Fornøjelse at se dem sammen."

Lesable svarede roligt:

„Ja, de er næsten lige høje."

Han var lykkelig over at føle sit Hjerte banke

mindre stærkt, over, at han blev mindre forpustet, naar han gik, og over, at han i det hele taget havde det langt bedre. Lidt efter lidt svandt det Nag, han nærede mod sin Svigerfader, som i den sidste Tid ogsaa var hørt op med sin ondskabsfulde Spot.

Nytaarsdag blev han udnævnt til Førstefuldmægtig. Han blev saa overstrømmende glad over det, at han, da han kom hjem, kyssede sin Kone for første Gang i et halvt Aar. Hun saa' ganske bestyrtet og flov ud, som om han havde gjort noget upassende, og hun saa' hen paa Maze, der var kommen for at bringe alle sine gode Ønsker for det nye Aar. Han lod ogsaa til at blive forlegen og vendte sig om mod Vinduet, som om han vilde undgaa at se.

Men Cachelin blev snart igen ondsindet og pirrelig og begyndte paa ny at stikle til sin Svigersøn. Sommetider angreb han endogsaa Maze, som om han ogsaa var vred paa ham for den Katastrofe, der svævede over deres Hoveder, og som Dag for Dag rykkede nærmere.

Kun Cora lod til at føle sig fuldstændig lykkelig og rolig. Hun var saa straalende, at man skulde tro, hun rent havde glemt, at den truende Dag for Fristens Udløb stadig kom dem tættere paa Livet.

Det var bleven Marts. Alt Haab syntes tabt, thi

den tyvende Juli vilde det være tre Aar siden, at Tante Charlotte var død.

Et tidligt Foraarsvejr fik alt til at spire frem, og en Søndag foreslog Maze sine Venner at tage en Tur med langs Bredden af Seinen for at plukke Violer mellem Buskene.

De tog afsted med et af Morgentogene og steg ud ved Maisons-Lafitte. En kold Vinterluftning susede endnu gennem de nøgne Grene, men det lysegrønne, skinnende Græs var allerede oversaaet med hvide og blaa Blomster, og Frugttræerne op ad Bakkerne saa med deres magre Arme, der var bedækket med udfoldede Blomster, ud som om de var smykkede med Rosenguirlander.

Endnu tung, trist og dyndet efter de sidste Regnbyger flød Seinen mellem sine Bredder, der var hærgede af Vinterens Højvande, og hele Landskabet, som endnu drev af Vand og saa' ud, som om det lige var kommen op af et Bad, udsendte under de første Soldages milde Varme en Dunst af lind Fugtighed.

De drev om i Parken. Cachelin, der var i daarligt Humør, slog til Jordknoldene med sin Spadserestok, han var endnu mere nedslaaet end sædvanlig og tænkte bittert, at deres Ulykke nu snart vilde være uafvendelig. Lesable, som ogsaa var gnaven, gik og var bange

for at faa vaade Fødder i Græsset, medens hans Kone og Maze ledte efter Violer for at samle en Buket. Cora havde i nogle Dage set daarlig ud, hun var anstrængt og bleg.

Hun blev lige straks træt og vilde hen for at spise Frokost. De gik op til en lille Restaurant, der laa bag ved en gammel, hensmuldrende Mølle, og den traditionelle Frokost for alle Parisere, som er en Tur paa Landet, blev anrettet i et Lysthus lige ved Floden paa et Træbord, hvorover der var bredt to Servietter.

De havde knaset de stegte, sprøde Smaafisk, spist Bøffen, der var omgivet af Kartofler, og var nu i Færd med at lade Salatskaalen med de friske, grønne Blade gaa rundt, da Cora pludselig fo'r op fra sin Plads og gav sig til at løbe ned mod Floden, idet hun med begge Hænder pressede en Serviet mod Munden.

Lesable spurgte ængstelig:

„Hvad er der dog i Vejen med hende?"

Maze blev forvirret, rødmede og stammede:

„Det . . . det véd jeg ikke . . . for lidt siden havde hun det meget godt."

Cachelin sad et Øjeblik ganske forfjamsket, hans Gaffel pegede med et Salatblad paa Spidsen lige op i Luften. Saa rejste han sig og fulgte efter sin Datter. Idet han bøjede sig ud over Skraaningen, saa' han hende

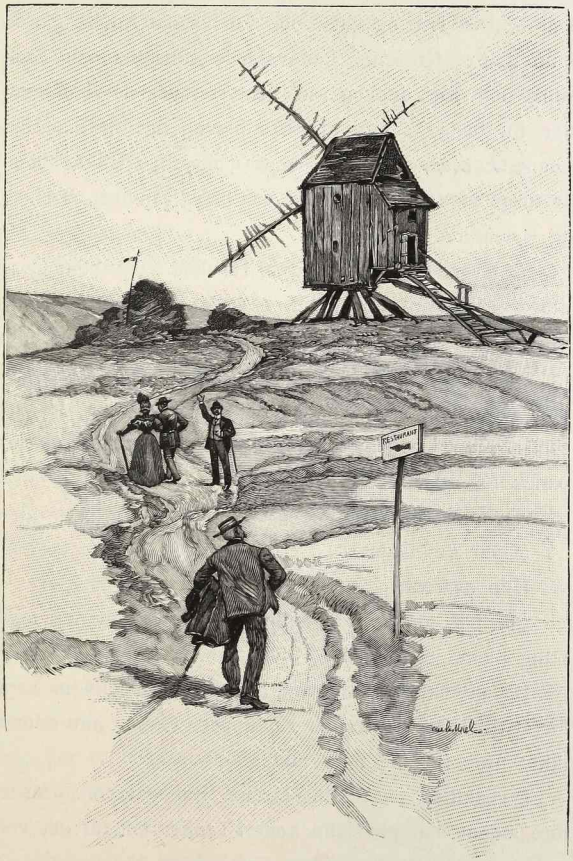
RESTAURANT

staa ved et Træ og kaste op. En lynsnar Anelse gjorde ham slap i Knæene, han vaklede tilbage til sin Stol, sank ned paa den og saa' bestyrtet paa de to Mænd, der nu begge syntes at være bleven lige flove. Han gennemborede dem med sine ængstelige Blikke uden at turde sige noget, og han var halvt vanvittig af Haab og Spænding.

Et Kvarter gik hen i dyb Tavshed. Saa kom Cora tilbage, hun var bleven lidt blegere og havde ondt ved at gaa. Ingen udspurgte hende direkte, hver af dem saa' ud, som om de gættede paa en lykkelig Begivenhed, det var vanskeligt at tale om, og som de paa samme Tid brændte efter at faa Besked om og var bange for at faa bekræftet.

Cachelin spurgte blot:

„Gaar det bedre?"

Hun svarede:

„Ja tak, det var ingenting. Men vi kan nok tage tidlig hjem, jeg har lidt Hovedpine."

Da de skulde gaa, tog hun sin Mands Arm som for at tilkendegive, at der var noget i Gære, hun endnu ikke turde komme frem med.

De skiltes paa Saint-Lazare Banegaarden. Maze foregav, at han pludselig kom i Tanker om, at der var

noget, han skulde besørge, og han gik efter at have sagt Farvel og trykket Hænder.

Saa snart Cachelin var bleven alene med sin Datter og sin Svigersøn, spurgte han:

„Hvad gik der af Dig ved Frokosten?"

Cora svarede først ikke, men da hun havde betænkt sig lidt, sagde hun:

„Det var ikke noget. Jeg fik blot en Smule Kvalme."

Hun gik slæbende med et Smil om Læberne.

Lesable følte sig ilde tilpas, han pintes af forvirrede og modsigende Tanker, Længsel efter Rigdom, dump Vrede, hemmelig Skam og skinsyg Fejghed, og han gjorde ligesom en, der sover, og som om Morgenen lukker Øjnene for ikke at se Lysstraalen, der glider ind mellem Gardinerne og kaster en skinnende Stribe over Sengen.

Saasnart de var kommen hjem, talte han om, at han havde et Arbejde, der skulde gøres færdigt, og lukkede sig inde.

Cachelin lagde begge Hænderne paa sin Datters Skuldre og sagde:

„Du er frugtsommelig, ikke?"

Hun stammede:

„Ja, jeg tror det. Jeg er to Maaneder henne."

Hun havde endnu ikke talt ud, før han gav et Hop

i Vejret af Fryd og gav sig til at danse en vild Kankan omkring hende, et Minde fra hans Garnisonsdage. Han sparkede ud med Benet og trampede til Trods for sin fyldige Mave, saa at hele Lejligheden rystede, Møblerne gyngede, Glassene klirrede inde i Buffeten og Hængelampen dirrede og svingede som Lampen ombord i et Skib.

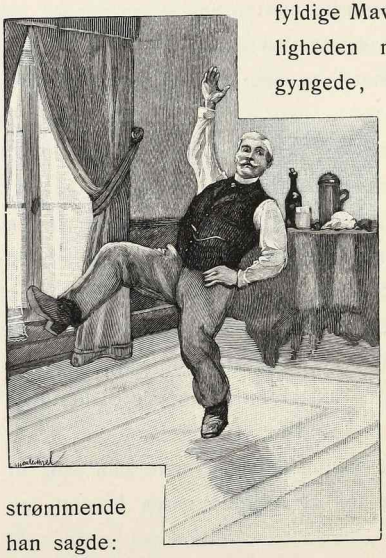

Saa tog han sin Dattter i sine Arme og kyssede og trykkede hende med overstrømmende Kærlighed, idet han sagde: „Aa, endelig, endelig er det lykkedes! Har Du sagt det til din Mand?“

Hun mumlede pludselig forskræmt:

„Nej . . . ikke endnu . . . jeg . . . jeg vilde vente “

Cachelin berolige hende:

„Naa, ja, ja, jeg forstaar det. Det generer Dig. Vent lidt, saa skal jeg sige det til ham.“

Og han fo'r ind i sin Svigersøns Værelse.

Da Lesable, der ingenting bestilte, saa' ham komme ind, rettede han sig op. Men den anden gav ham ikke Tid til at samle sig.

„Ved De, at Deres Kone er frugtsommelig?" busede han ud.

Lesable tabte aldeles Fatningen og der kom to røde Pletter paa hans Kinder:

„Hvad? Hvorledes? Cora? Hvad er det, De siger?"

„Jeg siger, at Cora skal have et Barn, forstaar De? Hvilket Held, hvad?"

Og i sin Glæde greb han hans Hænder, trykkede dem og rystede dem som for at ønske ham til Lykke, idet han gentog:

„Endelig! Endelig er det kommet! Det er brillant! Det er brillant! Tænk blot, saa er Pengene vore!"

Og uden at kunne styre sig længere omfavnede han ham af alle Kræfter og skreg:

„Over en Million, tænk, over en Million!"

Han gav sig atter til at danse, men stansede pludselig:

„Men saa kom dog, hun venter paa Dem. Skynd Dem og kys hende i det mindste!"

Han tog ham ved Skuldrene, skubbede ham hen

til Døren og kastede ham som en Boldt ind i Spisestuen, hvor Cora var bleven staaende ængstelig og lyttende.

Da hun fik Øje paa sin Mand, veg hun tilbage og hendes Strube sammensnøredes af en voldsom Bevægelse. Han stillede sig foran hende bleg og forpint. Han saa ud som en Dommer og hun som en Skyldig.

Endelig sagde han:

„Det lader til, at Du er frugtsommelig?"

Med skælvende Stemme stammede hun:

„Ja, det lader til det."

Men Cachelin tog dem begge i Nakken og skubbede deres Ansigter ind til hinanden, idet han skreg:

„Men saa kys da hinanden, for Fanden! Det er nok Umagen værd!"

Og da han havde sluppet dem, erklærede han i overstrømmende Glæde:

„Endelig har vi vundet Spillet! Ved De hvad, Léopold, vi køber os straks et Landsted. Dèr kan De da blive helt rask igen."

Denne Tanke fik Lesable til at skælve.

Hans Svigerfader fortsatte:

„Og saa inviterer vi Kontorchefen derud sammen med sin Kone, og da Ekspeditionssekretæren snart er

færdig, kan De faa hans Stilling. Det kan man kalde en Karrière, ikke?"

Efterhaanden som Cachelin talte, steg det altsammen op for Lesable, han saa' sig selv staa og tage imod Kontorchefen uden for en stor, smuk, hvid Villa ved Bredden af Seinen. Han havde en Lærredsjakke paa og en Panamahat paa Hovedet.

Det var, som om noget blødt og lindt dukkede frem i hans Hjerte ved denne Fremtidsudsigt, noget lunt og godt, der gik over i hans Blod og allerede syntes at gøre ham lettere og raskere.

Han smilte, men svarede dog endnu ikke.

Cachelin, som var berust af Forventninger og blev revet med af sine Drømme, vedblev:

„Hvem ved, hvorledes det videre vil gaa! Vi faar nok en Del Indflydelse der paa Egnen. De kan maaske blive Deputeret. I hvert Tilfælde kan vi vælge og vrage og skaffe os en behagelig Omgangskreds. De maa have en lille Hest og en Kurvevogn til hver Morgen at køre til Stationen med."

Forestillinger om Luksus, Elegance og Velvære vaagnede i Lesables Bryst. Den Tanke, at han selv skulde køre saadan en lille fiks Vogn ligesom dem, hvis Rigdom saa ofte havde vakt hans Misundelse, satte Kronen

paa hans Tilfredshed. Han kunde ikke bare sig for at udbryde:

„Ak ja, det vilde minsandten være dejligt!"

Cora, der saa', at han overgav sig, smilte ogsaa, rørt og taknemlig; og Cachelin, som ikke kunde se, at der kunde være noget i Vejen, erklærede:

„Skal vi ikke gaa ud og spise til Middag paa en Restaurant? Nu har vi da for Fanden nok Lov til at spendere lidt paa os selv."

De var lidt oprømte alle tre, da de kom hjem, og Lesable, der saa dobbelt, og hvis Tanker dansede rundt i Hovedet paa ham, kunde ikke finde ind i sit mørke Rum. Maaske af en Fejltagelse, maaske af Forglemmelse lagde han sig i den endnu tomme Seng, hvori hans Kone om et Øjeblik vilde lægge sig. Og hele Natten igennem havde han en Fornemmelse af, at hans Leje gyngede, duvede, rullede og slingrede som en Baad. Han blev endogsaa en lille Smule søsyg.

Da han vaagnede, blev han noget overrasket ved at finde Cora i sine Arme.

Hun slog Øjnene op, smilte og i en pludselig Tilskyndelse kyssede hun ham kærligt og taknemligt. Saa sagde hun til ham med den bløde Stemme, Kvinder har, naar de er kælne:

„Hvis Du vil være rigtig sød, saa lad være med

at gaa i Ministeriet i Dag. Du behøver ikke længere at være saa pligtopfyldende, nu da vi bliver rige. Vi kan tage ud paa Landet igen i Dag, vi to sammen, ganske alene."

Han følte sig udhvilet, indlullet i det trætte Velvære, der følger ovenpaa en Fest, og døsig af Sengevarmen. Han fik en vis tung Lyst til at blive liggende der længe, til ikke mere at foretage sig noget, men leve roligt i uforstyrreligt Velbehag. En ukendt og mægtig Dovenskabstrang lammede hans Sjæl og hans Krop, og en taaget, stadig og lykkelig Tanke foresvævede ham: „Han vilde blive rig, blive uafhængig."

Men pludselig blev han bange og spurgte ganske sagte, som om han var ængstelig for, at hans Ord skulde blive hørt gennem Væggene:

„Er Du nu ogsaa aldeles vis paa, at Du er frugtsommelig?"

Hun beroligede ham straks:

„Ja, det er jeg. Jeg har ikke taget fejl."

Han var dog endnu lidt urolig og gav sig til at føle paa hendes opsvulmede Underliv.

„Jo, det er sandt," erklærede han, „men Du kan jo ikke faa Barnet inden den bestemte Dag. Bare de ikke finder paa at bruge det til at bestride vor Ret."

Denne Formodning gjorde hende vred. — Næh, det manglede bare, at man skulde finde paa at chikanere hende nu efter alt det, hun havde gaaet igennem, efter alt det Besvær og alle de Anstrængelser! Det maatte hun rigtignok sige! Hun maatte sætte sig, hun var ganske ude af sig selv af Harme.

„Lad os straks gaa hen til Notaren," sagde hun.

Han mente imidlertid, at de gjorde bedst i først at skaffe sig en Attest fra en Læge. De gik derfor atter op til Doktor Lefilleul.

Han kendte dem straks igen og spurgte:

„Naa, er det lykkedes?"

De blev begge to ildrøde i Hovedet og Cora mistede lidt af sin Selvbeherskelse.

„Ja, det tror jeg i det mindste," stammede hun.

Lægen gned sig i Hænderne:

„Det ventede jeg, det ventede jeg. Det Middel, jeg anviste Dem, slaar aldrig fejl, med mindre der fra den ene af Parterne er radikal Uduelighed til Stede."

Da han havde undersøgt den unge Kone, erklærede han:

„Det er i sin Orden! Bravo!"

Og han skrev paa et Ark Papir:

„Undertegnede Dr. med. Lefilleul attesterer herved, at Fru Léopold Lesable, født Cachelin, frembyder alle

Symptomerne paa et omtrent tre Maaneders Svangerskab."

Saa vendte han sig om imod Lesable:

„Og De? Hvorledes staar det sig med Brystet og med Hjertet?"

Han bankede paa ham, hørte efter og fandt, at han var fuldstændig helbredet.

Glade og lykkelige, Arm i Arm og med lette Skridt gik de fra ham. Men paa Vejen fik Léopold en Idé:

„Inden vi gaar hen til Notaren, vilde Du maaske gøre vel i at anbringe et eller to Haandklæder indenfor din Kjole, det tiltrækker sig Opmærksomheden, og saa tror han ikke, det er noget, vi finder paa for at vinde Tid."

De gik altsaa hjem, og han klædte selv sin Kone af for at lave hende en skuffende Figur. Ti Gange i Træk forandrede han om paa Haandklæderne og gik et Par Skridt tilbage for at dømme om Virkningen; han vilde opnaa et fuldstændig naturtro Udseende.

Da han endelig var tilfreds med Resultatet, begav de sig atter paa Vej, og paa Gaden lod han til at være ganske stolt over at følges med den svære Kvindeskikkelse, der var som en levende Attest for hans Manddomskraft.

Notaren modtog dem med stor Imødekommenhed.

Han hørte paa deres Forklaring, gennemløb flygtigt Lægens Certifikat og kastede, da Lesable trængte ind paa ham med et: „De kan iøvrigt selv se, det er sandt," et overbevist Blik paa den unge Kones fyldige og toppede Figur.

De sad et Øjeblik og ventede i spændt Angst, indtil Lovens Fortolker erklærede:

„Det er klart nok. Hvad enten Barnet er født eller skal fødes, det eksisterer, det lever! Vi venter altsaa med at eksekvere Testamentet, indtil Fruens Nedkomst er overstaaet."

Da de kom ud fra Notarens Kontor, kyssede de i overvældende Glæde hinanden paa Trappen.

VII.

Lige siden Familiens tre Medlemmer havde gjort den lykkelige Opdagelse, levede i den mest fuldkomne Enighed og Samdrægtighed. De var allesammen i godt, ligeligt og velvilligt Humør. Cachelin havde faaet hele sin gamle Gemytlighed tilbage og Cora overvældede sin Mand med Omhu. Ogsaa Lesable syntes at være bleven et helt andet Menneske, han var altid glad og fornøjet, helt forskellig fra tidligere.

Maze kom mindre ofte og syntes nu at føle sig ilde tilpas der i Huset. Han blev altid vel modtaget, men Stemningen var noget køligere, thi Lykken er egenkærlig og undværer helst Fremmede.

Selv Cachelin syntes at nære en vis fjendtlig Følelse mod den smukke unge Mand, som han nogle Maaneder tidligere havde været saa ivrig for at faa indført i Huset. Det var ham, der meddelte Vennen,

at Coralie ventede en Arving. Uden Omsvøb sagde han til ham:

„De ved vel, at min Datter er frugtsommelig?"

Maze spillede overrasket og erklærede:

„Nej virkelig? De maa da være forfærdelig lykkelig!"

Cachelin svarede: „Ja, selvfølgelig," og lagde Mærke til, at hans Kollega tværtimod syntes langt fra at være henrykt. Ligegyldig om det er deres Skyld eller ikke, saa holder Mændene ikke af at se de Kvinder, hvis opvartende Kavallerer de er, i den Tilstand.

Maze blev imidlertid ved med hver Søndag at spise til Middag hos dem. Men Aftenerne slæbte sig besværligt hen, skønt der ikke havde været nogensomhelst alvorlig Disharmoni mellem dem. Denne mærkelige Forlegenhed voksede fra Uge til Uge. En Aften, da Maze lige var gaaet, erklærede Cachelin endogsaa med en rasende Mine:

„Nu begynder jeg snart at faa nok af den Fyr!"

Og Lesable svarede:

„Ja, han vinder jo ikke ved nærmere Bekendtskab."

Cora havde slaaet Øjnene ned. Hun kom ikke frem med sin Mening. Hun saa' ud til at føle sig genert, naar hun var sammen med Maze, der paa sin Side gjorde Indtryk af at skamme sig overfor hende; han saa'

ikke mere paa hende, smilte ikke og kom aldrig mere med Theaterbilletter. Den før saa hjertelige Fortrolighed syntes nu at tynge paa ham som et Aag.

En Torsdag, da Lesable kom hjem til Middag, klappede Cora hans Bakkenbarter kærligere end ellers og hviskede ind i hans Øre:

„Jeg er bange for, at Du vil skænde paa mig."

„Hvorfor det?"

„Jo, for . . . Maze har været her i Formiddag; men da jeg ikke vil have, at Folk skal have noget at snakke om, bad jeg ham om aldrig oftere at indfinde sig, naar Du ikke var hjemme. Det forekom mig, at han blev lidt stødt."

Lesable var bleven overrasket, han spurgte:

„Hvad sagde han da?"

„Aah, ikke noget videre, men jeg syntes alligevel ikke rigtig om hans Væsen og derfor bad jeg ham om helt at høre op med sine Besøg. Du ved nok, at det er Dig og Fa'r, som har trukket ham herhen, jeg havde ikke noget med det at gøre. Derfor var jeg bange for at have gjort Dig imod ved at lukke Døren for ham."

En taknemlig Glæde skød op i hendes Mands Hjerte:

„Du har handlet rigtigt, fuldstændig rigtigt. Jeg takker Dig endogsaa for det."

Hun fortsatte, for med det samme at faa de to

Mænds indbyrdes Stilling, som hun paa Forhaand havde ordnet, gjort klar:

„Paa Kontoret skal Du bare lade, som om der ingenting er foregaaet, og tale med ham ligesom før; Forskellen er blot, at han ikke kommer her mere.“

Lesable tog ømt sin Kone i sine Arme og kyssede hende længe paa hendes Øjne og hendes Kinder. Saa sagde han:

„Du er en Engel!“

VIII.

Resten af Coralies Svangerskab forløb, uden at der indtraf noget nyt.

En af de sidste Dage i September nedkom hun med en Datter, som fik Navnet Desirée. Da de imidlertid vilde have en højtidelig Daab, blev det bestemt, at hun ikke skulde døbes før næste Sommer og at Festen skulde holdes paa det Landsted, det var deres Agt at købe.

De valgte det i Asnières, oppe paa Bakken med Udsigt over Seinen.

I Løbet af Vinteren skete der store Begivenheder. Saasnart Arven var kommen dem i Hænde, tog Cachelin sin Afsked med Pension og forlod straks Kontoret. Han tilbragte derefter sin Tid med ved Hjælp af en fin, mekanisk Sav at udskære Cigarkasselaag. Deraf lavede han Uhre, Æsker, Jardinièrer, alle Slags smaa, løjerlige

Møbler. Han blev aldeles fanatisk over dette Arbejde, som han havde faaet Ideen til ved i Avenue de l'Opéra at se en omvandrende Arbejder, der falbød

disse Træplader, sidde og snitte dem. Alle maatte beundre hans Frembringelser, og hver Dag fandt han paa nye Mønstre og nye, snildt udtænkte, barnagtige Sammensætninger.

Han gik selv om i en stadig Begejstring over sit Værk og gentog uophørlig:

„Det er alligevel forbausende, hvad man kan faa lavet sammen!“

Ekspeditionssekretæren, Rabot, var endelig død og Lesable udfyldte hans Stilling uden dog endnu at være officielt udnævnt, da der ikke var gaaet det reglementerede Tidsrum siden hans sidste Forfremmelse.

Cora var straks bleven en hel anden Kvinde, elegantere og mere tilbageholdende; instinktmæssig havde hun forstaaet at gribe de Forandringer, Besiddelsen af en Formue maa medføre.

Ved Nytaar gjorde hun en Visit hos Kontorchefens Frue, en ældre, svær Dame, som, skønt hun havde boet tredive Aar i Paris, var bleven ved at være lige provinsiel. Cora bad hende om at være Gudmoder til hendes Datter, og hun lagde saa megen Elskværdighed og Overtalelse ind i denne Bøn, at Fru Torcheboeuf lovede at efterkomme hendes Ønske. Bedstefaderen Cachelin blev Gudfader.

Højtideligheden fandt Sted en Søndag i Juni i et blændende Solskinsvejr. Hele Kontorpersonalet var indbudt med Undtagelse af den smukke Maze, som de ikke mere saa noget til.

Klokken ni stod Lesable paa Perronen og ventede paa Toget fra Paris, medens en Tjener i et prunkende Livré med store Guldknapper holdt udenfor Stations-

bygningen i en splinterny Kurvevogn, forspændt med en velnæret Ponny.

Lokomotivet fløjtede noget borte, saa rullede det op foran Stationen med sin lange Kæde af Vogne bagefter sig. En Strøm af Rejsende væltede ud af Kupeerne.

Kontorchef Torcheboeuf steg sammen med sin Kone, der var i et skrigende Toilette, ud af en første Klasses Kupé, medens Pitolet og Boissel hoppede ud fra en anden Klasses. Lesable havde ikke turdet indbyde Fa'r Savon, men det var aftalt, at de tilfældigt skulde støde paa ham i Løbet af Eftermiddagen og med Kontorchefens Tilladelse tage ham med hjem til Middag.

Lesable skyndte sig henimod sin Overordnede, der saa ganske lille ud, som han der kom trippende i sin sorte Diplomatfrakke, i hvis Knaphul hans store Roset blomstrede som en svulmende rød Rose. Den bredskyggede Hat, der sad helt oppe paa hans mægtige Isse, trykkede hans uanselige Skikkelse endnu lavere, saa at han saa' ud som et Fænomen. Naar hans Kone blot hævede sig en lille Smule paa Taaspidserne, kunde hun med Lethed se over hans Hoved.

Léopold straalede, bukkede og takkede. Han hjalp dem op i Vognen og løb saa henimod sine to Kolleger, som beskedent kom bagefter; han trykkede deres Hænder,

idet han bad dem undskylde, at han ikke kunde have dem med i Vognen, der var altfor lille:

„Gaa bare langs med Seinen, saa kommer De lige forbi min Dør: Villa Désirée, den fjerde efter Svinget. Skynd Dem."

Han steg op i Vognen og tog Tømmerne, medens Tjeneren behændigt sprang op paa det lille Sæde bagved.

Ceremonien gik for sig saa fuldendt som muligt. Straks efter den kørte de hjem for at spise Frokost. Hver af Gæsterne fandt under sin Serviet en Gave, der var afpasset efter hans Betydning. Gudmoderen fik et massivt Guldarmbaand og hendes Mand en Slipsnaal med Rubiner, Boissel en Tegnebog af Ruslæder og Pitolet en smuk Merskumspibe. Det var Désirée, der vilde vise sine nye Venner en Opmærksomhed, sagde hendes Forældre.

Fru Torcheboeuf, som var højrød af Glæde og Forvirring, satte straks Armbaandet om sin tykke Arm, og da Kontorchefen havde et smalt, sort Slips paa, hvori der ikke kunde stikkes nogen Naal, stak han sin Foræring ned i sit Frakkeopslag, neden under Æreslegionen som en lavere Orden.

Gennem Vinduet saas et Stykke af Floden, der flød op mod Surennes mellem de træbevoksede Bredder. Solen faldt som en Regn over Vandet og forvandlede

det til en Ildflod. Den første Del af Maaltidet forløb meget alvorligt, Hr. og Fru Torcheboeufs Nærværelse trykkede Stemningen. Men efterhaanden blev der livligere. Cachelin kom med grovkornede Vittigheder, som han følte, at han nu, da han var rig, kunde tillade sig, og alle lo.

Hvis det var Pitolet eller Boissel, som havde sagt dem, vilde de have været stødende.

Ved Desserten blev Barnet bragt ind, for at hver af Gæsterne kunde kysse det. Det var helt indhyllet i Kniplinger og betragtede de Tilstedeværende med sine blaa, svømmende, tanketomme Øjne og drejede lidt paa det pluskæbede Hoved, hvori der syntes at vaagne en Begyndelse til Iagttagelseslyst.

Under den almindelige Støj og Summen af Stemmerne, stødte Pitolet til sin Sidemand Boissel og spurgte:

„Kan De se, hvem hun ligner?"

Klokken var imidlertid bleven to, Kaffen og Likørerne var drukket og Cachelin foreslog at vise Gæsterne rundt i Ejendommen og bagefter gaa en Tur langs med Seinen.

I sluttet Trop marscherede de først fra Værelse lige Værelse lige fra Kælderen og op til Loftet, derefter ud i Haven, fra Træ til Træ og fra Busk til Busk. Da

det var overstaaet, delte de sig i to Grupper til Spadsereturen.

Cachelin, der følte sig lidt forlegen, naar han var i Dameselskab, trak Boissel og Pitolet med ned til Kaféerne ved Bredden af Floden, medens Fruerne Torcheboeuf og Lesable med deres Mænd gik op ad Bredden i den modsatte Retning, da ordentlige Damer

ikke kan blande sig mellem det løsslupne Søndagspublikum.

De gik langsomt, fulgt af de to Herrer, der snakkede alvorligt sammen om Kontoret.

Ude paa Floden gled Baadene forbi, roet af unge Mænd, hvis Muskler ved hvert af de kraftige Tag strammedes under den solbrændte Hud paa de nøgne Arme. Deres Ledsagersker laa døsige af Solen henslængte paa hvide eller sorte Skind og passede Roret,

medens de røde, gule eller blaa Silkeparasoller over deres Hoveder saa ud som uhyre Blomster, der flød paa Vandet. Fra Baad til Baad fløj Skrig, Kalden og Skældsord, og en fjærn, vedvarende, forvirret Summen af Menneskestemmer naaede op til dem fra den vrimlende Søndagslystighed længere nede.

Langs hele Flodbredden sad lange Rækker af ubevægelige Fiskere med deres Snører, medens næsten nøgne Mænd og Drenge stillede sig op paa Rælingen af kluntede Fiskerfartøjer og sprang ud paa Hovedet for atter at kravle op i deres Baade og igen springe ud i Strømmen.

Fru Torcheboeuf fulgte dem overrasket med Øjnene. Cora sagde:

„Saaledes er det hver Søndag. Det ødelægger helt dette dejlige Sted for mig."

En Robaad kom sagte ned imod dem. To Kvinder roede, medens deres Kavallerer laa og drev i Baaden. Den ene af Kvinderne raabte ind mod Bredden:

„Ohoj! Ohoj! mine Damer! Jeg har et Mandfolk til Salgs! Vil De have ham, skal De faa ham billigt!"

Cora vendte sig foragtelig bort og stak sin Arm ind under sin Gæsts:

„Vi kan ikke en Gang være i Fred her, lad os hellere gaa. Hvor de Fruentimmere er sunken dybt!“

De gik. Torcheboeuf sagde til Lesable:

„Det er afgjort, det bliver nu til Nytaar. Departementschefen har udtrykkelig lovet mig det.“

Lesable svarede:

„Jeg ved ikke, hvorledes jeg skal takke Kontorchefen?“

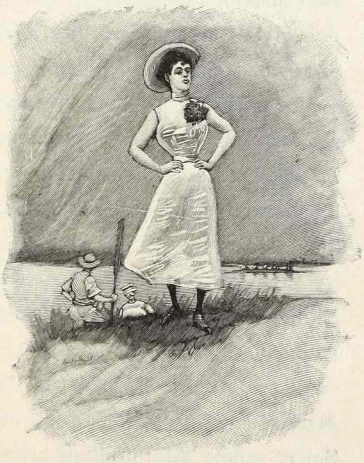

Da de kom tilbage til Laagen, fik de Øje paa Cachelin, Pitolet og Boissel, der med Taarer i Øjnene af Latter kom næsten bærende med Fa'r Savon, som de, efter hvad de spøgende forsikrede, havde truffet nede ved Bredden sammen med en mystisk Dame.

Den Gamle blev forfjamsket ved at gentage:

„Det er ikke sandt, nej, det er ikke sandt. Det er ikke pænt af Dem at sige saadan noget, Hr. Cachelin, det er ikke pænt af Dem.“

Men Cachelin, der var lige ved at kvæles, skreg: „Den Lurifaks! Han kaldte hende: „min søde lille Gaasepen". Der fangede vi ham, den gamle Udhaler!"

Selv Damerne maatte le med, saa komisk var den skikkelige Mands Forfærdelse.

Cachelin fortsatte:

„Hvis Kontorchefen tillader det, saa beholder vi til Straf vor Fange til Middag!"

Torcheboeuf samtykkede velvilligt. Og de blev ved med at more sig over Damen, der var bleven ladt i Stikken af den Gamle, som stadig protesterede og blev mere og mere ulykkelig over denne daarlige Spøg.

Lige til Aften var det et uudtømmeligt Stof til Vittigheder, der endogsaa af og til udartede til Tvetydigheder.

Cora og Fru Torcheboeuf havde sat sig ud under Markisen paa Verandaen for at se paa Solnedgangen. Solen sendte sit Purpurstøv ned over Bladene. Intet Vindpust fik Grenene til at bevæge sig; en dyb, uendelig Fred sænkede sig fra den stille, flammerøde Himmel.

Endnu gled enkelte, langsomme Baade forbi paa Vejen hjem til Landingsstedet.

Cora spurgte:

„Der siges jo, at den stakkels Hr. Savon har været gift med en Tøjte, ikke?“

Fru Torcheboeuf, som var inde i alt, hvad der vedrørte Kontoret, svarede:

„Ja, hun var forældreløs og altfor ung, hun bedrog ham med et daarligt Subjekt, som hun endte med at løbe bort med.“

Efter et lille Ophold tilføjede den svære Dame:

„Jeg siger, at han var et daarligt Subjekt, men i Grunden ved jeg ikke noget om det. Man paastaar, at de holdt meget af hinanden. I hvert Tilfælde er Fa'r Savon ikke bedaarende.“

Fru Lesable svarede alvorlig:

„Det er ingen Undskyldning. Den stakkels Mand er virkelig i høj Grad til at beklage. Hr. Barbou, som bor her inde ved Siden af, er det gaaet lige saadan. Hans Kone forelskede sig i en forløben Maler, som tilbragte Sommeren her, og nu er hun rejst til Udlandet sammen med ham. Jeg forstaar ikke, at en Kvinde kan falde saa dybt. Efter min Mening burde der være en særlig Straf for den Slags Fruentimmer, som bringer Skam over deres Familie.“

Ved Enden af Gangen kom Ammen bærende med Barnet i dets Kniplinger; det var ganske rosenrødt i det gyldentrøde Aftenskær. Det saa' op mod Himlen

med det samme ubestemte, svømmende, lidt forbavsede Udtryk, hvormed det betragtede Menneskene.

Alle Herrerne, der havde siddet og passiaret lidt længere borte, kom til, og Cachelin tog sin Datterdatter i sine Arme og løftede hende højt op, som om han vilde bære hende ud i Firmamentet. Mod Horisontens straalende Baggrund aftegnede hun sig i sin lange hvide Kjole, der naaede lige ned til Jorden.

Og Bedstefaderen udbrød:

„Er det nu ikke det bedste i Verden, hvad Fa'r Savon?"

Men den Gamle svarede ikke, maaske havde han intet at sige eller maaske tænkte han paa for meget.

En Tjener lukkede Døren op ud imod Haven og meldte:

„Der er serveret!"

DENIS

Denis.

I.

Til Léon Chapron.

Marambot brød Brevet, som Denis, hans Tjener, rakte ham, og smilte.

Denis, der var en lille, firskaaren og gemytlig Fyr, havde været tyve Aar i Huset og blev paa hele Egnen nævnt som et Mønster paa en Tjener.

„Herren ser fornøjet ud, har Herren faaet en god Nyhed?“ spurgte han.

Marambot var ikke rig. Han havde tidligere været Apotheker i en lille By, var ugift og levede af de Penge, han møjsommelig havde skrabet sammen ved at sælge Draaber til Bønderne. Han svarede:

„Ja, min Ven. Fa'r Malois tør ikke indlade sig paa den Proces, jeg har truet ham med. Jeg faar

Pengene i Morgen. Femtusinde Francs, det skæpper ikke saa daarligt i en gammel Ungkarls Kasse."

Og Marambot gned sig i Hænderne. Han var en Mand af en fredsommelig Karakter, snarere tungsindig end munter, ude af Stand til at anstrænge sig for at føre noget igennem og ligeglad overfor sine Interesser.

Han havde nemt kunnet skaffe sig større Velstand, hvis han blot havde benyttet sig af, at nogle af hans Kolleger, der havde nedsat sig i Byer, hvor der var udmærket Forretning, gik hen og døde, til at tage Arven og Kunderne op efter dem. Men den kedelige Udsigt til at skulle flytte og Tanken om alle de Skridt, der først maatte gøres, havde bestandig holdt ham tilbage. Efter nogle Dages Betænkningstid endte han altid med at sige til sig selv:

„Aa pyt! Lad det være til næste Gang. Jeg taber ikke noget ved at vente. Jeg finder maaske det, der er bedre."

Denis derimod tilskyndede stadig sin Herre til at tage fat paa noget. Han var af Naturen meget foretagelseslysten og gentog Gang paa Gang:

„Det skulde bare være mig, der sad med en lille Begyndelseskapital, saa skulde jeg snart faa noget ud

af den. Havde jeg bare tusinde Francs, skulde det nok blive til noget."

Marambot smilede uden at svare og gik ud i sin lille Have, hvor han drømmende gav sig til at spadsere op og ned med Hænderne paa Ryggen.

Denis sang hele Dagen igennem, trallede Viser og Omkvæd som en Mand, der er rigtig glad. Han udviste endogsaa en usædvanlig Energi, idet han gav sig til at pudse Vinduer hele Huset over og gned paa Ruderne, stadig syngende af fuld Hals.

Marambot, der var forbavset over denne Arbejdsiver, sagde et Par Gange smilende til ham:

„Hvis Du tager saadan fat, min Ven, bliver der ikke mere tilbage at gøre for Dig i Morgen."

Den næste Morgen, henimod Klokken ni, gav Postbudet Denis fire Breve, hvoraf det ene var meget tungt, til hans Herre. Marambot lukkede sig straks inde i sit Soveværelse og blev der en stor Del af Eftermiddagen. Saa kaldte han paa sin Tjener og bad ham gaa med fire Breve hen paa Posthuset. Et af dem var adresseret til Hr. Malois, det var formodentlig en Kvittering for Pengene.

Denis stillede intetsomhelst Spørgsmaal til sin Herre; han saa ud til at være lige saa nedslaaet og bedrøvet

den Dag, som han den foregaaende havde været glad og munter.

Det blev Nat. Marambot gik i Seng til sædvanlig Tid og faldt straks i Søvn.

Han blev vækket ved en underlig Støj. Han satte sig op i Sengen og hørte efter. Pludselig gik Døren op og Denis viste sig paa Tærskelen med et Lys i den ene Haand og Køkkenkniven i den anden. Hans Øjne stirrede stift frem for sig, hans Mund og hans Kinder var fortrukne som hos Folk, der er Bytte for

en forfærdelig Sindsbevægelse, og han var ligesaa bleg som et Spøgelse.

Marambot blev ganske bestyrtet, han troede, at Tjeneren gik i Søvne og skulde lige til at springe ud af Sengen for at løbe hen til ham, da Denis pustede Lyset ud og fo'r henimod ham. Han strakte sine Hænder ud for at tage af for Stødet, der væltede ham tilbage paa Ryggen, og han søgte at gribe den anden i Armen for at hindre ham i at stikke med Kniven; han følte sig fuldt og fast overbevist om, at hans Tjener var bleven gal. Det lykkedes ham dog ikke, Kniven ramte ham først i Skulderen, saa i Panden og saa i Brystet. Han gjorde alt for at værge sig, slog med Hænderne ud i Mørket, sparkede fra sig som en fortvivlet og skreg:

„Denis! Denis! men Denis da, er Du blevet gal?"

Men den anden slog stadig løs, snart blev han slaaet tilbage af et Næveslag og snart sparket tilside, men han kastede sig paany stønnende og rasende over sin Herre. Marambot blev saaret endnu to Gange i Benet og en Gang i Underlivet. Men pludselig fo'r en lynsnar Tanke igennem hans Hjerne og han gav sig til at raabe:

„Hold op! Hold op! Hører Du, Denis, jeg har jo ikke faaet Pengene!"

Tjeneren holdt straks op og Marambot kunde i Mørket høre hans pibende Aandedræt.

Han skyndte sig at fortsætte:

„Jeg fik ingen, Malois har betænkt sig, vi fører alligevel Proces; det var derfor, at Du maatte med Brevene paa Posthuset. Du kan selv gaa hen og læse de andre, de ligger paa min Sekretær."

Og med Anspændelsen af sine sidste Kræfter famlede han efter Tændstikkerne paa sit Natbord og tændte Lyset.

Han var bedækket med Blod. Væggene vare oversprøjtede med røde Stænk. Lagener, Gardiner, alt var rødt. Denis, der ogsaa var blodig fra øverst til neders, stod midt i Værelset.

Da Marambot saa' det, troede han, at det var ude med ham, og han mistede Bevidstheden.

Ved Daggry kom han atter til sig selv. Det varede lidt, inden han kunde faa samlet sig saa meget, at han huskede, hvad der var foregaaet. Men pludselig vendte Erindringen om Attentatet og hans Saar tilbage og han blev grebet af en saa voldsom Frygt, at han lukkede Øjnene fast til for intet at se. Da der var gaaet nogle Minutter, blev han dog roligere og gav sig til at tænke efter. Han var ikke død lige paa Stedet, der var altsaa en Mulighed for, at han kunde komme sig. Han

følte sig svag, meget svag, men han led egentlig ikke, kun mærkede han hist og her paa forskellige Steder af Kroppen, at der var noget, der generede ham, som om han blev knebet. Han følte sig ogsaa gennemisnet, ganske vaad og indsnøret, ligesom indrullet i Bind. Han tænkte, at Fugtigheden maatte komme fra Blodet, han laa og svømmede i, og det løb ham koldt ned ad Ryggen af Angst ved Tanken om denne røde Vædske, der pumpedes ud af hans Aarer og fyldte hele Sengen. Muligheden for atter at se det forfærdelige Syn fik ham til at stivne af Rædsel, og han tvang sig til at holde Øjnene lukkede, som om de imod hans Vilje vilde aabne sig.

Hvad var der bleven af Denis? Han var sandsynligvis løbet sin Vej.

Men hvad skulde han selv gøre? Staa op? Raabe om Hjælp? Men hvis han gjorde en eneste Bevægelse, vilde hans Saar sikkert atter aabne sig og han vilde forbløde, til han faldt død om.

Paa en Gang hørte han, at Døren til hans Værelse blev stødt op. Hans Hjerte holdt næsten op med at slaa. Det maatte være Denis, der kom for at gøre det helt af med ham. Han holdt sit Aandedræt tilbage, for at Morderen skulde tro, at alt var forbi, at hans Værk var fuldendt.

Han mærkede, at Tæppet blev løftet til Side og at nogen følte paa hans Underliv. En skærende Smerte lige ved Hoften fik ham til at skælve. Nu blev han ganske blidt og omhyggeligt vasket med koldt Vand. Forbrydelsen var altsaa bleven opdaget og der var nogen, som plejede ham og frelste ham. En vanvittig Glæde strømmede igennem ham, men af Forsigtighed vilde han ikke tilkendegive, at han atter var kommen til Bevidsthed, og han nøjedes med at aabne det ene Øje en lille bitte Smule paa Klem.

Han saa' Denis staa ved Siden af sig. Denis i egen Person! Barmhjertige Himmel! Han lukkede i en Fart Øjet til igen.

Denis! Hvad gjorde han? Hvad vilde han? Hvilken skrækkelig Plan havde han nu udklækket?

Hvad han gjorde? Han var naturligvis i Færd med at vaske for at udslette Sporene! Og bagefter vilde han begrave ham ude i Haven, ti Fod under Jorden, for at ingen skulde opdage ham! Eller maaske nede i Kælderen under alle Vinflaskerne!

Marambot kom til at skælve saa stærkt, at alle hans Lemmer dirrede.

Han sagde til sig selv:

„Jeg er fortabt, fortabt!"

Og han trykkede fortvivlet Øjenlaagene fast til for

ikke at se Kniven blive hævet til det sidste Stød. Men det kom ikke. Nu løftede Denis ham lidt op og lod noget Linned glide ind under ham; derpaa gav han sig til omhyggeligt at forbinde begge Benene, saaledes som hans Herre i sin Apothekertid havde lært ham det.

For en Mand, der forstod sig paa det, var der ikke længere nogen Tvivl mulig: efter at Tjeneren først havde villet dræbe ham, prøvede han nu paa at frelse ham.

Og med døende Stemme gav Marambot ham dette praktiske Raad:

„Rør Tjæresæbe ud i Vandet til at vaske Saarene ud med."

Denis svarede:

„Det er det, jeg gør, Herre."

Marambot lukkede begge Øjnene op.

Der var ikke længere det mindste Blod at se, hverken paa Sengen, i Værelset eller paa Morderen. Den saarede laa udstrakt mellem blændende hvide Lagener.

De to Mænd saa' paa hinanden.

Endelig sagde Marambot blidt:

„Du har begaaet en stor Forbrydelse."

Denis svarede:

„Jeg er i Færd med at bøde paa den. Hvis Herren ikke melder mig, skal jeg tjene Herren lige saa tro som før.“

Det var ikke Øjeblikket til at gøre Tjeneren imod, og Marambot stammede, idet han atter lukkede Øjnene:

„Jeg lover Dig at lade være med at melde Dig.“

II.

Denis reddede sin Herre. Han tilbragte Nætter og Dage uden at sove, forlod ikke et Øjeblik den syges Værelse, talte Draaber og lavede The, følte paa Pulsen og talte ængstelig dens Slag og behandlede ham med en øvet Sygeplejerskes Dygtighed og en Søns Hengivenhed.

Hvert Øjeblik spurgte han:

„Naa Herre, hvorledes har De det?"

Og med svag Stemme svarede Marambot:

„Tak, min Ven, lidt bedre."

Naar den saarede vaagnede op om Natten, saa' han ofte sin Tjener sidde stille i Lænestolen ved Siden af Sengen og græde og tørre sine Øjne.

Aldrig før var Apothekeren bleven til den Grad plejet og kælet for. Han havde først sagt til sig selv:

„Saasnart jeg er bleven rask, vil jeg skille mig af med den Slyngel.“

Men han var nu bleven Rekonvalescent og opsatte fra Dag til Dag at sende sin Morder bort. Han tænkte, at ingen anden vilde være saa opmærksom og saa omhyggelig overfor ham og at han gennem Frygten kunde have Krammet paa ham, han underrettede ham derfor om, at han hos sin Notar havde deponeret et Testamente, hvori Morderen, hvis der hændte en ny Ulykke, vilde blive angivet til Øvrigheden.

Denne Forsigtighedsforanstaltning forekom ham tilstrækkelig til for Fremtiden at sikre sig mod et nyt Attentat, og han spurgte sig selv, om det endogsaa ikke vilde være klogere at beholde ham hos sig for bedre at passe paa ham.

Ligesom tidligere, naar det gjaldt om at overtage et eller andet større Apothek, kunde han ikke bekvemme sig til at tage en Beslutning.

„Det kan altid være tidsnok,“ sagde han til sig selv.

Denis blev ved at vise sig som en uforlignelig Tjener. Marambot var bleven helt rask.

Han beholdt ham.

Men en Morgen, da han sad og spiste Frokost, hørte han pludselig et vældigt Spektakel ude i Gaar-

den. Han styrtede derud. To Gendarmer stod og holdt paa Denis, der slog om sig af alle Kræfter. Sergenten skrev den anholdtes Svar ned i en Bog.

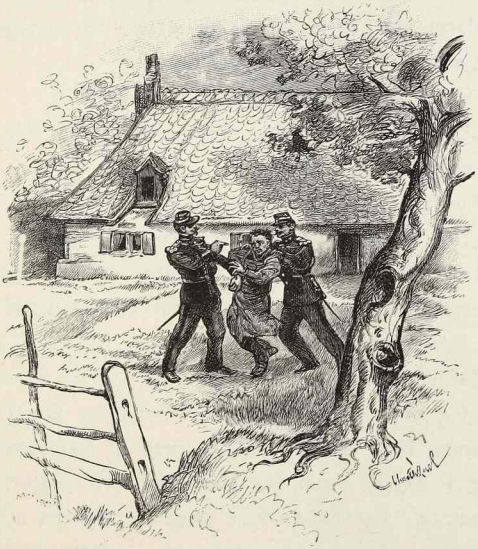

Saasnart Tjeneren fik Øje paa sin Herre, gav han sig til at hulke og skreg:

„Herren har meldt mig, det var ikke pænt af Herren ikke at holde sit Ord til mig, det var ikke pænt, det var ikke pænt! . . .“

Marambot var ganske bestyrtet og meget ulykkelig over at blive mistænkt. Han løftede Haanden:

„Jeg sværger for Guds Aasyn, min Ven, at jeg ikke har meldt Dig. Jeg kan ikke begribe, hvorledes Gendarmerne har faaet at vide, at Du har forsøgt paa at myrde mig."

Det gav et Sæt i Sergenten:

„De siger, at han har villet myrde Dem, Hr. Marambot?"

Apothekeren svarede forfjamsket:

„Naa ja . . . men jeg har ikke meldt ham . . . jeg har ingenting sagt . . . jeg sværger, at jeg ingenting har sagt . . . jeg har været fuldstændig fornøjet med ham lige siden . . ."

Sergenten svarede strængt:

„Jeg fører Deres Udsagn til Protokols. Øvrigheden vil sætte Pris paa at faa Kendskab til dette nye Moment i Sagen, som vil overraske den meget, Hr. Marambot. Jeg havde kun faaet Paalæg om at arrestere Deres Tjener som sigtet for at have stjaalet to Høns, som han ulovlig og i Vidners Overværelse har tilegnet sig fra Hr. Duhamels Hønsegaard. Jeg beder Dem om Undskyldning for den Forstyrrelse, jeg volder Dem, Hr. Marambot. Jeg skal lade Deres Erklæring gaa videre til rette Vedkommende."

Han vendte sig om imod sine Mænd og kommanderede:

„Afsted, Marsch!“

Og de to Gendarmer trak af med Denis.

III.

Advokaten holdt sin Forsvarstale. Han hævdede, at Retten stod overfor en Vanvittig og lod de to Forbrydelser gensidig belyse hinanden for at støtte sin Bevisførelse. Han viste tydelig og klart, at Tyveriet af de to Høns og de otte Knivstik i Marambots Legeme var et Udslag af den samme sygelige Sindstilstand. Med stor Finhed havde han analyseret dette forbigaaende Vanvidsanfald, som man udenfor al Tvivl vilde kunne faa Bugt med gennem nogle Maaneders Ophold i en Sindssygeanstalt. I begejstrede Udtryk havde han talt om den pligtopfyldende Tjeners stadige Opofrelse, om den vidunderlige, enestaaende Omhu, hvormed han havde plejet sin Herre og helbredet det Saar, som han i et Øjebliks Forvildelse var kommen til at tilføje ham.

Mindet om den Tid rørte Marambot saa dybt, at han følte, at hans Øjne blev vaade.

Advokaten saa' det og med en stor Gestus, der fik hans lange sorte Ærmer til at folde sig ud som Flagermusevinger, bredte han Armene ud. Og i en sitrende Tone skreg han:

„Se, se, se, mine Herrer Edsvorne, se disse Taarer! Hvad behøver jeg at sige mere til Gunst for min Klient? Hvilke Ord, hvilke Beviser vilde kunne veje op mod hans Herres Taarer! De taler højere end jeg, højere end Loven, de raaber: „Tilgivelse, Tilgivelse for en Times Vanvid!" De bønfalder, de tilgiver, de velsigner!"

Han tav og satte sig.

Retsformanden vendte sig om mod Marambot, hvis Vidnesbyrd havde været udmærket for hans Tjener, og spurgte ham:

„Men sig mig en Gang, min Herre, selv om De virkelig har betragtet denne Mand som vanvittig, hvorledes kan det saa forklares, at De beholdt ham i Deres Tjeneste? Derfor var han jo dog ikke mindre farlig."

Marambot svarede, idet han tørrede sine Øjne.

„Ja, hvad skal man sige til det, Hr. Retsformand, det er saa vanskeligt at faa en Tjener i vore Dage . . . jeg havde ikke kunnet finde nogen bedre."

Denis blev frikendt og paa sin Herres Bekostning anbragt paa en Sindssygeanstalt.

OPVARTER, ET GLAS ØL!...

Opvarter, et Glas Øl! . . .

Til José-Maria de Hérédia.

Hvorfor gik jeg den Aften ind i den Kafé? Jeg véd det ikke. Det var koldt. En fin Støvregn indhyllede Gasblussene i en gennemsigtig Taage og gjorde Fortovene blanke. Skæret, der faldt ud fra Butiksruderne, oplyste Sølet og de Forbigaaendes smudsige Fødder. Jeg skulde ingen Steder hen. Jeg drev blot lidt om efter Middag. Jeg

gik forbi Crédit Lyonnais, drejede ned ad Rue Vivienne og kom ind i andre Gader. Pludselig fik jeg Øje paa en stor Kafé, der var halvfyldt. Uden nogensomhelst Grund gik jeg derind. Jeg var ikke tørstig.

Jeg saa' mig omkring for at finde en Plads, hvor jeg ikke vilde være altfor indeklemt, og gik saa hen

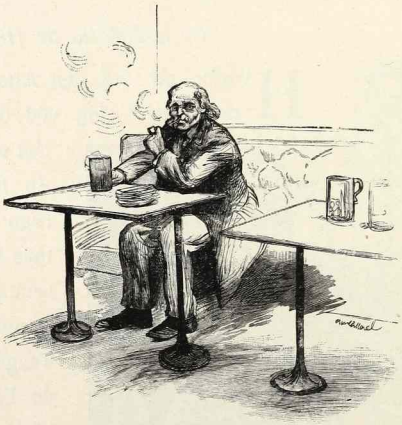

og satte mig ved Siden af en Mand, som gjorde Indtryk af at være gammel og som røg paa en to Skillings Kridtpibe, der var ligesaa sort som Kul.

Seks eller otte smaa runde Bakker, der var stillet op paa Bordet foran paa ham, angav Tallet paa de Glas Øl, han allerede havde drukket. Jeg følte ingen

Lyst til at undersøge ham nærmere. Ved første Øjekast havde jeg set, at han var en af de øldrikkende Stamgæster, som kommer om Morgenen, naar Kaféen lukker sine Døre op, og først gaar om Aftenen, naar Dørene bliver lukket i. Han var snavset og skaldet oppe paa Issen, medens lange, graasprængte, fedtede Haartjavser faldt ned over hans Frakkekrave. Hans Klæder hang løst om ham og syntes at være syet til ham paa en Tid, da han havde Mave. Man havde Indtrykket af, at hans Benklæder ikke sad ordentlig oppe, og at han ikke kunde gøre ti Skridt, uden at hale op i dette Klædningsstykke for at holde det fast. Havde han Vest paa? Den blotte Tanke om hans Støvler og hvad de gemte slog mig med Rædsel. De frynsede Manchetter var i Kanten ligesaa sorte som hans Negle.

Saasnart jeg havde sat mig ned ved Siden af denne uappetitlige Person, sagde han roligt til mig:

„Hvordan lever Du?"

Det gav et Sæt i mig, jeg vendte mig om og stirrede ham ind i Ansigtet. Han fortsatte:

„Kan Du ikke kende mig igen?"

„Nej!"

„Des Barrets."

Jeg blev aldeles bestyrtet. Det var Grev Jean des Barrets, min gamle Skolekammerat.

Jeg trykkede hans Haand, men jeg var saa overrasket, at jeg ikke kunde finde paa noget at sige.

Endelig fik jeg fremstammet:

„Og Du, hvorledes gaar det Dig?"

Han svarede ligegyldigt:

„Som det kan."

Han tav. Jeg vilde være elskværdig og ledte efter en Sætning.

„Og . . . hvad bestiller Du forresten?"

Han svarede resigneret:

„Det ser Du jo."

Jeg følte, at jeg blev rød i Hovedet. Jeg trængte ind paa ham:

„Hver Dag?"

Han pustede Røgen fra sig i lette Skyer og svarede:

„Ja, det er akkurat det samme hver Dag."

Han dunkede i Marmorbordet med en Sou, der laa og flød og skreg:

„Opvarter, to Glas Øl!"

En fjern Stemme gentog:

„To Glas Øl!"

En anden endnu fjernere udslyngede et skarpt:

„To Glas Øl her!"

En Mand med et hvidt Forklæde paa kom styr-

tende hen imod os, svingende to Glas Øl, saa at de gule Draaber sprøjtede ud over det sandede Gulv.

Des Barrets tømte sit Glas i et Drag og satte det fra sig paa Bordet, medens han indsugede Skummet, der var bleven hængende i hans Overskæg.

Saa spurgte han:

„Hvad nyt ellers?"

Jeg vidste virkelig ikke, hvilket nyt, jeg skulde fortælle ham, og stammede:

„Aa, ikke noget videre. Jeg er Handelsmand."

Med det samme lidenskabsløse Tonefald sagde han:

„Og . . . det morer Dig?"

„Nej, men hvad kan det hjælpe? Man maa jo være et eller andet!"

„Hvorfor det?"

„For . . . for at foretage sig noget."

„Hvad skal det gøre godt for? Jeg foretager mig ingenting, som Du ser, slet ingenting. Hvis man ikke ejer en Hvid, saa kan jeg forstaa, at man arbejder. Men naar man har nok til at leve, er det ikke til nogen Nytte. Hvad skal man arbejde for? Arbejder Du for din egen Skyld eller for andres? Hvis det er for din egen, saa er det, fordi det morer Dig; hvis det er for andres, saa er Du et rigtig godt Fjols."

Han lagde Piben fra sig paa Bordet og sagde igen:

„Opvarter, et Glas Øl!"

Saa fortsatte han:

„Jeg bliver tørstig af at tale. Jeg er ikke vant til det. Ja, jeg bestiller ikke noget, jeg lader bare Tiden gaa og bliver gammel. Naar jeg skal til at dø, vil det falde mig let. Jeg har ikke andre Minder end denne Kafé. Ingen Kone, ingen Børn, ingen Bekymringer, ingen Sorger, ingenting. Det er meget bedre."

Han tømte det Glas Øl, der var bleven bragt ham, lod Tungen glide hen over sine Læber og tog atter sin Pibe.

Jeg stirrede forbløffet paa ham og spurgte:

„Men Du har da ikke altid været saaledes?"

„Jo, undskyld, altid, lige siden Skolen."

„Ja, men det er jo ikke et Liv, Kære. Det er forfærdeligt. Hør nu, Du maa tage Dig noget for, der maa være noget, Du bryder Dig om. Har Du ingen Venner?"

„Nej. Jeg staar op Klokken tolv og saa gaar jeg herhen. Jeg spiser Frokost, drikker Øl og venter paa, at det bliver mørkt, saa spiser jeg til Middag og drikker Øl. Naar Klokken saa er bleven henad halv et, gaar jeg hjem i Seng, fordi her lukkes. Det er jeg mest ked af. Jeg kan regne, at jeg af de sidste

ti Aar har tilbragt de seks paa denne Sofa her i mit Hjørne og Resten i min Seng, aldrig andre Steder. Sommetider passiarer jeg med Stamgæsterne."

„Men da Du kom her til Paris, hvad gjorde Du saa, til at begynde med?"

„Jeg studerede Jura . . . i Kafé de Médicis."

„Ja, men bagefter?"

„Bagefter . . . saa flyttede jeg over paa den anden Bred, herhen."

„Hvorfor gjorde Du Dig dog den Ulejlighed?"

„Ja, Herregud, man kan da heller ikke tilbringe hele sit Liv i Studenterkvarteret. De unge Mennesker gør for meget Spektakkel. Nu rører jeg mig ikke længere af Stedet. Opvarter, et Glas Øl!"

Jeg troede, at han gjorde Nar af mig, og fortsatte min Spørgen:

„Hør nu, svar mig oprigtigt, har Du ikke haft en eller anden stor Sorg? En ulykkelig Kærlighedshistorie, formodentlig? Du maa paa en eller anden Maade være mærket af Ulykken. Hvor gammel er Du?"

„Jeg er tre og tredive, men jeg ser ud, som om jeg mindst var fem og fyrre."

Jeg saa' rigtig paa ham. Hans rynkede, uplejede Ansigt lignede næsten en Oldings. Helt oppe paa Issen viftede et Par enkelte lange Haar over den ikke

helt rene Hud. Han havde buskede Øjenbryn og gamle, stive Skægstubbe. Pludselig, jeg ved ikke hvorfor, saa' jeg for mig et Vandfad fuldt af sort, fedtet Vand, Vandet, hvori dette Ansigt var bleven vasket.

Jeg svarede:

„Ja, Du ser virkelig ældre ud, end Du er. Du maa ganske bestemt have haft store Sorger."

Hans Stemme var stadig lige rolig:

„Nej, jeg har ikke, det forsikrer jeg Dig. Jeg er bleven gammel, fordi jeg aldrig kommer i frisk Luft. Der er ikke den Ting, der ødelægger Folk som denne Kafétilværelse."

Jeg kunde ikke bekvemme mig til at tro ham:

„Du maa da ogsaa have nydt Livet en Gang? Man bliver ikke saa skaldet som Du, uden at man har elsket meget."

Han rystede sindigt paa Hovedet og en Regn af smaa, hvide Skæl dryssede ud fra hans faa tilbageblevne Haar:

„Nej, jeg har altid ført et kyskt Liv."

Han løftede Blikket op mod Lysekronen, der sendte sin Varme ned over vore Hoveder, og tilføjede:

„Naar jeg er skaldet, saa er det Gassens Skyld.

Den er Haarets værste Fjende . . . Opvarter, et Glas Øl! . . . Du er nok ikke tørstig?"

„Nej tak. Men Du interesserer mig virkelig. Hvor længe er det siden, at Du til den Grad mistede al Lyst til Livet? Det er ikke normalt, det er ikke naturligt. Der maa stikke noget under."

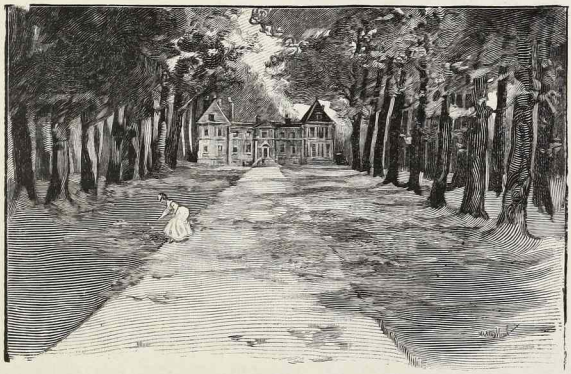

„Ja, det stammer fra min Barndom. Jeg blev, da jeg var lille, ramt af et Slag, der tog alt Modet fra mig lige til mine Dages Ende."

„Hvad var det?"

„Vil Du gerne vide det? Saa hør efter. Du husker vel nok Godset, hvor jeg blev opdraget, Du besøgte mig jo en fem, seks Gange i Ferierne. Du

husker den store, graa Bygning, der laa midt inde i en Park, og de lange Egealléer, som gik ud mod de fire Verdenshjørner. Du husker ogsaa min Fader og min Moder, begge to stive, højtidelige og strænge.

„Jeg tilbad min Moder og frygtede min Fader. Men for dem begge nærede jeg den dybeste Ærbødighed, da jeg fra lille var vant til at se alle bøje sig for dem. De hed aldrig andet paa Egnen end Greven og Grevinden, og selv de Familier, der hørte til vor Omgangskreds, Tannemares, Ravelets og Brennevilles, behandlede mine Forældre med ganske særlig Agtelse.

„Jeg var den Gang tretten Aar. Jeg var glad og fornøjet over alt, saaledes som man er det i den Alder, hvor man er lykkelig blot ved at leve.

„En Dag henimod Slutningen af September, nogle Dage førend jeg skulde tilbage til Skolen, løb jeg og legede Ulv mellem Buskadserne nede i Parken. Idet jeg fo'r tværs over en Allé, fik jeg Øje paa mine Forældre, der gik og spadserede.

„Jeg husker det endnu, som om det var i Gaar. Det blæste stærkt. Den lange Række Træer bøjede sig under Vindstødene, stønnede og syntes at udstøde Skrig, de dumpe, dybe Skrig, Skovene sender ud i Stormen.

„De allerede gule Blade, som Blæsten rev af Træ-

erne, flagrede som Fugle, hvirvlede rundt, faldt til Jorden og løb som forjagede Dyr ned gennem Alléen.

„Det begyndte at blive Aften. Inde mellem Buskene var der mørkt. Vindens Susen og Grenenes Raslen hidsede mig op og fik mig til at springe afsted som en Gal og hyle af alle Kræfter for at efterligne Ulvene.

„Saasnart jeg havde faaet Øje paa mine Forældre, listede jeg mig henimod dem for at komme bag paa dem, ligesom et rigtigt, luskende Rovdyr.

„Men da jeg var kommen i nogle Skridts Afstand fra mine Forældre, stansede jeg, grebet af Frygt. Min Fader, der øjensynlig var forfærdelig vred, skreg:

„Din Moder er en Taabe. Men det er iøvrigt ikke din Moder, det drejer sig om, det er om Dig. Jeg siger Dig, at jeg har Brug for de Penge, og jeg fordrer, at Du skriver under."

„Med fast Stemme svarede Moder:

„Nej, jeg vil ikke skrive under. Det er Jeans Penge. Jeg vil bevare dem for ham, jeg vil ikke have, at Du ogsaa smider dem ud ad Vinduet sammen med dine Tøse og dine Tjenestepiger, saaledes som Du har gjort med din Arv."

„Skælvende af Raseri vendte min Fader sig om,

greb med den ene Haand i sin Hustrus Strube og gav

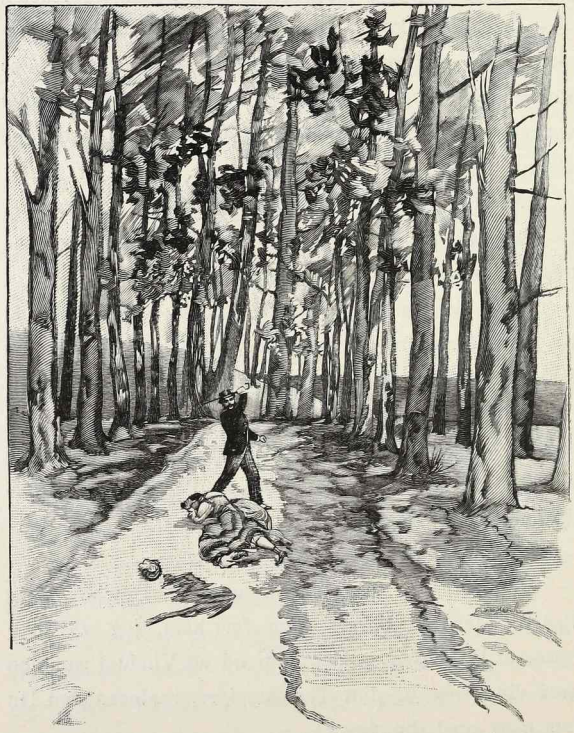

sig til med den anden at slaa hende af alle Kræfter lige i Ansigtet.

„Min Moders Hat faldt af, hendes Haar gik op og faldt ned over hendes Skuldre; hun prøvede paa at afbøde Slagene, men det lykkedes hende ikke. Og som en Gal blev Fader ved at slaa og slaa. Hun smed sig ned paa Jorden og holdt sine Arme op for Ansigtet for at dække det. Men han væltede hende om paa Ryggen for at blive ved med at slaa.

„Hvad mig angaar, Kære, saa var jeg til Mode, som om Verden skulde gaa under og det forekom mig, at de evige Love var bleven forandrede. Det var, som om der blev vendt op og ned paa hele mit Indre, saaledes som naar man staar overfor noget unaturligt, en uoprettelig Katastrofe, en forfærdelig Omvæltning. Min Barnehjerne svimlede, blev vanvittig. Og uden at vide hvorfor, tilskyndet af Rædsel, Smerte og en vild Bestyrtelse, gav jeg mig til at skrige af fuld Hals. Min Fader hørte det, vendte sig om, fik Øje paa mig, rejste sig og kom henimod mig. Jeg troede, at han vilde dræbe mig, og som et jaget Dyr flygtede jeg bort og løb lige ind i Tykningen.

„Jeg løb maaske en Time, maaske to, jeg ved det ikke. Det var bleven ganske mørkt. Jeg faldt ned i Græsset og der blev jeg liggende, ude af mig selv, vanvittig af Angst og saa forpint af Sorg, at det var, som om mit stakkels lille Hjerte skulde briste for be-

standig. Jeg frøs og jeg var maaske sulten. Dagen gryede. Jeg turde ikke mere hverken rejse mig, gaa eller søge hjem og jeg turde heller ikke løbe videre. Jeg var bange for at møde min Fader, som jeg aldrig vilde se mere.

„Jeg vilde maaske være død af Sult og Elendighed ved Foden af Træet, hvis Skovfogden ikke havde opdaget mig og med Magt trukket mig hjem.

„Mine Forældre saa ud som sædvanlig. Min Moder sagde blot: „Hvor Du har gjort mig bange, din slemme Dreng, jeg har ikke kunnet sove hele Natten." Jeg svarede ikke, men gav mig til at græde. Fader sagde ikke et eneste Ord.

„Otte Dage senere rejste jeg tilbage til Skolen.

„Og dermed, min Kære, var alt forbi for mig. Jeg havde set den anden Side af Livet, den daarlige, og siden den Dag har jeg aldrig mere kunnet faa Øje paa den gode. Hvad foregik der i mit Sind? Hvilket Fænomen vendte op og ned paa mine Tanker? Jeg ved det ikke. Men jeg har ikke Smag for noget, ikke Lyst til noget, ingen Ønsker, ingen Ærgerrighed og intet Haab! Der er ingen, jeg bryder mig om. Jeg ser altid min stakkels Moder for mig, som hun laa der paa Jorden i Alléen, medens min Fader mishandlede hende . . .

Moder døde nogle Aar efter. Fader lever endnu, men jeg ser ham aldrig . . . Opvarter, et Glas Øl! . . .“

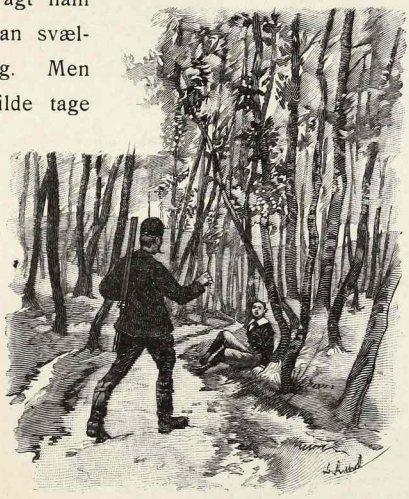

Der blev bragt ham et Glas, som han svælgede i ét Drag. Men da han atter vilde tage sin Pibe, kom han, der rystede stærkt paa Haanden, til at slaa den itu. Han gjorde en fortvivlet Bevægelse, idet han sagde:

„Se, det er en virkelig Sorg! Der gaar mindst en Maaned, inden jeg faar røget en ny til.“

Og ud gennem det store Rum, der nu var helt fyldt af Tobaksrøg og drikkende Gæster, slyngede han sit evige Omkvæd:

„Opvarter, et Glas Øl . . . og en ny Pibe!“

FOR SENT

For sent.

Til Léon Dierx.

Saval er lige staaet op. Det regner. Det er en trist Efteraarsdag; Bladene falder. De falder mellem Regndraaberne, som om de selv var en Slags tæt og langsom Regn. Saval er ikke i godt Humør. Han gaar fra Kaminen hen til Vinduet og fra Vinduet hen til Kaminen. Livet har sine mørke Dage, og for ham vil nu alle Dage blive mørke, thi han er to og tredsindstyve Aar! Han er alene, en gammel Ungkarl uden nogen omkring sig. Hvor det er sørgeligt at dø saaledes, ganske alene, uden at en eneste opofrende Kærlighed vaager over En!

Han tænker paa sit Liv, der har været saa bart, saa tomt. Han husker fra langt tilbage, fra sin Barndom, Huset, hvor hans Forældre boede, derefter Kol-

legiet, Ferierne og den Tid, da han studerede Jura i Paris. Saa kom hans Faders Sygdom og Død.

Han vendte hjem for at bo sammen med sin Moder. De levede fredeligt ved Siden af hinanden, de to, den unge Mand og den gamle Kone, uden at ønske noget mere. Hun er ogsaa død. Hvor Livet er sørgeligt!

Han er bleven alene tilbage. Og nu bliver det ogsaa snart hans Tur til at dø. Han skal forsvinde, og saa er det forbi. Der vil ikke længere være nogen Paul Saval paa Jorden. Hvor det er forfærdeligt at tænke paa! Andre vil komme til at leve, til at elske hinanden og til at le. Ja, de vil more sig, og han eksisterer ikke mere! Er det ikke underligt, at man kan le, more sig og være glad med den stadige Vished om Døden i sig. Hvis den kun var sandsynlig, saa kunde man i det mindste haabe; men den er uundgaaelig, ligesaa uundgaaelig som Natten efter Dagen.

Hvis hans Liv endda havde været fyldt! Hvis han havde udrettet noget; hvis han havde haft Eventyr, havde moret sig, havde haft Held med sig og følt sig tilfredsstillet! Men der var intet, slet intet. Han havde aldrig gjort andet end at staa op, spise paa de samme Tider og gaa i Seng. Og paa den Maade var han bleven to og tredsindstyve Aar gammel. Han havde ikke engang giftet sig som andre Mænd. Hvorfor

ikke? Ja, hvorfor havde han ikke giftet sig? Han havde godt kunnet det, thi han havde lidt Penge. Var det Lejligheden, der havde manglet? Maaske! Men den Slags Lejligheder skaber man selv. Han havde været ligegyldig, det var Sagen. Ligegyldighed — det havde været hans store Ulykke, hans Fejl, hans Last. Hvor mange Mennesker er der ikke, der af Ligegyldighed forfejler deres Liv! Der er visse Naturer, som det falder saa vanskeligt at træde op, at sætte sig i Bevægelse, at gøre Skridt, at tale og at gaa til Bunden i et Spørgsmaal.

Han var ikke engang bleven elsket. Ingen Kvinde havde i fuld, kærlig Hengivelse sovet paa hans Bryst. Han kendte ikke Ventetidens angstfyldte Spænding, den vidunderlige Gysen, der kan gennemfare En ved et Haandtryk, og den sejrende Lidenskabs Ekstase.

Hvilken overmenneskelig Lykke maa ikke fylde Hjertet, naar et Par Læber første Gang mødes og naar fire Armes Favntag gør to Væsener, som længes mod hinanden, til et eneste, guddommelig lykkeligt Væsen!

Saval svøbte sin Slobrok tættere om sig og satte sig foran Kaminen for at varme sine Fødder.

Ja, vist havde hans Liv været forfejlet, ganske for-

fejlet. Elsket havde han dog. Han havde elsket, hemmeligt, smerteligt, men her som i alt andet havde han ladet Lejligheden gaa forbi sig. Ja, han havde elsket sin gamle Veninde, Fru Sandres, hans gamle Kammerat Sandres Hustru. Det vil sige, han havde kendt hende, da hun var ganske ung Pige. Han havde mødt hende igen senere, men da var hun allerede gift. Ja, hende havde han godt kunnet fri til! Han havde jo elsket hende lige fra den første Dag, han saa' hende, og uden Afbrydelse havde hans Kærlighed varet ved.

Han huskede sin Bevægelse, hver Gang han saa' hende igen, sin Bedrøvelse, naar han maatte gaa fra hende, og de mange Nætter, hvor han ikke havde kunnet sove, fordi han laa og tænkte paa hende.

Naar han vaagnede om Morgenen, var han altid lidt mindre forelsket end om Aftenen. Hvorfor?

Hvor hun havde været nydelig i sin Tid, slank og lys, lattermild og med purret Haar! Sandres var ikke den Mand, hun skulde have haft. Nu var hun otte og halvtredsindstyve Aar. Hun gjorde Indtryk af at være lykkelig. Aah, hvis hun havde elsket ham, den Gang! Hvis hun blot havde elsket ham! Og hvorfor skulde hun ikke have kunnet elske ham, som elskede hende saa højt?

Hvis hun i det mindste havde gættet noget . . .

Havde hun virkelig aldrig gættet det, havde hun ingenting set og ingenting forstaaet? Hvad vilde hun saa have tænkt? Hvis han havde talt, hvad vilde hun saa have svaret? Og Saval spurgte sig selv om tusinde andre Ting. Han levede sit Liv om igen og søgte at gribe en Mængde smaa Enkeltheder.

Han huskede de lange Aftener, som de havde tilbragt hos Sandres med at spille Écarté, den Gang, da Fruen endnu var ung og saa henrivende.

Han huskede Ting, som han havde sagt til hende, den Tone, hun havde talt i, og smaa, stumme Smil, der betød saa mange Tanker.

Han huskede deres Søndage, naar Sandres, som

var ansat i Præfekturet, havde fri, og de alle tre sammen spadserede langs med Seinen og spiste Frokost i det Grønne. Og pludselig dukkede Mindet op for ham om en Eftermiddag, som han havde tilbragt sammen med hende i en lille Skov tæt ved Flodbredden.

De var taget afsted om Morgenen og havde bragt deres Mad med sig. Det var en frisk Foraarsdag, en af de Dage, der beruser. Alt synes godt, alt synes lykkeligt. Fuglene synger gladere og flyver hurtigere. De havde spist paa Græsset under Piletræerne lige tæt ved Vandet, der laa døsigt i Solen. Luften var mild, og de indaandede med Velbehag Duften fra de spirende Planter. Det var en dejlig Dag!

Da de havde spist, lagde Sandres sig paa Ryggen og faldt i Søvn. „Det er den bedste Lur, jeg nogensinde har faaet," sagde han, da han vaagnede.

Fru Sanders havde taget Savals Arm og de gik lidt videre langs Floden.

Hun lænede sig ind imod ham. Hun lo og sagde: „Jeg er ør, min Ven, aldeles ør."

Han saa' paa hende og en Gysen løb igennem ham, han blev bleg og var angst for, at hans Øjne skulde være for dristige eller at en Skælven af hans Haand skulde røbe hans Hemmelighed.

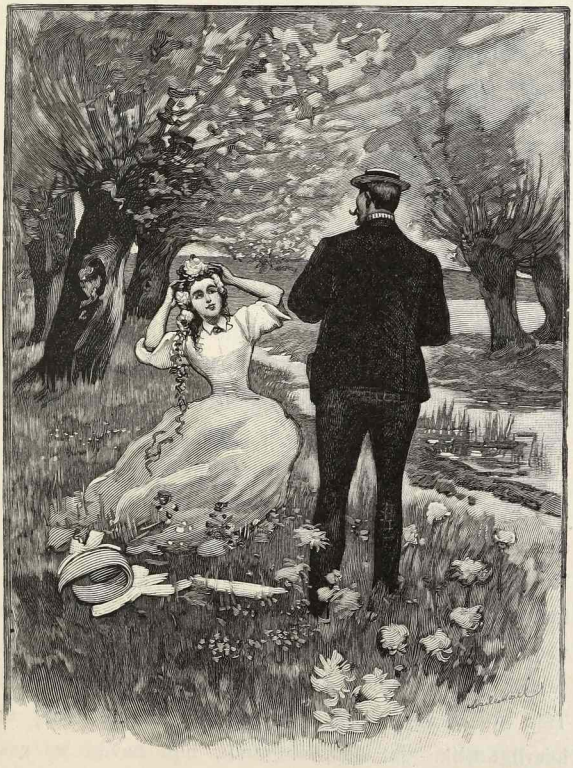

Hun havde flettet sig en Slags Krans af lange Straa og Vandlillier og spurgte ham:

„Synes De om mig saaledes?“

Da han intet svarede — thi han havde ikke kunnet finde noget at svare, han havde mest Lyst til at falde paa Knæ for hende — havde hun givet sig til at le med en misfornøjet Latter, idet hun slyngede ham i Ansigtet:

„Store Tosse! Sig noget, i det mindste!“

Han havde været lige ved at give sig til at græde uden endnu at kunne finde et eneste Ord.

Alt dette dukkede nu op for ham, ligesaa tydeligt som den første Dag. Hvorfor havde hun sagt dette:

„Store Tosse, sig noget, i det mindste!“

Han huskede, hvor ømt hun havde lænet sig til ham. Da de gik forbi et Træ, der hældede sig ud over Vejen, havde han følt hendes Øre ind mod sin Kind og han havde hastigt gjort en Bevægelse tilbage, for at hun ikke skulde tro, at denne Berøring havde været beregnet fra hans Side.

Da han sagde til hende: „Mon det ikke er paa Tide at vende om?“, havde hun tilkastet ham et løjerligt Blik. Ja, det var sandt, hun havde set paa ham paa en underlig Maade. Den Gang havde han

ikke tænkt paa det, men nu faldt det ham pludseligt ind.

„Som De vil, min Ven, hvis De er træt, saa lad os gaa tilbage."

Og han havde svaret:

„Nej, jeg er ikke træt, men Sandres er maaske nu vaagnet?"

Hun havde trukket paa Skuldrene og sagt:

„Ja, hvis De er bange for, at min Mand skal være vaagnet, saa er det en anden Sag; lad os vende om!"

Paa Tilbagevejen havde hun forholdt sig tavs og hun havde ikke længere støttet sig til hans Arm. Hvorfor?

Det var aldrig før faldet ham ind at komme med dette „Hvorfor". Nu fik han pludselig en Følelse af, at han var i Færd med at opdage noget, han ikke tidligere havde forstaaet.

Mon? . . .

Saval mærkede, at han blev rød i Hovedet, som om han var tredive Aar yngre og havde hørt Fru Sandres sige til ham:

„Jeg elsker Dem!"

Var det muligt? Denne Anelse, der pludselig var dukket op i hans Sjæl, tog næsten Vejret fra ham!

Var det muligt, at han blot ikke havde set det og ikke gættet det?

Aah! hvis det var sandt, hvis han var gaaet lige forbi den Lykke uden at gribe den!

Han sagde til sig selv:

„Jeg vil vide Besked. Jeg kan ikke holde den Tvivl ud. Jeg vil vide Besked."

Og han klædte sig hurtig paa, idet han tænkte:

„Jeg er to og treds, og hun er otte og halvtreds; jeg kan godt spørge hende om det."

Og han gik ud af sin Dør.

Sandres' Hus laa paa den anden Side af Gaden, næsten lige overfor hans. Han gik derover. Han slog med Dørhammeren paa Dørfyldingen og den lille Tjenestepige kom og lukkede op.

Hun blev forbavset ved at se ham saa tidligt.

„Er De allerede ude, Hr. Saval; der er da vel ikke hændt Dem noget?“

Saval svarede:

„Nej, lille Ven, men skynd Dig ind og sig til din Frue, at jeg gerne straks vil tale med hende.“

„Fruen er rigtignok i Færd med at sylte Pærer til Vinteren; hun er ude i Køkkenet og hun er endnu ikke klædt paa, forstaar De.“

„Ja, det forstaar jeg godt, men sig til hende, at det er noget meget vigtigt.“

Den lille Tjenestepige gik sin Vej og Saval gav sig til med lange nervøse Skridt at gaa op og ned i Dagligstuen. Han følte sig dog ikke Spor af forlegen. Han vilde spørge hende om det, ligesom han kunde spørge hende om, hvorledes hun lavede en eller anden Ret. Han var jo to og treds!

Døren gik op, det var hende. Hun var nu bleven en svær og omfangsrig Dame med runde Former, fyldige Kinder og en klingende Latter. Hun holdt Hænderne langt ud fra Kroppen og hendes Ærmer var smøgede højt op over Armene, som var helt klæbrige af sød Saft. Hun spurgte ængstelig:

„Hvad er der i Vejen, min Ven; De er da ikke bleven syg?“

Han svarede:

„Nej, kære Veninde, men jeg vil spørge Dem om noget, som er af den største Betydning for mig og som piner mig meget. Vil De love at svare oprigtigt?“

Hun smilte:

„Jeg er altid oprigtig. Hvad er det saa?“

„Tak. Jeg har elsket Dem fra den første Dag, jeg saa' Dem. Har De haft nogen Anelse om det?“

Hun svarede leende med lidt af den samme Stemmeklang som den Gang:

„Store Tosse, De er! Det saa' jeg hele Tiden!“

Saval gav sig til at skælve og stammede:

„De vidste det . . . ja . . . men saa . . .“

Han tav.

Hun spurgte:

„Saa . . . hvad for noget?“

Han fortsatte:

„Saa . . . hvad mente De saa? . . . Hvad . . . hvad vilde De have svaret?“

Hun lo stærkere endnu. Nogle Sukkerdraaber løb ned til hendes Fingerspidser og dryppede ned paa Gulvet.

„Jeg? . . . Men De spurgte mig jo ikke om noget. Det var da ikke mig, der skulde gøre Dem en Kærlighedserklæring!“

Han gjorde et Skridt henimod hende:

„Sig mig . . . sig mig . . . Kan De huske den Dag, da Sandres efter Frokost lagde sig til at sove i Græsset . . . medens vi gik sammen et Stykke derud ad, langs med Seinen . . .“

Han ventede. Hun var holdt op med at le og saa' ham lige ind i Øjnene:

„Ja, vist kan jeg huske det.“

Han fortsatte med rystende Stemme:

„Hvis jeg nu . . . den Dag . . . havde været . . . havde været . . . saadan mere dristig . . . hvad vilde De saa have gjort?“

Hun gav sig atter til at smile som en Kvinde, der intet fortryder, og svarede ærligt med en klar Stemme, hvori der skimtedes en lille Smule Ironi:

„Jeg vilde have givet efter, min Ven.“

Saa drejede hun sig om paa Hælene og flygtede tilbage til Syltetøjet.

Saval gik igen ned paa Gaden; han var tilintetgjort, som om der var hændet ham en forfærdelig Ulykke. Med lange Skridt vandrede han lige ud, ned ad Floden til, uden at bryde sig om Regnen og uden at tænke over, hvor han gik hen. Da han kom ned til Bredden, drejede han tilhøjre og gik langs med den. Han gik længe, som om han blev drevet af et Instinkt.

Hans Klæder blev gennemblødte, og hans Hat, der mistede sin Form og hang slap og vaad, dryppede som et Tag. Han blev ved at gaa, stadig lige ud, indtil han naaede det Sted, hvor de havde spist Frokost hin Dag for længe siden, hvorom Mindet nu pinte ham.

Saa satte han sig under de afbladede Træer og græd.

ONKEL JULES

Onkel Jules.

Til Achille Bénouville.

En gammel, fattig Mand med hvidt Skæg bad os om en Almisse. Min Kammerat, Joseph Davranche gav ham fem Francs. Jeg blev overrasket. Han sagde til mig:

„Staklen faar mig til at huske paa en Historie, hvorom Mindet stadig forfølger mig. Jeg kan godt fortælle Dig den:

„Min Familie, som hørte hjemme i Havre, var ikke rig. Vi slog os igennem, det var det hele. Min Fader arbejdede haardt, han kom sent hjem fra Kontoret og tjente ikke noget videre. Jeg havde to Søstre.

„Min Moder led meget ved den stadige Pengeforlegenhed, vi levede i, og hun kom ofte med skarpe Ord og tilslørede Bebrejdelser mod sin Mand. Saa gjorde min stakkels Fader gerne en Bevægelse, der

skar mig i Hjertet. Han lod sin Haand glide hen over Panden som for at borttørre en Sved, der ikke var der, og han svarede intet. Jeg forstod hans afmæg-

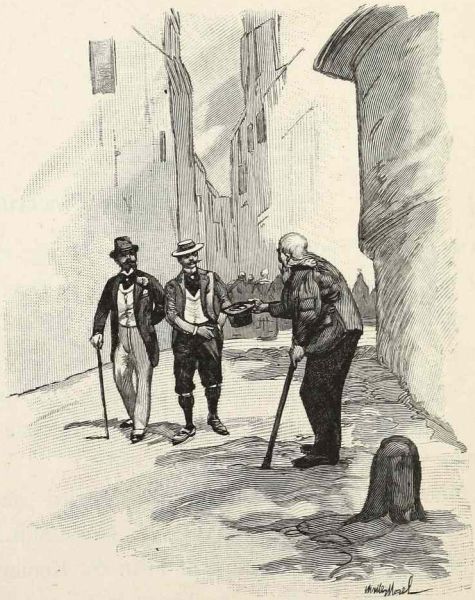

tige Smerte. Der blev sparet overalt. Mine Forældre tog aldrig mod en Indbydelse til Middag, for ikke at blive nødt til at gøre Gengæld. Paa alle Indkøb fik vi Rabat, fordi vi altid tog de overgemte Varer. Mine

Søstre syede selv deres Kjoler og havde lange Debatter om, hvorvidt de turde tillade sig at købe et Besætningsbaand til femten Centimer Meteren. Vor Kost bestod som Regel af fed Suppe og kogt Oksekød i forskellig Slags Sauce. Det lader til, at det er sundt og styrkende, men jeg vilde have foretrukket noget andet.

Havde jeg tabt en Knap eller revet mine Benklæder itu, fik jeg de skrækkeligste Scener.

Hver Søndag gik vi i fuldt Puds ud paa Molen. Min Fader var i Diplomatfrakke med høj Hat og Hansker og havde min Moder, der var pyntet op som et Skib paa en Festdag, under Armen. Mine Søstre var først færdige og stod og ventede paa Afgangssignalet, men i sidste Øjeblik blev der altid opdaget en glemt Plet paa Familiefaderens Frakke, og den maatte skyndsomst fjernes ved Hjælp af en Klud, dyppet i Benzin.

Min Fader blev staaende i Skjorteærmer og med Hatten paa Hovedet og fulgte Operationen, medens min Moder, der havde sat Brillerne tilrette for sine nærsynede Øjne og taget Hanskerne af for ikke at ødelægge dem, gned af alle Kræfter.

Endelig begav vi os højtideligt paa Vej. Mine Søstre gik i Forvejen med hinanden under Armen.

De var giftefærdige og skulde vises frem for Byen.

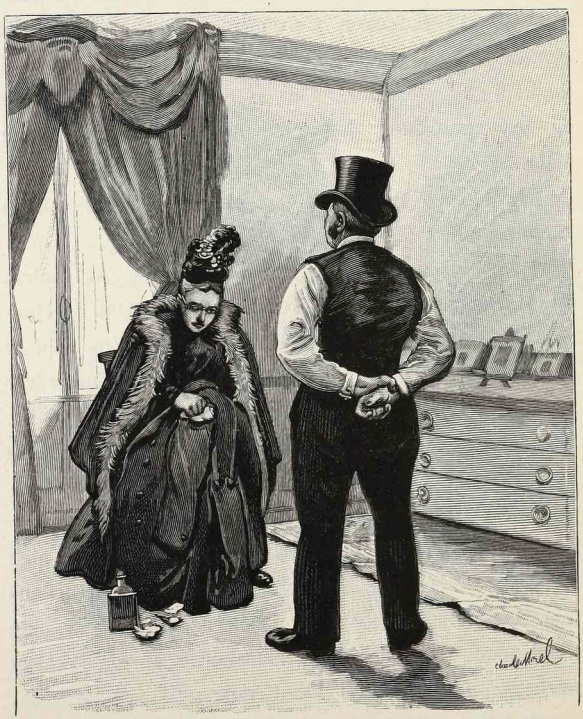

Jeg gik tilvenstre for min Moder og min Fader tilhøjre. Jeg mindes tydeligt den pompøse Mine, mine stakkels

Forældre anlagde paa disse Søndagsture, deres stive Træk og deres strænge Holdning.

Hver eneste Søndag, naar vi saa' de store Skibe, der vendte tilbage fra fjerne og ukendte Egne, kom min Fader ufravigeligt med de samme Ord:

„Tænk, hvis Jules var der ombord — det vilde da være en Overraskelse!"

Onkel Jules, min Faders Broder, var Familiens eneste Haab, efter at han først havde været dens Rædsel. Lige fra jeg var ganske lille, havde jeg hørt Tale om ham og jeg synes, at jeg straks ved første Øjekast maatte kunne kende ham, saa fortrolig var jeg med at tænke paa ham. Jeg vidste Besked med hele hans Liv lige til den Dag, da han rejste til Amerika, skønt der kun blev talt med sagte Stemme om denne Periode af hans Tilværelse.

Han havde opført sig daarligt, hed det sig, det vil sige, han havde ødslet en Del Penge væk, hvad der i en fattig Families Tanker er den største af alle Forbrydelser. Hos de rige siger man om en Mand, der morer sig, at han *gør Dumheder.* Han er, hvad man smilende kalder en letsindig Fyr. Hos dem, der sidder trangt i det, er den, som tvinger sin Familie til at tage Hul paa Kapitalen, et daarligt Subjekt, en Døgenigt, en Kæltring!

Og denne forskellige Betegnelse er retfærdig, selv om Tingen er den samme, thi det er Konsekvenserne alene, som bestemmer en Handlings Alvor.

Kort sagt, Onkel Jules havde, efter at han først selv havde slugt sin Part til sidste Bid, temmelig betydelig formindsket den Arv, som min Fader havde gjort Regning paa.

Saa var han, saaledes som man den Gang gjorde, blevet sendt til Amerika om Bord i et Koffardiskib, der sejlede fra Havre til Ny-York.

Da Onkel Jules var kommen derover, gav han sig til at handle med et eller andet, jeg ved ikke hvad, og skrev snart hjem, at han tjente lidt Penge og at han haabede, at han kunde komme til at holde min Fader skadesløs for det Tab, han havde forvoldt ham. Dette Brev fremkaldte en dyb Bevægelse i Familien. Jules, der tidligere, som man siger, ikke havde været en Døjt værd, blev pludselig en hæderlig Mand, en Fyr med Hjertet paa det rette Sted, en ægte Davranche, retskaffen som alle Davrancherne.

En Skibskaptejn fortalte os yderligere, at Jules havde lejet en stor Butik og at han havde en glimrende Forretning.

To Aar senere kom et andet Brev, hvori der stod:

„Kære Philippe!

„Jeg skriver til Dig, for at Du ikke skal blive urolig for mit Helbred, som er godt. Forretningerne gaar ogsaa godt. I Morgen tiltræder jeg en lang Rejse til Sydamerika. Der vil maaske gaa flere Aar, inden Du hører fra mig. Hvis jeg ikke skriver, skal Du ikke blive ængstelig. Jeg kommer tilbage til Havre, saasnart jeg har tjent mig en Formue. Jeg haaber, at det ikke vil vare længe, og at vi saa Resten af vore Dage maa leve lykkeligt sammen . . .“

Dette Brev var bleven Familiens Evangelium. Det blev læst højt ved alle mulige Lejligheder og det blev vist til alle Mennesker.

Der gik ti Aar, uden at der kom en eneste Efterretning fra Onkel Jules; men efterhaanden som Tiden skred, voksede min Faders Haab. Ogsaa min Moder sagde ofte:

„Naar den kære Jules først er her igen, saa vil vor Stilling blive en hel anden. Se, det er en, som har forstaaet at komme frem i Verden!“

Og hver Søndag, naar vi saa' de store Skibe dukke op ude i Horisonten og sende deres tykke sorte Damp som Røgslanger op mod Himlen, gentog min Fader sin evige Sætning:

„Tænk, om Onkel Jules var med dèr!“

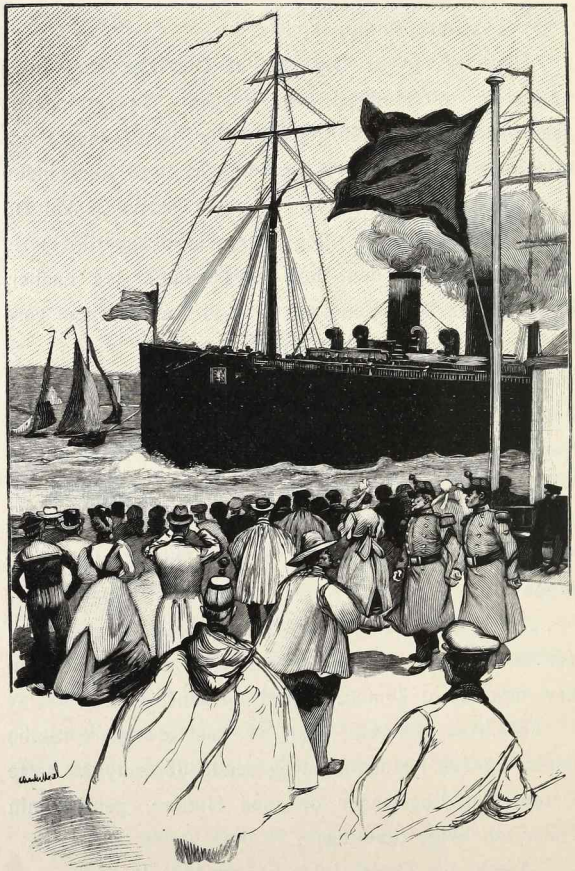

Og vi ventede næsten, at Onkel Jules skulde begynde at vifte med Lommetørklædet og raabe:

„Ohoj! Philippe!“

Der var bleven bygget en Masse Planer op om denne forventede Tilbagekomst; vi skulde endogsaa, for Onkels Penge, købe en lille Villa i Nærheden af Ingouville. Jeg er endda ikke helt sikker paa, at min Fader ikke allerede havde indledet Forhandlinger om Købesummen.

Den ældste af mine Søstre var den Gang otte og tyve Aar, den anden seks og tyve. De var ikke bleven gifte og det var en stor Sorg for os alle.

Endelig meldte der sig en Frier til den yngste. Det var en Embedsmand, han var ikke rig, men overordentlig hæderlig. Jeg har altid haft den Tro, at Onkel Jules Brev, som en Aften var bleven vist den unge Mand, havde gjort en Ende paa hans Betænkeligheder og faaet ham til at bestemme sig.

Han fik øjeblikkelig Ja, og det blev besluttet, at hele Familien efter Brylluppet skulde gøre en lille Rejse sammen til Jersey.

Jersey er for alle mindre bemidlede Idealet af en Rejse. Det er ikke langt, man sejler derover med en Postdamper og er saa i Udlandet, da Øen jo tilhører Englænderne. Med en Overfart paa to Timer kan altsaa

en Franskmand byde sig selv den Luksus at se et fremmed Folkeslag i dets eget Land og studere de iøvrigt ret uhyggelige Sæder og Skikke paa denne Ø, der er dækket af det britiske Flag, saaledes som man siger, naar man udtrykker sig naturligt og ligefremt.

Denne Rejse til Jersey optog alle vore Tanker, vi havde ikke Sans for andet og drømte om den baade Dag og Nat.

Endelig kom vi afsted. Jeg ser det, som om det var i Gaar: Damperen, der laa pustende og stønnende ved Granville-Kajen, min Fader, som fo'r forfjamsket omkring for at passe paa, at vore tre Kufferter kom om Bord, min Moder, som følte sig ængstelig til Mode, og som holdt fast om Armen paa min ugifte Søster, der siden den ældstes Bryllup følte sig ganske fortabt ligesom en Kylling, der er bleven alene tilbage af en hel Yngel; og, bagved os, de Nygifte, som hele Tiden holdt sig for sig selv og som ofte fik mig til at dreje Hovedet.

Dampskibet fløjtede. Vi var kommen vel om Bord og Skibet arbejdede sig ud forbi Molen og gled frem over en Havflade, der var lige saa glat som et grønt Marmorbord. Lykkelige og stolte som alle, der kun rejser lidt, saa vi Kysten svinde bort.

Min Fader brystede sig i sin Diplomatfrakke, der

om Morgenen omhyggelig var bleven renset for alle Pletter, og han udbredte omkring sig den Duft af Benzin, som altid forvissede mig om, at det var Søndag.

Pludselig fik han Øje paa to elegante Damer,

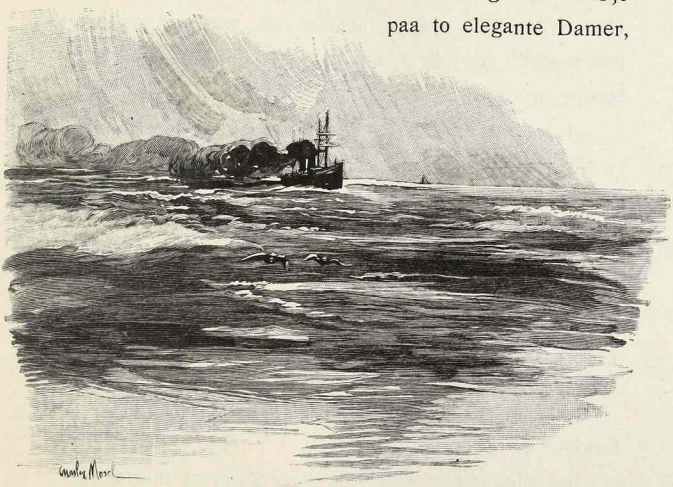

som to Herrer trakterede med Østers. En gammel, pjaltet Matros aabnede med en Kniv Skallerne og rakte dem til Herrerne, som lod dem gaa videre til Damerne. De spiste meget forsigtigt, holdt paa Skallen med et fint Lommetørklæde og skød Munden frem for ikke at komme til at spilde paa deres Kjole. Saa drak de Vandet med

en lille, hurtig Bevægelse og slyngede Skallen ud i Havet.

Min Fader følte sig aabenbart tiltalt ved det elegante i at spise Østers paa et Skib, der er i Fart. Han syntes, at det tog sig flot ud, det var raffineret, overlegent, og han kom hen til min Moder og mine Søstre og spurgte dem:

„Kunde I ikke have Lyst til nogle Østers?"

Min Moder betænkte sig paa Grund af Udgiften, men mine to Søstre sagde straks Ja. I en lidt ærgerlig Tone sagde min Moder:

„Jeg er bange for at faa ondt i Maven. Du kan nøjes med at give Børnene, men ikke for mange, ellers bliver de syge."

Saa vendte hun sig om imod mig og sagde:

„Joseph behøver ikke at faa nogen, man skal ikke forkæle en Dreng."

Jeg blev altsaa siddende ved Siden af min Moder; men jeg fandt denne Gøren Forskel meget uretfærdig. Med Øjnene fulgte jeg min Fader, der højtideligt førte sine to Døtre og sin Svigersøn hen til den gamle, pjaltede Matros.

De to Damer var gaaet og min Fader viste mine Søstre, hvorledes de skulde bære sig ad med at spise uden at spilde Vandet. Han vilde selv give dem et

Eksempel og tog en Østers; men da han prøvede paa at efterligne de to Damer, væltede han straks alt Østersvandet ned ad sin Frakke, og jeg hørte min Moder mumle:

„Han gjorde bedre i at forholde sig rolig."

Men paa en Gang lod min Fader til at blive urolig; han gik et Par Skridt længere bort og stirrede stift paa sin Familie, der trængte sig sammen om den gamle Østersoplukker, og gjorde saa pludselig omkring og kom hen til os. Jeg syntes, at han var bleven meget bleg og at hans Øjne saa helt løjerlige ud. Med dæmpet Stemme sagde han til min Moder:

„Det er forbavsende, hvor den Mand, som lukker Østerserne op, ligner Jules."

Moder saa bestyrtet paa ham og spurgte:

„Hvilken Jules?"

Fader fortsatte:

„Min . . . min Broder . . . hvis jeg ikke vidste, at han sad i en god Stilling i Amerika, vilde jeg tro, at det var ham."

Moder stammede forfjamsket:

„Du maa jo være gal. Naar Du ved, at det ikke kan være ham, hvorfor kommer Du saa med de Dumheder?"

Men min Fader blev ved sit:

„Gaa selv hen og se paa ham, Clarisse, jeg vil hellere have, at Du overbeviser Dig om det med dine egne Øjne."

Hun rejste sig og gik hen til sine Døtre. Ogsaa jeg saa paa Manden. Han var gammel, snavset og ganske rynket, og han løftede ikke Blikket fra sit Arbejde.

Moder kom tilbage. Jeg lagde Mærke til, at hun rystede:

„Jeg tror, at det er ham. Gaa hen og faa nogle Oplysninger hos Kaptejnen. Men Du maa være forsigtig, det manglede bare, at vi nu igen skulde faa den Slyngel at slæbe paa!"

Min Fader adlød og jeg fulgte med ham. Jeg følte mig underlig bevæget.

Kaptejnen, en høj, mager Mand med lange Bakkenbarter, gik frem og tilbage paa Broen med en Mine saa vigtig, som om han kommanderede en stor Oceandamper.

Min Fader tiltalte ham høfligt, idet han først spurgte ham ud om Ting, der vedrørte hans Stilling og fik anbragt et Par Komplimenter:

„Hvilken Betydning havde Jersey? Hvad produceredes der paa Øen? Hvorledes var Befolkningen, Sæderne og Skikkene, Jordbundens Beskaffenhed?" osv.

Man skulde have troet, at det idetmindste drejede sig om de Forenede Stater i Amerika.

Saa blev der talt om Skibet, vi var paa, *Express* hed det, og derefter om Mandskabet. Endelig spurgte min Fader med usikker Stemme:

„De har her en gammel Matros, der lukker Østers op, han forekommer mig interessant. Ved De noget nærmere om ham?"

Kaptejnen, som begyndte at faa nok af denne Konversation, svarede tørt:

„Det er en gammel, fransk Vagabond, som jeg traf paa i Amerika ifjor og som jeg tog med tilbage til hans Fædreland. Det lader til, at han har Slægtninge i Havre, men han vil ikke henvende sig til dem, fordi han skylder dem Penge. Han hedder Jules — Jules Darmanche eller Darvanche eller saadan noget lignende. Han skal en Overgang have siddet godt i det derovre, men som De ser, er han nu meget reduceret."

Fader var bleven gusten, med sammensnøret Strube og flakkende Øjne fik han frem:

„Naa . . . ja . . . ja, saaledes . . . Det forbavser mig ikke . . . Tak skal De have, Kaptejn . . ."

Og han gik, medens Kaptejnen blev staaende og stirrede forbløffet efter ham.

Han kom tilbage hen til min Moder til den Grad ude af sig selv, at hun sagde til ham:

„Sæt Dig ned; prøv paa ikke at lade Dig mærke med noget.“

Han faldt ned paa Bænken og stammede:

„Der er ham, det er ganske rigtig ham.“

Saa spurgte han:

„Hvad skal vi gøre? . . .“

Hun svarede hastigt:

„Vi maa faa Børnene bort. Da Joseph ved det hele, kan han gaa hen og hente dem. Først og fremmest maa vi sørge for, at vor Svigersøn ikke kommer til at ane noget.“

Min Fader saa ud til at være aldeles tilintetgjort. Han mumlede:

„Hvilken Katastrofe!“

Moder, som pludselig var bleven rasende, tilføjede:

„Jeg har altid haft en Anelse om, at den Kæltring ikke vilde udrette noget og ende med at falde os til Besvær! Som om man kunde vente sig noget af en Davranche! . . .“

Fader lod Haanden glide hen over sin Pande, saaledes som han plejede ved sin Kones Bebrejdelser.

Hun fortsatte:

„Giv Joseph Pengene, saa at han kan gaa hen og betale de Østers. Det manglede bare, at den Tigger skulde kende os igen. Det vilde vække en vis Opsigt om Bord. Lad os gaa hen i den anden Ende, og passe paa, at han ikke kommer i Nærheden af os.“

Hun rejste sig og gik efter først at have givet mig et Femfranksstykke.

Mine Søstre stod endnu og ventede overrasket paa, at Fader skulde komme tilbage. Jeg forklarede dem, at Moder var bleven en lille Smule søsyg og spurgte Matrosen med Østerserne:

„Hvor meget skal De have?“

Jeg havde Lyst til at tilføje: Onkel.

Han svarede:

„To Franks halvtreds.“

Jeg rakte ham de fem Franks og han gav mig Penge tilbage.

Jeg saa paa hans Haand, en stakkels barket Matrosnæve, og jeg saa paa hans Ansigt, et stakkels, fattigt, bedrøvet og udslidt Ansigt, idet jeg sagde til mig selv:

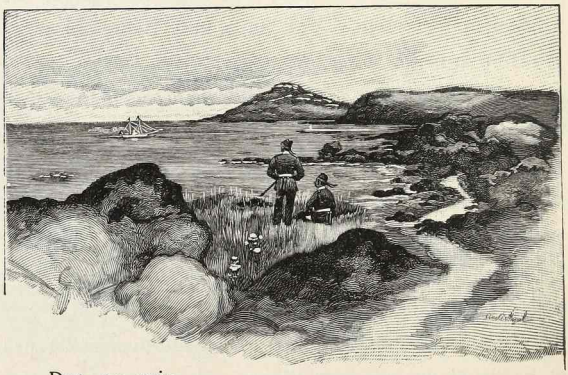

„Det er min
Onkel, min Faders Broder, min Onkel!“

Jeg gav ham ti Sous i Drikkepenge. Han takkede mig:

„Gud velsigne Dem, unge Herre!“

Det var den Tone, hvori den Fattige takker for en Almisse. Jeg tænkte, at han havde maattet tigge sig frem derovre.

Mine Søstre stirrede paa mig maalløse og forfærdede over min Gavmildhed.

Da jeg gav Fader de to Francs tilbage, spurgte Moder overrasket:

„Var der for tre Francs? . . . Det er da ikke muligt?"

Med fast Stemme erklærede jeg:

„Jeg gav ti Sous i Drikkepenge."

Det gav et Sæt i min Moder og hun saa mig lige ind i Øjnene:

„Er Du forrykt? At give ti Sous til den Kæltring . . . den Skurk . . . den . . ."

Fader viste med et Blik paa sin Svigersøn og hun stansede.

Der blev ikke sagt mere.

Foran os ude i Horisonten saa det ud, som om en violet Skygge dukkede op fra Havet. Det var Jersey.

Da vi kom i Nærheden af Havnedæmningerne, fik jeg en voldsom Lyst til endnu en Gang at se Onkel Jules, til at komme hen i Nærheden af ham og sige noget mildt, noget trøstende til ham.

Men da der ikke længere var nogen, som spiste Østers, var han forsvunden; formodentlig var han gaaet nedenunder i det forpestede Rum, hvor han havde sin Køje.

For ikke at møde ham igen tog vi hjem med Baaden, der gaar til Saint-Malo. Moder var lige ved at forgaa af Ængstelse.

Jeg har aldrig siden set min Faders Broder.

. . . Nu véd Du, hvorfor Du undertiden kan se mig give fem Francs til en Tigger.

ET REJSEÆVENTYR

Et Rejseæventyr.

I.

Til Gustave Toudouze.

I Cannes var Kupeen bleven fuld. Passiaren gik livlig, alle de Rejsende kendte hverandre. Da Toget kørte forbi Tarascon, var der én, som sagde:

„Her er det, der myrdes."

Og Talen faldt paa den hemmelighedsfulde Morder, som i de sidste to Aar med forskellige Mellemrum havde begaaet et Mord paa denne Linie, og som det hidtil havde været umuligt at faa fat paa. Hver fremsatte sine Formodninger og udtalte sin Mening. Damerne stirrede gysende gennem Vinduet ud i den mørke Nat, som om de var bange for pludselig at se et Mandshoved dukke frem bagved Døren. Og der

blev fortalt den ene skrækkelige Historie efter den anden om Nætter, der var tilbragt i Kamp med Vanvittige, medens Iltoget susede afsted, eller om Timer, hvor man havde siddet stiv af Skræk ligeoverfor en uhyggeligt udseende Person.

Hver af Herrerne kom med en Skildring, der var smigrende for ham selv, hver af dem havde under de mærkeligste Omstændigheder og med en sjælden Aandsnærværelse og Dristighed slaaet en eller anden Bandit til Jorden og bastet og bundet ham. En Læge, som plejede at tilbringe Vinteren i Syden, vilde ogsaa yde sin Skærv til Underholdningen:

„Jeg har aldrig haft det Held," sagde han, „at faa Lejlighed til at prøve mit Mod i en af den Slags Affærer; men jeg har kendt en Dame, en af mine Patienter — nu er hun død — som oplevede et af de besynderligste og paa samme Tid mest hemmelighedsfulde Æventyr, man kan tænke sig.

„Det var en Russerinde, Grevinde Marie Baranow, en meget fornem og overordentlig smuk Dame. De ved selv, mine Herrer, hvor skønne Russerinderne kan være, eller maaske rettere hvor skønne de forekommer os at være med deres fintskaarne Næse, deres udtryksfulde Mund, deres Øjne, som sidder tæt sammen og er af en ubestemmelig blaagraa Farve, og deres kølige,

lidt strænge Ynde. Der er noget over dem, noget paa én Gang frastødende og tillokkende, stolt og blidt, ømt og haardt, der udøver et uimodstaaeligt Trylleri over os Franskmænd. Naar alt kommer til alt, er det maaske blot Forskellen i Race og Type, som faar mig til at se saa meget i dem.

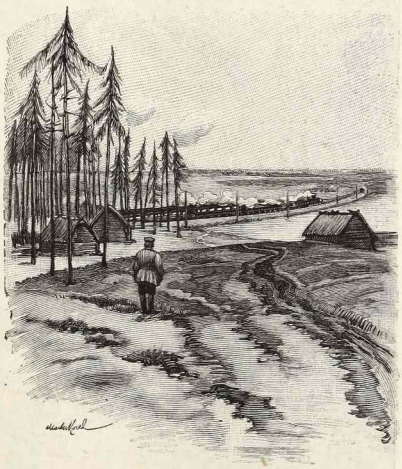

„Allerede i flere Aar havde hendes Læge set, at hun var truet af en Brystsygdom, og havde gjort alt for at faa hende til at gaa ind paa at tilbringe Vinteren i den sydlige Del af Frankrig, men hun afslog haardnakket at forlade St. Petersborg. Endelig sidste Efteraar ansaa Lægen hende for at være fortabt og betragtede det som sin Pligt at meddele det til hendes Mand, der befalede hende straks at rejse til Mentona.

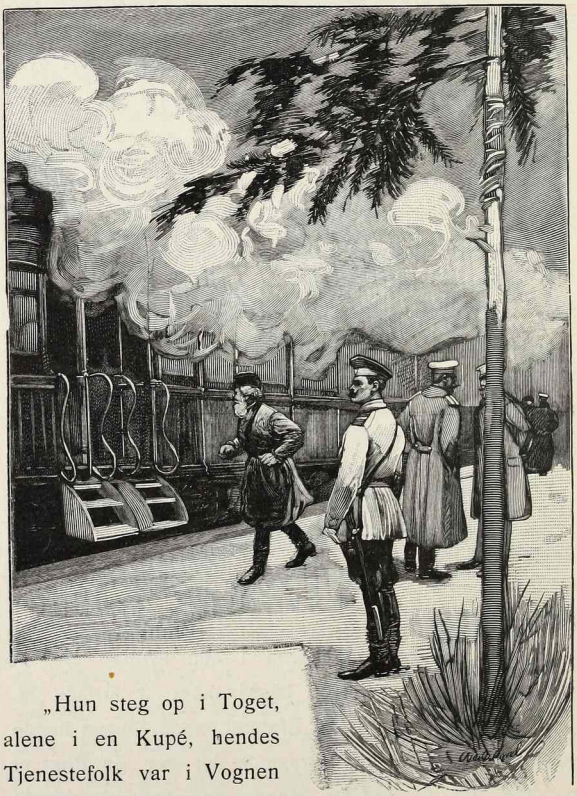

„Hun steg op i Toget, alene i en Kupé, hendes Tjenestefolk var i Vognen ved Siden af. Hun blev siddende ved Vinduet og stirrede ud paa Markerne og

Husene, der fløj forbi. Hun følte sig lidt bedrøvet over at være saa forladt og ensom i Livet, uden Børn, næsten uden Slægtninge, og med en Mand, hvis Kærlighed var død, og som saaledes kastede hende hen i den anden Ende af Verden uden at følge med hende, som en syg Gaardskarl, man sender paa Hospitalet, for at han kan være af Vejen!

„Ved hver Station kom Tjeneren, Ivan, hen for at spørge, om der ikke var noget, hans Herskerinde trængte til. Det var et trofast, gammelt, blindt hengivent Tyende, der var rede til at udføre en hvilkensomhelst Ordre, hun kunde finde paa at give ham.

„Mørket faldt paa. Toget fo'r afsted i fuld Fart. Hun kunde ikke sove, hun var altfor nervøs. Pludselig kom hun i Tanker om, at hun burde tælle de Penge, som hendes Mand i sidste Øjeblik havde givet hende i fransk Guld. Hun lukkede den lille Taske op og hældte den lysende Metalflod ud i sit Skød.

„Men paa én Gang mærkede hun, at et koldt Vindpust slog imod hendes Ansigt. Overrasket løftede hun Hovedet. Kupédøren var bleven aabnet. Vanvittig af Angst kastede hun i Hast et Shawl over Pengene i sit Skød og ventede. Nogle Sekunder gled hen, saa kom en Mand til Syne. Han var selskabsklædt og barhovedet; hans ene Haand var saaret og hans Bryst

arbejdede for at faa Vejret. Han lukkede Døren efter sig, satte sig og saa' med skinnende Øjne over paa hende; saa svøbte han et Lommetørklæde om sit Haandled, hvorfra Blodet randt.

„Grevinden følte, at hun var lige ved at besvime af Skræk. Manden havde naturligvis set hende tælle sit Guld og nu var han kommen for at dræbe hende og stjæle det.

„Han saa' stadig hen paa hende, stønnende og med fortrukket Ansigt; han var øjensynlig parat til at springe paa hende.

„Pludselig sagde han:

„De skal ikke være bange, Frue."

„Hun svarede ikke, hun var ude af Stand til at lukke Munden op; hun kunde høre sit Hjerte slaa og det susede for hendes Øren.

„Han fortsatte:

„Jeg er ingen Forbryder."

„Hun sagde stadig intet, men ved en uvilkaarlig Bevægelse, som hun gjorde, stødte hendes Knæ sammen og Guldet gav sig til at glide ned paa Tæppet ligesom Vand, der rinder ud af en Tagrende.

„Manden saa overrasket paa denne Guldstrøm, saa bukkede han sig for at samle den op.

„Aldeles forfærdet rejste hun sig, Resten af hendes

Penge faldt klirrende paa Gulvet og hun løb hen til Kupédøren for at rive den op og styrte sig ud. Men han forstod, hvad hun vilde, var med et Spring henne ved hende, greb hende i sine Arme og tvang hende til igen at sætte sig ned.

„De maa høre mig, Frue," sagde han, „jeg er ingen Tyv og jeg skal bevise Dem det ved at samle Deres Penge op og give Dem dem tilbage. Men jeg er fortabt og jeg maa dø, hvis De ikke hjælper mig over Grænsen. Jeg kan ikke sige Dem mere. Om en Time er vi ved den sidste russiske Station; om en Time og tyve Minutter er vi ved Czardømmets Grænse. Hvis De ikke vil redde mig, er jeg fortabt. Og dog har jeg ikke hverken myrdet eller stjaalet eller gjort noget, som strider imod Ærens Love. Det sværger jeg Dem til. Jeg kan ikke sige Dem mere."

„Han lagde sig paa Knæ for at samle Pengestykkerne op og ledte ind under Bænkene efter dem, der var trillede længere bort. Da den lille Taske igen var fuld, rakte han den uden at sige et Ord mere til Grevinden og satte sig tilbage i det andet Hjørne af Kupéen.

„Ingen af dem rørte sig mere. Hun blev siddende stum og ubevægelig, det svimlede endnu for hende af Angst, men lidt efter lidt blev hun dog roligere. Han

gjorde ikke en Gestus, ikke en Bevægelse, lige ret op og ned sad han og stirrede ud for sig; han var ligesaa bleg som en Død. Fra Tid til anden kastede hun et stjaalent Blik hen paa ham, men tog straks igen Øjnene til sig. Det var en Mand paa en tredive Aar, han var meget smuk og gjorde Indtryk af at være en Mand af det gode Selskab.

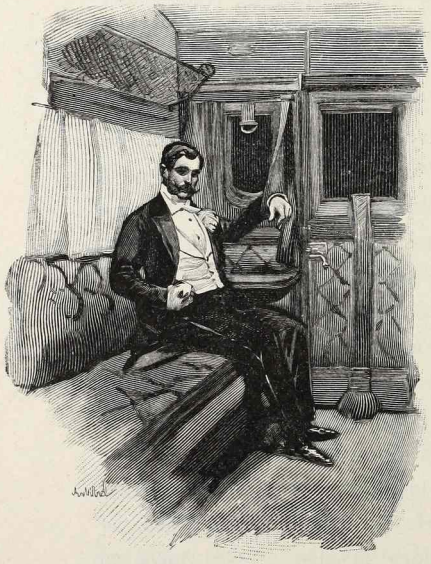

„Toget fo'r bestandig frem i Mørket og sendte sin øresønderrivende Fløjten ud i Natten, idet det snart kørte langsomt og snart igen satte fuld Fart paa. Men pludselig sagtnede det lidt efter lidt Farten, fløjtede flere Gange og stansede tilsidst ganske.

„Ivan kom hen til Døren for at spørge, om der var noget, han skulde gøre.

„Grevinde Marie saa' endnu en Gang hen paa sin

besynderlige Rejsefælle, saa sagde hun med fast Stemme

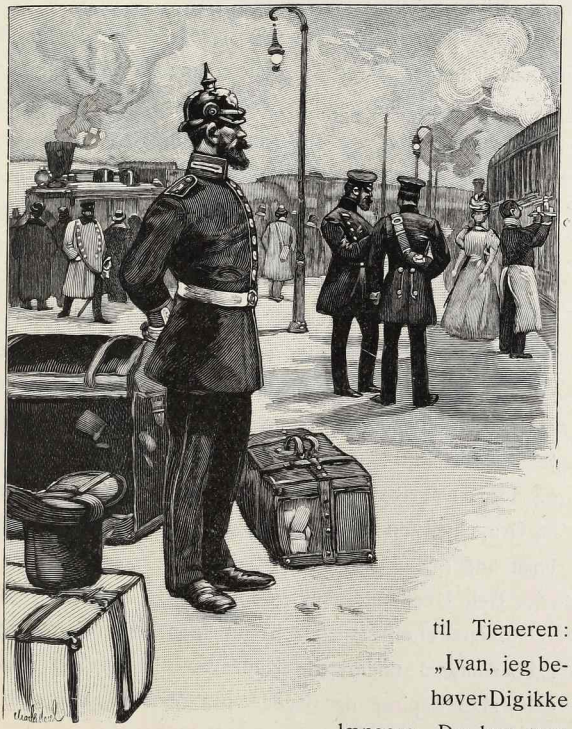

til Tjeneren: „Ivan, jeg behøver Dig ikke længere, Du kan tage tilbage til Greven.“ — Den Gamle spærrede forbavset Øjnene op og stammede:

„Ja, men . . . lille Mo'r."

„Hun fortsatte:

„Nej, jeg vil ikke have Dig med længere, jeg har bestemt mig om. Jeg vil hellere have, at Du bliver i Rusland. Vær saa god, der har Du Penge til at komme tilbage for. Giv mig din Hue og din Kappe."

„Tjeneren tog forfjamsket sin Hue af og rakte den sammen med Kappen til sin Herskerinde. Han var altfor vant til at lystre sit Herskab i alle dets Luner til at komme med Indvendinger. Og han gik sin Vej med Øjnene fulde af Taarer.

„Toget satte sig atter i Bevægelse mod Grænsen.

„Grevinden vendte sig om mod sin Medrejsende:

„Disse Ting er til Dem, De er Ivan, min Tjener. Jeg sætter kun en eneste Betingelse for det, jeg gør, og det er, at De aldrig taler til mig, at De ikke siger et Ord, hverken for at takke mig eller for nogetsomhelst andet."

„Den Ubekendte bukkede tavst.

„Snart efter stansede Toget igen og uniformerede Embedsmænd undersøgte Kupéerne. Grevinden rakte dem sine Papirer og pegede paa Manden, der sad i det modsatte Hjørne af hendes Kupé.

„Det er min Tjener, Ivan, her er hans Pas."

„Toget satte sig atter i Gang.

„Hele Natten blev de siddende tavse og ubevægelige, hver i sit Hjørne.

„Om Morgenen, da de stansede ved en lille tysk Station, steg den Ubekendte ud. Inden han lukkede Døren efter sig, sagde han:

„Tilgiv, Frue, at jeg bryder mit Løfte, men da jeg har berøvet Dem Deres Tjener, er det ikke mere end billigt, at jeg træder i hans Sted. Er der intet, De trænger til?“

„Hun svarede koldt:

„Jo tak, vil De kalde paa min Kammerpige.“

„Han gjorde, som hun ønskede, og saa forsvandt han.

„Hver Gang hun senere hen undervejs stod af for at indtage en Forfriskning ved en eller anden Buffet, opdagede hun, at han stod langt borte og saa' hen paa hende. Toget førte dem begge til Mentona.“

II.

Doktoren tav et Sekund, saa fortsatte han:

„En Dag i min Konsultationstid traadte en høj, ung Herre ind til mig og sagde:

„Jeg kommer for at spørge Dem, Doktor, om hvorledes Grevinde Baranow har det. Hun kender mig ganske vist ikke, men jeg er en Ven af hendes Mand."

„Jeg svarede:

„Der er ingen Haab mere. Hun kommer ikke tilbage til Rusland."

„Han gav sig til at hulke, saa rejste han sig og gik, vaklende som en fuld Mand.

„Samme Aften underrettede jeg Grevinden om, at en Fremmed havde henvendt sig til mig for at spørge om hendes Helbredstilstand. Det gjorde øjensynligt et stærkt Indtryk paa hende, og hun fortalte mig hele den Historie, som De nu har hørt. Da hun var færdig, tilføjede hun:

„Denne Mand, som jeg ikke kender, forfølger mig nu som min Skygge; hver Gang, jeg gaar ud, møder jeg ham. Han ser paa mig paa en underlig Maade, men han har aldrig talt til mig."

„Hun grublede et Øjeblik, saa sagde hun:

„Nu, for Eksempel! — Jeg tør vædde paa, at han staar neden under mine Vinduer."

„Hun rejste sig fra Chaiselonguen og gik hen og løftede Gardinet lidt til Side. Hun havde Ret, Manden, der havde været hos mig om Formiddagen, sad paa en af Promenadens Bænke og saa op mod Hotellet. Da han fik Øje paa os, rejste han sig og gik sin Vej uden en eneste Gang at dreje Hovedet.

„Og jeg blev Vidne til noget sørgeligt og overraskende, til den stumme Kærlighed mellem disse to Væsener, der ikke kendte hinanden.

„Han elskede hende med den samme Hengivenhed som et Dyr, der er bleven frelst og er taknemmeligt og trofast til Døden. Hver Dag kom han og spurgte mig: „Hvorledes har hun det?" Han forstod aabenbart, at jeg havde gættet hans Følelser. Naar han en Dag havde set hende gaa forbi endnu svagere og blegere end ellers, græd han som en Fortvivlet.

„Hun sagde til mig:

„Jeg har kun talt én Gang med den mærkelige Mand, og dog forekommer det mig, at jeg har kendt ham i tyve Aar."

„Naar de mødtes, besvarede hun hans Hilsen med et alvorligt og indtagende Smil. Jeg saa, at hun, forladt og dødsdømt, som hun vidste, hun var, følte sig lykkelig ved at blive elsket paa denne Maade, elsket med en saadan Ærbødighed, en saadan Trofasthed, en saa overdreven Andagt og en saadan Hengivenhed. Men alligevel nægtede hun i haardnakket Overspændthed at tage imod ham, at tale med ham og faa hans Navn at vide. Hun sagde:

„Nej, nej, det vilde ødelægge hele dette ejendommelige Venskab for mig. Vi maa blive ved at være fremmede overfor hinanden."

„Han paa sin Side maatte ogsaa være saadan en Slags Don Quichote, thi han gjorde intetsomhelst for at nærme sig hende. Lige til det sidste vilde han holde det taabelige Løfte, han i Kupeen havde givet hende, om aldrig at tale til hende.

„Ofte i sine lange Svaghedstimer rejste hun sig fra sin Chaiselongue og gik hen og kiggede ud gennem Gardinerne for at se, om han var dernede under hendes Vinduer. Og naar hun saa saa' ham sidde

ubevægelig paa sin Bænk, gik hun tilbage og lagde sig med et Smil om Læberne.

„Hun døde en Morgen ved Titiden. Da jeg gik ud fra Hotellet, kom han hen imod mig; hans Ansigt var i Oprør, han havde allerede faaet det at vide.

„Jeg vilde saa gerne se hende, blot et Sekund, i Deres Nærværelse," sagde han.

„Jeg tog hans Arm og gik med ham tilbage, op i Hotellet.

„Da han stod foran den Dødes Leje, greb han hendes Haand og trykkede et langt, uendeligt Kys paa den. Saa flygtede han bort som en Vanvittig."

Doktoren tav igen lidt. Saa sagde han:

„Ja, det er det mærkeligste Rejseæventyr, jeg kender. Er Menneskene dog ikke nogle løjerlige, forrykte Skabninger?"

En af Damerne svarede dæmpet, med halv Stemme:

„De to var maaske ikke saa forrykte, som De tror . . . De var . . . de var . . ."

Men hun kunde ikke sige mere, hun græd. For at berolige hende skyndte de andre sig at skifte Samtaleæmne og fik derfor ikke at vide, hvad det var, hun vilde have sagt.

SEGLGARNET

Seglgarnet.

Til Harry Alis.

Alle Vejene omkring Goderville var fyldt med Bønder, der med deres Koner var paa Vej ind til Byen, thi det var Markedsdag. Mændene gik med langsomme og sindige Skridt, ved hver Bevægelse af deres lange Ben sank Kroppen forover. Hele deres Skikkelse var krummet af strængt Arbejde, af Trykket paa Ploven, der paa samme Tid skyder den venstre Skulder i Vejret og drejer Kroppen skæv, af Kornets Mejning, som tvinger Knæene udad for at skabe et solidere Støttepunkt, af al det daglige, stræbsomme og møjsommelige Slid. Deres blaa, stivede Bluser, der skinnede, som om de var lakerede, og om Halsen og Haandleddene var prydede med lidt hvidt Traadbroderi, blev af Vinden blæst ud om deres knoklede Legemer, saa at de stod

som Balloner, der var parate til at flyve op, og hvorudaf der stak et Hoved, to Arme og to Ben.

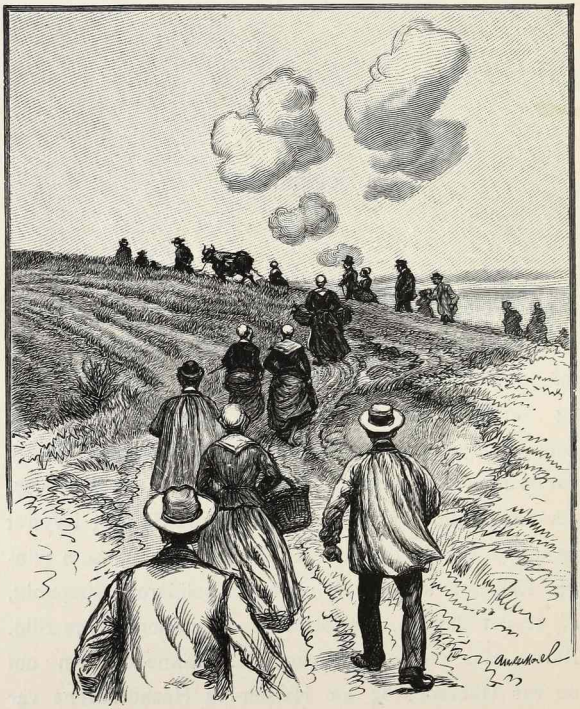

Nogle af dem trak en Ko eller en Kalv efter sig ved et Tov. Konerne gik bagved Dyret og slog det

med en Gren, hvorpaa der endnu sad Blade, for at faa det til at fremskynde sin Gang. Paa Armen havde de store Kurve, hvorfra der hist og her stak nogle Ande- eller Hønsehoveder frem. De gik med kortere og hurtigere Skridt end Mændene og holdt Kroppen rank i det tynde Schawl, der var svøbt om Skuldrene og foran over det flade Bryst stukket fast med en Knappenaal. Om Hovedet var bundet et Stykke glat, hvidt Lærred og ovenpaa det sad en Kappe.

En Char-à-banc kørte forbi, trukket af et halvgammelt Øg, hvis uregelmæssige Trav gennemskumplede de to Mænd, der sad ved Siden af hinanden, og Konen, som inde i Vognen klamrede sig til Stoleryggen for at tage af for Stødene.

Paa Torvet i Goderville var der Trængsel, en broget, støjende Vrimmel af Mennesker og Dyr. Oksernes Horn, de rige Bønders høje Floshatte og Konernes Hovedtøj ragede op over Mylret. Og de skarpe, skrigende Stemmer smeltede sammen i en uafbrudt, barbarisk Larm, hvorover der nu og da hævede sig en rungende Latter fra en eller anden glad Bondes kraftige Bryst eller en lang Brølen fra en Ko, som stod bundet ved en Mur.

Alt det lugtede af Stald, af Mælk og Mødding, af Hø og Sved, den ejendommelige, ubehagelige, sure

Lugt, der stammer baade fra Mennesker og Dyr, og som er særegen for Folk paa Landet.

Fa'r Hauchecorne fra Bréauté var lige kommen til Goderville og var paa Vej hen til Torvet, da han fik Øje paa en lille Stump Seglgarn, der laa paa Jorden. Fa'r Hauchecorne, der som alle Normanner ikke var fri for at være nærig, tænkte, at det ikke var værd at lade noget ligge, som kunde bruges, og bukkede sig besværligt, thi han var plaget af Gigt. Han tog det lille Stykke Seglgarn op og skulde lige til omhyggelig at rulle det sammen, da han opdagede, at Fa'r Mélandain, Sadelmageren, stod i sin Dør og saa' paa ham. De havde en Gang for lang Tid siden været ved at gøre en Handel sammen, men var kommen op at skændes, og da de begge var meget hævngerrige, var de bleven ved at være Uvenner. Fa'r Hauchecorne skammede sig uvilkaarlig over, at hans Fjende skulde se, at han bukkede sig efter en Stump Seglgarn. Han skyndte sig at skjule sit Fund under Blusen og faa det praktiseret ned i Bukselommen; saa lod han, som om han ledte efter noget mere paa Jorden, men ikke kunde finde det, og fortsatte derefter, med sænket Hovede og helt krumbøjet af Smerte, sin Vej til Torvet.

Han blev straks borte i den skrigende og bølgende Mængde, der var i Bevægelse ved den evindelige Køb-

slaaen. Bønderne følte paa Køerne, lod, som om de gik deres Vej, og kom saa igen, stadig bange for at blive pudsede og uden at turde bestemme sig, medens de kastede lurende Blikke paa Sælgeren og bestræbte sig

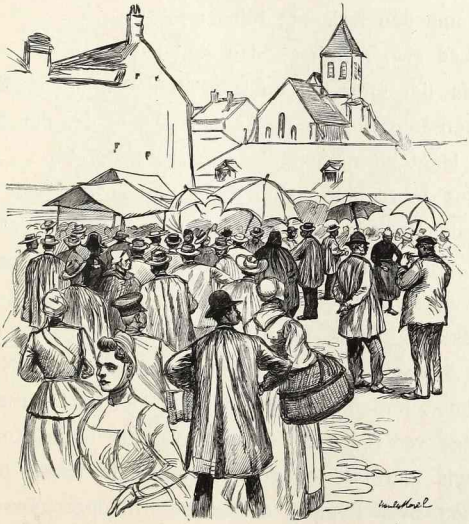

for at gennemskue Mandens List eller opdage Dyrets Fejl.

Konerne havde sat deres store Kurve ned paa Jorden og taget deres Varer frem; med sammenbundne

Fødder, forvildede Øjne og skarlagenrøde Kamme laa det arme Fjerkræ foran deres Fødder.

De hørte paa den Pris, der blev budt, men holdt fast ved deres egen, indtil Kunden langsomt begyndte at gaa, saa slog de pludselig om og gik ind paa at indrømme den forlangte Rabat:

„Lad gaa, Anthime. Du skal have den."

Saa lidt efter lidt tyndede Mængden ud og da det Klokken tolv ringede til Angelus, søgte de, der boede altfor langt borte, hen til Gæstgiverstederne.

Hos Jourdain var Storstuen ligesaa overfyldt med spisende Bønder som Gaarden med Køretøjer af alle Slags, Enspændervogne, Char-à-banc'er, Gigger og Arbejdsvogne, der var gule af Snavs, medtagne og sammenflikkede. Alle disse Vogne rakte som to Arme deres Stænger op mod Himlen eller stod med Næsen ned imod Jorden og deres bageste Del op i Luften.

Lige ved Siden af Gæsterne var det uhyre Komfur, fra hvis klare Ild en gennemtrængende Varme bredte sig hen over Ryggen af Rækken tilhøjre. Tre Spid drejede rundt, besatte med Høns, Duer og Stege, og en lækker Duft af stegt Kød og af Sky, der risler ned over en brun Skorpe, fyldte hele Stuen, bragte Stemningen tilvejrs og fik alles Munde til at løbe i Vand.

Hele Plovaristokratiet spiste hos Fa'r Jourdain, som

baade var Gæstgiver og Hestehandler, en fiffig Fyr, der havde forstaaet at samle til Bunke.

Fadene gik omkring og tømtes omkap med Kanderne med den gule Æblemost. Hver fortalte om de

Forretninger, han havde gjort, om hvad han havde købt og hvad han havde solgt. Høstudsigterne blev drøftede. Vejret var godt for Foderet, men lidt uheldigt for Kornet.

Pludselig lød der en Trommehvirvel ude i Gaarden. Alle, med Undtagelse af nogle ligegyldige, fo'r op og

styrtede hen til Døren og Vinduerne, endnu med Munden fuld af Mad og med Servietten i Haanden.

Da Udraaberen var færdig med Hvirvelen, skreg han, idet han, for at blive hørt, stødte hvert Ord frem med forkerte Betoninger:

„Alle Godervilles Borgere og i Almindelighed alle de Personer, som er til Stede paa Markedet, underrettes om, at der paa Vejen til Beuzeville, mellem — Klokken ni og Klokken ti er bleven tabt en Tegnebog med fem Hundrede Francs og en Del Forretningspapirer. Den ærlige Finder bedes aflevere den paa — Raadhuset eller hos Fortuné Houlbrèque i Manneville. Der udloves en Belønning af tyve Francs."

Manden gik videre og lidt efter hørte man længere borte fra Instrumentets dumpe Rullen og Udraaberens svagere Stemme.

Saa løsnedes Tungerne og der blev en almindelig Snakken om denne Begivenhed og om de Udsigter, Fortuné Houlbrèque havde til at finde eller til ikke at finde sin Tegnebog.

Det hindrede dog ikke Gæsterne i at spise færdigt.

Kaffen var i Færd med at blive drukket, da der viste sig en Gendarm i Døren:

„Er Fa'r Hauchecorne fra Bréauté her?" spurgte han.

Fa'r Hauchecorne, der sad ved den anden Ende af Bordet, svarede:

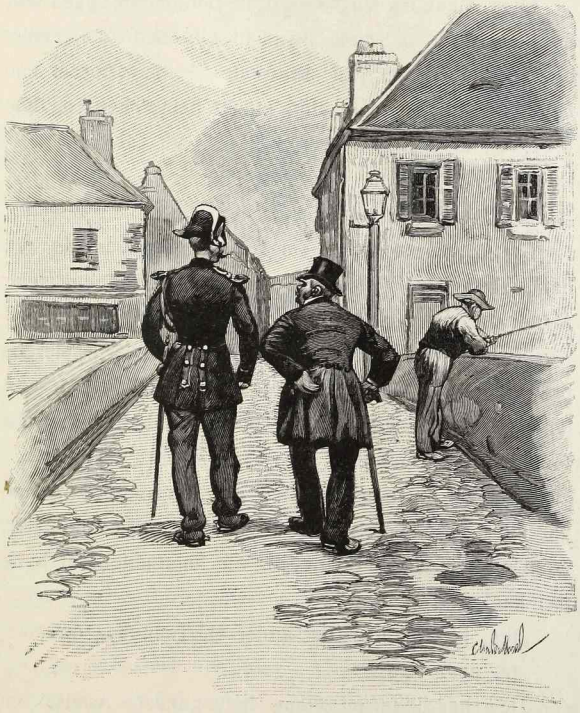

„Her er jeg."

Gendarmen fortsatte:

„Vil De behage at følge med op paa Raadhuset, Hr. Borgmesteren vil tale med Dem."

Overrasket og ængstelig drak Bonden sit Glas Likør ud i én Slurk og rejste sig; han gik endnu mere bøjet end om Morgenen, thi de første Skridt, efter at han havde siddet, var ham altid meget besværlige; og han blev ved med at gentage:

„Her er jeg, her er jeg."

Og han fulgte med Gendarmen.

Borgmesteren sad i sin Lænestol og ventede paa ham. Det var Byens Prokurator, en højtidelig, svær Mand, der forstod at belægge sine Ord:

„Fa'r Hauchecorne," sagde han, „De er i Morges paa Vejen, der fører til Beuzeville, bleven set opsamlende den Tegnebog, som Fortuné Houlbrèque fra Manneville har tabt."

Bonden stirrede forbløffet paa Borgmesteren, han var allerede bleven ængstelig ved denne Mistanke, der, uden at han vidste hvorledes, var kommen til at hvile paa ham.

„Jeg, jeg . . . har jeg samlet en Tegnebog op?"

„Ja, netop De."

„Jeg har ikke en Gang haft mindste Anelse om det."

„De er bleven set."

„Er jeg bleven set? Hvem er det, der har set mig?"

„Malandain, Sadelmageren."

Den Gamle kom i Tanker om den lille Hændelse fra om Morgenen og forstod det hele; han blev helt rød i Hovedet af Vrede:

„Naa, saa han har set mig, den Kæltring! Ja, set mig samle en Stump Seglgarn op, har han. Se, her er det, Hr. Borgmester."

Han rodede i sin Lomme og trak det lille Stykke Seglgarn frem.

Men Borgmesteren rystede vantro paa Hovedet:

„De kan ikke faa mig til at tro, Fa'r Hauchecorne, at Malandain, som er en Mand, man kan stole paa, har taget den Stump Seglgarn for en Tegnebog."

Bonden blev rasende, han løftede Haanden i Vejret og spyttede ud til Siden for at forsikre om sin Ærlighed, idet han gentog:

„Det er alligevel sandt, saa vist som der er en Gud til, Hr. Borgmester, saa er det sandt, det tør jeg sværge paa ved min Sjæls Salighed."

Borgmesteren fortsatte:

„Efter at De havde samlet Genstanden op, søgte De endogsaa længe i Snavset for at se, om ikke et eller andet Pengestykke skulde være trillet ud."

Bonden var lige ved at kvæles af Skræk og Harme: „Har man kendt Mage! . . . har man nogensinde kendt Mage . . . at komme med den Slags Løgne . . . bare for at sværte en ærlig Mand! . . . har man kendt Mage! . . .“

Det nyttede ikke, at han protesterede, han blev ikke troet.

Han blev konfronteret med Malandain, der gentog Historien og holdt fast ved sin Paastand. En hel Time i Træk overdængede de hinanden med Skældsord. Paa Fa'r Hauchecornes eget Forlangende blev han undersøgt. Der fandtes intet paa ham.

Endelig lod Borgmesteren, der ikke vidste, hvad han skulde stille op, ham gaa, idet han underrettede ham om, at han vilde forebringe Sagen for rette Vedkommende og udbede sig nærmere Ordrer.

Nyheden var løbet Byen rundt. Da Bonden kom ud fra Borgmesteren, blev han omringet af en nysgerrig Mængde, der halvt for Alvor og halvt for Løjer, men uden at vise den ringeste Forargelse, gav sig til at udspørge ham. Han fortalte Historien om Seglgarnet. Ingen troede ham. De lo.

Han gik videre, stanset af alle og selv stansende alle sine Bekendte; og om og om igen uden at blive træt kom han med sin Fortælling og sine Protester og

vendte sine Lommer for at vise, at han ingenting havde.

„Gamle Fiffikus!“ blev der sagt til ham.

Tilsidst blev han vred; han hidsede sig op, febrilsk og ærgerlig over ikke at blive troet. Men han vidste ikke, hvad han skulde gøre for at bevise sin Uskyldighed, og blev blot ved med at fortælle sin Historie.

Om Aftenen gik han en Runde hjemme i sin Landsby, Bréauté, for at alle kunde faa den at høre. Overalt mødte han kun vantro Miner.

Hele Natten var han helt syg over det.

Den næste Dag henimod Klokken et om Eftermiddagen afleverede Forpagteren i Ymauville, Fa'r Bretons Karl, Marius Paumelle, Tegnebogen med dens Indhold til dens Ejer, Houlbrèque, i Manneville.

Karlen paastod, at han ganske rigtig havde fundet den paa Vejen, men da han ikke kunde læse, havde han taget den med hjem og vist den til sin Herre.

Nyheden bredte sig hurtig i Omegnen og Fa'r Hauchecorne fik den at vide. Han begav sig straks ud paa en ny Runde for igen at berette sin Historie, suppleret med dens Løsning. Han triumferede:

„Hvad der ærgrede mig,“ sagde han, „det var ikke saameget Tingen selv, forstaar De, som den nederdrægtige Løgn. Der er ikke noget, der skader En

mere, end naar der bliver lavet saadan en Løgnehistorie om En."

Hele Dagen igennem talte han om sit Eventyr; han fortalte det til alle, der gik forbi paa Vejen, til Gæsterne, der sad og drak i Kroen, og den paafølgende Søndag udenfor Kirken til alle, der havde været til Messen. Han stansede Folk, han slet ikke kendte, bare for at fortælle dem det. Nu var han rolig, men alligevel var der noget, der generede ham, uden at han rigtig kunde gøre sig klart, hvad det var. Folk saa' saa lystige ud, medens de hørte paa ham. Det var, ligesom om de ikke var rigtig overbeviste. Det forekom ham ogsaa, at de bag hans Ryg stak Hovederne sammen.

Om Tirsdagen, Ugen efter, tog han atter ind til Markedet i Goderville, ene og alene drevet af Trangen til at fortælle sin Historie.

Malandain, der igen stod i sin Dør, lo i Skægget, da han saa ham gaa forbi. Hvorfor?

Han stoppede en Forpagter fra Criquetot, der ikke lod ham tale ud, men gav ham et Dask midt paa Maven og raabte: „Gamle Lurendrejer!" Hvorpaa han drejede sig om paa Hælene og gik videre.

Fa'r Hauchecorne blev forbløffet staaende og stir-

rede efter ham. Han blev mere og mere urolig. Hvorfor havde han kaldt ham „Lurendrejer"?"

Da han var bleven bænket i Jourdains Skænkestue, gav han sig paany til at forklare Sagen.

En Hestehandler fra Montivilliers skreg til ham:

„Javel, javel, min Fa'r, den er god nok, den med Seglgarnsstumpen!"

Hauchecorne stammede:

„Ja, men Tegnebogen blev jo fundet!"

Den anden svarede:

„Vel blev den det, der er en, som finder den, og der er en anden, som bringer den tilbage. Saa er der ikke mere at sige til den Ting."

Bonden snappede efter Vejret. Nu forstod han det endelig. Han blev beskyldt for at have ladet en anden, en Kammerat, en Medskyldig levere Tegnebogen tilbage.

Han vilde protestere. Hele Bordet gav sig til at le.

Han kunde ikke faa en Bid mere ned, rejste sig og gik under en Regn af Spottegloser.

Han gik lige hjem, flov og harmfuld og lige ved at kvæles af Vrede og af Forvirring. Han var saa meget mere forstemt, som han med sin normanniske Snuhed godt kunde have været i Stand til at gøre det, han blev beskyldt for, og tilmed til at rose sig af

det som af en rigtig fiffig Streg. Det stod dunkelt for ham, at netop fordi hans Snedighed var saa kendt, vilde det være ham umuligt at bevise sin Uskyldighed. Og det uretfærdige i den Mistanke, han var Genstand for, gik ham til Hjertet.

Han begyndte forfra paa at fortælle sit Æventyr, og for hver Dag, der gik, blev hans Fortælling længere, fordi han hver Gang tilføjede nye Grunde, nye, endnu kraftigere Protester og endnu højtideligere Eder og Forsikringer, som han i sine ensomme Timer havde udspekuleret og forberedt, thi han kunde overhovedet ikke længere tænke paa andet end Historien med Seglgarnet. Men jo mere indviklet han gjorde sit Forsvar og jo kunstigere han lavede sin Bevisførelse, des mindre blev han troet.

„En ærlig Mand behøvede ikke saa mange Ord," blev der sagt bag hans Ryg.

Han følte det, ærgrede sig over det og pinte sig med nye, unyttige Anstrængelser.

Han svandt mere og mere hen.

Det var nu bleven en Sport at faa ham til at fortælle om „Seglgarnet", ligesom man for at more sig faar en Soldat, der har været i Krig, til at fortælle om sine Slag. Hans Hjerne, der havde faaet et Grundstød, blev for hver Dag svagere.

Henimod Slutningen af December maatte han gaa til Sengs.

En af de første Dage i Januar døde han. Men selv da han laa i Dødskampen, forsikrede han om sin Uskyldighed og blev ved med at gentage:

„En lille Stump Seglgarn . . . en lille Stump Seglgarn . . . se, her er den, Hr. Borgmester!“

IDYL

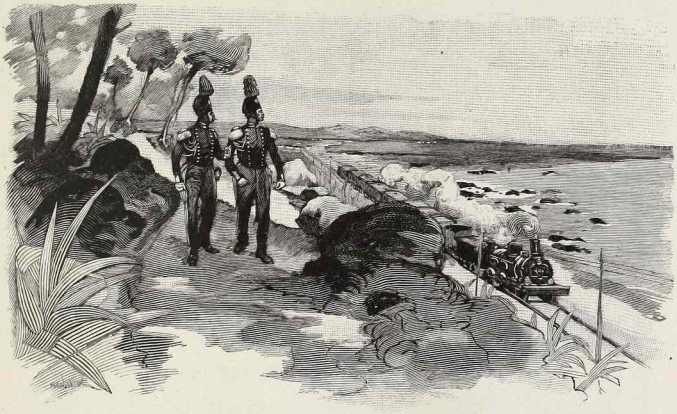

Idyl.

Til Maurice Leloir.

Toget havde lige forladt Paris og fulgte i Retning mod Marseille den klipperige Kysts lange Bølger; som en Slange gled det frem mellem Havet og Bjergene, krøb hen over den gule Strandbred, som Vandet kantede med en Sølvstribe, og forsvandt pludselig som et Dyr i sit Hul ind i Tunnellens sorte Gab.

I Togets sidste Vogn sad en tyk Kvinde og en ung Mand hver paa sit Sæde. Af og til saa de over paa

hinanden, men de talte ikke sammen. Hun kunde være en fem og tyve Aar; hun sad lige ved Vinduet og saa ud over Landskabet. Det var en kraftig, piemontesisk Bondekone med sorte Øjne, en mægtig Barm og fyldige Kinder. Hun havde skubbet flere Pakker ind under Træbænken, men beholdt en Kurv paa Skødet.

Han var omtrent tyve Aar; han var mager og solbrændt og hans mørke Teint fortalte, at han var vant til i Solhede at arbejde i Marken. Ved Siden af ham laa, knyttet ind i et Lommetørklæde, hele hans Ejendom: et Par Sko, en Skjorte, et Par Benklæder og en Trøje. Ogsaa han havde gemt noget under Bænken: en Skovl og en Spade, bundet sammen med en Snor. Han agtede sig til Frankrig for at søge Arbejde.

Solen, der stod højt paa Himlen, sendte sin Ildregn ned over Kysten; det var henimod Slutningen af Maj og gennem de nedslaaede Vinduer trængte herlige Luftninger ind i Kupeerne. Orangetræerne og Appelsintræerne stod i Blomst og sendte op imod den rolige Himmel deres stærke, søde og bedøvende Duft, som blandede sig med det milde Aandepust fra Roserne, der voksede som Græs langs med Jernbanelinjen, i rige Haver, foran faldefærdige Rønner og midt ude i Markerne.

De hører hjemme paa denne Kyst, Roserne! De breder deres lette, men mægtige Vellugt ud over Landet og forvandler Luften til en Drik, der er kosteligere end Vinen og berusende som den.

Toget kørte langsomt, som om det ikke kunde løsrive sig fra denne Have og al dens Yppighed. Hvert Øjeblik stansede det ved smaa Stationer, foran hvide Huse, saa fortsatte det efter en lang Fløjten sin sindige Fart. Ingen steg op i det. Man kunde godt tro, at hele Befolkningen var falden i Slummer og ikke paa denne lumre Foraarsdag kunde bestemme sig til at skifte Opholdssted.

Af og til lukkede den tykke, unge Kone Øjnene, indtil hendes Kurv gled frem paa hendes Skød og var nær ved at falde, saa aabnede hun dem med et Ryk.

Med en hastig Bevægelse greb hun den i Tide og satte sig til at se ud ad Vinduet; det varede nogle Minutter, saa faldt hun atter hen. Store Sveddraaber perlede paa hendes Pande og hun trak Vejret med Besvær, som om der var et eller andet, der stemte hende for Brystet.

Den unge Mand havde bøjet Hovedet og sov trygt.

Pludselig, ligesom de havde forladt en af de smaa Stationer, syntes Bondekonen at vaagne, hun lukkede op for sin Kurv, tog et Stykke Brød, et Par haardkogte Æg, en Flaske Vin og nogle Blommer, dejlige, røde Blommer, frem af den og gav sig til at spise.

Ogsaa den unge Mand var vaagnet. Han sad med Armene overkors og fulgte opmærksomt hver eneste Mundfuld paa dens Vej fra Skødet op til Munden. Hans Øjne stod ganske stive i Hovedet paa ham, hans Kinder var hvide og hans Læber sammenbidte.

Hun spiste med svære Kvinders Graadighed, hvert Øjeblik drak hun en Slurk Vin for at faa Æggene til at glide ned, hvorpaa hun holdt lidt op for at puste.

Alt lod hun forsvinde, Brødet, Æggene, Blommerne og Vinen. Da hun var færdig med sit Maaltid, lukkede den unge Mand igen Øjnene. Saa, da hun følte sig lidt besværet, løsnede hun sit Kjoleliv og han saa pludselig igen over paa hende.

Det lod dog ikke til at anfægte hende, hun blev ved med at knappe op, hendes Barms Svulmen skød Tøjet til Side og i Kløften i Midten, der stadig blev større, skimtedes lidt hvidt Linned og en lille Smule af den nøgne Hud.

Det hjalp øjensynlig, og glad over at føle sig lettere til Mode, sagde hun paa italiensk:

„Det er saa varmt, at man næsten ikke kan trække Vejret."

Den unge Mand svarede i samme Sprog og med den samme Dialekt:

„Ja, men det er et glimrende Vejr til at rejse i."

Hun spurgte:

„Er De ikke fra Piemont?"

„Jo, jeg er fra Asti."

„Og jeg fra Casale."

De var fra to Nabosogne. De gav sig til at passiare.

Omstændelig udtværede de de tomme og forslidte Ting, som Folk af deres Slags aldrig bliver trætte af at gentage, og som er tilstrækkelige til at tilfredsstille deres langsomme Tankegang og indskrænkede Horisont. De talte om Hjemmet. De havde fælles Bekendte. De nævnede Navne, og blev bedre og bedre Venner hver Gang de opdagede en ny Person, som de begge

vidste Besked om. Hastige og ivrige faldt Ordene med deres klangfulde Endelser og den italienske Syngen fra deres Læber. Omsider begyndte de at spørge hinanden ud om dem selv.

Hun var gift; hun havde allerede tre Børn, som hun havde ladet blive tilbage i en Søsters Varetægt, thi hun havde fundet en Plads som Amme, en udmærket god Plads, hos en fransk Dame i Marseille.

Han søgte efter Arbejde. Der var bleven sagt ham, at han ogsaa vilde finde noget ad den Kant, thi der blev bygget meget dèr.

Saa tav de.

Varmen blev uudholdelig. Det var, som om det regnede med Ild ned over Vognen. En Sky af Støv rejste sig efter Toget og trængte ind i Kupeerne; og Duften fra Orangetræerne og Roserne blev stærkere og tungere.

De to Rejsende slumrede atter ind.

Næsten samtidig slog de igen Øjnene op. Solen gled ned mod Havet og øste sin straalende Klarhed ud over den blaa Flade. Luften var bleven køligere og syntes lettere.

Ammen stønnede, hendes Liv stod stadig aabent, hendes Kinder hang slappe og hendes Øjne var bleven matte. Med opgivet Stemme sagde hun:

„Jeg har ikke givet Bryst siden igaar og nu er jeg ganske svimmel, ligesom om jeg skulde til at besvime."

Han svarede ikke, da han ikke vidste, hvad han skulde sige. Hun fortsatte:

„Naar man har saameget Mælk som jeg, maa man give Bryst tre Gange om Dagen, ellers generer det En. Det er, ligesom om jeg havde en hel Vægt paa Brystet, jeg kan næsten ikke faa Vejret og det gør mig ganske syg. Det er kedeligt, naar man har saameget."

Han svarede:

„Ja, det kan jeg godt forstaa. Det maa være en hel Plage."

Hun var virkelig meget medtaget og saa ud, som om hun skulde faa ondt. Hun mumlede:

„Man behøver blot at trykke, saa staar Mælken ud som et Springvand. Det ser helt morsomt ud. Man skulde ikke tro det. I Casale kom alle Naboerne ind for at se det."

„Nej, tænk," sagde han.

„Jo, saamænd gjorde de saa. Jeg kunde godt vise Dem det, men det vilde ikke nytte noget. Der kommer alligevel ikke nok ud paa den Maade."

Og hun tav.

Toget stoppede ved en Holdeplads. Henne ved et Led stod en Kone med et lille grædende Barn i sine Arme. Hun var mager og pjaltet.

Ammen saa paa hende og sagde i en medlidende Tone:

„Se, der er en, som jeg kunde hjælpe. Og den Lille kunde ogsaa hjælpe mig. Ved De hvad, jeg er ikke rig, det kan De nok tænke, eftersom jeg tager fra Hus og Hjem og forlader mine Børn for at tage en Plads, men jeg vilde alligevel gerne give fem Francs til, at jeg kunde laane det Barn der i ti Minutter for at give det Bryst. Det kunde trænge til det og det vilde lette mig. Jeg er vis paa, at jeg vilde føle mig som en hel anden."

Hun tav igen lidt. Saa lod hun flere Gange sin brændende Haand glide hen over Panden, hvor Sveden bristede frem, og klagede:

„Jeg kan ikke længere holde det ud. Jeg har det, ligesom om jeg skulde dø."

Og med en uvilkaarlig Bevægelse rev hun sit Kjoleliv helt op. Det højre Bryst kom tilsyne, spændt og vældigt. Den stakkels Kone stønnede:

„Aa, Gud! Aa, Gud! Hvad skal jeg dog gøre?"

Toget havde atter sat sig i Gang og fortsatte sin

Vej mellem Blomsterne, der nu i den varme Aften udsendte en langt mere bedøvende Duft end før i Dagslyset. Hist og her paa den blaa Havflade laa en Fiskerbaad med sine ubevægelige hvide Sejl og saa ud, som om den sov; dens Spejlbillede aftegnede sig i Vandet saa tydeligt, som om det var en anden Baad, der laa med Hovedet nedad.

Flov og forvirret stammede den unge Mand:

„Ja men . . . kunde jeg . . . kunde jeg ikke skaffe Dem Lindring?"

Med brudt Stemme svarede hun:

„Aa, jo Tak, hvis De vil. De gør mig en stor Tjeneste. Jeg kan ikke længere holde det ud, jeg kan ikke."

Han lagde sig paa Knæ foran hende; hun bøjede sig ned imod ham og med en Bevægelse, der viste, hvor vant hun var til at amme, nærmede hun den mørke Spids af sit ene Bryst til den unge Mands Mund. Idet hun tog det mellem sine Hænder for at række det hen imod ham, piblede en Draabe Mælk frem. Han opfangede den hastigt, idet han som en Frugt greb det tunge Bryst mellem sine Læber. Og han gav sig til at drikke, regelmæssigt og graadigt.

Han havde lagt sine Arme fast om hendes Liv for

at trække hende nærmere ind imod sig; uden at stanse blev han ved med at drikke og ligesom hos smaa Børn kunde man udenpaa se, hvorledes hver Slurk gled ned gennem Halsen.

Pludselig sagde hun:

„Nu kan det være nok med det, tag saa det andet.“

Han adlød straks.

Hun havde lagt sine Hænder paa den unge Mands Ryg og i dybe, lykkelige Drag indaandede hun Blomsterduften, som blandede sig med de Luftninger, der ved Togets Fart kastedes ind i Kupeerne.

„Hvor der dufter dejligt her!“ sagde hun.

Han svarede ikke, han drak stadig af den levende Kilde; som for bedre at nyde havde han lukket Øjnene.

Endelig skubbede hun ham blidt fra sig:

„Saa, nu er det nok. Jeg har det meget bedre. Nu er jeg bleven mig selv igen.“

Han havde rejst sig, idet han tørrede sig om Munden med Bagen af sin Haand.

Hun pressede de to svulmende, levende Læddiker tilbage paa deres Plads indenfor Kjolelivet, idet hun sagde:

„De ved ikke, hvilken Tjeneste, De har gjort mig. Mange Tak skal De have.“

Men han svarede i en taknemlig Tone:

„Det er mig, som skal takke Dem. Jeg havde ikke faaet noget at spise i de to sidste Dage.“

MO'R SAUVAGE

Mo'r Sauvage.

I.

Til Georges Pouchet.

I de sidste femten Aar havde jeg ikke været i Virelogne. Ved Efteraarstid tog jeg atter dertil for at gaa paa Jagt sammen med min Ven Serval, der omsider havde faaet sit Slot, som var bleven ødelagt af Prøjserne, bygget op igen.

Jeg holder umaadelig meget af den Egn. Der er enkelte Steder her paa Jorden, som for Blikket ejer et

næsten sanseligt Trylleri. Man elsker dem med en legemlig Kærlighed. Alle vi, der saaledes daares af Naturen, gaar og gemmer paa ømme Minder om visse Kilder, visse Skove, visse Bakker og visse Damme, som vi ofte har set, og som vi har faaet kære. Der er endogsaa Øjeblikke, hvor Tanken drager tilbage til en Skovkrog, en Stump Aabred eller en med Blomster oversaaet Frugthave, som vi kun har set én Gang en straalende Solskinsdag, men som lever i vor Sjæl ligesom Billedet af de unge Kvinder, vi en Foraarsmorgen har mødt i lyse Dragter, og som vi i vort Legeme og i vor Sjæl efterlader en uforglemmelig og utilfredsstillet Attraa, et Indtryk af at have strejfet Lykken.

I Virelogne holdt jeg af alt, af hele Egnen med dens mange smaa Skove, hvorigennem der risler Bække, der som Aarer krydser gennem Jorden og bringer den Blod. Deri fiskes Krebs, Foreller og Aal. Guddommelige Lyksalighed! Hist og her er der Steder, hvor man kan bade sig, og i det høje Græs, der vokser paa de smalle Vandløbs Bredder, støder man ofte paa Bekkasiner.

Let som en Ged vandrede jeg af Sted og fulgte med Blikket mine to Hunde, der snusede foran. Et godt Stykke tilhøjre for mig afsøgte Serval en Kløvermark. Jeg drejede omkring Buskadset, der danner

Grænsen ind imod Saudres-Skoven og fik Øje paa Ruinerne af en Hytte.

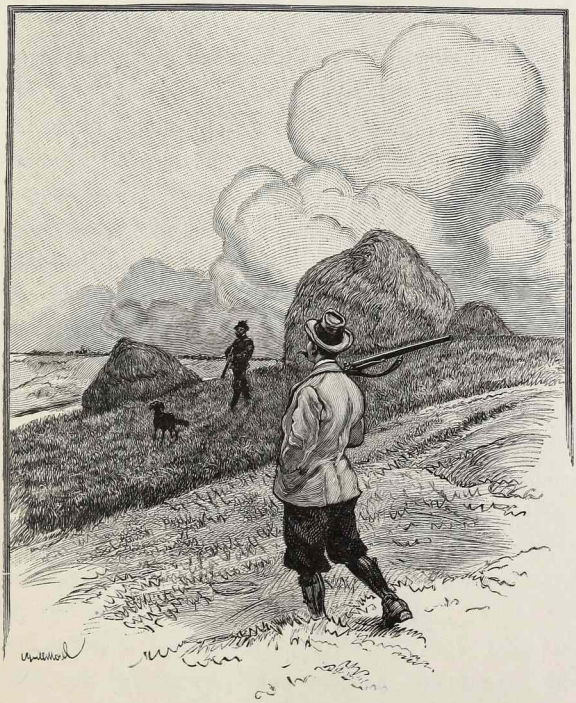

I samme Øjeblik huskede jeg den, saaledes som jeg havde set den sidste Gang i 1869, sirlig og vel-

holdt, klædt i Vinranker, med Høns foran Døren. Kan der tænkes noget mere sørgeligt end saadan et dødt Hus, hvis Skelet endnu staar tilbage, ødelagt og uhyggeligt?

Jeg huskede ogsaa, at der boede en skikkelig Kone, som en Dag, da jeg var meget træt, havde givet mig et Glas Vin, og at Serval i den Anledning havde fortalt mig Beboernes Historie. Faderen, en gammel Krybskytte, var bleven skudt af Gendarmerne. Sønnen, som jeg ogsaa i gamle Dage havde set, var en lang, mager Fyr, der gik for at være en vældig Vildtdræber. Han blev altid kaldt „Sauvage".*)

Var det et Navn eller et Tilnavn?

Jeg kaldte paa Serval, der kom halende med sine styltelange Skridt.

„Hvad er der bleven af Folkene, som boede der?" spurgte jeg ham.

Og han fortalte mig følgende Historie:

---

*) Sauvage betyder paa fransk: „Vild". O. A.

II.

Da Krigen blev erklæret, lod den unge Sauvage sig indrullere og Moderen blev siddende alene tilbage i Hjemmet. Der var dog ingen, som fandt paa at beklage hende, thi hun havde Penge, det vidste man.

Hun blev altsaa ganske alene tilbage i Huset, der laa saa langt fra Landsbyen, næsten helt oppe ved Skovbrynet. Hun var dog ikke bange, thi hun var af samme Race som Mændene, høj, mager og barsk; hun lo ikke ofte og det faldt ingen ind at spøge

med hende. Kvinderne ude paa Landet ler i det hele taget ikke meget. Det er Mændenes Sag. Kvindernes Sjæl er som Følge af deres ensformige og graa Tilværelse indskrænket og tungsindig. Paa Kroen lærer Bonden lidt støjende Gemytlighed, men hans Kone bliver ved med at være alvorlig og hendes Udtryk er altid strængt. Musklerne i hendes Ansigt har ikke lært at trække sig sammen til Latter.

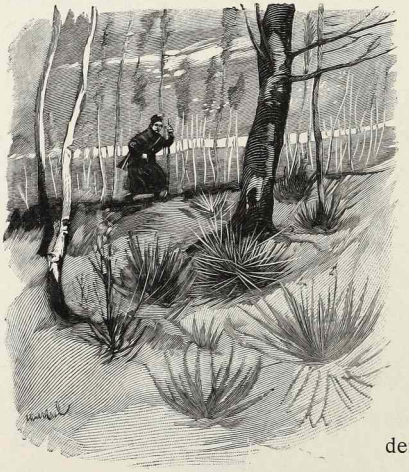

Mo'r Sauvage blev ved med at leve sit sædvanlige Liv i Hytten, der snart blev dækket af Sne. En Gang om Ugen gik hun ned til Landsbyen for at hente Brød og lidt Kød, hvorpaa hun gik lige hjem til sig selv. Da der blev snakket noget om Ulve, gik hun ikke mere ud uden at have et Gevær paa Ryggen, det var Sønnens; det var ganske rustent og Kolben var slidt

af at gnides mod Haanden. Hun var nok værd at se, Mo'r Sauvage, naar hun lidt bøjet skridtede afsted gennem Sneen med Geværløbet ragende op over det sorte Halstørklæde, der skjulte hendes hvide Haar, som aldrig nogen havde set.

En Dag kom Prøjserne. De blev fordelt rundt i Landsbyen i Forhold til enhvers Evne og Midler. Den gamle Kone, som man vidste var rig, fik fire.

Det var fire kraftige unge Mænd, lyse i Huden, med blondt Skæg og blaa Øjne. Tiltrods for de Besværligheder, de allerede havde udstaaet, havde de ikke tilsat noget af deres gode Huld, og uagtet de var i et erobret Land, var de bleven ved med at være lige godmodige. De var overordentlig venlige mod den gamle Kone, som de var bleven indkvarteret hos, og saa meget det var dem muligt, skaanede de hende for Anstrængelser og Udgifter. Om Morgenen kunde man se dem alle fire staa i Skjorteærmer og vaske sig omkring Brønden, medens Mo'r Sauvage gik inde og lavede Mad til dem. Senere saa man dem skure Køkkengulvet, pudse Vinduerne, hugge Brænde, skrælle Kartofler og vaske, kort sagt optaget af alle mulige huslige Arbejder, som om det var fire gode Sønner, der hjalp deres Moder.

Men hun tænkte bestandig paa sin egen Søn, sin

lange, magre Dreng med den bøjede Næse, de brune Øjne og det kraftige sorte Overskæg. Hver eneste Dag spurgte hun alle Soldaterne, der var anbragt hos hende:

„Ved I ikke, hvor det 23de franske Regiment er henne? Jeg har en Søn ved det."

De svarede:

„Nej, wir ikke vite det, ikke Spor vite det."

De havde selv Mødre hjemme og forstod derfor godt hendes Uro og hendes Ængstelse, og de viste hende alle mulige smaa Opmærksomheder. Hun var iøvrigt kommet til at holde af sine Fjender, thi det ligger ikke for Bønderne at hade af patriotiske Grunde, det er forbeholdt de højere Klasser. De tarvelige Folk, de, som betaler mest, fordi de er fattige, og som enhver ny Forpligtelse knuger til Jorden, de, der bliver dræbt i Massevis, der udgør den sande Kanonføde, fordi de danner Flertallet, de, som lider mest under

den forfærdelige Elendighed, Krigen fører med sig, fordi de er de svageste og ejer den mindste Modstandskraft, de har ondt ved at forstaa den stridbare Iver, de prikne Æresbegreber og de foregivne politiske Forviklinger, der paa et halvt Aar udtømmer to Nationers Kræfter, baade den sejrendes og den overvundnes.

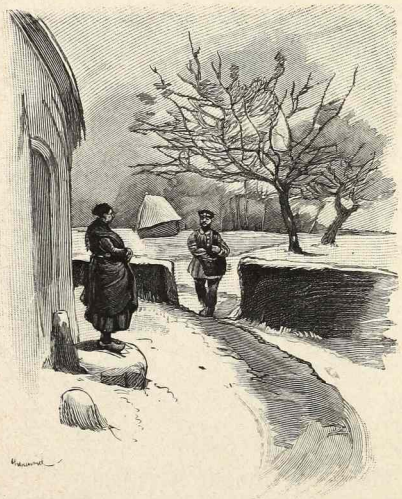

Naar der omkring paa Egnen blev talt om Mo'r Sauvages Tyskere, blev der sagt: „Ja, de fire, de har forstaaet at fedte sig ind."

En Morgen, da den gamle Kone var alene hjemme, fik hun langt borte, ude ad Markvejen, Øje paa en Mand, som kom henimod hendes Hus. Da han var naaet lidt nærmere, genkendte hun ham; det var Postbudet, der gik om med Brevene. Han rakte hende et sammenfoldet Papir og hun tog sine Briller, som hun brugte til at sy ved, frem af Futteralet, og læste:

„Madam Sauvage!

„Nærværende for at meddele Dem en sørgelig „Efterretning. Deres Søn Victor blev igaar dræbt af „en Kugle, der skar ham nok saa regederlig i to Dele. „Jeg var lige ved Siden af ham, begrundet paa, at vi „stod ved samme Kompagni, og at han talte til mig om „Dem for, at jeg skulde lade Dem det vide samme „Dag, hvis der hændte ham en Ulykke.

„Jeg tog hans Ur op af hans Lomme for at bringe „Dem det, naar Krigen er forbi.

„Med venlig Hilsen

„Deres

„CÉSAIRE RIVOT,

„Soldat ved 23de Regiment."

Brevet var tre Uger gammelt.

Hun græd ikke. Hun blev siddende uden at røre sig, hun var saa overvældet og lammet, at hun ikke en Gang led endnu. Hun tænkte bare:

„Naa ja, saa er Victor altsaa dræbt."

Men lidt efter lidt steg Taarerne op i hendes Øjne og hendes Hjerte fyldtes af Smerte. Én efter én kom Tankerne, kvalfulde og haabløse. Hun skulde altsaa aldrig, aldrig mere kysse sin Søn, sin Dreng! Gendarmerne havde skudt Faderen og nu havde Prøjserne

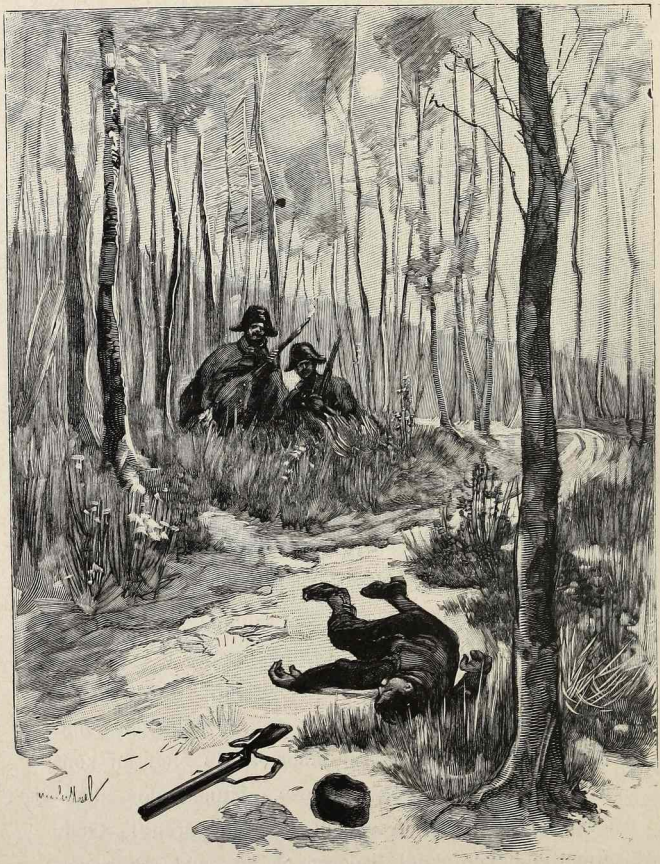

skudt Sønnen . . . En Kugle havde skaaret ham i to Stykker! Hun syntes, at hun saa det for sig, saa det forfærdelige: Hovedet, der faldt ned med aabne Øjne, medens han endnu tyggede paa Spidsen af sit store Overskæg, saaledes som han plejede at gøre, naar han var vred.

Hvad var der bleven gjort af hans Lig, bagefter? Hvis hun endda havde faaet sit Barn tilbage, saaledes som hun havde faaet sin Mand, med en Kugle midt i Panden!

Nu hørte hun Stemmer. Det var Prøjserne, som kom tilbage fra Landsbyen. Hun skjulte hurtigt Brevet

i sin Lomme og modtog dem roligt med sit sædvanlige Ansigt, hun havde lige faaet Tid til at tørre sine Øjne.

De lo alle fire og var henrykte, thi de havde en dejlig Kanin med, som de formodentlig havde stjaalet. Ved Tegn gjorde de den gamle Kone forstaaeligt, at der vankede noget ekstra.

Hun gav sig straks i Lag med at lave Frokosten til, men da Kaninen skulde slaas ihjel, svigtede Modet hende. Det var dog ikke den første! En af Soldaterne gjorde det med et Næveslag bag Øret af med den.

Da Dyret var dødt, flaaede hun Skindet af den røde Krop; men Synet af Blodet, der strømmede ned over hendes Hænder, og som hun følte blive koldt og størkne mellem sine Fingre, fik hende til at ryste fra Hoved til Fod; og hun saa stadig for sig sin Dreng, skaaret i to Stykker og ligesaa rød som det endnu sitrende Dyr.

Hun satte sig til Bords sammen med sine Prøjsere, men hun kunde ikke faa en Bid ned. Uden at bryde sig om hende satte de Kaninen tillivs. Tavs saa hun fra Siden hen paa dem og i hendes Hjerte modnedes en Plan; men hendes Ansigt var saa ubevægeligt, at de ikke mærkede det ringeste.

Pludselig sagde hun:

„Nu har vi været sammen i en Maaned, og jeg ved ikke en Gang, hvad I hedder."

Ikke uden Besvær forstod de, hvad hun mente, og sagde hende deres Navne. Men det var hende ikke nok; hun fik en af dem til at skrive dem ned paa et Stykke Papir tillige med Adresserne paa deres Familier. Da det var gjort, satte hun Brillerne paa Næsen og betragtede længe den ukendte Skrift; saa foldede hun Papiret sammen og stak det ned i Lommen ved Siden af det Brev, der havde bragt hende Efterretningen om hendes Søns Død.

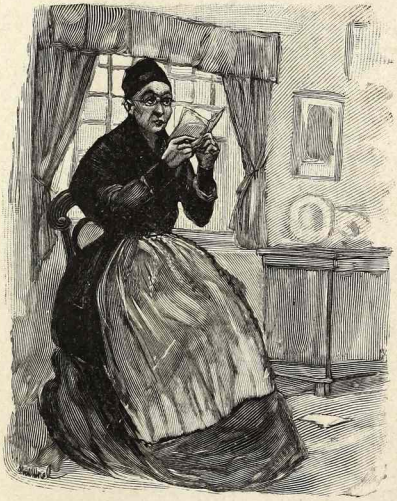

Da Maaltidet var færdigt, sagde hun til Mændene: „Nu skal jeg til at arbejde for Jer."

Og hun gav sig til at bære Hø op paa Loftet, hvor de sov om Natten.

De blev først forbavsede over det, men hun for-

klarede dem, at det var, for at de skulde faa det mindre koldt, og de gav sig til at hjælpe hende. De lagde Knipperne ovenpaa hinanden lige op til Straataget og paa den Maade fik de lavet et stort Værelse, der med sine fire Høvægge var lunt og duftende, og hvor de kunde sove storartet.

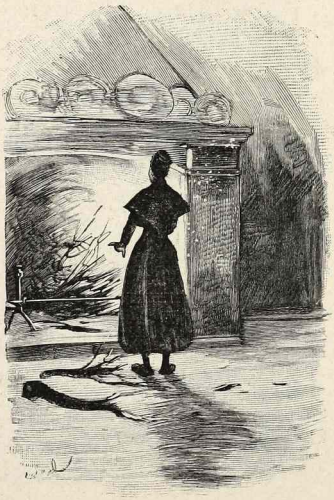

Ved Middagsbordet lagde en af dem Mærke til, at Mo'r Sauvage endnu ikke spiste. Hun foregav, at det var, fordi hun havde Mavesmerter. Hun tændte en dygtig Ild for at blive gennemvarmet, sagde hun, og de fire Tyskere krøb op ad Stigen, som de hver Aften benyttede, op til deres Sovekammer.

Saasnart Fælden var lukket, tog den gamle Kone Stigen bort og lukkede uden at gøre Støj Yderdøren op. Saa gik hun ud og hentede endnu flere Knipper Hø, hvormed hun fyldte hele Køkkenet. Hun gik med nøgne Fødder i Sneen og saa sagte, at ikke en Lyd

hørtes. Fra Tid til anden stansede hun for at lytte til de fire sovende Soldaters uens Snorken.

Da hun mente, at hendes Forberedelser var tilstrækkelige, stak hun et af Knipperne ind i Ilden, og da det havde fænget, spredte hun det ud over alle de andre; saa gik hun udenfor og saa til.

Et stærkt Lys oplyste i nogle Øjeblikke Hytten; saa forvandledes hele dens Indre til et skrækkeligt Flammehav, en kæmpemæssig Ovn, hvorfra der gennem det smalle Vindu faldt et blændende Skær ud over Sneen.

Et højt Skrig lød pludselig ud fra den øverste Del af Huset. Skriget efterfulgtes af en jamrende Hylen af menneskelige Stemmer og af forfærdelige, sønderrivende, angstfyldte Raab om Hjælp. Saa styrtede Fældens Gulv sammen, en Ildhvirvel fængede op i Høet, brød igennem Straataget og slikkede som en uhyre Flammefakkel op imod Himlen. Hele Hytten stod i lys Lue.

Inde fra hørtes intet mere uden Ildens Knitren, Murenes Bragen og Lyden af nedstyrtende Bjælker. Pludselig styrtede Taget sammen og Husets glødende Skelet sendte midt i en Sky af Røg en Fjerbusk Gnister op i Luften.

De hvide Marker, der var oplyste af Ilden, laa som en Sølvflade farvet med rødt.

Langt borte gav en Klokke sig til at ringe.

Mo'r Sauvage stod stadig foran sit ødelagte Hjem med Geværet i Armen, Sønnens Gevær, som hun havde taget med, for at ingen skulde slippe levende ud.

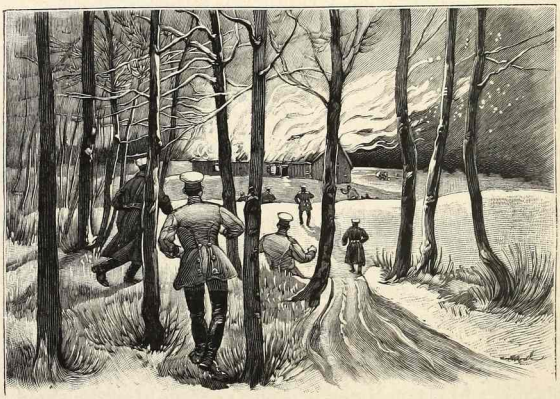

Da hun saa, at alt var forbi, kastede hun Vaabenet ind i Flammerne, og der lød et højt Knald.

Folk strømmede til, Bønder og Prøjsere.

De fandt den gamle Kone siddende rolig og tilfreds paa en Træstub.

En tysk Officer, der talte fransk som en Indfødt, spurgte hende:

„Hvor er Deres Soldater?"

Hun strakte sin magre Arm ud imod den røde Dynge, der begyndte at slukkes, og svarede med stærk Stemme:

„Derinde."

Soldaterne trængte sig sammen om hende. Prøjseren spurgte videre:

„Hvorledes opstod Ilden?"

Hun svarede:

„Det er mig, som har paasat den."

Der var ingen, som troede hende, de mente, at Ulykken pludselig havde gjort hende vanvittig. Men da hun saa, at de omringede hende og hørte paa hende, fortalte hun det hele fra Ende til anden, lige fra da Brevet kom og til det sidste Skrig fra Mændene, der brændte sammen med Huset. Hun glemte ikke den mindste Smule af, hvad hun havde følt, eller hvad hun havde gjort.

Da hun var færdig, trak hun to Papirer op af sin Lomme, og for i det sidste Skær fra Ilden at kunne kende Forskel paa dem satte hun endnu en Gang sine Briller til Rette. Saa sagde hun og pegede paa det ene:

„Det er det om Victors Død."

Derefter pegede hun paa det andet og tilføjede,

idet hun med et Nik med Hovedet viste hen imod de røde Ruiner:

„Det er deres Navne, for at der kan blive skrevet til deres Hjem."

Hun rakte roligt Arket hen til Officeren, der havde taget et Greb i hendes Skuldre, og vedblev:

„De maa skrive, hvorledes det er gaaet for sig, og De kan sige til deres Forældre, at det er mig, Victoire Simon Sauvage, som har gjort det. Glem det ikke!"

Officeren raabte nogle Ordrer paa tysk. Soldaterne greb fat i hende og stillede hende op imod den endnu hede Mur. Saa ordnede tolv Mand sig hurtigt i Række i en tyve Meters Afstand.

Hun rørte sig ikke. Hun havde forstaaet, hvad der skulde ske, og hun ventede.

Et Kommandoraab lød og en lang Salve fulgte øjeblikkelig efter. Et forsinket Skud knaldede af alene lidt senere end de andre.

Den gamle Kone faldt ikke. Hun sank sammen, som om Benene var bleven mejet over paa hende.

Den prøjsiske Officer gik hen til hende. Hendes Legeme var næsten skaaret i to Stykker og i sin krampagtigt sammenknugede Haand holdt hun Brevet der var gennemtrukket af Blod.

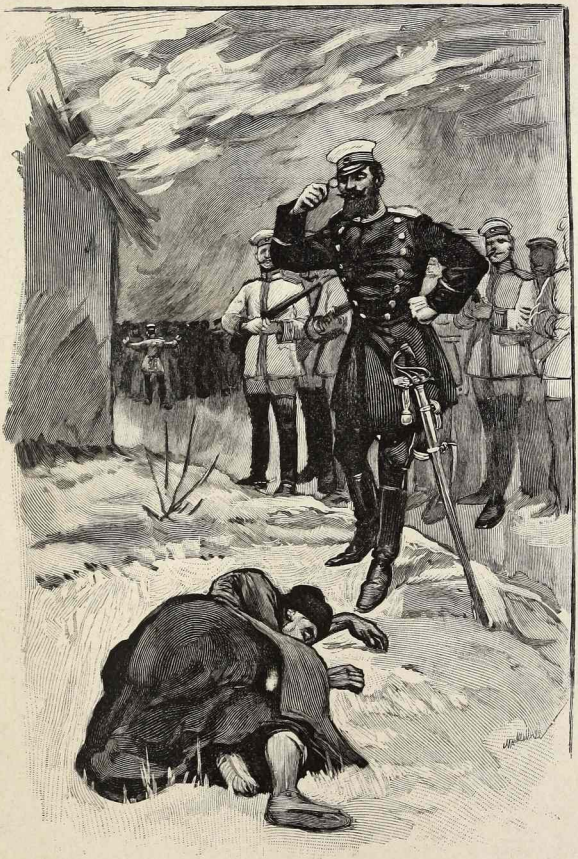

Min Ven Serval tilføjede:

„Det var for at hævne sig, at Tyskerne ødelagde det eneste Slot, som fandtes paa hele Egnen, og som tilhørte mig."

Jeg for mit Vedkommende tænkte paa Mødrene til de fire godlidende unge Mænd, der var brændt op derinde, og paa det skrækkelige Heltemod, som denne anden Moder, der var bleven skudt ned ved Muren dèr, havde udvist.

Og jeg tog en lille Sten op, som endnu var sværtet af Ilden, og gemte den.

DAABEN

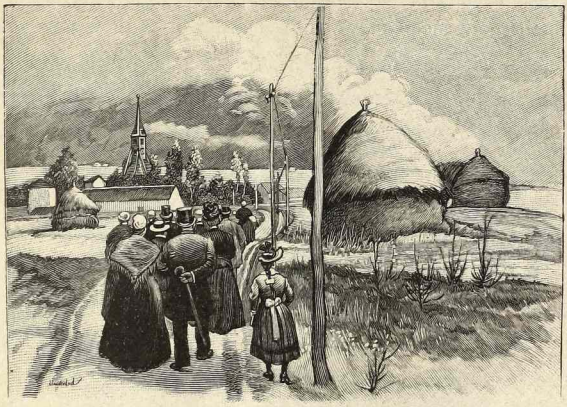

Daaben.

Til Guillemet.

Foran Døren til Stuehuset stod Mændene i Søndagspudsen og ventede. Majsolen skinnede ned over de udsprungne Æbletræer, der lignede kæmpemæssige, hvide, rosenrøde og duftende Buketter, og som dannede et Blomstertag over hele Gaarden. Uafbrudt saaede de om sig en Sne af fine Blomsterblade, der blev baaret med og hvirvlet omkring af Vinden, indtil de tilsidst dalede ned i det høje Græs, hvor Fandens

Mælkebøtterne lyste som Flammer og Valmuerne saa ud som Bloddraaber.

En So med en vældig Mave og svulmende Yvere

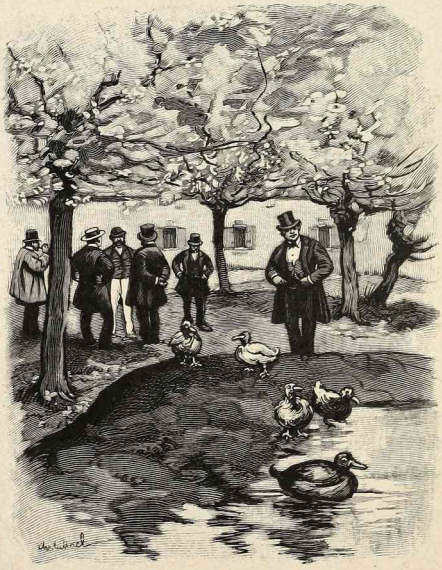

laa og smaasov ved Kanten af Møddingen og rundt om den rodede en Flok ganske smaa Grise, hvis Haler var krøllede sammen som et Tov.

Langt borte, bagved Træerne, gav en Kirkeklokke

sig til at ringe. Dens Malmstemme bar dens svage og fjerne Kalden op mod den straalende Himmel. I pilsnar Flugt fløj Svalerne over de blaa Felter, der afgrænsedes af de høje, ubevægelige Bøge. Af og til førte en Luftning Lugten fra Staldene med sig, blandet med Æbletræernes milde og søde Aande.

En af Mændene, der stod foran Døren, vendte sig ind imod Huset og skreg:

„Naa, Mélina, bliver det snart til noget? Nu ringer det?“

Han kunde være en tredive Aar gammel. Det var en kraftig bygget Bonde, som endnu ikke var bleven kroget og ødelagt af det haarde Arbejde i Markerne. En gammel Mand, hans Fader, der var saa knortet som en hundredaarig Egestamme, med knudrede Haandled og hjulede Ben, erklærede:

„Man kan ikke forlange, at et Fruentimmer skal være færdigt.“

Den gamles to andre Sønner gav sig til at le og den ene sagde, idet han drejede sig om imod den ældste Broder, der først havde kaldt:

„Gaa ind og hent dem, Polyte. Ellers kommer de ikke før i Aften.“

En Flok Ænder, der var standset ved Siden af

Bønderne, gav sig til at skræppe og baskede med Vingerne; saa vraltede de videre ned imod Dammen.

Et stort, groft Kvindemenneske, med et to Maaneders Barn i Armene, viste sig i Døren. De hvide Baand fra hendes høje Kappe hang hende ned ad Ryggen over et rødt Schawl, der skar i Øjnene som en hel Ildebrand; Barnet hvilede paa hendes svære Mave.

Bagefter hende kom Moderen. Hun var høj og kraftig, knap nok atten Aar gammel, frisk og smilende. Hun havde sin Mand under Armen. Derefter fulgte de to Bedstemødre, der var ligesaa rynkede og indskrumpede som gamle Æbler. De gik langsomt og besværligt, øjensynlig trætte over Hofterne, som forlængst var bleven skudt skæve af anstrængende og taalmodigt Slid. Den ene af dem var Enke; hun tog Bedstefaderen, som var bleven staaende foran Døren, under Armen og de gik i Spidsen af Toget lige efter Jordemoderen med Barnet. Den øvrige Familie kom bagefter. De yngste havde i Haanden Kræmmerhuse, fyldte med Godter.

Den lille Klokke, der uden at give sig Stunder blev ved med at ringe, kaldte af alle Kræfter paa det lille bitte, ventede Barn. Drenge krøb op paa Bakkerne, ved alle Laagerne stod Folk og Malkepigerne

satte de to fulde Mælkespande fra sig paa Jorden og blev staaende for at se efter Daabsfølget.

Triumferende bar Jordemoderen sin levende Byrde, idet hun omhyggelig gik uden om alle Vandpytterne i Hulvejene mellem de træbevoksede Bakker. De gamle vandrede højtideligt afsted, en lille Smule hinkende paa Grund af Alderen og Gigten; de unge havde Lyst til at danse og sendte varme Øjekast til Pigerne, som havde stillet sig op for at se dem gaa forbi. Mere alvorlige gik Faderen og Moderen bag efter det Barn, som en Gang i Tiden skulde udfylde deres Plads i Livet, og som skulde bære deres Navn videre, Navnet Dentu, der havde en god Klang hele Sognet over.

De kom ud paa fri Mark og drejede om ad en lille Sti for at undgaa den lange Omvej ad Landevejen.

De kunde nu se Kirken med dens spidse Taarn. En Aabning gik helt igennem det lige oppe over Skifertaget; indenfor var der noget, som bevægede sig, som regelmæssig kom og gik bag det smalle Vindue. Det var Klokken, som blev ved at ringe den nyfødte, der for første Gang skuldė ind i Vorherres Hus, i Møde.

Kirkedøren stod aaben. Præsten, en høj og mager ung Mand med rødt Haar, ogsaa en Dentu, den lilles

Onkel, en tredie Broder til Faderen, ventede foran Alteret. I Overensstemmelse med Ritualet forrettede han Daaben og gav sin Brodersøn, som begyndte at græde, da han fik det symbolske Salt i Munden, Navnene: Prosper-César.

Da Ceremonien var endt, blev Familien staaende lidt udenfor Kirkedøren for at vente paa Præsten, der skulde afføre sig sin Messeskjorte; saa satte de sig atter i Bevægelse. Denne Gang gik de hurtigt, thi de længtes efter Middagsmaden. Alle Sognets Børn samlede sig bag ved dem og hver Gang, der blev kastet en Haandfuld Godter i Grams til dem, styrtede de sig over dem i vildt Slagsmaal, puffedes og skubbedes og flaaede Haarene ud af Hovedet paa hverandre; ogsaa Hunden kastede sig midt ind i Hoben for at faa fat paa nogle af de søde Sager, endnu mere forslugen end Drengene, der trak den i Ørene, i Halen og i Poterne.

Jordemoderen, som var bleven lidt træt, sagde til Præsten, der gik ved Siden af hende:

„Aa, undskyld, Hr. Pastor, men tror De ikke, at De kunde holde Drengen et Øjeblik for mig, medens jeg puster ud? Jeg har fuldstændig Krampe i Armene."

Præsten tog Barnet, hvis hvide Kjole saa ud som en stor hvid Plet paa hans sorte Dragt, og han kyssede

det, lidt forlegen over den lette Byrde, som han ikke rigtig vidste, hvorledes han turde tage paa. De lo allesammen. En af Bedstemødrene spurgte:

„Bliver Du ikke ked af det, naar Du tænker paa, at Du aldrig kan faa saadan en?“

Præsten svarede ikke. Han gik med lange Skridt og saa hele Tiden ned i Barnets blaa Øjne. Han brændte af Lyst til endnu en Gang at kysse de smaa runde Kinder. Tilsidst kunde han ikke længere staa imod, han løftede det op til sit Ansigt og kyssede det længe.

Faderen raabte:

„Ved Du hvad, Præst, hvis Du vil have en, behøver Du bare at sige til.“

Og de gav sig til at spøge, saaledes som Folk paa Landet spøger med den Slags Ting.

Saasnart de sad bænkede om Bordet, brød den grovkornede landlige Lystighed løs som et Stormvejr. De to andre Sønner, som ogsaa snart skulde giftes, sad ved Siden af deres Kærester, der først var kommen til Maaltidet, og Gæsterne kunde ikke blive trætte af at udslynge Hentydninger til det fremtidige Afkom, som maatte blive Frugten af de nye Ægteskaber.

Der faldt plumpe og saftige Ord, som fik de unge Piger, der blev ganske røde i Hovedet, til at fnise og

Mændene til at skoggerle. De dunkede med Næverne i Bordet og brølede af Latter. Faderen og Bedstefaderen kappedes om at komme med Slibrigheder. Moderen smilede; selv de to gamle Koner tog Del i Munterheden og sagde nogle slemme Tvetydigheder.

Præsten var altfor vant til den Tone, der hersker ved den Slags Gilder, til at lade sig anfægte; han sad rolig ved Siden af Jordemoderen og prikkede med den ene Finger sin lille Brodersøn om Munden for at faa ham til at le. Han saa ud til at være saa overrasket over ham, som om han aldrig før havde set et Barn. Han betragtede ham med en eftertænksom Mine, med en drømmende Alvor og med en Ømhed, der var vaagnet helt nede paa Bunden af hans Sjæl, en ukendt, underlig, inderlig og lidt bedrøvet Ømhedsfølelse for det lille skrøbelige Væsen, der var hans Broders Barn.

Han hørte intet, han saa intet, han stirrede kun paa Barnet. Han havde Lyst til igen at tage det op i sine Arme, thi i hans Bryst og i hans Hjerte følte han stadig den blide Fornemmelse, der var gennemstrømmet ham, da han for lidt siden havde baaret det paa Hjemvejen fra Kirken. Han var saa bevæget overfor dette Udkast til et Menneske, som om han befandt sig foran et uudsigeligt Mysterium, som han endnu aldrig havde tænkt over, et helligt og ophøjet

Mysterium, det store Mysterium om Livet, der begynder, om Kærligheden, der vaagner, og Slægten, der fortsættes, om Menneskeheden, der stadig vandrer fremad.

Rød i Hovedet og med skinnende Øjne sad Jordemoderen og spiste, generet af Barnet, der tvang hende til at rykke lidt langt fra Bordet.

„Giv mig det," sagde Præsten til hende, „jeg er ikke sulten."

Og han tog atter Barnet. Det var, som om alt omkring ham svandt væk og blev borte. Han blev siddende med Blikket stift hæftet paa det rosenrøde og buttede Ansigt; og lidt efter lidt trængte Varmen gennem Svøbene og gennem hans Præstekjole ind til hans Ben som et ganske let, mildt og kyskt, rørende Kærtegn, der forekom ham saa vidunderligt, at han fik Taarer i Øjnene.

Støjen omkring Bordet blev rent uudholdelig. Barnet, som blev forskrækket over Larmen, gav sig til at græde.

En Stemme raabte:

„Giv den lidt Bryst, Præst!"

Og en Lattereksplosion rystede Stuen. Men Moderen havde rejst sig; hun tog sin Søn og bar ham ind i Værelset ved Siden af. Efter nogle Minutters

Forløb kom hun tilbage og erklærede, at nu sov han roligt i sin Vugge.

Spisningen fortsattes. Mændene og Kvinderne skiftedes til med Mellemrum at gaa lidt udenfor, saa kom de tilbage og satte sig igen til Bords. Kød, Grøntsager, Æblemost og Vin, alt forsvandt i de graadige Munde, fik Maverne til at svulme, Øjnene til at skinne og omtaagede Hjernerne.

Det var bleven henad Aften, inden de naaede til Kaffen. Præsten var for længe siden forsvundet, uden at nogen forundrede sig over hans Fraværelse.

Endelig rejste den unge Moder sig for at gaa ind og se, om den lille stadig sov. Det var nu helt mørkt. Hun famlede sig frem i Værelset med Armene strakte ud fra sig for ikke at komme til at støde mod Møblerne. Men en underlig Lyd fik hende til pludselig at staa stille; saa fo'r hun forfærdet ud, overbevist om, at hun havde hørt nogen bevæge sig. Bleg og skælvende kom hun ind i Spisestuen og fortalte, hvad der var hændet hende. Alle Mændene sprang op, berusede og kamplystne, og Faderen styrtede med Lampen i Haanden ind til Barnet.

Paa Knæ ved Siden af Vuggen laa Præsten og hulkede med Panden imod Hovedpuden, hvorpaa Barnets Hovede hvilede.

ÆSLET

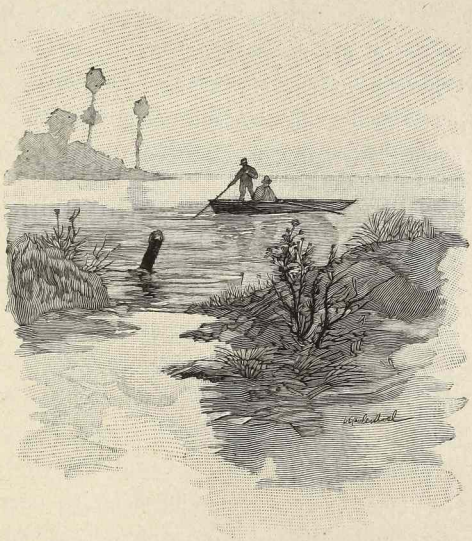

Æslet.

Til Louis Le Poittevin.

Ikke den mindste Luftning bølgede gennem Taagen, der laa tæt over Floden. Det var, som om en Sky af Vat hvilede paa Vandet. Selv Bredderne skimtedes kun utydeligt under de løjerlige Taagemasser,

der hobede sig sammen som Bjergkæder. Men Dagen var lige ved at gry og Bakken begyndte at blive synlig. Nede ved Foden af den i Morgenrødens vaagnende Skær dukkede lidt efter lidt kalkklædte Huse frem som store hvide Pletter. Rundt om i Hønsegaardene galede Hanerne.

Længere nede, paa den anden Side af Floden, der endnu laa begravet i Dis, lige overfor La Frette, lød med Mellemrum en let Støj, som brød den stille Lufts dybe Taushed. Det var snart en svag Skvulpen, som af en Baad, der forsigtigt bevægede sig frem, snart et kort, tørt Ryk, som af en Aares Stød mod Toften, og snart en Lyd, som om en blød Genstand faldt ned i Vandet. Saa hørtes intet mere.

Af og til gled ogsaa gennem Stilheden sagte Ord, som kom, ingen kunde sige hvorfra, maaske langt borte fra, maaske ganske nær, fra Landjorden eller ude fra Floden. Og Ordene fløj vildfarne frem og tilbage i den tykke Taage ligesom vilde Fugle, der har sovet i Sivene, men som ved det første Lysskær, der viser sig paa Himlen, flyver afsted for atter at flygte, altid flygte og af hvis Vingeslag man et Sekund skimter Skyggen i Taagen, medens de udstøder et blidt og frygtsomt Skrig, der vækker deres Brødre langs Bredderne.

Pludselig voksede tæt ved Bredden under Lands-

byen noget mørkt frem paa Vandet; først var det næppe synligt, saa blev det større og tydeligere og frem af Taagesløret, der var kastet over Vandet, dukkede en fladbundet Baad, bemandet med to Mand, og lagde til ved den græsklædte Bred.

Den af Mændene, som roede, rejste sig og tog en Spandfuld af Fisk op fra Bunden af Fartøjet; saa kastede han det endnu drivvaade Garn over Skulderen.

Hans Kammerat, der ikke havde rørt sig, sagde:

„Hent dit Gevær, saa kan vi jo prøve paa at opspore en Hare langs Bredderne. Hvad mener Du, Mailloche?"

Den anden svarede:

„Det var ikke saa galt. Vent lidt, saa kommer jeg."

Og han gik sin Vej for at bringe Fangsten i Sikkerhed.

Manden, der var bleven tilbage i Baaden, stoppede langsomt sin Pibe og tændte den.

Han hed Labouise med Tilnavnet Chicot og var gaaet i Kompagni med sin Kammerat Maillochon, der i Almindelighed blev kaldet Mailloche, om en mistænkelig og ret ubestemmelig Næringsvej.

De var oprindelig Flodskippere, men drev kun

deres Haandtering, naar det kneb meget haardt. Resten af Tiden gik de paa Jagt efter „hvad der saadan kunde falde for". Dag og Nat roede de om paa Floden for som en Slags sejlende Krybskytter, natlige Jægere og Affaldsopsamlere at spejde efter alt muligt dødt eller levende Bytte. Snart laa de i Saint-Germain Skoven paa Lur efter en Hjort og snart ledte de efter Druknede, som flød paa Vandet og hvis Lommer de tømte, eller efter tomme Flasker, som med Halsen opad og svajende som en Drukkenbold bares med af Strømmen, eller efter Træstykker, Floden førte med sig. Takket være disse Hjælpekilder formede Labouises og Maillochons Tilværelse sig yderst behageligt.

Til andre Tider drog de om Formiddagen ud til Fods og flakkede om uden bestemt Maal. De spiste til Middag i en eller anden Kro ved Floden og travede videre Side om Side. De blev borte en Dag eller to, saa en Morgen saa man dem igen i den gamle Kasse, der tjente dem til Baad.

Længere borte i Joinville og i Nogent kunde det da hænde, at trøstesløse Roere gik og ledte efter deres Baade, som en Nat pludselig var forsvundet, formodentlig gaaet los og drevet af eller stjaalet, medens samtidig en tyve, tredive Mil derfra en skikkelig Borgermand sad og gned sig i Hænderne og beundrede

et Fartøj, han Dagen i Forvejen havde købt umaadelig billigt, for et halvt Hundrede Francs, af to Mænd, som sejlede forbi og pludselig, fordi han kunde se ud til at have Lyst til den, havde tilbudt ham den.

Maillochon kom tilbage med Geværet indsvøbt i en gammel Pjalt. Han var en Mand paa en fyrre eller halvtreds Aar, høj og mager, med det uroligt skarpe Blik, som ofte ses hos Folk, der plages af Bekymringer, eller hos Dyr, der ofte jages med. Hans Skjorte stod aaben og blottede et Bryst, som var helt bedækket med graalige Haar. Han saa ud til aldrig at have haft andet Skæg end et Overskæg, som var kort og stridt som en Børste, og en Tot stive Haar under Underlæben. Ved Tindingerne var han helt skaldet.

Naar han tog den snavsede Las, han brugte som Kasket, af, saa hans Hovedhud ud, som om den kun var dækket af et let Dun, en Skygge af Haar, som paa en plukket Hønsekrop, der holdes over Ilden.

Chicot, som dannede en fuldstændig Modsætning til sin Kammerat, var tyk, undersætsig, stærkt behaaret, ildrød og oversaaet med Filipenser; han lignede en raa Bøf. Han holdt stadig det venstre Øje lukket, som om han sigtede efter nogen eller noget, og naar man for at gøre Nar af denne Grimace raabte til ham: „Hold Øjet aabent, Laboise," svarede han gerne sindigt:

„Tag den barestens med Ro, min Tøs, det skal nok blive lukket op ved de passende Lejligheder."

Han havde nemlig den Vane at kalde Alverden, ja selv sin Kammerat: „min Tøs."

Det var hans Tur til at tage Aarerne, og Baaden borede sig atter ud i den ubevægelige Flodtaage, der under Himmelens lysende Rosenskær blev hvid som Mælk.

Labouise spurgte:

„Hvad for en Slags Hagl tog Du, Maillochon?"

Maillochon svarede:

„De bitte smaa, de nye, det maa der til, naar det gælder Kaniner."

De roede ganske langsomt og saa sagte, at ikke den mindste Lyd røbede dem, over mod den anden Side af Floden. Bredden derovre hører med til Saint-Germain Skoven og begrænser Kaninernes Omraade. Deres Huler er skjulte mellem Trærødderne og ved Morgengry smutter Dyrene ud og ind og springer om imellem dem.

Maillochon laa paa Knæ i Forstavnen og spejdede med Geværet ved Siden af sig i Bunden af Baaden. Pludselig greb han det, sigtede og et Knald rullede ud over Markerne.

Med to Aaretag var Labouise inde ved Bredden.

og hans Kammerat sprang i Land og greb en lille, endnu sitrende, graa Kanin.

Saa forsvandt Baaden atter ind i Taagen for at søge over til den anden Bred, udenfor Skovbetjentenes Rækkevidde.

De to Mænd saa ud, som om de var ude paa en ganske fredelig Tur. Vaabenet var forsvundet under en af Bundplankerne, som tjente til Skjulested, og Kaninen under Chicots fyldige Bluse.

Da der var gaaet et Kvarter, spurgte Labouise:

„Naa, min Tøs, skal vi se at komme i Lag med en til?"

Maillochon svarede:

„Lad gaa med det. Ro væk."

Og Baaden tog atter Fart med Strømmen. Taagen, der dækkede Floden, begyndte at lette. Som gennem et Slør saa man Træerne inde paa Bredderne, og den sønderflængede Dis drev som smaa Skyer midt ned ad Floden.

Da de kom i Nærheden af Øen, hvis Spids ligger lige ud for Herblay, sagtnede de to Mænd Farten, og gav sig atter til at spejde. Det varede ikke længe, inden endnu en Hare var skudt.

De blev ved med at ro ned ad Floden, lige til de var kommen Halvvejen til Conflans; saa stoppede de

op, bandt Baaden fast til et Træ, lagde sig ned paa Bunden og sov ind.

Af og til rejste Labouise sig halvt op og lod sit Blik løbe hen over Horisonten. De sidste Rester af Morgenens Taageslør var forsvundne og Sommersolen steg straalende højere og højere paa den blaa Himmel.

Længere nede paa den anden Side af Floden rundede den vinbeplantede Bakke sig til en Halvkreds. Helt oppe paa Toppen knejsede et eneste Hus midt imellem en Gruppe Træer. Alt var stille.

Men paa Trækkevejen langs Floden var der noget, der rørte sig, noget, der møjsommeligt slæbte sig frem. Det var en Kone, som trak et Æsel. Stift og stædigt, ømmende sig i alle Ledemod, lod Dyret sig hale i, kun naar det ikke kunde slippe, bestemte det sig til at flytte Benene; med Ørene lagte tilbage og Halen strakt lod det sig paa denne Maade hive afsted; det gik saa langsomt, at det var umuligt at forudse, naar det vilde være ude af Syne.

Konen halede og halede, helt sammenbøjet. Af og til vendte hun sig om for at slaa paa Æslet med en Gren.

Da Labouise havde faaet Øje paa hende, ruskede han i sin Kammerat:

„Hej, Mailloche!“

Mailloche svarede:

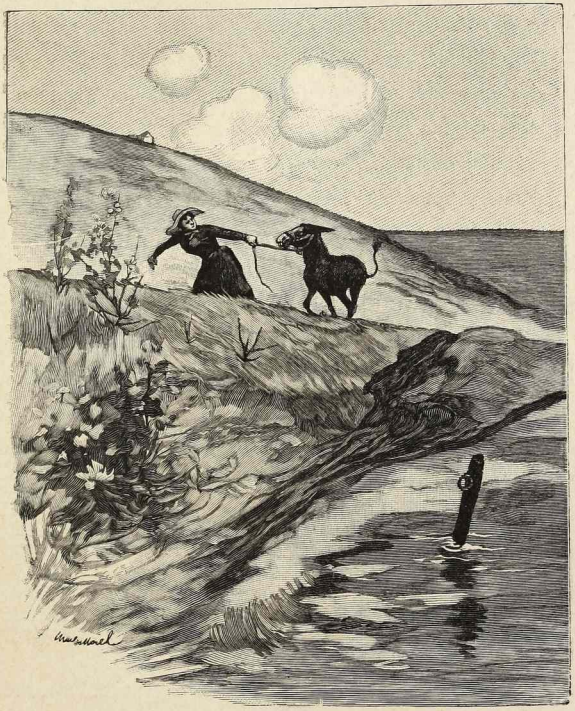

„Ja, hvad er det?“

„Vil Du være med til at lave Grin?“

„Begribeligvis.“

„Se saa til Du kommer op, min Tøs, saa skal vi have Sjov.“

Og Chicot tog Aarerne.

Da han var kommen tværs over Floden og befandt sig lige ud for Konen og Æslet, raabte han:

„Halløj derinde!“

Konen holdt op med at hale i Dyret og saa paa ham. Labouise fortsatte:

„Skal Du kanske til Lokomotivmarked?“

Konen svarede ikke, men det rørte ikke Chicot:

„Hør, sig mig en Gang, har din Væddeløber faaet Præmie? . . . Hvor skal Du ellers hen i den Fart?“

Endelig svarede Konen:

„Jeg skal til Macquart i Champioux for at faa den slaaet for Panden. Den duer ikke til noget mere.“

Labouise bekræftede denne Udtalelse:

„Næ, det kan man s'gu se. Hvormeget giver han Dig for den, Marquart?“

Konen, som tørrede sin Pande med Bagsiden af Haanden, betænkte sig lidt:

„Ja, hvad ved jeg? Maaske tre Francs, maaske fire.“

Chicot svarede:

„Jeg giver Dig fem Francs og saa slipper Du for Vejen. Det er ligegodt et flot Tilbud.“

Efter at have tænkt sig om et Øjeblik slog Konen til:

„Lad gaa.“

Og Mændene lagde til.

Labouise tog fat i Grimen. Overrasket spurgte Mailloche:

„Hvad vil Du faa ud af det?“

Chicot lukkede sit andet Øje op for at udtrykke sin Lystighed. Hele hans røde Ansigt skar Grimacer af lutter Fornøjelse. Han klukkede:

„Bare rolig, min Tøs, jeg har allerede spekuleret noget ud.“

Han gav de fem Francs til Konen, som satte sig paa Grøftekanten for at se, hvad der nu skulde gaa for sig.

Labouise, der øjensynlig var i glimrende Humør, gik ned i Baaden og hentede sin Bøsse, som han rakte til Maillochon:

„Hver har sit Skud; vi skal jage Storvildt, min Tøs. Ikke saa nær, for Satan, saa dræber Du den jo med det samme. Vi maa minsandten trække Forestillingen lidt ud.“

Og han stillede sin Kammerat op i en fyrretyve

Skridts Afstand fra Offeret. Æslet, der følte sig sat i Frihed, begyndte at gnave af det høje Græs paa Flodbredden, men det var saa udslidt, at det vaklede paa Benene, som om det skulde til at falde.

Maillochon tog langsomt Sigte og sagde:

„Vi prikker den bare lidt i Ørene, pas nu paa, Chicot."

Og han skød.

De smaa Hagl gik lige ind i de lange Øren paa Æslet, der gav sig til at ryste dem kraftigt og viftede snart med det ene, snart med det andet og snart med dem begge paa samme Tid for at blive fri for den ubehagelige Kildren.

De to Mænd vred sig af Latter, krummede sig helt sammen og stampede i Jorden. Men Konen fo'r harmfuld op, hun vilde ikke finde sig i, at de pinte hendes Dyr, og hun tilbød rasende og skrigende at give de fem Francs tilbage.

Laboise truede hende med en Dragt Klø og lod, som om han vilde smøge sine Ærmer op. Hun havde jo faaet, hvad der tilkom hende, ikke? Hvad gjorde hun saa Vrøvl for? Han skulde sende hende en Ladning lige i Skørterne, saa kunde hun selv mærke, at man ingenting mærkede.

Hun blev bange og gik sin Vej, idet hun truede

dem med Gendarmerne. De hørte hende længe blive ved med at raabe Skældsord, der blev voldsommere og voldsommere, jo længere hun kom væk.

Maillochon rakte sin Ven Bøssen:

„Nu er det din Tur, Chicot."

Labouise sigtede og trykkede løs. Æslet fik Ladningen i Laarene, men Haglene var saa smaa og Afstanden saa stor, at det formodentlig troede, at det var bleven stukket af en Sværm Bremser. Af alle Kræfter gav det sig til at slaa med Halen ned over Benene og op paa Ryggen.

Labouise maatte sætte sig for at le ud, medens Maillochon paany ladede Vaabenet saa grinende, at det saa ud, som om han stod og nøs ned i Løbet.

Han gik et Par Skridt længere frem, sigtede mod samme Sted som sin Kammerat og skød. Dyret gav et Hop i Vejret, prøvede paa at slaa bagud og vendte Hovedet. Der kom endelig lidt Blod. Det var blevet dybt ramt, det følte en stikkende Smerte og det gav sig til at flygte afsted langs Bredden i en langsom, haltende og stødvis Galop.

De to Mænd satte efter det, Maillochon med lange Skridt og Labouise, som alle smaa Mænd, i et kort forpustet Trav.

Men Æslet havde hurtig udtømt alle sine Kræfter,

det stansede og saa med et forvildet Blik paa sine Mordere, der kom henimod det. Saa, pludselig, løftede det Hovedet og gav sig til at skryde.

Stønnende havde Labouise grebet Bøssen. Denne Gang gik han tæt hen til Dyret, thi han havde ikke Lyst til at løbe efter det igen.

Da Æslet havde endt sin ynkelige Klagen, sit sidste afmægtige Skrig, der lød som et Raab om Hjælp, raabte Manden, som havde faaet en Ide:

„Hej, Mailloche, kom herhen, min Tøs, den skal have Medicin."

Og medens den anden med Magt aabnede Dyrets sammenbidte Mund, stak Chicot sit Geværløb ned i Halsen paa det, som om det var et Medikament, han vilde tvinge det til at tage, og sagde:

„Se saa, min Tøs, nu sprøjter vi løs."

Han trykkede paa Hanen. Æslet veg tre Skridt tilbage, faldt ned paa Bagdelen, prøvede paa at rejse sig, men faldt om paa Siden og lukkede Øjnene. Hele dets gamle afskallede Krop sitrede, dets Ben bevægede sig, som om det vilde have løbet.

Saa trængte en Blodstrøm sig frem mellem dets Tænder og det rørte sig ikke mere. Det var dødt.

De to Mænd lo ikke mere, det var bleven altfor hurtigt forbi, de var bleven snydt.

Maillochon spurgte:

„Saa, hvad skal vi nu gøre med Bæstet?"

Labouise svarede:

„Vær ikke bange, min Tøs, inden det bliver Aften, skal vi nok faa noget mere at grine af."

Og de gik tilbage til Baaden og roede den hen til det Sted, hvor Æslet var bleven dræbt. Dyret blev slæbt ned i Fartøjet, lagt i Bunden og dækket med

friskt Græs, hvorefter de to Kammerater strakte sig ud ovenpaa det og genoptog deres afbrudte Søvn.

Da Klokken var bleven tolv, trak Labouise ud af et af den snavsede og ormædte Baads skjulte Rum en Flaske Vin, et Brød, Smør og raa Løg, og de gav sig til at spise.

Da deres Maaltid var endt, lagde de sig igen tilrette ovenpaa det døde Æsel og sov videre. Saasnart Mørket begyndte at falde paa, ruskede Labouise i sin Kammerat, der snorkede som et Orgelværk, og befalede:

„Se saa, min Tøs, nu skal vi afsted."

Og Maillochon satte sig til at ro. Ganske langsomt roede de op ad Seinen, da de havde Tid nok for sig. De fulgte langs med Bredden, som var bedækket med blomstrende Vandlilier, og hvor Hvidtjørnenes Blomsterduske udsendte en bedøvende Duft. Den tunge Baad, der havde samme Farve som Dyndet paa Bunden af Floden, gled hen over Aakandernes store, flade Blade og bøjede deres blege, runde, bjældeformede Blomster, som atter rettede sig i Vejret bag den.

Da de var naaet til Muren, der ved Éperon adskiller Saint-Germain Skoven fra Maisons-Lafitte Parken, stansede Labouise sin Kammerat for at udvikle

sin Plan, der fik Maillochon til at vride sig i en tavs og langvarig Latter.

De kastede Græsset, de havde bredt over Æslet,

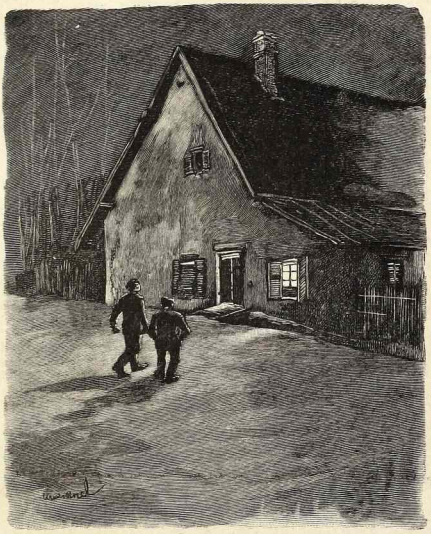

i Vandet, tog fat i Dyrets Ben, halede det op paa Land og slæbte det hen og skjulte det i et Krat.

Saa gik de atter ombord og roede videre til Maisons-Lafitte.

Det var bleven ganske bælgmørkt, da de traadte

ind i Fa'r Jules' Krostue. Saasnart Værten fik Øje paa dem, kom han hen til dem, trykkede deres Hænder, satte sig ved deres Bord og indledte en Passiar om alt muligt mellem Himmel og Jord.

Da den sidste Gæst ved elleve Tiden var gaaet sin Vej, blinkede Fa'r Jules med det ene Øje og sagde til Labouise:

„Naa, er der noget?"

Labouise nikkede og svarede:

„Der er noget eller der er ikke noget, alting er jo muligt."

Gæstgiveren trængte ind paa ham:

„Noget graat, hvad? Kun noget graat maaske?"

Chicot stak Haanden ned indenfor sin Uldskjorte og trak Spidsen af et Par Kaninøren frem. Saa sagde han:

„Det bliver tre Francs Parret."

En længere Diskussion udspandt sig om Prisen. Endelig blev de enige om to Francs og halvtreds, og de to Kaniner blev udleverede.

Da Maillochon og Labouise rejste sig for at gaa, sagde Fa'r Jules, der havde iagttaget dem med et lurende Blik:

„I har noget andet, men I vil ikke sige det."

Labouise svarede:

„Det kan nok være, men det er ikke til Dig, Du er altfor fedtet."

Gæstgiveren blev ivrig og spurgte ham ud:

„Noget stort, hvad? Du kan jo altid sige, hvad det er. Man kan da tale om Tingene."

Labouise, der saa ud til at være bleven forvirret, kastede et raadspørgende Blik paa Maillochon og svarede tøvende:

„Det gik saadan for sig. Vi laa med Baaden ved Éperon, da vi pludselig saa noget røre sig inde i Krattet til venstre, lige ved Enden af Muren. Maillochon brændte løs og vi saa det falde, men saa skyndte vi os at ro væk, da vi var bange for Skovfogden. Jeg kan ikke sige Dig, hvad det var, for det ved jeg ikke. Stort var det, det kan Du lige bande paa, men hvad det var? . . . Hvis jeg sagde Dig det, saa vilde jeg narre Dig, og Du ved nok, min Tøs, mellem os to, Haanden paa Hjærtet, ikke?"

Værten, der dirrede af Spænding, spurgte:

„Var det et Raadyr?"

Labouise svarede:

„Det er meget muligt, eller ogsaa noget andet. Et Raadyr? . . . ja, hvorfor ikke? . . . Eller maaske

var det større? Det var vel nærmest paa Størrelse med et Daadyr. Ja, jeg siger ikke, at det var et Daadyr, for det ved jeg som sagt ikke, men det kunde godt være det."

Værten var lige ved at sprække af Ivrighed:

„Det var maaske en Hjort?"

Labouise strakte Haanden ud:

„Nej . . . nej, det var det ikke. En Hjort var det ikke. Jeg vil ikke snyde Dig, det var ikke en Hjort, saa vilde jeg have set det. Nej, hvad en Hjort angaar, saa var det ingen Hjort."

„Hvorfor har I ikke taget den med?" spurgte Manden.

„Fordi vi for Fremtiden kun sælger fra Pladsen, min Tøs. Du forstaar, en eller anden driver omkring ad den Kant og saa finder han det og tager det med hjem. Ikke Spor af Risiko for Bibi. Er Du med?"

Værten blev mistænksom:

„Ja, men hvis den nu ikke er der mere?"

Men Labouise løftede atter Haanden:

„Det er den, det indestaar jeg Dig for. I Krattet lige foran til venstre, det er ikke til at tage fejl af. Men hvad det er, det ved jeg ikke. Jeg ved bare,

at det ikke er en Hjort, det er jeg vis paa. Hvad Resten angaar, saa kan Du selv gaa hen og se efter. Det er tyve Francs, hvis Du køber den paa Pladsen, slaar Du til?"

Manden betænkte sig endnu:

„Kunde Du ikke selv hente den til mig?"

Maillochon tog Ordet:

„Saa, nu har der været snakket nok om den Ting. Værs'go', vi kan godt hente den, men saa bliver det halvtreds Francs, hvis det er et Daadyr, og halvfjerds, hvis det er en Hjort. Vi holder faste Priser."

Værten bestemte sig:

„Lad saa gaa med de tyve Francs da. Jeg slaar til."

Og de gav hverandre Haandslag.

Han lukkede sin Pengeskuffe op og tog fire store Femfrancsstykker frem, som de to Venner puttede i Lommen.

Labouise rejste sig, tømte sit Glas og gik først ud ad Døren. Lige udenfor vendte han sig om for endnu en Gang at slaa sine Ord fast:

„Det var ikke en Hjort, det er sikkert. Jeg ved ikke, hvad det er . . . Men at det er der, det er

baade vist og sandt. Hvis Du ingenting finder, giver jeg Dig Pengene tilbage."

Og han gik ind i Mørket.

Maillochon, der fulgte lige bagefter ham, slog ham med den knyttede Næve i Ryggen for at give sin Lystighed Luft.

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Miss Harriet	5
Arven	61
Denis	215
Opvarter, et Glas Øl!	235
For sent	253
Onkel Jules	269
Et Rejseæventyr	291
Seglgarnet	309
Idyl	329
Mo'r Sauvage	343
Daaben	367
Æslet	381